

2016 | RAPORT ANUAL

**AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ**

Notă

Acest raport anual prezintă evenimentele din anul calendaristic 2016 și reflectă datele la 31 decembrie 2016. Unele date statistice au caracter provizoriu, urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare ale Autorității de Supraveghere Financiară. Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor sau să apară mici diferențe față de variațiile procentuale indicate în grafice sau tabele.

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor în scopuri educative și necomerciale este permisă numai cu indicarea sursei.

Autoritatea de Supraveghere Financiară,

Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, cod poștal 050092, București

TELVÉRDE: 0800.825.627

Internet: <http://www.asfromania.ro>

E-mail: office@asfromania.ro

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

2016

CUPRINS

PRINCIPALELE REALIZĂRI ALE ANULUI 2016	10
CONTEXTUL ANULUI 2016	18
PIATA DE CAPITAL	30
PIATA DE ASIGURĂRI	56
PIATA PENSILOR PRIVATE	74
POLITICI COMUNE	90
SITUATIILE FINANCIARE ALE ASF	116
RAPORTUL DE AUDIT	132
OBIECTIVELE ASF PE 2017	136

Mesajul

CONSILIULUI ASF

Și în anul 2016, acțiunile Autorității de Supraveghere Financiară au vizat, conform misiunii încredințate de Parlamentul României, transformarea și consolidarea bunei funcționări la nivel local a piețelor financiare nebancare, precum și continuarea racordării acestora la cadrul european. Prin intermediul obiectivelor asumate, ASF a urmărit totodată cu deosebită atenție și protejarea intereselor tuturor participanților în cadrul piețelor reglementate.

Anul trecut a însemnat o nouă etapă în maturizarea acestor piețe. Un proces care, deși nu a fost unul lipsit de turbulențe, a marcat un număr de intervenții necesare și extrem de importante pentru stabilitatea întregului sistem financiar nebanca din România.

Întregul cadru legal de funcționare a celor trei sectoare a urmat un proces de atentă regândire, prin revizuirea legislației primare și secundare, cu scopul de a spori claritatea și transparența reglementărilor și de a facilita astfel accesul pe piețe a unor potențiali noi participanți. ASF a continuat totodată alinierea la legislația comunitară, prin transpunerea unui număr de directive europene. În mod notabil, anul 2016 a adus sectorului de asigurări un nou standard de transparență, prin introducerea regimului Solvabilitate II.

Am acordat o atenție sporită implementării unei supravegheri bazate pe risc, axată pe principii moderne, care pun în prim plan prevenția și o utilizare cât mai eficientă a resurselor.

Au fost derulate, pentru al doilea an consecutiv, exerciții de diagnoză a piețelor – prin inițierea unui test de stres destinat fondurilor deschise și fondurilor închise din piața de capital, dar și prin participarea la testul de stres desfășurat la nivel european de către EIOPA, care a fost adresat societăților de asigurări de viață.

ASF a continuat să se implice în mod susținut în activitatea autorităților europene de supraveghere, unde

“ Protejarea intereselor consumatorilor a rămas pentru Autoritate una dintre direcțiile de acțiune pe care le-a abordat cu prioritate. ”

are calitatea de membru. Participarea experților Autorității a urmărit susținerea obiectivelor pe care aceste autorități le au în ceea ce privește armonizarea politicilor financiare naționale și convergența mecanismelor de supraveghere a sistemului financiar european.

În tot acest timp, protejarea intereselor consumatorilor a rămas pentru Autoritate una dintre direcțiile de acțiune pe care le-a abordat cu prioritate. A fost înființată o nouă structură pentru soluționarea alternativă a litigiilor din domeniul financiar non-banca, SAL-Fin, s-a adăugat instrumentelor de gestionare a relației cu consumatorul un nou call-center, iar programele de educație financiară au căpătat atât o dimensiune națională, cât și recunoaștere internațională.

ASF va continua și în 2017 demersurile sale strategice pentru atingerea obiectivelor care privesc obținerea stabilității și a predictibilității piețelor financiare nebancare, precum și menținerea premiselor necesare pentru dezvoltarea pe mai departe a acestora.

2016

Consiliul ASF

**MIȘU
NEGRIȚOIU**
Președinte

**CORNEL COCA
CONSTANTINESCU**
Prim - Vicepreședinte

**MIRCEA
URSACHE**
Vicepreședinte

**ION
GIURESCU**
Vicepreședinte

**MARIUS
VORNICEANU**
Vicepreședinte

**GHEORGHE
MARCU**
Membru Consiliu

**ALBIN
BIRÓ**
Membru Consiliu

**DANIEL
ARMEANU**
Membru Consiliu

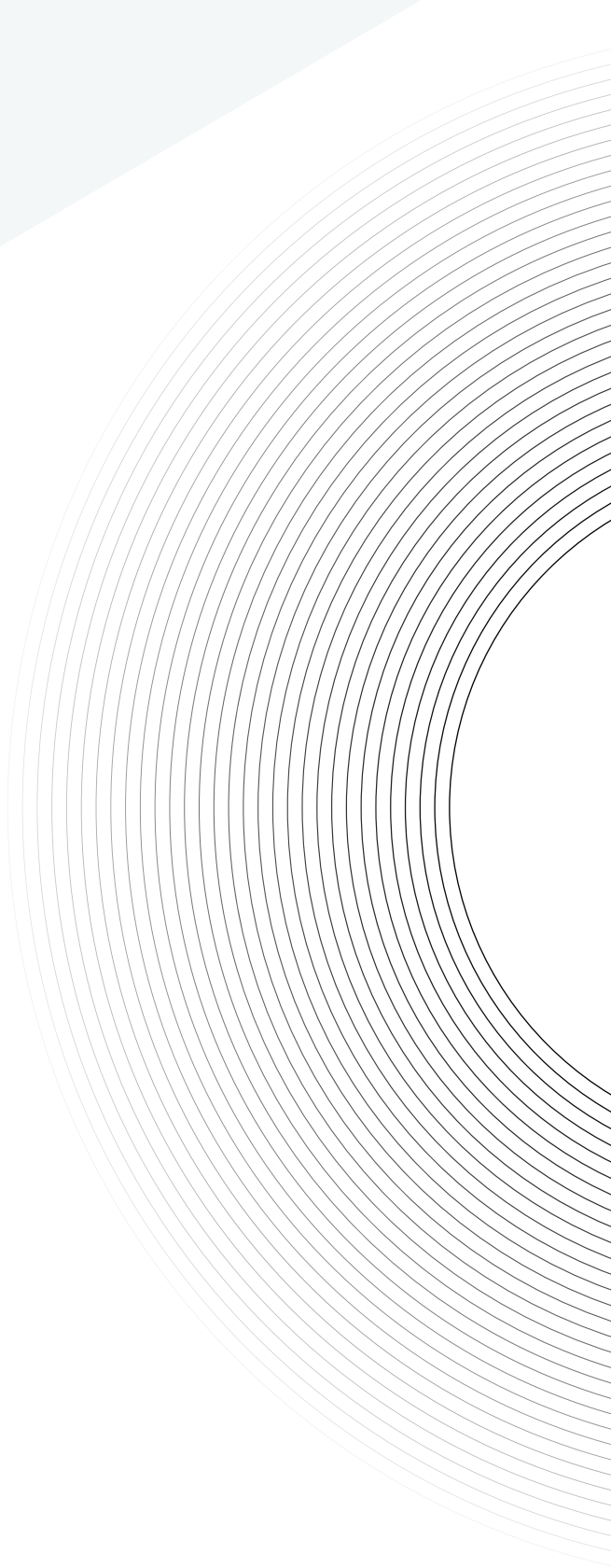

**GABRIELA
BOCA**
Membru Consiliu

Principalele realizări ale anului 2016

<i>Modernizarea pieței de capital</i>	13
<i>Creșterea sustenabilă a pieței de asigurări</i>	14
<i>Eficiență în sistemul de pensii private</i>	16

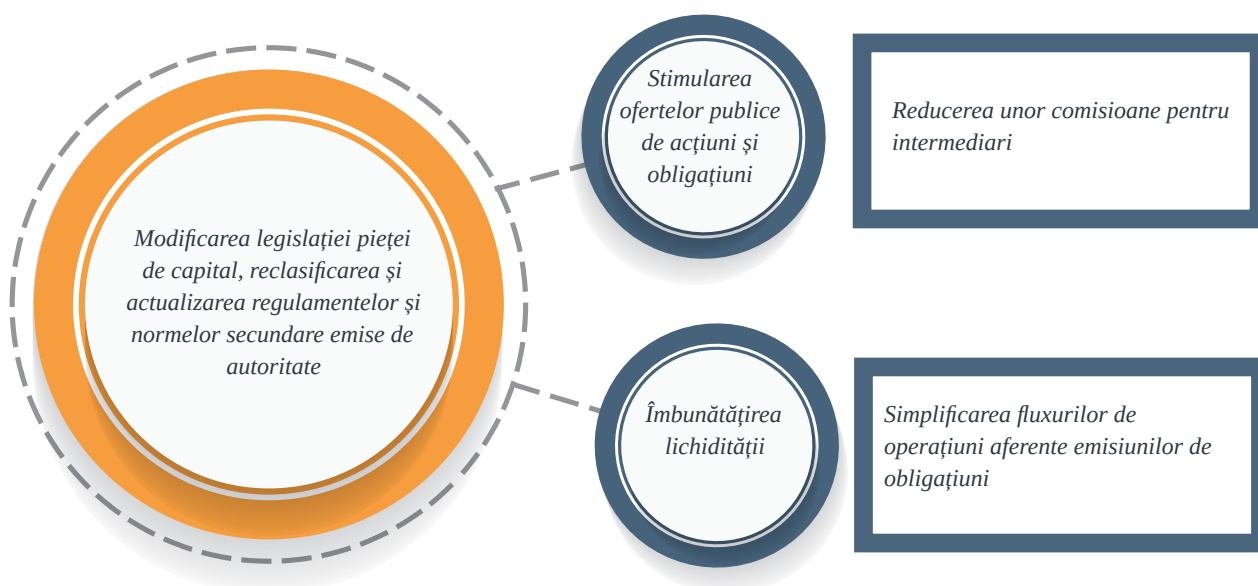
CE AM FĂCUT ÎN 2016?

Modernizarea Pieței de Capital

Dezvoltarea pieței de capital autohtone a fost susținută de procesul de modernizare a cadrului legislativ, având ca principal obiectiv includerea pieței de capital din România în lista MSCI privind piețele emergente.

Autoritatea a continuat procesul de modernizare a cadrului legislativ, favorabil dezvoltării pieței de capital autohtone și creșterii atractivității acesteia în rândul investitorilor, sprijinind astfel proiectul pentru trecerea pieței de capital românești de la statutul de piață de frontieră la cel de piață emergentă. În continuarea demersurilor privind calificarea României pentru obținerea statutului de piață de capital emergentă, ASF a derulat un pachet de acțiuni printre care s-au numărat:

ACȚIUNI ÎN CADRUL PROIECTULUI STEAM

Proiectul STEAM, demarat din anul 2014, funcționează pe baza unui calendar de îndeplinire a unui set de obiective privind corectarea deficiențelor care țin încă piața de capital din România în zona piețelor de frontieră. Principalele direcții de acțiune ale ASF în 2016 pentru atingerea obiectivelor STEAM sunt structurate pe 5 mari piloni, iar realizările sunt punctate astfel:

Pilonul I

- Elaborarea proiectului de lege privind emitenții de instrumente financiare și operațiunile de piață și a proiectului de lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 32/2012 privind OPCVM și SAI, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital. Toate aceste proiecte de lege se află în prezent în faza de avizare interministerială.
- Elaborarea unui proiect de lege privind piețele de instrumente financiare și a unui proiect de lege privind fondurile de investiții alternative, aflate în prezent în faza de finalizare la nivelul subgrupurilor de lucru constituite de către ASF cu participanții la piață.
- Analizarea dispunerilor de măsuri emise de CNVM/ASF cu scopul preluării/adaptării/abrogării dispozițiilor cuprinse de acestea, în vederea simplificării legislației secundare a pieței de capital (prin preluarea, adaptarea sau abrogarea dispozițiilor cuprinse de acestea.)

Pilonul II

- Evaluarea Sistemului RoClear al Depozitarului Central din perspectiva Recomandărilor ESCB-CESR în contextul aderării la platforma T2-Securities.
- Elaborarea unui proiect de regulament în vederea îmbunătățirii activității de registru a Depozitarului Central.
- Identificarea entităților din piața de capital interesate de constituirea unei Contrapărți Centrale (CCP) și constituirea acestora într-un grup de lucru.

Pilonul III

- Acțiunile au fost focusate către acordarea de asistență tehnică de specialitate entităților implicate în derularea programului pilot (operatori piață, emitenți, depozitar central, intermediari) privind emisiunea de obligațiuni dedicată investitorilor de retail și popularizarea acestui tip de finanțare în rândul companiilor și a altor entități interesate.

Pilonul IV

- Extinderea posibilității de listare a emitenților români pe piețe externe.
- Eficientizarea și fluidizarea tranzacțiilor de vânzare în lipsă, prin elaborarea regulamentului de modificare a Regulamentului CNVM nr.32/2006 și a Regulamentului CNVM nr.5/2010.

Pilonul V

- Introducerea, prin proiectul de lege privind fondurile de investiții alternative și prin proiectul de regulament emis atât în aplicarea Legii privind AFIA, cât și a Legii privind FIA, a condițiilor de funcționare a unor noi tipuri de organisme de plasament colectiv.
- Analiza nivelului de implementare a principiilor guvernanței corporative la nivelul emitenților.
- Elaborarea unor reglementări contabile conforme cu IFRS aplicabile entităților autorizate.

TEST DE STRES PE PIAȚA DE CAPITAL

ASF a derulat un test de stres în cadrul căruia au fost incluse 73 de fonduri deschise de investiții (OPCVM) și 29 de fonduri închise de investiții (AOPC) autorizate în România. Scopul exercițiului a fost acela de a identifica noi proceduri care să determine îmbunătățirea capacității fondurilor participante de a gestiona lichiditatea și riscurile investiționale. Acest demers a avut în vedere impactul mai multor factori de stres privind riscul de piață (scăderea prețurilor acțiunilor, creșterea ratelor de dobândă, fluctuația cotațiilor valutare), riscul de contrapartidă și riscul de lichiditate.

Creșterea sustenabilă a Pieței de Asigurări

Chiar dacă au existat divergențe aferente sectorului RCA, indicatorii financiari ai societăților de asigurări au arătat faptul că piața a înregistrat în 2016 o creștere sustenabilă și o consolidare a activității, înregistrând, în primele șase luni ale anului 2016, un total al primelor brute subscrise de 5 miliarde de lei. Ambele segmente de asigurări, atât cele generale, cât și cele de viață au avansat în prima jumătate a anului 2016, cu aproximativ 11% și respectiv 10%, comparativ cu intervalul similar al anului 2015.

IMPLEMENTAREA REGIMULUI SOLVABILITATE II

Implementat în România de la 1 ianuarie 2016, Solvabilitate II reprezintă un regim de supraveghere solid care este aplicat în întreaga Uniune Europeană și care a dus la o schimbare de paradigmă în cultura de risc a companiilor. Astfel, asigurătorii bine capitalizați vor permite sectorului să reziste șocurilor neprevăzute. Solvabilitate II determină o convergență sporită a supravegherii la nivel european, iar prin încurajarea bunei guvernanțe și a managementului riscurilor, noul regim de supraveghere are ca efect creșterea protecției consumatorilor de produse de asigurare.

MĂSURI PENTRU PIAȚA RCA

Analiza actuarială independentă a tarifelor RCA

ASF a desemnat compania de consultanță Milliman pentru realizarea unei analize actuariale a tarifelor practicate de cele nouă societăți de asigurare autorizate să încheie polițe RCA. Demersul s-a înscris în pachetul de acțiuni derulate de ASF în vederea reechilibrării pieței de asigurări RCA și a descurajării exceselor la nivelul majorărilor de prime. Această analiză independentă a avut drept scop determinarea unor repere de referință la nivelul pieței privind dauna medie și frecvența medie a daunei și corelarea acestora cu prima tarifară, pe date comparabile pentru cele nouă societăți, respectiv evaluarea gradului de adecvare a tarifelor în raport cu daunalitatea.

În urma unui proces complex de consultare cu asociațiile profesionale și patronale ale asigurătorilor și transportatorilor auto, la care au luat parte și reprezentanți ai mai multor instituții, ASF a elaborat o propunere de proiect privind o nouă lege care să reglementeze piața RCA din România. Prevederile din acest document sunt aliniate cu directivele europene în domeniu și preiau practici validate de experiența mai multor state membre ale UE. Propunerea ASF a fost înaintată comisiilor de buget-finanțe din Senat și Camera Deputaților, precum și Ministerului Finanțelor Publice, instituția care are drept de inițiativă legislativă pentru domeniile reglementate și supravegheate de autoritate.

Elaborarea proiectului legii RCA

Monitorizarea specială a primelor RCA pe segmentele de asigurări obligatorii pentru autovehiculele de transport

ASF a monitorizat evoluția primelor RCA pentru transportatori în vederea identificării creșterilor reale și pentru a oferi informații relevante în piață pentru asigurați. Începând cu luna ianuarie 2016, monitorizarea și analizele statistice privind evoluția tarifelor RCA pentru autoutilitare/autocamioane și vehicule de transport de persoane au fost realizate în mod sistematic, cu frecvență lunară. Rezultatele agregate la nivelul întregii piețe au fost făcute publice prin comunicate de presă, datele statistice fiind disponibile pe pagina de internet a ASF – www.asfromania.ro.

Norma nr. 23/2014 a fost modificată astfel încât să producă efecte imediate în stabilizarea primelor RCA, să liberalizeze mai mult piața și să mențină constante primele pe o perioadă mai mare. Au fost introduse reglementări clare referitoare la obligativitatea asigurării proporționalității între daunalitate și tarifele RCA, clarificări cu privire la Cartea Verde, relaxarea condițiilor de operare pentru atragerea de noi investitori sau furnizori de polițe RCA, creșterea competiției între canalele de vânzare și îmbunătățirea eficienței canalelor de distribuție, posibilitatea oferirii de reduceri comerciale și modificarea tarifelor de primă notificate la ASF numai după o perioadă de minimum 12 luni.

Actualizarea legislației secundare

Determinarea tarifelor de primă maxime pentru polițele RCA

În urma adoptării de Guvern a OUG nr. 54/2016 care impune, pentru o perioadă de șase luni, tarife maxime de primă pentru polițele RCA, ASF a determinat aceste tarife, pe baza metodologiei adoptate de Consiliul ASF pe data de 5 octombrie, în urma unui proces de consultare publică. Calculele respectă atât prevederile OUG, cât și practicile actuariale general acceptate în industria asigurărilor. Formula de calcul cuprinde frecvența daunelor, dauna medie, daunele întâmplare dar neraportate (IBNR), inflația daunelor și încărcarea de siguranță, care determină prima de risc, la care se adaugă cheltuielile de achiziție și administrare, fixe și variabile, precum și încărcarea de bonus-malus (15%) și cota de profit (1%). Tarifele maxime stabilite de ASF, potrivit legii, au fost transmise Ministerului Finanțelor Publice, care a inițiat o hotărâre, aprobată de Guvern.

Consiliul ASF a aprobat proiectul de normă privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie cât și a altor prevederi referitoare la asigurările auto, ca urmare a încheierii dezbaterii publice pe această temă (Norma nr. 39/2016 a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 986/8.12.2016).

Elaborarea normei privind asigurările auto din România pentru punerea în aplicare a prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 54/2016

PARTICIPAREA ROMÂNIEI LA TESTUL DE STRES LANSAT DE EIOPA

EIOPA a lansat un test de stres adresat societăților de asigurări de viață, la nivel european. ASF a aprobat participarea la acest exercițiu a unui număr de trei societăți: NN Asigurări de Viață, Grawe România Asigurare și Asirom VIG. Acest exercițiu a avut scopul de a evalua vulnerabilitățile asigurătorilor și gradul de rezistență la evoluții adverse ale pieței, pe baza unui cadru analitic comun. Rezultatele testului de stres au fost bune pentru societățile românești, acestea situându-se peste media europeană.

MĂSURI DE SUPRAVEGHERE

- Consiliul ASF a hotărât în ședința din data de 27 iulie 2016 retragerea autorizației de funcționare a societății Carpatica Asig SA, pe baza unui set de rapoarte care au evidențiat starea de insolvență a acesteia, și promovarea cererii de deschidere a procedurii de faliment, în temeiul Legii nr. 503/2004 și a Legii nr. 85/2014.
- ASF a retras autorizația de funcționare a societății Forte Asigurări Reasigurări și a cerut deschiderea procedurii de faliment.
- Consiliul ASF a aprobat Planul de redresare financiară a Societății de Asigurare - Reasigurare City Insurance SA.

MĂSURI DE MONITORIZARE A PROTECȚIEI CONSUMATORILOR

În anul 2016, ASF a intensificat exercițiile de monitorizare din perspectiva consumatorilor, prin proiecte de mystery shopping pentru piața asigurărilor, testând reacția entităților din perspectiva consumatorului și solicitând, în cazurile în care s-au constatat derapaje, remedierea comportamentelor de conduită în raport cu acesta. Scopul acestor exerciții a fost de a crește calitatea serviciilor oferite printr-un nivel ridicat de transparență și printr-o mai bună abordare a nevoilor consumatorilor.

Totodată, în anul 2016, ASF a demarat o analiză a conținutului contractelor de asigurări pentru a se asigura că acestea vin în întâmpinarea nevoilor reale ale consumatorilor și respectă cerințele legale aferente drepturilor consumatorilor.

De asemenea, s-a derulat prima analiză asupra dezdăunării, cu scopul de a preveni practicile incorecte și a impune respectarea legislației specifice din perspectiva drepturilor consumatorilor.

Eficiență în cazul sistemului de Pensii Private

Sistemul de pensii private din România continuă să aibă o evoluție pozitivă, înregistrând o creștere a activelor totale cu aproape 27%, în primul semestru al anului, față de perioada similară a anului trecut. În vederea asigurării stabilității și predictibilității pieței de pensii private, ASF a inițiat o serie de proiecte menite să eficientizeze activitățile de control și supraveghere în contextul noilor tendințe prezente la nivel european.

În ceea ce privește cadrul normativ de reglementare a sectorului de pensii private, ASF a analizat și a elaborat mai multe propuneri cu privire la proiectul Legii privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor private, pe care le-a transmis Ministerului Justiției.

De asemenea, au fost analizate și îmbunătățite mai multe proiecte de norme printre care se numără:

- Proiectul Normei privind compensarea pierderilor participanților și/sau beneficiarilor la fondurile de pensii private;
- Proiectul Normei privind majorarea sau diminuarea contribuțiilor anuale datorate Fondului de garantare a drepturilor din sistemul de pensii private.

A fost completat și actualizat cadrul de reglementare secundară elaborată în aplicarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate private, republicată, cu modificările și completările ulterioare și a Legii nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare, prin elaborarea următoarelor acte normative:

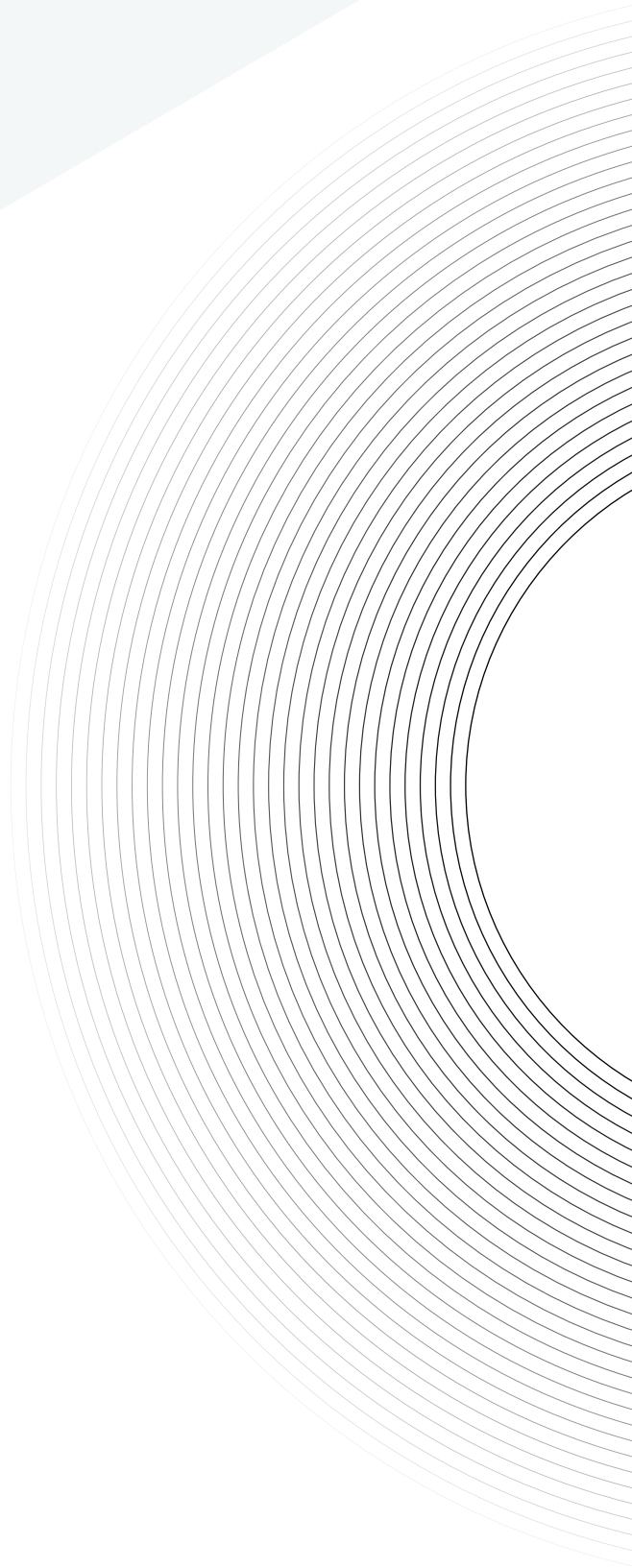
- Proiectul normei de modificare și completare a Normei nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private;
- Proiectul normei de modificare a normei de contabilitate aplicabilă pentru sistemul de pensii private;
- Norma nr. 9/2016 pentru prelungirea termenului prevăzut la art. 18 din Norma nr. 13/2012 privind calculul actuarial al provizionului tehnic pentru fondurile de pensii administrate privat;
- Norma nr. 22/2016 privind autorizarea de constituire a societății de pensii și autorizarea de administrare a fondurilor de pensii administrate privat;
- Norma nr. 23/2016 privind autorizarea de constituire a societății de pensii și autorizarea de administrare a fondurilor de pensii facultative;
- Norma nr. 34/2016 privind sistemul de raportare contabilă semestrială în domeniul pensiilor private;
- Norma nr. 36/2016 referitoare la modificarea Normei nr. 26/2014 privind transferul participanților între fondurile de pensii administrate privat.

MĂSURI DE MONITORIZARE

În contextul supravegherii sistemului de pensii private, în anul 2016 ASF a realizat două exerciții de mystery shopping, unul adresat administratorilor fondurilor Pilon II și celălalt adresat administratorilor fondurilor Pilon III. Acest tip de exercițiu de supraveghere are ca obiectiv testarea comportamentului față de consumator și vine în completarea măsurilor de supraveghere tradiționale, pentru a crește calitatea serviciilor oferite, printr-un nivel ridicat de transparență și printr-o mai bună abordare a nevoilor beneficiarilor.

The background of the page is a light gray grid. Overlaid on this is a large, abstract geometric pattern composed of numerous teal-colored triangles of various sizes, some pointing up and some pointing down, creating a complex, crystalline structure. A solid white horizontal bar is positioned on the left side of the page, partially overlapping the teal pattern.

Contextul anului 2016

O scurtă perspectivă macroeconomică

20

Dimensiunea piețelor financiare

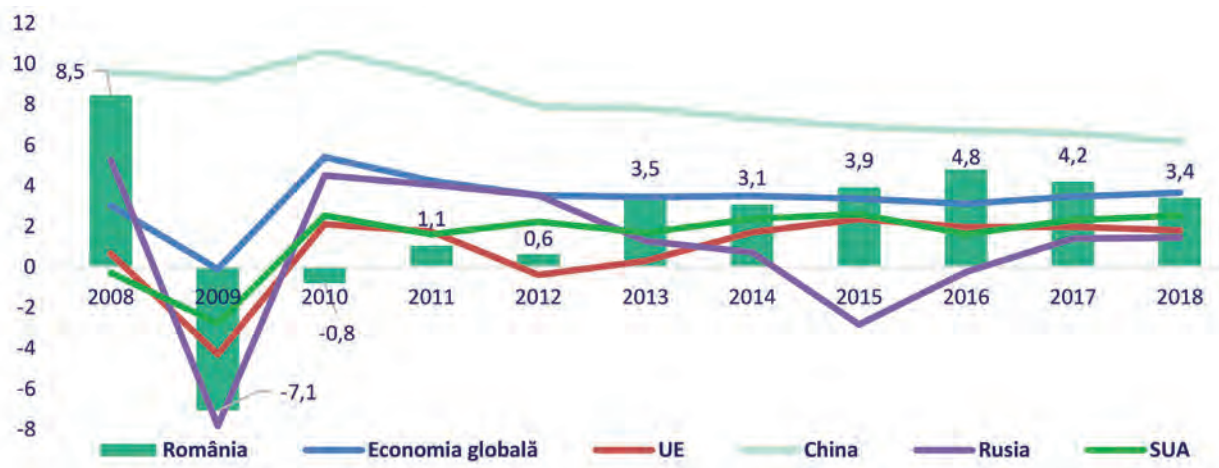
22

O scurtă perspectivă macroeconomică

Evoluțiile macroeconomice recente indică o temperare a ratei de creștere a economiei mondiale în anul 2016 (+3,1%) pe fondul tensiunilor geopolitice ridicate, a intensificării crizei refugiaților și a atentatelor teroriste din Europa, care au indus incertitudini pe piețele financiare. Protecționismul economiilor dezvoltate a determinat menținerea dinamicii reduse a comerțului mondial, cu

un impact nefavorabil asupra economiilor emergente. Totodată, acestea au fost afectate și de inflexiunea prețurilor materiilor prime, în special cotațiile țițeiului (Rusia, Brazilia). Statele avansate s-au confruntat la rândul lor cu probleme specifice legate de creșterea economică modestă (sub 2%), concomitent cu evoluția ratelor dobânzilor și a inflației la un nivel minim istoric.

Creșterea economică (%) la nivel global și în România

Sursa: IMF - World Economic Outlook Database, April 2017

Politicile monetare ale principalelor bănci centrale au fost orientate înspre consolidarea avansului economic. Rezerva Federală a SUA a majorat rata dobânzii abia la finalul anului (cu 25 bps), în timp ce BCE s-a concentrat pe stimularea mediului de afaceri din zona euro prin continuarea programului de achiziționare de active.

Incertitudinile de pe piețele financiare s-au amplificat în primul trimestru când piețele au reacționat la îngrijorările privind încetinirea economiei chineze și la temerile ulterioare provocate de instabilitatea politicilor europene. În a doua jumătate a anului, mediul macroeconomic și financiar s-a stabilizat, iar încrederea investitorilor a crescut semnificativ. Astfel, nivelul minim al cotațiilor barilului de petrol Brent a fost atins pe 20 ianuarie, la 27,9 dolari, în timp ce pe 28 decembrie a ajuns la maximum de 56,2 dolari. Prețul s-a stabilizat începând din luna iunie (cu unele fluctuații), iar tendința de creștere s-a consolidat în decembrie după acordul producătorilor de țiței din OPEC și din afara OPEC (Rusia, Sudan etc.) pentru limitarea producției. Ca o consecință imediată, prețurile de consum din UE au crescut în termeni anuali cu 1,2% în decembrie, după ce în noiembrie inflația a fost de 0,6%. Acesta reprezintă cel mai ridicat nivel din septembrie 2013, în principal datorită revenirii prețurilor sectorului energetic, în creștere cu 2,6% (comparativ cu -1,1% în noiembrie).

La nivel european, un eveniment important a fost Referendumul din luna iunie soldat cu votul britanicilor de a părăsi UE. Economia Regatului Unit a rezistat șocului Brexit-ului, dar lira sterlină s-a depreciat sever față de euro cu circa 14% în perioada următoare, simultan cu reducerea prețului acțiunilor bancare din zona euro. Incertitudinea indusă pe piețele financiare s-a disipat treptat. Evoluția bursieră s-a îmbunătățit în ultimul trimestru, un impuls pozitiv venind în urma victoriei lui Donald Trump la președinția SUA, cu o viziune de implementare a programului de relaxare fiscală. Indicii bursieri au recuperat parțial pierderile de la începutul anului, creșteri anuale fiind înregistrate pentru piețele din Anglia (FTSE cu 14,4%), Germania (DAX cu 6,9%), Franța (CAC cu 4,9%) și România (BET cu 1,2%).

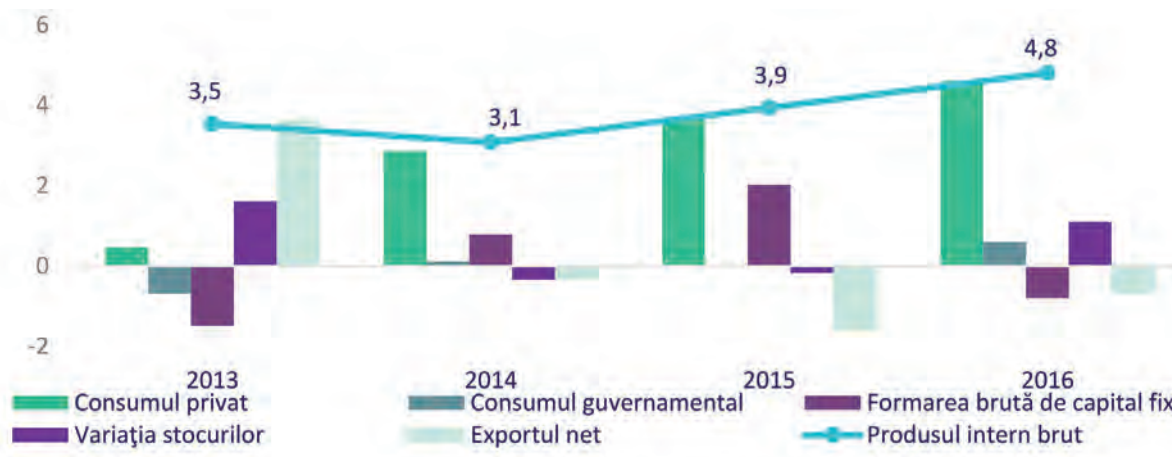
Economia românească nu a fost influențată de principalele evenimente europene (Brexit-ul, referendumul din Italia, situația din Turcia), fiind într-o anumită măsură decuplată de șocurile financiare internaționale. Dinamica PIB a accelerat până la 4,8%, susținută în principal de cererea internă, sub influența măsurilor interne de relaxare fiscală, precum și parțial de exporturi, datorită cererii externe favorabile, în contextul consolidării creșterii economiilor europene partenere. Totodată, încrederea ridicată a investitorilor externi a condus la un flux de investiții directe ale nerezidenților în România de 4,1 miliarde euro (2,4% din PIB), cu 17,9% peste nivelul perioadei precedente, iar deficitul contului curent (-2,3% din PIB) și deficitul contului de bunuri și

servicii (-0,9%) s-au poziționat în limite sustenabile.

Consumul privat, cu o contribuție dominantă la creșterea PIB (+4,6 pp aport la rata PIB de 4,8%), a reacționat la măsurile de reducere a cotei generale de TVA, fiind stimulat, pe de o parte, de profitabilitatea ridicată prin cifra de afaceri a operatorilor din comerț și servicii, iar, pe de altă parte, de majorările de salarii din sectoarele public și privat. Deși dinamica acestuia a consemnat cel mai ridicat nivel din ultimii ani (+7,5%), se constată o

încetinire de ritm de la 9,1% în Q1-2016 la 4,5% în Q4-2016, pe fondul disipării efectului cotei reduse de TVA la produsele alimentare. Cealaltă componentă a cererii interne, formarea brută de capital fix, s-a redus cu 3,3% față de anul precedent, deoarece creșterea înregistrată în ianuarie-septembrie 2016 nu a fost contrabalansată de declinul sever din trimestrul IV (-14,2%). În compensare, s-a remarcat aportul pozitiv la creșterea PIB al variației stocurilor (+1,1 pp) și ameliorarea contribuției negative a exportului net (-0,7 pp față de -1,6 pp în 2015).

Contribuția categoriilor de utilizări la creșterea PIB în perioada 2013-2016

Sursa: INS, calcule ASF

Din perspectiva formării PIB, determinantul major al avansului economiei a fost reprezentat de servicii, incluzând ca importanță comerțul și transporturile (+1,9 pp), informațiile și comunicațiile (+0,7 pp), serviciile suport pentru întreprinderi (+0,5 pp), față de contribuția modestă a industriei, alături de agricultură și construcții (+0,5 pp împreună).

Rata anuală a inflației a persistat în teritoriu negativ pentru al doilea an consecutiv, dar amplitudinea acesteia s-a restrâns până la -0,54% în decembrie 2016 (de la -0,67% în luna anterioară), după care a revenit în teritoriu pozitiv în ianuarie-martie 2017 și se estimează că va crește gradual până la 1,6% și 3,1% în decembrie 2017, respectiv 2018. Prețurile mărfurilor alimentare s-au majorat cu 0,68% la finalul anului 2016 (disiparea influenței cotei reduse de TVA de 9%), în timp ce prețurile serviciilor și mărfurilor nealimentare au coborât cu 1,83% și 0,87% pe seama efectului cotei generale de TVA de 20%, în scădere de la 24%.

Accelerarea economiei s-a reflectat și în îmbunătățirea condițiilor de pe piața muncii, constatându-se creșterea numărului de salariați în medie cu 3,4% (comparativ cu 2,3% în 2015 și 1,4% în 2014) și evoluția pe un trend descrescător a ratei șomajului pe parcursul anului de la 6,6% către 5,5%. Resursele financiare

ale agenților economici, dar și majorările succesive ale salariului minim au condus, pe lângă îmbunătățirea ocupării, la menținerea ritmului ridicat al salariilor nete în sectorul privat (+11,1%), dar majorările salariale au fost mai pronunțate în sectorul bugetar (+20,9%). Tendința ascendentă a veniturilor populației, precum și facilitățile create de creditele în lei, vor stimula în continuare cererea internă, însă efectele se vor vedea și asupra presiunilor inflaționiste.

Datoria publică și datoria externă brută a României s-au stabilizat la 37,5%, respectiv 55,2% din PIB în decembrie 2016, însă creșterea deficitului administrației publice la 3,0% din PIB în anul 2016, și menținerea în jurul acestui prag pe termen mediu, ar putea afecta gradul de îndatorare publică. În scenariul CNP, creșterea PIB mai pronunțată la 5,2% în anul 2017, până la 5,5% în 2018, va fi însoțită de o deteriorare ușoară a poziției financiare, ponderea datoriei guvernamentale urcând la 38,3% din PIB la finalul anului 2018. În scenariul mai rezervat al Comisiei Europene, ritmul maxim al creșterii economice a fost atins deja în 2016, urmând o atenuare până la 4,3% și 3,7% în perioada 2017-2018, determinată de rolul mai redus al consumului. În aceste condiții, deficitul bugetar ESA va depăși 3,5% din PIB, iar datoria guvernamentală va ajunge la 40,9% din PIB în decembrie 2018.

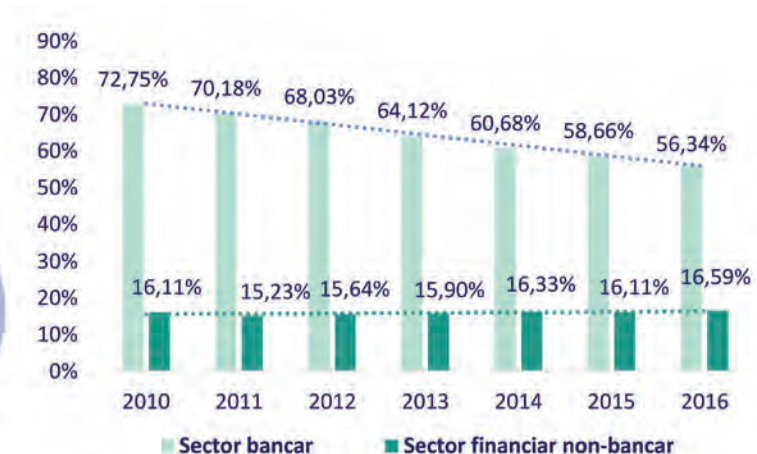
Dimensiunea piețelor financiare

Cât reprezintă piețele financiare din economia românească?

Piețele financiare nebancale

Activele sectorului financiar raportate la PIB

Sursa: INS, calcule ASF

Deși în România activele sectorului financiar bancar predomină ca și pondere în PIB, sectorul financiar nebancale s-a situat în ultimii ani pe un trend ascendent, cea mai mare creștere înregistrând-o ponderea activelor organismelor de plasament colectiv.

Activele totale ale sectorului financiar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sector bancar	72,75%	70,18%	68,03%	64,12%	60,68%	58,66%	56,34%
Sector financiar non-bancar	16,11%	15,23%	15,64%	15,90%	16,33%	16,11%	16,59%
Organisme de plasament colectiv	5,33%	5,01%	5,17%	5,62%	5,90%	5,80%	5,44%
Fonduri de pensii private	0,87%	1,21%	1,72%	2,32%	3,02%	3,65%	4,33%
Societăți de asigurare	3,15%	3,06%	3,18%	2,85%	2,79%	2,30%	2,46%
Instituții financiare nebancale (IFN)	6,76%	5,95%	5,57%	5,12%	4,62%	4,36%	4,36%
Dimensiunea sectorului financiar în PIB	88,86%	85,41%	83,67%	80,02%	77,01%	74,78%	72,93%

Sursa: calcule ASF

Cine sunt consumatorii piețelor financiare nebancale din România?

La sfârșitul lunii decembrie 2016 erau

Sectorul asigurărilor:

- 11.069.299 contracte de asigurări generale și
- 1.643.581 contracte de asigurări de viață în vigoare.

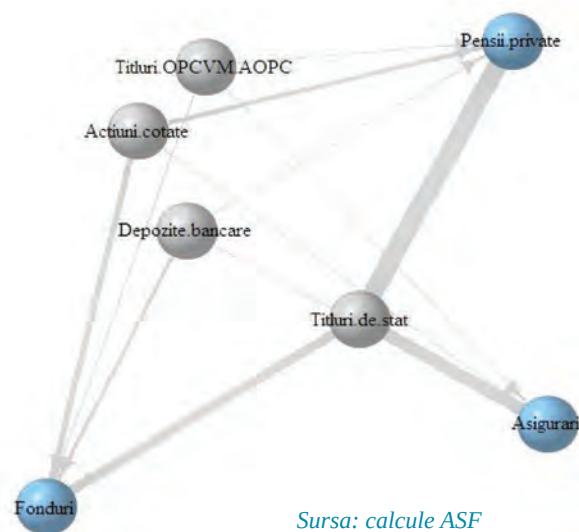
Sectorul pieței de capital:

- 326.680 investitori în FDI;
- 89.198 investitori în FFI;
- 66.493 investitori cu conturi la intermediari;

Sectorul pensiilor private:

- 6,80 milioane de participanți în Pilonul II;
- 410.241 participanți în Pilonul III.

Cum sunt interconectate piețele financiare?

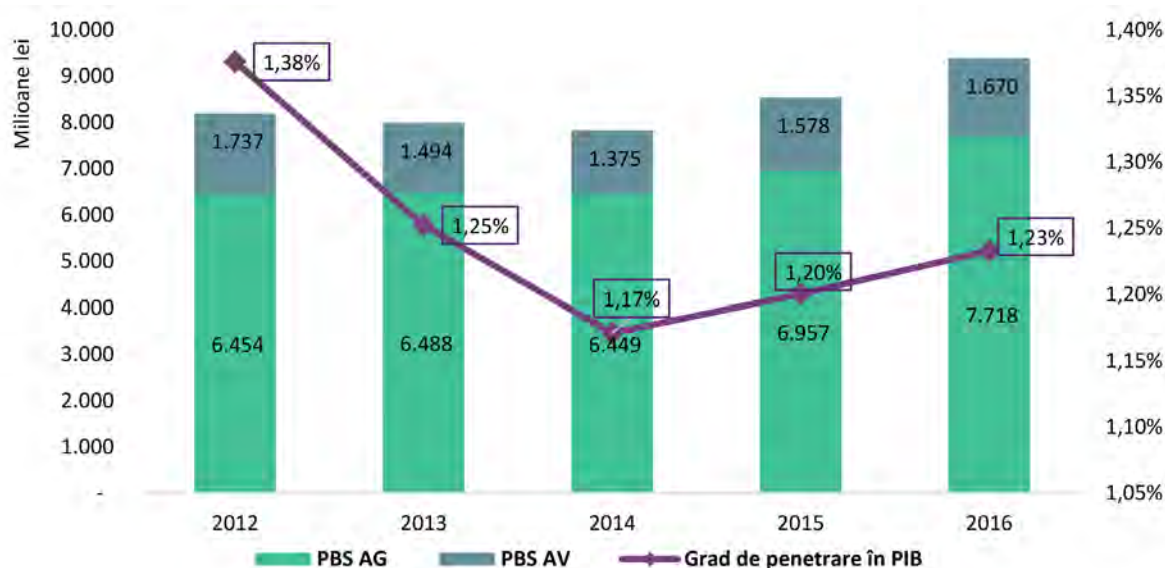
Sensul săgeții indică direcția de propagare a șocurilor. Dat fiind că o proporție semnificativă a portofoliilor pensiilor private (65%), societăților de asigurări (42%) și a fondurilor de investiții (46%) este compusă din titluri de stat emise de Ministerul Finanțelor, orice șoc în randamentul acestora afectează negativ performanța acestora. Proporția expunerii față de tipul de instrument (acțiuni, titluri de stat, depozite bancare și titluri OPCVM/AOPC) este indicată de grosimea săgeții. Sensul săgeții indică direcția de propagare a șocurilor. Lipsa legăturilor dintre entități indică faptul că nu există canale directe de propagare a șocurilor.

Piața de asigurări – reasigurări

Dimensiunea pieței asigurărilor, măsurată ca valoare a primelor brute subscrise, a crescut în anul 2016 atât în termeni nominali (+9,99%), cât și ca pondere în PIB (1,23%).

Datorită avansului asigurărilor peste dinamica PIB, gradul de penetrare a asigurărilor, calculat ca raport între valoarea cumulată a primelor brute subscrise pentru asigurările de viață și cele generale și produsul intern brut, a crescut la 1,23% în 2016, inversând trendul descendent ce a caracterizat perioada 2012-2014.

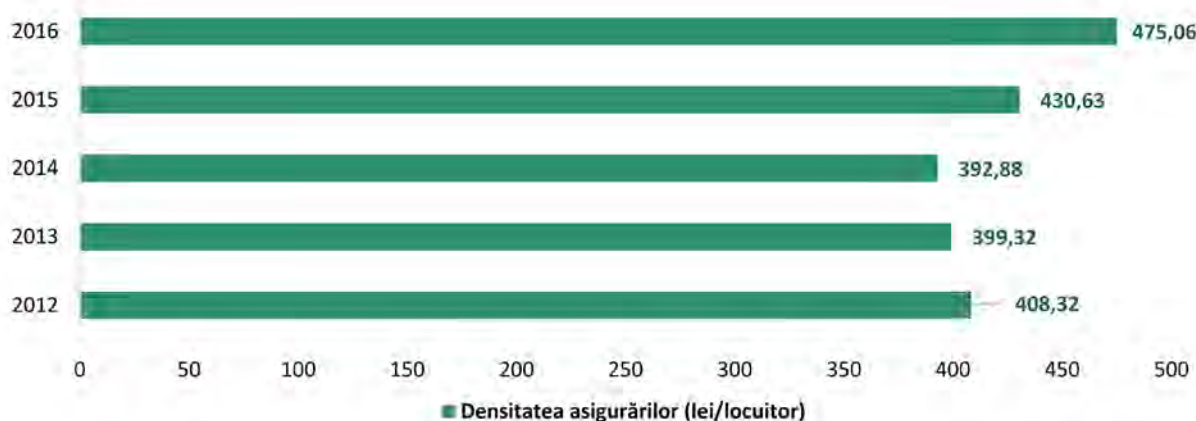
Evoluția volumului de prime brute subscrise în perioada 2012 - 2016

Sursa: calcule ASF

Densitatea asigurărilor, calculată ca raportul dintre valoarea primelor brute subscrise și dimensiunea populației totale, a crescut în 2016 comparativ cu 2015 cu aproximativ 10% (+44,43 lei/locuitor), situându-se la o valoare de 475,06 lei/locuitor.

Densitatea asigurărilor în perioada 2012-2016

Sursa: calcule ASF

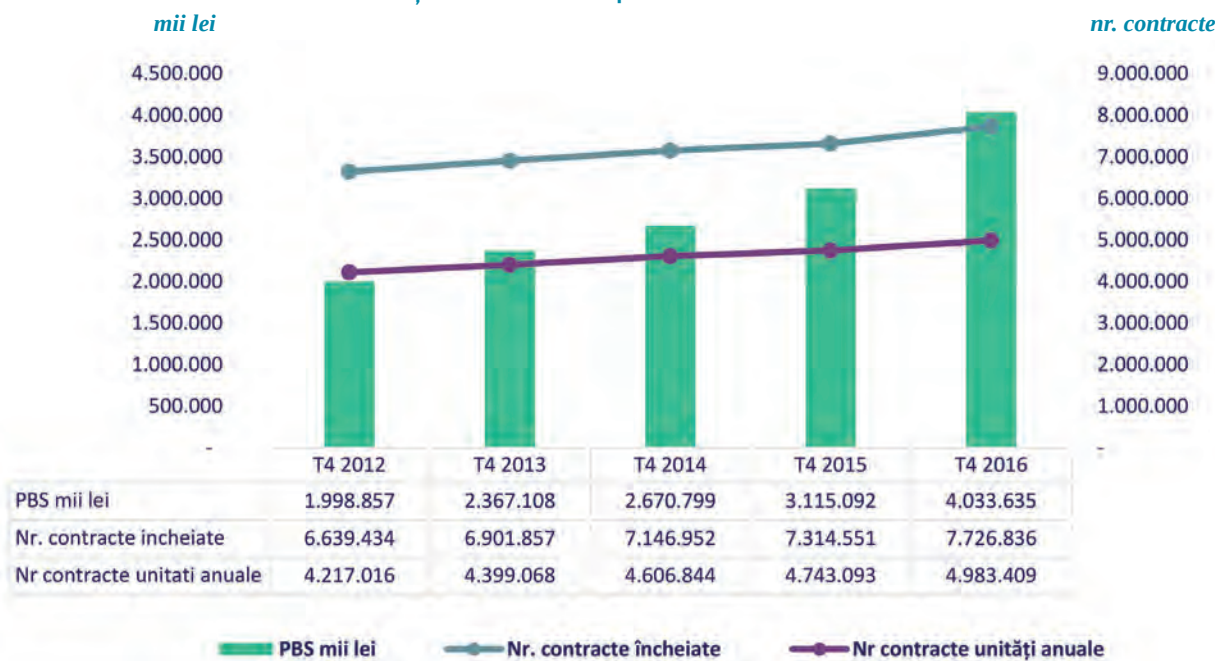
Asigurătorii au cumulată în anul 2016 prime brute subscrise în valoare de 9.387.338.725 lei. Dintre cele 31 de societăți de asigurare care activau la finele anului 2016, 17 au practicat numai activitate de asigurări generale („AG”), 7 au practicat numai activitate de asigurări de viață („AV”) și 7 au practicat activitate compozită.

În cazul asigurărilor generale, cele mai importante ponderi în PBS le-au deținut clasa A10 (RCA+CMR, 54%) și clasa A3 (CASCO, 23%), în timp ce pentru asigurări de viață PBS

aferente clasei C1 (Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare, 67%) au fost cele mai numeroase.

Suma totală a primelor de asigurare subscrise pentru RCA la finele anului 2016 a atins valoarea de 4.033.634.947 lei, comparativ cu 2015 înregistrându-se o creștere de aproximativ 29%. Dauna medie RCA plătită pentru vătămări corporale în 2016 a scăzut comparativ cu anul precedent cu 11%, pe când cea pentru daune materiale a crescut cu 2% per total, dauna medie rămânând la un nivel relativ constant.

Evoluția PBS-RCA în perioada 2012-2016

Sursa: calcule ASF

Piața de capital

Calculată conform metodologiei FESE, capitalizarea bursieră a companiilor locale listate la BVB raportată la PIB a scăzut în anul 2016 față de 2015, pe fondul creșterii PIB și a scăderii capitalizării bursiere pentru companiile locale. Scăderi ale ponderii capitalizărilor bursiere locale raportate la PIB au înregistrat și piețele din Republica Cehă și Grecia, în timp ce bursa din Bulgaria, Polonia, Germania, Austria și Ungaria au consemnat creșteri.

Capitalizarea bursieră domestică raportată la PIB (%)

Sursa: FESE, CE, calcule ASF

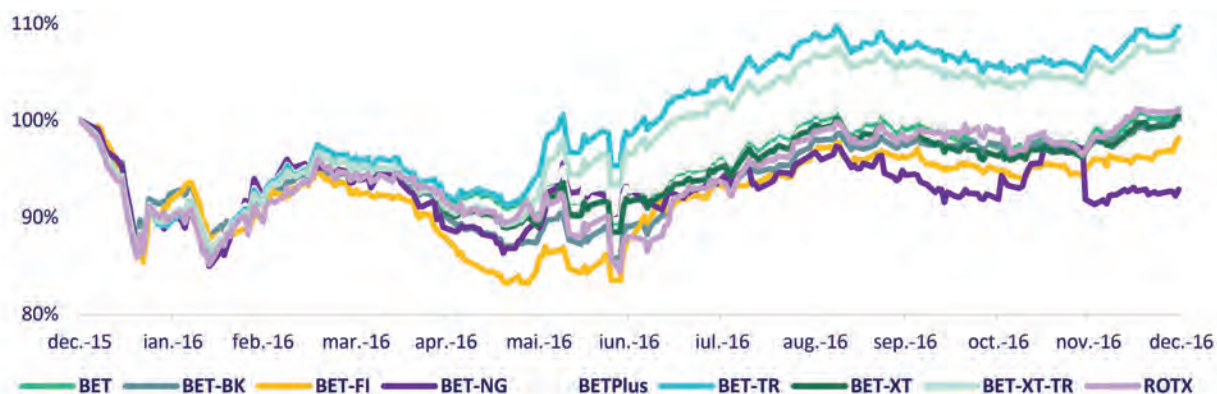
*Capitalizarea bursieră domestică românească nu include Erste și Nepi și este calculată conform metodologiei FESE (<http://www.fese.eu>)

Pe cele două planuri, piață primară și piață secundară, evoluția generală a pieței de capital oglindește dinamica piețelor internaționale de capital și setul de reforme dezvoltate pe plan intern. Pe parcursul anului 2016 au avut loc două noi emisiuni de instrumente financiare (titluri de stat – MFP și produse structurate ale SSIF BRK FINANCIAL GROUP SA), precum și 14 oferte publice de vânzare primare în valoare totală de 135,92 milioane lei.

Pe ansamblul anului 2016, indicii generali ai bursei românești au avut evoluții mixte. Comparativ cu sfârșitul anului 2015, la 31.12.2016 se observă o ușoară scădere a valorii indicilor BET-FI și BET-NG cu 1,87%, respectiv 2,97%.

Valoarea totală a tranzacțiilor derulate la BVB în anul 2016 a scăzut față de anul 2015 cu aproximativ 7,45%, iar numărul tranzacțiilor derulate s-a diminuat cu aproximativ 3,98%. Scăderea remarcată a fost influențată de diminuarea interesului investitorilor pentru tranzacțiile cu unități de fond (valoarea tranzacționată a scăzut cu aproximativ 46,86%) și pentru tranzacțiile cu obligațiuni (valoarea tranzacționată a scăzut cu aproximativ 79,83%). Cea mai semnificativă creștere a valorii tranzacțiilor se remarcă în cadrul tranzacțiilor cu titluri de stat, a căror valoare totală tranzacționată în anul 2016 a crescut cu aproximativ 150,28% comparativ cu anul precedent.

Evoluția indicilor BVB în anul 2016 (30 decembrie 2015 = 100%)

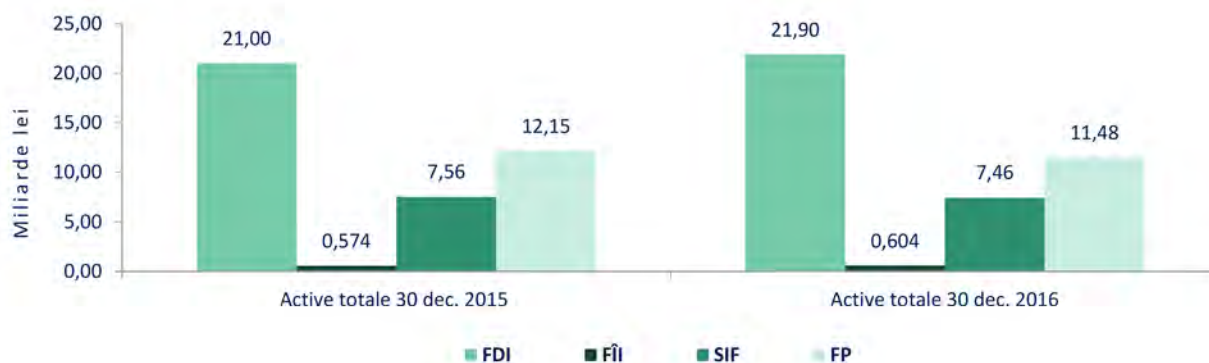
Sursa: BVB

Valoarea totală a activelor administrate de organismele de plasament colectiv (OPC) locale la data de 30 decembrie 2016 este în creștere cu circa 0,4% comparativ cu nivelul consemnat la finele lunii decembrie 2015. O analiză pe categorii de organisme de plasament colectiv arată că în cazul fondurilor deschise de investiții a continuat dinamica pozitivă manifestată pe parcursul trimestrelor și anilor anteriori, fiind categoria de OPC cu cea mai semnificativă contribuție la evoluția activelor totale. Și în cazul fondurilor închise de investiții se constată o creștere a activelor totale față de sfârșitul anului precedent, după ce pe parcursul ultimelor trimestre câteva dintre acestea au devenit fonduri deschise, ceea ce a condus la scăderea activelor acestei categorii de OPC-uri.

Activele totale aferente celorlalte categorii de organisme de plasament colectiv au scăzut în perioada analizată. În cazul societăților de investiții financiare scăderea este de 1,24%, în timp ce în cazul Fondului Proprietatea s-a constatat o scădere a activului total de peste 5,5%.

Activul total al Fondului Proprietatea a continuat să se diminueze și pe parcursul trimestrului IV al anului 2016 comparativ cu sfârșitul lunii decembrie 2015, situându-se la data de referință la un nivel de circa 11,47 miliarde lei față de 12,15 miliarde lei (în decembrie 2015). Diminuarea activului Fondului Proprietatea pe parcursul ultimelor trimestre a avut loc ca urmare a desfășurării programelor de răscumpărare și anulare de acțiuni, ce au condus și la diminuarea capitalului social al Fondului.

Evoluția activelor totale ale fondurilor pe categorii de OPC

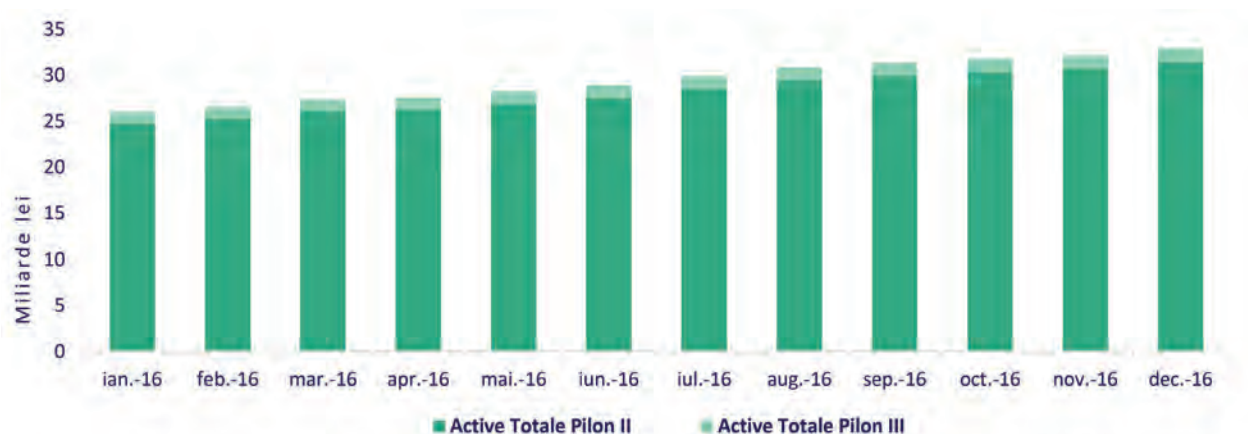

Sursa: ASF

Sectorul pensiilor private

Valoarea activelor totale aflate în administrare la nivelul întregului sistem de pensii private a crescut pe parcursul anului 2016, menținând trendul pozitiv înregistrat în ultimii ani. Astfel, la 31 decembrie 2016, sistemul a atins 32,99 miliarde de lei (7,26 miliarde de euro). Ritmul anual de creștere înregistrat de activele totale a fost de 27,16%.

Evoluția activelor totale din sistemul pensiilor private - ianuarie 2016 – decembrie 2016

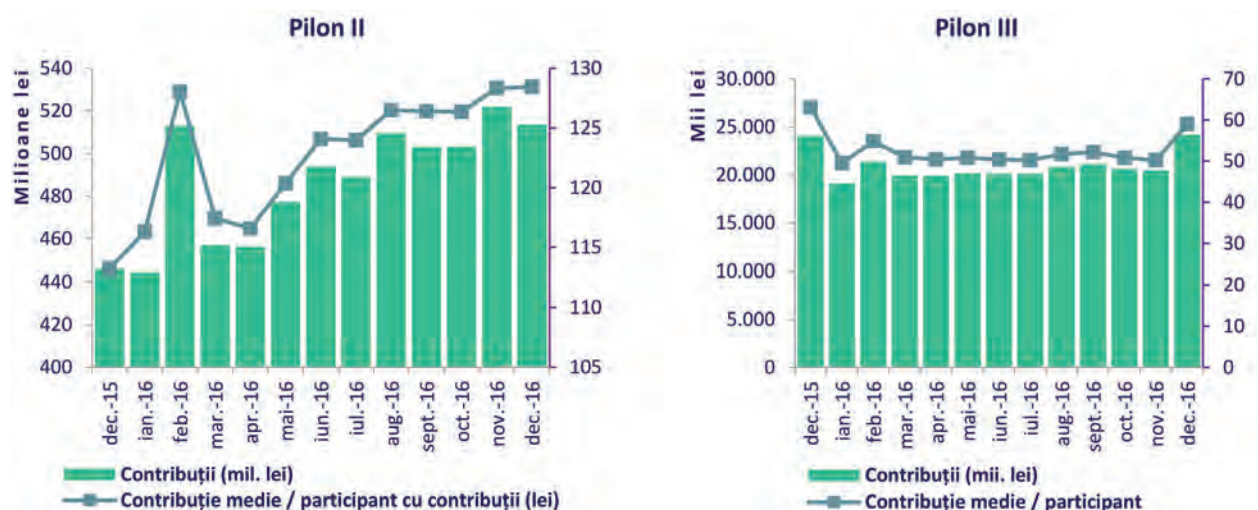

Sursa: calcule ASF

La nivelul fondurilor de pensii administrate privat (Pilonul II) s-a menținut un ritm anual de creștere superior fondurilor de pensii facultative, caracteristic celor nouă ani de funcționare: 27,53%, comparativ cu 19,91% în Pilonul III.

Valoarea medie a unui cont pentru cei aproximativ 6,67 milioane de participanți cu conturi active în Pilonul II era la 31 decembrie 2016 de 4.719 lei (1.039 Euro), în timp ce valoarea medie a unui cont în Pilonul III pentru cei 410.241 de participanți a fost de 3.660 lei (806 de Euro).

Evoluția contribuțiilor brute

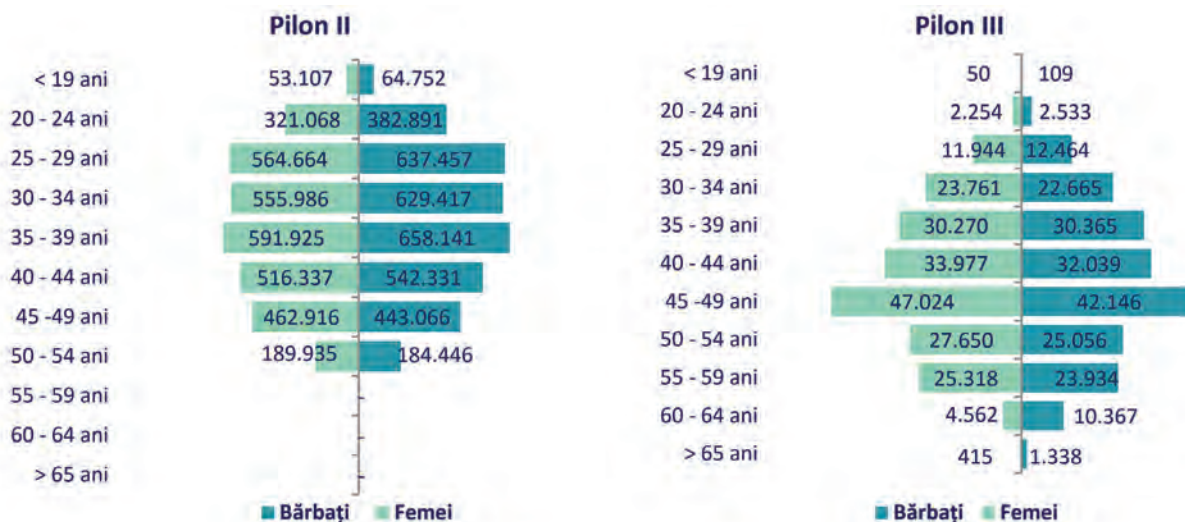

Sursa: calcule ASF

Pe ansamblu, pe parcursul anului 2016, s-au virat către fondurile de pensii administrate privat 5,88 miliarde de lei (1,31 miliarde de euro), cu o medie 490,23 milioane lei/lună. Fondurile de pensii facultative au avut contribuții de 246,30 milioane de lei (54,24 milioane de euro).
Pe ansamblu, în anul 2016 au intrat în sistemul fondurilor

administrare privat (Pilon II) 257 de mii persoane, cu 3,73% mai puțin decât în anul 2015. Aproximativ 246 de mii dintre aceștia, reprezentând 95,94% din total, au fost repartizați aleatoriu. În anul 2016 au intrat în sistemul fondurilor de pensii facultative (Pilon III) 33.155 de persoane, cu 17,21% mai puțin decât în perioada similară din 2015 (40.047 persoane).

Structura pe vârste și pe sexe a participanților la 31.12.2016

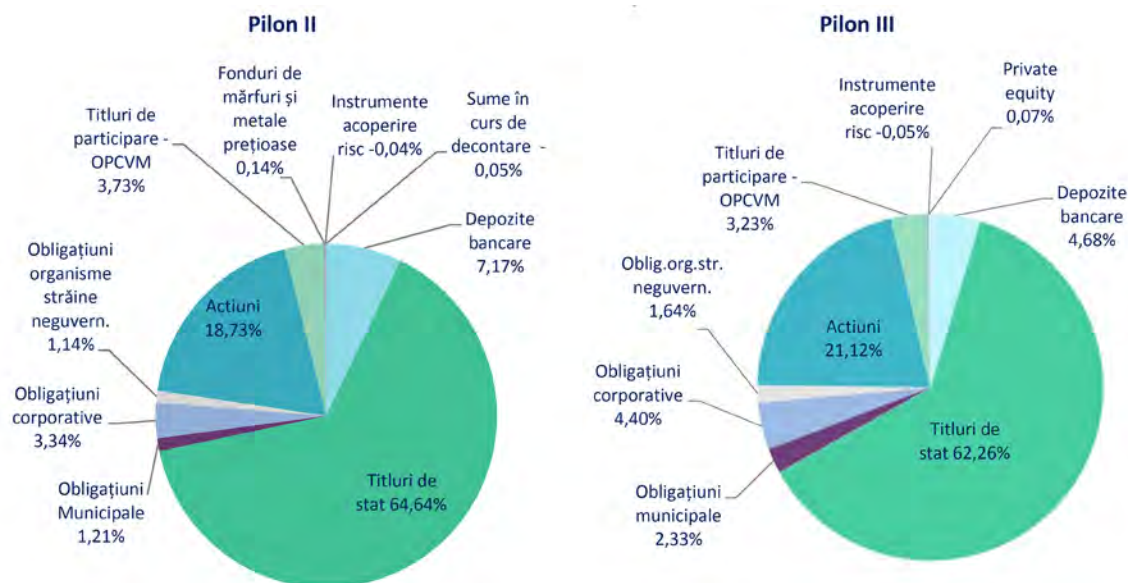

Sursa: calcule ASF

Din punct de vedere al alocării resurselor financiare pe diferite clase de active, în cazul fondurilor de pensii administrate privat, cu excepția depozitelor bancare, organismelor străine neguvernamentale și fondurilor de mărfuri și metale prețioase, celelalte instrumente au

înregistrat scăderi în decembrie 2016 comparativ cu aceeași lună din 2015. În cazul fondurilor de pensii facultative, titlurile de stat, obligațiunile municipale și obligațiunile corporative au înregistrat scăderi comparativ cu decembrie 2015.

Structura activelor fondurilor de pensii la 31.12.2016

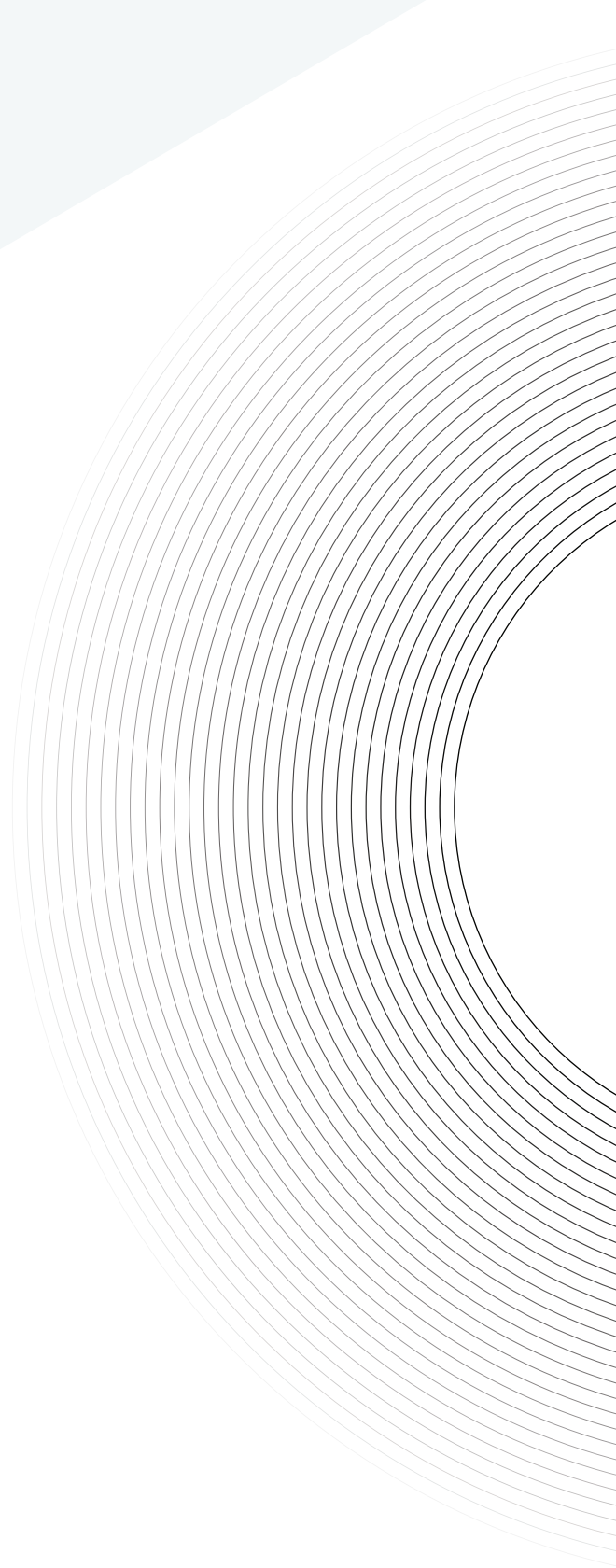

Sursa: calcule ASF

Piața de capital

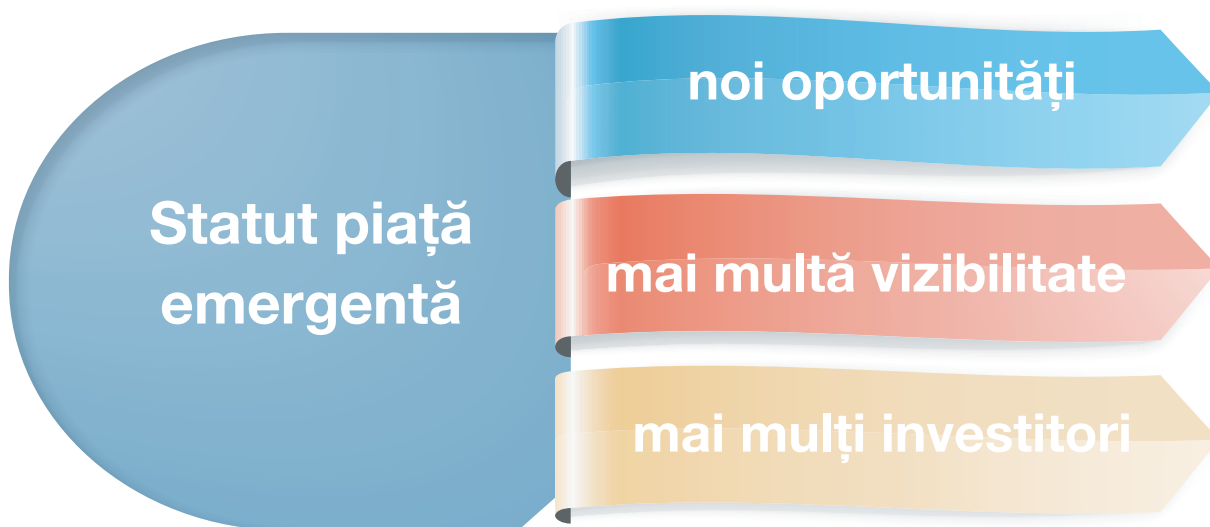

<i>Proiectul STEAM – statutul de piață emergentă</i>	32
<i>Revizuirea legislației primare și secundare</i>	34
<i>Autorizare și monitorizare pe piața de capital</i>	38
<i>Supravegherea on-site și off-site pe piața de capital</i>	42

Proiectul STEAM

Statutul de piață emergentă

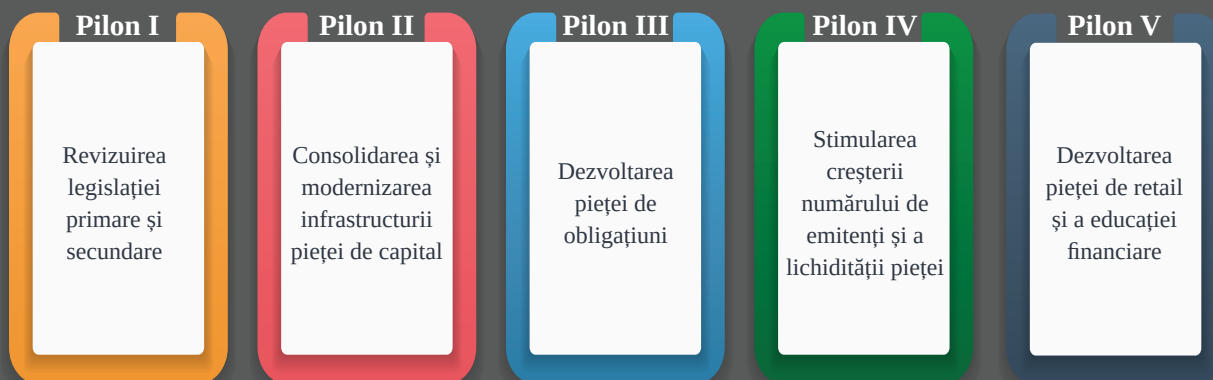

Pe parcursul anului 2016, ASF a continuat demersurile începute în anul 2015 în vederea îndeplinirii obiectivului principal al strategiei sale privind piața de capital, respectiv obținerea statutului de „piață emergentă”, obiectiv asumat prin Proiectul

STEAM pentru piața de capital.

Fiind vorba despre un proiect de amploare ce conține un spectru mare de acțiuni, s-a impus structurarea acestuia pe 5 mari piloni, fiecare dintre aceștia conținând obiective și acțiuni specifice:

PROIECTUL STEAM

1. Revizuirea legislației primare și secundare prin:

- Elaborarea a patru proiecte de lege privind piețele de instrumente financiare, emitenții de instrumente financiare și operațiunile de piață și, respectiv, fondurile de investiții alternative, tot acest pachet urmând să înlocuiască Legea nr. 297/2004;
- Modificarea și completarea normelor ASF și emiterea de noi regulamente și instrucțiuni pentru aplicarea legislației primare.

2. Consolidarea și modernizarea infrastructurii pieței de capital pentru a face față liberalizării interconexiunii cu piețele europene prin:

- Reautorizarea depozitarilor centrali în conformitate cu Regulamentul UE nr. 909/2014;
- Autorizarea/înregistrarea AFIA. În anul 2016 a fost demarat procesul de autorizare/înregistrare în calitate de AFIA a SAI-urilor care administrează AOPC-uri și a AOPC-urilor autoadministrate (SIF-uri);
- Îmbunătățirea activității de registru a Depozitarului Central.

3. Dezvoltarea pieței de obligațiuni prin:

- Organizarea de întâlniri și evenimente de promovare a soluțiilor de finanțare prin emiterea de obligațiuni corporative sau municipale.

4. Stimularea creșterii numărului de emitenți și a lichidității pieței de capital prin:

- Dezvoltarea unor strategii/proiecte de listare la Bursa de Valori București a societăților cu participare de stat minoritară și majoritară listate, dar și nelistate. **Se conturează trei categorii de asemenea societăți:**
 - **deținute majoritar de stat și neprivatizate** (ex. Hidroelectrica, Portul Constanța, Aeroporturi București)
 - **privatizate, în care statul are dețineri minoritare, dar nelistate** (ex. Telekom, Enel, E.ON)
 - **societăți cu participarea statului, minoritară sau majoritară, și deja listate**
 - în cazul cărora poate fi majorată cota de free-float (ex. Romgaz, Nuclearelectrica, Petrom)

5. Dezvoltarea pieței de retail și a educației financiare prin:

- Crearea unui program educațional dedicat pieței de capital, susținut prin conferințe, prezentări și campanii de informare orientate spre categorii distincte de investitori;
- Stimularea dezvoltării canalelor de distribuție pentru largirea accesului investitorilor, inclusiv prin atragerea rețelilor de sucursale bancare;
- Diversificarea organismelor de plasament colectiv reglementate de ASF.

Toate aceste obiective intră în sarcina unor grupuri de lucru dedicate și sunt urmărite pe baza unor termene clare de implementare a acțiunilor, astfel încât să fie îndeplinite cât mai repede criteriile legate de mărimea, lichiditatea și accesibilitatea specifice unei piețe emergente.

Proiectul STEAM inițiat și implementat de ASF este una dintre măsurile principale care să conducă la dobândirea statutului de piață emergentă, un factor important fiind creșterea nivelurilor actuale ale valorii totale a companiilor, a free-float-ului și a lichidității.

Revizuirea legislației primare și secundare

Legislație primară în sectorul instrumentelor și investițiilor financiare

1

În ceea ce privește revizuirea legislației primare și secundare specifică pieței de capital, ASF a elaborat **un proiect de lege aplicabil în zona emitenților**, având ca punct de plecare prevederile relevante ale Legii nr. 297/2004, proiect ce s-a concretizat în **Legea nr. 24/2017**.

Prin această lege s-a urmărit în special:

Transpunerea la nivelul legislației naționale a prevederilor:

- Directivei 2013/50/UE a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, a Directivei 2003/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau pentru admiterea valorilor mobiliare la tranzacționare și a Directivei 2007/14/CE a Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a anumitor dispoziții ale Directivei 2004/109/CE (termen de transpunere: 27 noiembrie 2015);
- Directivei 2014/57/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind sancțiunile penale pentru abuzul pe piață, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. 173/12.06.2014 (termen de transpunere: 3 iulie 2016).

Optimizarea transpunerii pachetului de directive relevante în domeniul emitenților

- realizată anterior la nivelul Legii nr. 297/2004, inclusiv prin creșterea rigurozității și a clarității textului de lege (Directiva 2001/34/CE, Directiva 71/2003/CE, Directiva 2004/25/CE, Directiva 2004/109/CE).

Armonizarea proiectului de lege cu prevederile Regulamentului UE nr. 596/2014

- al Parlamentului European și al Consiliului privind abuzul pe piață și de abrogare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivelor: 2003/124/CE, 2003/125/CE și 2004/72/CE ale Comisiei.

Elementele de noutate ale noului proiect de lege față de actualele prevederi ale Legii nr. 297/2004 sunt o serie de reglementări și măsuri menite să contribuie la **creșterea transparenței, integrității și competitivității** pe piața de capital. Dintre aceste măsuri, ca titlu de exemplu, menționăm:

01

- Reducerea sarcinii administrative a emitenților mici și mijlocii, pentru a facilita accesul acestora la capital.

02

- Sporirea integrității piețelor financiare europene prin stabilirea de sancțiuni penale pentru cele mai grave abuzuri pe piață comise intenționat.

03

- Oferirea unui cadru de reglementare pentru constatarea abuzurilor pe piața de capital, inclusiv utilizarea abuzivă a informațiilor privilegiate, divulgarea neautorizată a informațiilor privilegiate și manipularea pieței, precum și măsuri pentru prevenirea și evitarea abuzului pe piață pentru asigurarea integrității pieței de capital și consolidarea protecției și încrederii investitorilor în această piață.

2.

În contextul adoptării Directivei 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE, denumită în continuare "MiFID II", ce urmează a se aplica din 3 ianuarie 2018, a fost elaborat **Proiectul de lege privind piețele de instrumente financiare**.

Scopul principal este transpunerea la nivelul legislației naționale a prevederilor directivei menționate anterior. Emiterea noului act normativ implică abrogarea anumitor prevederi din Legea nr. 297/2004, ceea ce necesită preluarea și adaptarea conform cerințelor impuse de noile reglementări europene a prevederilor referitoare la depozitarul central, casele de compensare, contrapărțile centrale, auditul financiar, măsurile de administrare specială și lichidarea administrativă.

Principalele modificări propuse prin această lege, derivate din transpunerea MiFID II sunt:

- mutarea tranzacțiilor OTC pe locurile de tranzacționare prin instituirea obligației de tranzacționare pe acestea pentru anumite instrumente financiare de natura acțiunilor și derivatelor și înființarea unui nou loc de tranzacționare -SOT- pentru alte instrumente decât cele de capital;
- creșterea importanței operatorilor independenți prin lărgirea gamei de instrumente financiare ce pot fi tranzacționate;
- introducerea conceptului de tranzacționare algoritmică ce reprezintă tranzacționarea de instrumente financiare pe baza unui algoritm computerizat care stabilește automat, cu intervenție umană minimă sau fără intervenție umană, unii parametri individuali ai ordinelor, precum inițierea ordinului, momentul inițierii, prețul sau cantitatea ordinului sau modul în care ordinul să fie administrat după trimiterea lui;
- extinderea listei serviciilor și activităților de investiții cu administrarea de SOT;
- sporirea transparenței prin extinderea cerințelor pre și post-tranzacționare la alte instrumente de capital de natura acțiunilor (ex. certificate de depozite pentru acțiuni, fonduri tranzacționate la bursă și certificate) și la alte instrumente financiare decât cele de capital (ex. obligațiuni, produse financiare structurate, certificate de emisii și derivate);
- îmbunătățirea protecției investitorilor, prin stabilirea unor cerințe mai stricte pentru administrarea portofoliului, consultanța de investiții și oferta de produse financiare complexe, ca de exemplu produsele structurate;
- instituirea de noi entități ca urmare a extinderii obligațiilor de raportare a tranzacțiilor: mecanismul de publicare aprobat (APA), furnizorul de sisteme centralizate de raportare (CTP), mecanismul de raportare aprobat (ARM);
- mecanismul de publicare aprobat (APA) - publică rapoarte de tranzacționare în numele unor firme de investiții;
- furnizorul de sisteme centralizate de raportare (CTP) - colectează rapoartele de tranzacționare de la piețele reglementate, SMT-uri, SOT-uri și APA și le consolidează într-un flux continuu de date electronice în timp real pentru a oferi informații vizând prețul și volumul pentru fiecare instrument financiar;
- mecanismul de raportare aprobat (ARM) - raportează tranzacțiile către autoritățile competente sau către ESMA în numele firmelor de investiții.

3

De asemenea, a fost elaborat **Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor**, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital, proiect ce s-a concretizat în Legea nr. 29/2017.

Scopul principal al acestei legi este armonizarea legislației incidente domeniului OPCVM la legislația europeană, prin transpunerea în legislația primară a dispozițiilor Directivei 91/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 de modificare a Directivei 65/2009/UE de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), în ceea ce privește **funcțiile de depozitar, politicile de remunerare și sancțiunile (UCITS V)**.

Astfel, adoptarea actului normativ va determina armonizarea cadrului legal național cu modificările aduse recent acquis-ului comunitar în materie de **SAI, OPCVM și depozitari OPCVM**.

Modificările propuse prin acest act normativ vizează în principal următoarele aspecte de noutate:

- Entitățile ce pot deține calitatea de depozitar al unui OPCVM sunt Banca Națională a României, instituțiile de credit (autorizate de BNR sau de autoritățile competente din alt stat membru), precum și alte persoane juridice care îndeplinesc cerințele de capital aplicabile instituțiilor de credit, precum și o serie de alte criterii privind infrastructura și regulile proprii de funcționare.
- Depozitarul OPCVM trebuie să se asigure că vânzarea, emiterea, răscumpărarea sau anularea titlurilor de participare sunt efectuate de către SAI sau o altă entitate, în numele OPCVM, potrivit prevederilor OUG nr. 32/2012, reglementărilor ASF și regulilor fondului/actului constitutiv al societății de investiții autoadministrată. De asemenea, depozitarul trebuie să se

asigure că valoarea titlurilor de participare este calculată potrivit regulilor fondului/actului constitutiv al societății de investiții autoadministrată și prevederilor prezentului proiect de act normativ. Totodată, depozitarul se asigură că fluxurile de numerar ale OPCVM-ului sunt monitorizate în mod corespunzător și, în special, că au fost încasate toate plățile efectuate de către sau în numele investitorilor la subscrierea de titluri de participare ale OPCVM-ului și că tot numerarul OPCVM-ului a fost înregistrat în conturi de numerar care sunt deschise în numele OPCVM-ului sau al SAI, care acționează în numele OPCVM-ului, sau al depozitarului care acționează în numele OPCVM-ului.

- Pentru activele care nu pot fi păstrate în siguranță (în sens de custodie), depozitarul trebuie să verifice dreptul de proprietate al OPCVM-ului sau al SAI care acționează în numele OPCVM-ului asupra activelor respective, analizând dacă OPCVM-ul sau SAI care acționează în numele OPCVM-ului este titularul dreptului de proprietate, pe baza informațiilor sau a documentelor furnizate de OPCVM sau de SAI și, dacă sunt disponibile, a altor dovezi externe. De asemenea, depozitarul va ține o evidență a activelor pentru care are convingerea că OPCVM-ul sau SAI care acționează în numele OPCVM-ului este titularul dreptului de proprietate și va actualiza periodic această evidență.
- Depozitarul este permanent răspunzător de orice pierdere suferită de deținătorii de titluri de participare cauzată de neglijența acestuia sau de nerealizarea intenționată a sarcinilor acestuia.
- Noile reguli stabilite prin actul normativ obligă SAI să nu își asume riscuri hazardate sau excesive, doar cu scopul de a-și realiza țintele de bonus sau remunerația variabilă bazată pe anumite praguri de profitabilitate/rentabilitate ale investițiilor OPCVM.
- Sancțiunile aplicate de ASF trebuie publicate fără întârziere pe pagina oficială de internet a instituției (cu nominalizarea expresă a persoanelor responsabile de comiterea abaterilor legislative și doar după epuizarea oricăror căi de atac în fața ASF la sancțiunile sau măsuri administrative respective, impuse ca urmare a încălcării dispozițiilor prezentului proiect de act normativ), cu excepția cazurilor când se apreciază că prin publicarea acestor informații ar fi afectată stabilitatea financiară a piețelor sau o investigație în curs.

4

Totodată, a intrat în procesul de elaborare **Proiectul de Lege privind fondurile de investiții alternative** care a fost dezbătut și supus analizei în cadrul grupului de lucru constituit alături de reprezentanții pieței. Acest proiect de lege este inclus și în Proiectul de asistență tehnică oferită de Banca Mondială și finanțat de Comisia Europeană.

Proiectul de lege cuprinde o nouă clasificare a actualelor AOPC în funcție de tipul de investitori cărora li se adresează (profesionali sau de retail), strategia investițională urmărită și tipurile de active eligibile. Aceste noi categorii de organisme de plasament colectiv sunt configurate pornind de la strategiile investiționale enumerate în Regulamentul (UE) nr. 231/2013, parte a pachetului legislativ aferent Directivei 61/2011/UE – DAFIA și de la experiența acumulată de alte state membre UE, cu luarea în considerare a observațiilor primite de la Asociația Administratorilor de Fonduri din România și de la ceilalți membri ai subgrupului de lucru consultativ creat de ASF pentru sprijinirea procesului de elaborare a noului pachet legislativ.

Legislație secundară emisă de ASF în sectorul instrumentelor și investițiilor financiare

Activitatea de elaborare a reglementărilor (normelor, regulamentelor, instrucțiunilor, hotărârilor) în vederea creării sau completării cadrului legal pentru desfășurarea în mod corespunzător a activității entităților pieței de capital, reglementate și supravegheate de SIIF al ASF, a avut drept coordonate principale:

- elaborarea reglementărilor în aplicarea legislației în vigoare și pentru transpunerea acquis-ului comunitar.
- elaborarea de reglementări ca urmare a unor solicitări fundamentate ale unor entități din piața de capital adresate ASF pentru modificarea sau completarea unor prevederi normative.
- elaborarea reglementărilor ca urmare a modificărilor intervenite în actele normative emise de Parlamentul României sau de Guvernul României, precum și în legislația europeană, cu privire la piața de capital, pentru a căror implementare a fost necesară modificarea reglementărilor în vigoare, în măsura în care acestea nu au vizat modificarea Legii nr. 297/2004.

REGULAMENTE

1	Regulamentul nr. 1/2016 pentru modificarea Regulamentului ASF nr. 9/2015 privind procedura de soluționare de către entitățile reglementate și supravegheate de ASF în baza Legii nr. 297/2004 privind piața de capital și a Legii nr. 74/2015	• Modifică art. 1, 3 și 7, precum și anexele 1 și 2 ale Regulamentului nr. 9/2015.
---	---	--

REGULAMENTE

2	Regulamentul nr. 5/2016 pentru modificarea și completarea Regulamentului Autorității de Supraveghere Financiară nr. 10/2015 privind administrarea fondurilor de investiții alternative	<ul style="list-style-type: none"> Modifică art. 7, 19 și 44, precum și anexa 1 ale Regulamentului nr. 10/2015.
3	Regulamentul nr. 6/2016 pentru modificarea și completarea Regulamentului CNVM nr. 32/2006 privind serviciile de investiții financiare și pentru modificarea Regulamentului CNVM nr. 5/2010	<ul style="list-style-type: none"> Modifică câteva articole ale Regulamentului CNVM nr. 32/2006 și ale Regulamentului CNVM nr. 5/2010.

INSTRUCȚIUNI

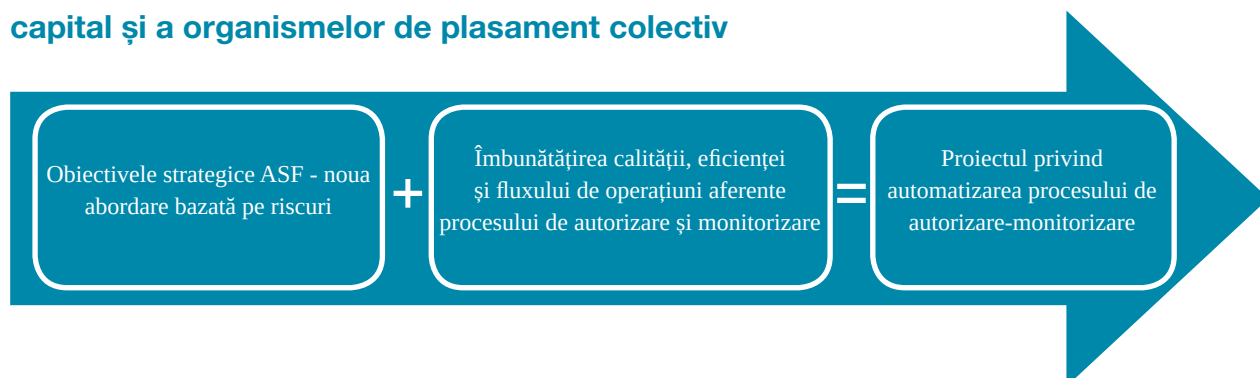
1	Instrucțiunea nr. 1/2016 privind întocmirea și depunerea situației financiare anuale și a raportării anuale de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de ASF - SIIF	<ul style="list-style-type: none"> Stabilește modul de întocmire și depunere a raportărilor anuale la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, distinct de situațiile financiare anuale, de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate din cadrul Autorității de Supraveghere Financiară din Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare ce au obligația aplicării prevederilor Normei nr. 39/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară din Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare, denumită în continuare Norma nr. 39/2015.
2	Instrucțiunea nr. 2/2016 privind întocmirea și depunerea raportării contabile semestriale de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară – Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare	<ul style="list-style-type: none"> Stabilește sistemul de raportare contabilă semestrială a entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară – Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare.

NORME

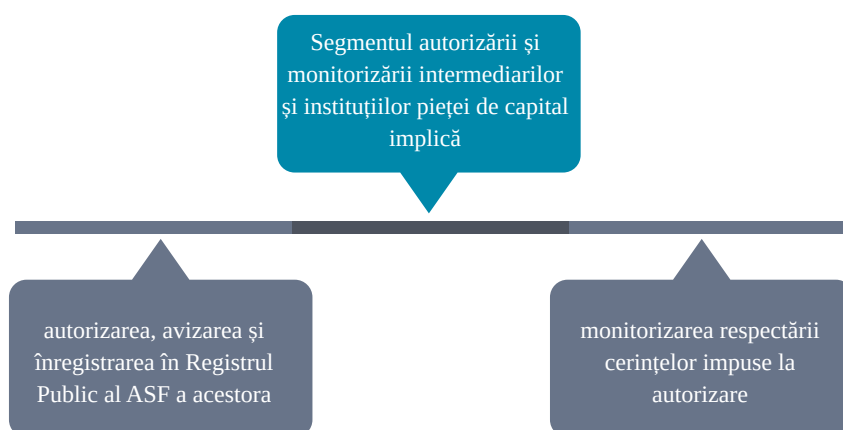
1	Norma nr. 28/2016 pentru aplicarea Ghidului ESMA privind măsurile alternative de performanță	<ul style="list-style-type: none"> Norma stipulează faptul că ASF aplică Ghidul ESMA în legătură cu măsurile alternative de performanță (MAP) publicate de către emitenți sau de către persoane responsabile pentru prospect atunci când publică informații reglementate și prospecte (și suplimente). Printre exemplele de informații reglementate se află rapoartele conducerii, care sunt publicate pe piață conform Directivei privind transparența, precum și publicațiile emise conform cerințelor articolului 17 din Regulamentul privind abuzul de piață, spre exemplu publicațiile ad-hoc care includ rezultate privind câștiguri financiare.
2	Norma nr. 32/2016 pentru aplicarea Orientărilor privind sistemele și controalele într-un mediu de tranzacționare automat pentru platformele de tranzacționare, firmele de investiții și autoritățile competente și pentru abrogarea unor dispoziții de măsuri CNVM	<ul style="list-style-type: none"> Autoritatea de Supraveghere Financiară aplică Orientările privind sistemele și controalele într-un mediu de tranzacționare automat pentru platformele de tranzacționare, firmele de investiții și autoritățile competente prevăzute în anexa nr. 1 a normei, în desfășurarea activității sale de supraveghere și control a respectării dispozițiilor legale ce transpun prevederile Directivei 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare, de modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 93/22/CEE a Consiliului și Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind utilizările abuzive ale informațiilor confidențiale și manipulările pieței (abuzul de piață), aplicabile sistemelor și controalelor impuse pentru sistemele de tranzacționare și pentru intermediari, într-un mediu de tranzacționare automat sau în legătură cu furnizarea de acces direct la piață sau acces sponsorizat.

Autorizare și monitorizare pe piața de capital

Activitatea de autorizare – monitorizare a intermediarilor, instituțiilor pieței de capital și a organismelor de plasament colectiv

Proiectul privind automatizarea procesului de autorizare-monitorizare vizează desfășurarea activității de autorizare-monitorizare în condiții de eficiență și performanță, prin dezvoltarea și implementarea unui sistem informatic integrat la nivelul ASF, care să gestioneze în mod centralizat toate categoriile de date și informații existente în cadrul SIIF.

Raportându-ne la obiectul solicitărilor transmise în cursul anului 2016 la ASF, se constată faptul că au fost vizate cu precădere modificările intervenite în **modul de organizare și funcționare ale entităților aflate în evidențele ASF**.

obiectul
solicităților
transmise la
ASF

- 8 modificări ale componenței consiliului de administrație și/sau a conducerii
- 6 respingeri ale unor solicitări formulate în acest sens pentru neîndeplinirea criteriilor prevăzute de legislația în vigoare
- o schimbare de sediu social (SSIF BT Capital Partners SA)
- 5 înființări/7 desființări de sedii secundare
- o restrângere a obiectului de activitate (în cazul SSIF BLUE ROCK FINANCIAL SERVICES SA)
- o aprobare a unui proiect de achiziție în cadrul SSIF ALPHA FINANCE ROMANIA SA (achizitorul fiind ALPHA BANK ROMANIA SA)
- două modificări ale structurii acționariatului (SSIF INTERDEALER CAPITAL INVEST SA și SSIF ALPHA FINANCE ROMANIA SA)
- o majorare a capitalului social (SSIF ALPHA FINANCE ROMANIA SA)
- 2 diminuări de capital social (SSIF ROMBELL SECURITIES SA și SSIF BT CAPITAL PARTNERS SA)
- 2 schimbări ale denumirii unor societăți de servicii de investiții financiare (SSIF BROKER S.A. devine SSIF BRK FINANCIAL GROUP SA, iar BT SECURITIES SA devine BT CAPITAL PARTNERS SA)
- o autorizare de emblemă (SSIF BRK FINANCIAL GROUP SA)

Intermediari**27 SSIF****8 instituții de credit**

Anul 2016 se conformează tendințelor anilor precedenți de reducere a numărului de intermediari pe piața de capital. Astfel, la data de 31.12.2016 figurau în Registrul Public al ASF 27 SSIF și 8 instituții de credit. Pe parcursul întregului an au fost retrase autorizațiile de funcționare a trei SSIF (Dorinvest SA, Equity Invest SA și Eldainvest SA).

Dintre SSIF aflate în evidențele ASF la finele anului 2016, 52% erau autorizate să presteze toate serviciile și activitățile de investiții financiare precum și serviciile conexe prevăzute de art. 5 alin. (1) și alin. (11) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare, având un capital inițial mai mare sau egal cu echivalentul în lei a 730.000 euro, iar 48% nu tranzacționau instrumente financiare pe cont propriu și nu subscriu în cadrul emisiunilor de valori mobiliare în baza unui angajament ferm. În ceea ce privește operarea pe piețele reglementate autorizate de ASF a instituțiilor de credit aflate în evidențele ASF, 62,5% dintre acestea dețineau calitatea

Personalul din cadrul entităților reglementate, autorizate și supravegheate de ASF

Situația agenților pentru servicii de investiții financiare și agenților delegați care prestează servicii și activități de investiții în numele intermediarilor care operează pe piața de capital din România este comparabilă cu cea din anii trecuți, existând o tendință de diminuare a personalului din aceste categorii. La data de 31.12.2016, 97 de

de participanți în cadrul acestora, precum și calitatea de custode (Bancpost SA, Banca Comercială Română SA, BRD Groupe Sociétés Générale SA, Raiffeisen Bank SA, Piraeus Bank România SA) admiși în sistemul de compensare-decontare administrat de Depozitarul Central SA. De asemenea, calitatea de participanți-custode era deținută de încă două instituții de credit, și anume: Libra Internet Bank SA și Unicredit Bank SA. Instituția de credit Alpha Bank Romania SA nu se află în niciuna dintre situațiile anterior precizate, aceasta desfășurând pe piața de capital obiectul de activitate menționat la art. 5 alin. (1) lit. a), g) alin. (1¹) lit. c), e) din Legea nr. 297/2004, cu modificările și completările ulterioare. Începând cu data de 01.01.2016 a intrat în vigoare Regulamentul nr. 14/2015 privind evaluarea și aprobarea membrilor structurii de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie în cadrul entităților reglementate de Autoritatea de Supraveghere Financiară ce a avut drept scop realizarea unui set de reguli unitare prin uniformizarea criteriilor și a procedurilor necesare pentru evaluarea și aprobarea membrilor structurii de conducere și a personalului cu funcții-cheie din cadrul entităților reglementate de ASF. În baza acestui regulament, aplicabil tuturor entităților autorizate, reglementate și supravegheate de ASF, evaluarea persoanelor din structura de conducere și a persoanelor cu funcții cheie include și procesul de interviuare a acestor persoane.

reprezentanți ai compartimentului de control intern își desfășurau activitatea în cadrul sediilor sociale ale intermediarilor, operatorilor de piață și depozitarilor centrali, sau în cadrul sediilor secundare de tip sucursală pe care SSIF le-au înființat în cadrul rețelei teritoriale. De asemenea, ca urmare a apariției obligativității SSIF de a supune autorizării inclusiv persoanele responsabile cu administrarea riscului în baza Regulamentului nr.14/2015, în perioada 01.01.2016 - 31.12.2016 au fost autorizate 23 de persoane în calitate de administrator de risc.

Instituțiile pieței de capital

În ceea ce privește operatorii de piață/operatorii de sistem, în anul 2016 a fost aprobată alinierea actelor constitutive ale acestora în vederea încadrării în prevederile art. 286⁴ din Legea nr. 297/2004, cu modificările și completările ulterioare, respectiv condițiile de cvorum și de majoritate de vot necesare desfășurării adunărilor generale extraordinare ale acționarilor și adoptării hotărârilor.

Totodată, în decursul anului 2016 au fost aprobate două modificări ale autorizațiilor de funcționare ale operatorilor de piață ca urmare a modificării componenței CA, prin numirea unor noi administratori, dintre care unul provizoriu care ulterior a fost definitivat. Ca urmare a acestora, au fost validate 10 persoane în calitatea de administratori ai operatorilor de piață.

Depozitarii centrali

În anul 2016 au fost autorizate persoanele responsabile cu evaluarea și administrarea riscurilor (funcții cheie conform Regulamentului nr. 14/2015) în cadrul societăților Depozitarul Central SA și Depozitarul Sibex SA.

Casele de compensare

În anul 2016, ASF a retras autorizația de funcționare a Casei de Compensare București SA și a radiat societatea din Registrul ASF din cadrul Secțiunii Entități care efectuează operațiuni post-tranzacționare - Subsecțiunea Case de Compensare/Contrapărți

O altă modificare în modul de organizare și funcționare a operatorului de piață Bursa de Valori București SA, care a avut loc în anul 2016 a fost retragerea de către ASF a autorizației Pieței Reglementate la Termen administrată de acest operator de piață. Retragerea autorizației pieței reglementate s-a produs ca urmare a perioadei de inactivitate a acesteia, perioadă în care operatorul de piață Bursa de Valori București SA nu a încheiat un contract de compensare-decontare a tranzacțiilor derivate cu o contraparte centrală autorizată conform prevederilor EMIR. Totodată, ca urmare a retragerii autorizației pieței reglementate la termen, administrată de operatorul de piață Bursa de Valori București SA, ASF a procedat la radierea concomitentă a tuturor celor 21 de instrumente financiare derivate corespunzătoare, care erau înregistrate la ASF.

În procesul de autorizare au fost analizate modul de îndeplinire a cerințelor de către aceste persoane și criteriile de eligibilitate prevăzute de Regulamentul 14/2015, luând în considerare informațiile desprinse din documentele prezentate, din susținerea interviului, precum și din alte surse disponibile.

centrale (CCCC), ca urmare a respingerii solicitării acesteia de autorizare în calitate de contraparte centrală, în conformitate cu prevederile Regulamentului ASF nr. 3/2013.

SC Casa de Compensare București SA nu a desfășurat activitate în cursul anului 2016.

6 administrau portofolii individuale

Fondul Proprietatea

În cursul anului 2016, ASF a emis 3 avize ca urmare a diminuării capitalului social, în baza hotărârilor adunărilor generale extraordinare ale acționarilor.

În ceea ce privește libera circulație a serviciilor, la data de 31.12.2016 erau înscrise în registrul ASF 9 societăți de administrare a investițiilor din alte state membre ale UE care pot presta servicii de administrare a investițiilor în România, 37 de OPCVM din alte state membre UE, respectiv 4 societăți de investiții și 51 de fonduri deschise de investiții, 21 societăți de investiții de tip alternativ/închis, 36 de administratori de fonduri de investiții alternative din alte state membre care au notificat furnizarea de servicii în România conform art.6 alin. (4) din DAFIA. Având în vedere intrarea în vigoare a unor reglementări legale la nivelul anului 2015 și a anului 2016, care instituiau în sarcina entităților obligația de aliniere la prevederile acestora în cursul anului 2016, sunt relevante următoarele aspecte:

- în ceea ce privește Legea nr.74/2015 și Regulamentul nr.10/2015, cu modificările și completările ulterioare, au fost înregistrate la ASF solicitări de autorizare/înregistrare în calitate de AFIA din partea SAI-urilor care administrează AOPC-uri și din partea AOPC autoadministrate. În luna mai a anului 2016, 12 societăți de administrare a investițiilor și 4 societăți de investiții financiare au transmis la ASF documentația în vederea încadrării în prevederile legale mai sus menționate, dintre care: 4 SAI-uri au solicitat autorizarea în calitate de AFIA în mod voluntar, 8 SAI-uri au solicitat înregistrarea ca AFIA, 4 SIF-uri au solicitat autorizarea ca AFIA;

- în vederea alinierii la prevederile legale menționate mai sus au fost înregistrate notificări din partea celor 6 instituții de credit care asigură servicii de depozitare a activelor AOPC cu privire la modificarea contractelor de depozitare și a procedurilor de lucru, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 231/2013;
- referitor la Regulamentul nr.14/2015, au fost înregistrate solicitări din partea SAI-urilor/SIF-urilor de aprobare, modificare și/sau notificare a membrilor structurii de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie, în scopul încadrării în prevederile regulamentului; cu privire la acest aspect, având în vedere modificarea legislației în ceea ce privește obligația entităților de a solicita autorizarea persoanelor desemnate în funcția de administrator de risc și crearea unei secțiuni specifice în acest sens în Registrul ASF pentru înscrierea acestora, au fost înregistrate la ASF solicitări de autorizare a unor persoane în această calitate;
- în ceea ce privește Regulamentul Delegat (UE) 2016/438 cu privire la obligațiile depozitarilor, având în vedere aplicabilitatea sa directă în toate statele membre de la data de 13.10.2016, au fost înregistrate la ASF solicitări de autorizare a modificărilor intervenite în documentele organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare, în special prin modificarea contractelor de depozitare conform prevederilor regulamentului.

Consulanți de investiții

Au fost autorizate două persoane fizice în calitate de consulanți de investiții. ASF a retras la cerere un număr de 6 autorizații de consulanți de investiții – persoane fizice. În anul 2016 tendința a fost de reducere a persoanelor care intenționează să presteze acest serviciu pe cont propriu.

Evaluatori

Nu au intervenit modificări în lista evaluatorilor înscrși în Registrul ASF. Pentru această operațiune este necesară îndeplinirea de către solicitanți a unor condiții stricte, așa cum

sunt acestea prevăzute de reglementările ASF privind emitenții și operațiunile cu valori mobiliare. Evaluatorii trebuie, printre altele, să fie specializați în evaluarea întreprinderilor și să coopteze în echipă un consultant de investiții autorizat de ASF și un auditor financiar – membru CAFR.

Auditori sisteme informatice

În anul 2016, ASF a aprobat 13 solicitări de avizare în calitate de auditori IT (patru persoane fizice și nouă persoane juridice). Norma ASF nr. 6 /23.03.2015 prevede pentru entitățile (instituțiile) din domeniul pieței de capital, asigurărilor și pensiilor private obligația de a audita extern sistemul informatic

utilizat, cu o periodicitate în funcție de categoria de risc la care se încadrează. Data punerii în aplicare a cerințelor prevăzute de normă a fost 1 ianuarie 2016, în situația externalizării serviciilor IT termenul limită fiind 30 septembrie 2016. Tuturor acestor entități le-a revenit obligația ca prima auditare IT să se realizeze cel mai târziu până la data de 31 decembrie 2016.

Auditori financiari

În prima parte a anului 2016 a fost definitivat procesul inițiat în anul 2015 ca urmare a intrării în vigoare a Normei nr. 21/2014 privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, prin care se stabileau condițiile de aprobare/avizare a auditorilor financiari ce desfășoară activitate de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către ASF. Astfel, în perioada anterior amintită din anul 2016, ASF a avizat în calitate de auditori financiari

care pot efectua misiuni de audit la entitățile pieței de capital, 15 persoane fizice și 6 persoane juridice. Totodată, în data de 01.01.2016 a intrat în vigoare Norma nr. 27/2015 privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, prin care se abroga Norma nr. 21/2014, act normativ care aduce ca element de noutate faptul că prevederile legate de condițiile și procedura de autorizare sunt aplicabile doar auditorilor financiari persoane juridice. Totodată, conform prevederilor Normei nr. 27/2015 cererile auditorilor financiari care solicită avizarea în această calitate de către ASF,

depuse și nesoluționate până la intrarea în vigoare a acestui act normativ, se soluționează de ASF conform prevederilor în vigoare la data depunerii acestora, fapt ce a făcut posibilă încheierea alinierii la prevederile Normei nr. 21/2014 în prima parte a anului 2016.

În cursul anului 2016, în baza Normei nr. 27/2015, au fost avizate 5 persoane juridice în calitatea de auditori financiari. Astfel la finele anului 2016 erau publicate pe site-ul ASF în secțiunea auditorilor financiari 17 persoane juridice (BDO AUDIT SRL, ERNST & YOUNG ASSURANCE SERVICES SRL, G5 CONSULTING SRL, ROMAR-CO AUDIT SRL,

JPA AUDIT & CONSULTANȚA SRL, EXPERT-AUDIT SRL, CONTABILITATE EXPERTIZA CONTABILA CONSULTANTA AUDIT SI REPREZENTARE FISCALA - CECCARF SRL, AUDIT ANALIS EXPERT SRL, KPMG AUDIT SRL, PRICEWATERHOUSECOOPERS AUDIT SRL, ECOTEH EXPERT SRL, DELOITTE AUDIT SRL, LEXEXPERT AUDIT SRL, SC AUDIT CONSULT GROUP SRL, 3B EXPERT AUDIT SRL, ECULDA SRL, MAZARS ROMANIA SRL) de a desfășura activități de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de ASF - SIIF.

Grupurile societăților comerciale admise la tranzacționare

Organisme de formare profesională

În ceea ce privește entitățile ce pot asigura prin intermediul programelor de formare profesională pe care le organizează atât atestarea în diferite calități (agent pentru servicii de investiții financiare, agent delegat, personal al Compartimentului de control intern, consultanți de investiții), cât și menținerea competențelor dobândite de personalul intermediarilor supravegheați de ASF, s-a introdus o nouă funcție cheie în cadrul entităților reglementate de ASF, respectiv atestarea calității de administrator de risc. Astfel, persoanele atestate de către OFP-uri și ulterior autorizate de către ASF în calitate de administrator de risc vor putea exercita în cadrul entităților reglementate

ASF a atestat, la cererea OMV PETROM SA, o nouă modificare survenită în cadrul componenței grupului OMV.

Pentru asigurarea transparenței informațiilor, grupurile și modificările aduse acestora sunt publicate pe site-ul ASF într-o secțiune distinctă.

atribuții de evaluare și administrare a riscurilor rezultate din activitatea desfășurată de către acestea. Cu privire la activitatea desfășurată de OFP, în anul 2016 au fost emise 9 autorizații prin care au fost aprobate serii de cursuri care au avut în vedere atestarea participanților din cadrul acestora în diferite calități recunoscute pe piața de capital și 8 autorizații prin care au fost aprobate programe de formare profesională continuă, sub forma de acțiuni cu caracter științific și profesional cu transmitere în sistem on-line (webinarii). În baza certificatelor emise de organismele de formare profesională participanților care au absolvit examenele aferente cursurilor susținute în vederea recunoașterii unor calități pe piața de capital, ASF a eliberat un număr de 182 de atestate profesionale.

Supravegherea on-site și off-site pe piața de capital

Activitatea de supraveghere și control

Acțiuni planificate pentru anul 2017 sau care deja se află în derulare, în continuarea și/sau pentru consolidarea celor derulate în anul 2016

Acele normative adoptate în ultima perioadă la nivel european, cu un impact semnificativ asupra pieței de capital, au relevat necesitatea dezvoltării unor metodologii și instrumente adecvate pentru autoritățile de supraveghere. Prin crearea unei sinergii între supravegherea off-site și cea on-site, la nivelul SIIF, ASF va implementa un proces de supraveghere eficient, atât din perspectiva conduitei pe piață, cât și a respectării cerințelor prudențiale.

În acest proces, ASF beneficiază de sprijinul Băncii Mondiale care, pe baza experienței altor state membre și a bunelor practici, va contribui la consolidarea progreselor deja întreprinse de ASF în vederea creșterii convergenței în supraveghere și a îmbunătățirii instrumentelor necesare în identificarea și gestionarea riscului. Aceste obiective sunt în linie cu prioritățile inițiativei Comisiei Europene privind Uniunea Piețelor de Capital, proiectul fiind derulat cu sprijinul Serviciului privind Reformele Structurale al Comisiei Europene (SRSS), al cărui

rol este de a susține reformele autorităților naționale care au ca obiectiv promovarea creșterii economice.

Dacă în zona de reglementare demersurile ASF sunt de cele mai multe ori legate de transpunerea legislației europene, la nivelul supravegherii și controlului ne propunem alinierea la cele mai bune practici în domeniu.

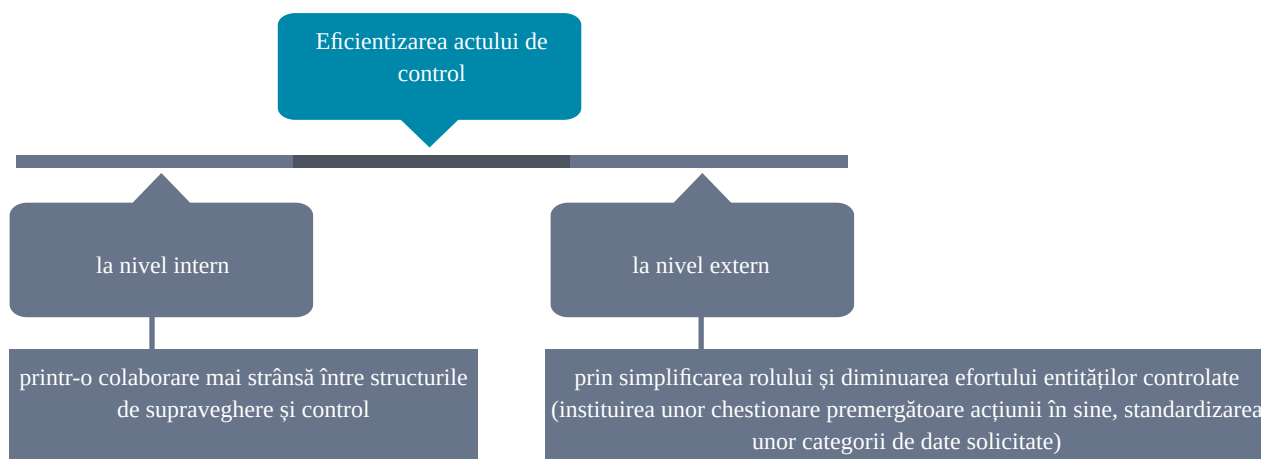
Măsurile planificate pentru anul 2017 în vederea consolidării supravegherii și controlului pe piața de capital

- un dialog mai consistent și regulat cu piața, pentru a identifica atât zonele de risc, dar și pentru a sonda așteptările pieței de la supraveghetori;
- finalizarea cu succes a proiectului de revizuire a funcției de supraveghere;
- simplificarea raportărilor prin implementarea unor cerințe mai coerente, standardizate (machete), fără a împovăra suplimentar entitățile pieței;
- aprofundarea indicatorilor de risc sectorial și a tablourilor riscurilor pentru OPC pe baza experienței acumulate în cadrul testului de stres pentru fondurile de investiții derulat în anul 2016;
- dezvoltarea unor mecanisme adecvate de analiză (circularizarea unor chestionare adresate entităților pentru o mai bună cunoaștere a fenomenelor generale, dar și particulare ale pieței);
- continuarea aprofundării aspectelor esențiale în activitatea de control și supraveghere, în paralel cu acțiunea proactivă;
- asigurarea unui control flexibil și adaptat la cerințele Autorității și la mediul intern al entităților reglementate; efectuarea atât a controlului corectiv, dar și a controlului preventiv.

În activitatea de control s-a valorificat experiența și cunoștințele dobândite ca urmare a participărilor la activitatea unor grupuri de lucru ESMA / seminarii ESMA / schimbului de experiență cu FMA – Austria pentru adoptarea modelului de control și a practicilor din țările mai avansate în materie de enforcement. În acest sens, urmare a inițiativei Sectorului Instrumente și Investiții Financiare, ASF a demarat proiectul de emitere a unui nou regulament privind activitatea de control periodic și inopinat, pe baza strategiei ASF privind implementarea risk based supervision, precum și a unor schimburi de experiență

cu alte autorități competente similare. Noul regulament de control al ASF (nr. 11/2016) a fost finalizat și a intrat în vigoare la 30.12.2016. Astfel, a fost redefinită funcția de control la nivelul Autorității, asigurându-se un cadru etapizat, predictibil, transparent și flexibil, cu drepturi și obligații clare atât pentru Autoritate, cât și pentru entitățile supravegheate.

În anul 2016 s-au parcurs pași extrem de importanți în direcția eficientizării actului de control, printr-o atenție sporită acordată etapei de pregătire a controlului.

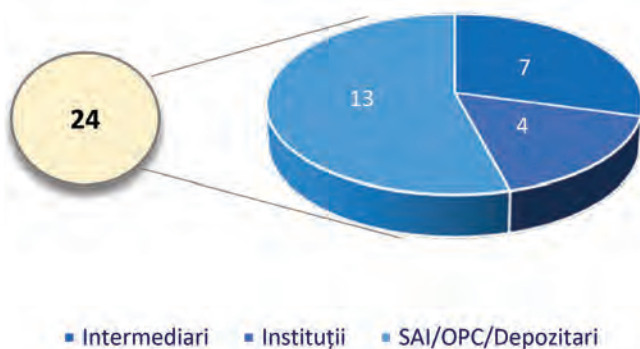
Progrese importante au fost realizate pe linia gestionării riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile reglementate, prin recrutarea de către structura de control a SIIF a unui expert în audit IT care este implicat activ în procesul de supraveghere off-site și on-site a entităților din piața de capital. Au fost parcurși pași importanți în implementarea cerințelor Normei ASF nr. 6/2015 prin redefinirea cadrului procedural intern și elaborarea unor chestionare de controale generale IT ce sunt utilizate în cadrul activității specifice. Structura de control a implementat documente standard de analiză a principalilor indicatori ai entităților, utilizați la secțiunea de riscuri din cadrul tematicilor de control.

Obiectivul a fost asigurarea unui mod unitar de analiză și prezentarea indicatorilor, precum și automatizarea unor procese de analiză.

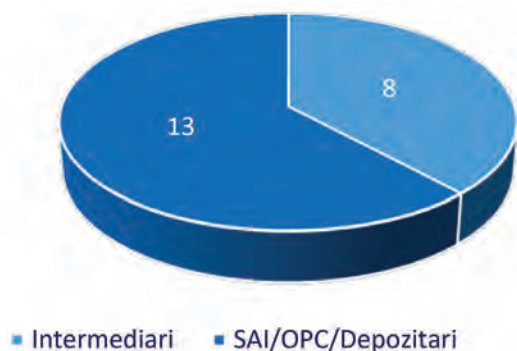
Stabilirea priorităților în activitatea de control pe anul 2016 s-a realizat prin planul anual de control aprobat de Consiliul ASF. În elaborarea acestuia s-a avut în vedere o serie de factori, printre care și obiectivul de supraveghere sporită a entităților încadrate în clase de risc mai ridicat.

În acord cu noua politică de control a Autorității, tematicile de control periodic elaborate la nivelul SIIF au vizat, cu prioritate, aspecte esențiale ale activității entităților supravegheate ce pot genera riscuri la nivelul acestora sau al pieței de capital.

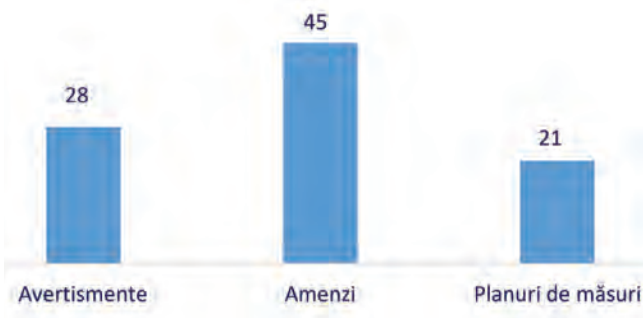
Controale realizate în anul 2016
pe tipuri de entități

Planuri de măsuri pe tipuri de entități

Măsuri dispuse ca urmare a acțiunilor de control
finalizate în 2016

Principalele obiective ale controalelor periodice au vizat

Stabilitatea financiară
a entității

Guvernanța

Administrarea
riscurilor

Activitatea
operațională și de
investiții

Prevenirea spălării
banilor

Reguli de evaluare a
activelor

Activități de audit și
control intern

Supravegherea conduitei în cadrul SIIF

Și-a început activitatea în ianuarie 2016, în urma reorganizării Direcției Supraveghere și Control

Alte obiective: SAI/AFIA, OPC/FIA

- monitorizarea activității și operațiunilor desfășurate de către SAI/AFIA, OPC/FIA;
- verificarea modului în care sunt respectate prevederile legale de către entitățile supravegheate în scopul asigurării transparenței pieței de capital și a unei corecte informări a investitorilor;
- monitorizarea și analizarea tranzacțiilor care au ca obiect activele OPC (inclusiv SIF) administrate de aceeași SAI și persoanele afiliate acestora, precum și OPC care nu aparțin aceleiași SAI;
- examinarea investitorilor OPC vs. structura acționariatului SAI și a entităților afiliate;
- investigarea tranzacțiilor SAI comparativ cu tranzacțiile entităților administrate și/sau afiliate;
- compararea documentelor OPC/FIA cu politica de investiții / structura portofoliului / deținerile directe/ indirecte între OPC administrate de o SAI, alte OPC, legătura dintre OPC și SAI ce le administrează sau societăți emitente controlate de aceeași SAI/persoane din conducerea SAI etc. precum și riscurile asociate acestora;
- verificarea procesului de implementare a politicii de administrare a riscului, cea mai bună execuție/ administrarea ordinelor în vederea executării prompte și echitabile a tranzacțiilor cu instrumente financiare din portofoliul OPC;
- verificarea nivelului maxim și structura cheltuielilor, respectiv comisioanele și taxele suportate de OPC;
- acordarea serviciilor de consultanță – existența, natura și tariful/comisionul/beneficiul SAI;
- acordul dintre depozitarul activelor OPC și SAI (contractul de depozitare, modalitățile și procedura fluxului de informații, nivelul comisionului de depozitare, dispersia activelor pe mai mulți depozitari ai activelor OPC administrate de aceeași SAI etc.
- verificarea respectării obligațiilor de raportare – publicare prospecte/ documentele fondului, rapoarte periodice, VUAN, DICU, note de informare investitori etc., respectiv publicarea materialelor publicitare care să nu inducă în eroare investitorii prin folosirea publicității înșelătoare sau comparativă.

OBIECTIVELE ASF

ÎN DOMENIUL SUPRAVEGHERII CONDUITEI

OBIECTIV GENERAL

Îmbunătățirea calității, eficienței și coerenței activității de supraveghere prin implementarea de măsuri proactive și trecerea la un sistem de supraveghere bazat pe riscuri

OBIECTIVE SPECIFICE

Identificarea principalelor vulnerabilități și probleme care ar putea necesita măsuri suplimentare de supraveghere

OBIECTIVE SPECIFICE

Reconfigurarea obiectivelor prin implementarea graduală a principiilor supravegheții bazate pe riscuri, corelat cu remodelarea componentei de conformitate

OBIECTIVE SPECIFICE

Supravegherea sporită a activității acelor entități financiare încadrate în clase de risc ridicat

ALTE OBIECTIVE

Alte obiective: intermediari, instituții ale pieței
■ identificarea și analizarea tipurilor de activități efectiv desfășurate de către entități și adaptarea metodelor specifice de supraveghere;
■ verificarea documentelor încheiate și aflate la baza relației cu clienții/ participanții, care trebuie să fie întocmite în concordanță cu prevederile legale incidente;
■ verificarea modului de îndeplinire a atribuțiilor ce revin reprezentantului compartimentului de control intern, al administratorului de risc, în scopul prevenirii oricăror situații de încălcare a prevederilor legale și ale reglementărilor/procedurilor interne;
■ verificarea modului de corectare/eliminare a deficiențelor constatate cu ocazia controalelor efectuate de ASF și de implementare a recomandărilor formulate;
■ verificarea respectării obligațiilor privind publicitatea și a informațiilor afișate pe pagina de internet care să asigure corectitudinea și caracterul complet al acestora;
■ verificarea/identificarea acționarilor (persoane fizice/juridice) care acționează în mod concertat în raport cu operatorii de piață și depozitarii centrali;
■ verificarea activelor clienților aflate în custodia SSIF;
■ monitorizarea operațiunilor de tranzacționare în marjă realizate de SSIF-uri;
■ verificarea activității de administrare a portofoliilor individuale ale clienților realizate de SSIF-uri,
■ verificarea rapoartelor de audit intern și independent transmise de entități, în vederea identificării deficiențelor semnalate de aceștia, din perspectiva conformității și conduitei entităților;
■ analizarea potențialelor conflicte de interese existente între societate și clienți;
■ verificarea, prin sondaj, a prevederilor contractelor încheiate cu clienții (clienți care tranzacționează on-line, în marjă), din punct de vedere al conformității;
■ efectuarea de investigații pe aspecte care privesc conduita SSIF, instituțiilor de piață și a personalului acestora pe baza informațiilor din sesizări, autosesizări, presă etc.;
■ verificarea modului în care sunt realizate recomandările oferite clienților de către personalul specializat și modul de acordare a consultanței de investiții.

În vederea realizării obiectivelor, în condițiile noii abordări (risk based supervision - RBS), s-au realizat următoarele progrese reflectate în proceduri, procese de lucru, legături funcționale și schimb de informații între servicii, în acord cu liniile directoare date de reorganizarea instituțională:

- întocmirea fișelor de monitorizare a companiei/entității, în cuprinsul cărora sunt informații relevante din prospectele de emisiune/acte constitutive, particularitățile fiecărui organism și toate aspectele relevante desprinse din activitatea de supraveghere a conduitei;
- monitorizarea nivelului cheltuielilor operaționale ale SAI/OPC, ținându-se cont și de faptul că societățile de administrare, pentru anumite OPC, percep taxe de performanță sau stimulent în cazul în care VAN înregistrează aprecieri/profit;
- intensificarea verificărilor încrucișate, realizându-se analize complexe referitoare la tranzacții cu persoane afiliate, dețineri directe/indirecte, eventuale tranzacții intra-grup, conflicte de interese etc.;
- monitorizarea modului în care o SAI care are în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții și administrează conturi individuale de investiții în baza unor contracte de mandat special, conform cărora clienții își aleg custodele, activele și tipurile de instrumente financiare în care doresc să investească, precum și limitele maxime investiționale pentru fiecare tip de active sau emitent de instrumente financiare respectă cerințele de capital;
- analiza rapoartelor RCCI/plan de investigații pe anul 2016, a deficiențelor constatate și măsurile dispuse în vederea remedierii acestora;
- verificarea modului de încadrare de către SSIF-uri a clienților, pe categorii specifice, în funcție de profilul acestora, urmare a evaluărilor efectuate;
- monitorizarea activității de administrare a portofoliilor pentru clienți și a randamentului realizat pentru clienți;
- analiza condițiilor de acordare a creditelor pentru realizarea, de către clienți, a tranzacțiilor în marjă;

- analizarea contractelor încheiate cu alți intermediari, inclusiv cele cu firme de investiții străine și a activităților prestate pentru clienții proprii;
- monitorizarea aspectelor referitoare la conflictul de interese nedeclarate și neînscrise în registrul specific;
- verificarea periodică a modului de respectare de către entități a măsurilor impuse de autoritate în urma controlului (solicitarea de documente din care să rezulte că societatea, ulterior impunerii unor măsuri de către autoritate, se conformează măsurilor impuse).

Alte proiecte relevante și acțiuni planificate pentru anul 2017 sau care deja se află în derulare, în continuare și/sau pentru consolidarea celor derulate în anul 2016

Proiect Banca Mondială

Obiective:

- consolidarea capacității de supraveghere a ASF
- alinierea la practicile europene
- crearea unui model de evaluare și cuantificare a riscurilor de conduită
- elaborarea manualelor de supraveghere pentru SSIF și SAI

Îmbunătățirea calității, eficienței și coerenței activității de supraveghere off-site a entităților supravegheate din perspectiva conduitei impune:

- alinierea la experiența comunitară, stabilirea unor principii directoare cu privire la: instrumentele de supraveghere off-site, metodologii, transparență și răspundere;
- implementarea procedurilor interne care să cuprindă tipul informației dorite/necesare în vederea stabilirii respectării regulilor de conduită de către subiecți;
- standardizarea modului de furnizare a documentației solicitate entităților supravegheate;
- stabilirea fluxului – diagrama procesului de supraveghere prin detalierea fiecărei etape a activității de supraveghere a conduitei unei entități în procesul de lucru (manual de supraveghere);
- verificarea laturii operaționale a activității entităților supravegheate, prin monitorizarea elementelor cheie ale activității entităților.

Proiect CAT

Scop: derularea unui exercițiu de evaluare a conformității entităților supravegheate (SSIF/SAI) care să sprijine ASF în activitatea de supraveghere și control, prin definirea de chestionare de evaluare/ autoevaluare pentru SAI și SSIF

- prin intermediul acestui instrument de supraveghere, ASF va putea să aibă o imagine de ansamblu asupra pieței și să identifice, încă din etapele incipiente de manifestare, vulnerabilitățile entităților supravegheate (SSIF și SAI) și să impună adoptarea de măsuri preventive și timpurii pentru limitarea acestora. Exercițiul va permite cunoașterea gradului de conformitate a activității desfășurate de entitățile supravegheate cu cerințele impuse în reglementările legale aplicabile, pe baza unor seturi de întrebări cheie stabilite de ASF;
- exercițiul de evaluare reprezintă o radiografie internă pe baza căreia entitățile vor putea să își reevalueze activitatea din perspectiva conformității.

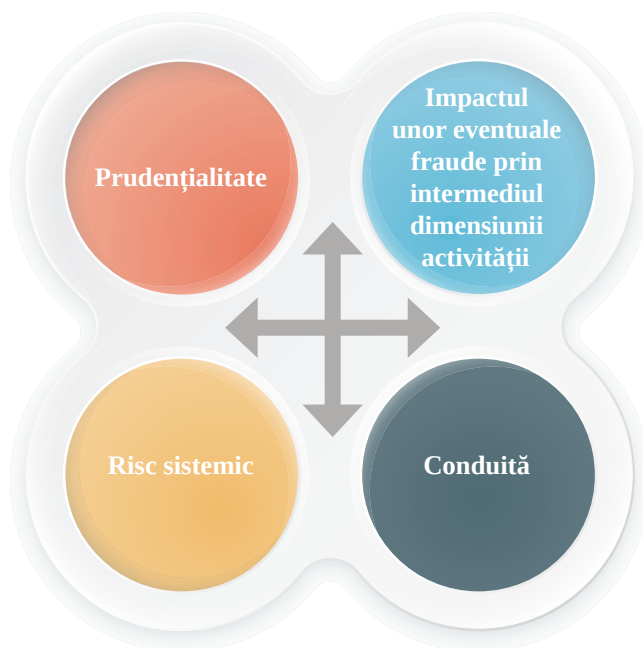
Supraveghere prudențială a Societăților de Servicii de Investiții Financiare

Activitatea
s-a
concentrat
pe:

- Standardizarea fluxurilor de raportare ale entităților supravegheate (format, canal, validări);
- Îmbunătățirea permanentă a sistemului de supraveghere: în baza Deciziei ASF nr. 1975/10.10.2016 a fost inițiat proiectul „Asistență tehnică privind consolidarea funcției de supraveghere a pieței de capital” desfășurat în colaborare cu Banca Mondială, cu durată de 1 an. Unul din principalele obiective ale proiectului este adoptarea, într-o mai mare măsură, a supravegherii bazate pe riscuri. La nivelul DSC proiectul implică revizuirea procedurilor de încadrare a SSIF și SAI în clase de risc, urmând ca pe baza acestor evaluări să se optimizeze alocarea resurselor de supraveghere;
- Discuții cu reprezentanții pieței în ceea ce privește modalitatea de aplicare a legislației în vigoare referitoare la cerințele de fonduri proprii și de adecvare a capitalului;
- Actualizarea permanentă a machetelor de raportare a cerințelor de fonduri proprii și de adecvare a capitalului;
- Implicarea în mod activ în procesul de modificare a legislației europene referitoare la cerințele prudențiale;
- Furnizarea de date către EBA referitoare la modul în care firmele de investiții aplică cerințele prudențiale și pentru o imagine cât mai clară asupra dimensiunii și complexității activității firmelor de investiții;
- Urmărirea și impunerea de măsuri pentru restabilirea echilibrului financiar la nivelul SSIF, atunci când a fost cazul.

Trimestrial, a fost realizată **încadrarea în clase de risc ale societăților de servicii de investiții financiare**, cu ajutorul matricei de risc creată la nivelul ASF.

Societăților de servicii de investiții financiare le-au fost asociate clase de risc („Scăzut”, „Moderat”, „Ridicat” sau „Foarte ridicat”) în funcție de punctajele obținute. Pentru SSIF-urile care au fost încadrate într-o clasă de risc ridicat, au fost realizate analize detaliate în vederea stabilirii cauzelor și identificării eventualelor măsuri ce se impun pentru remedierea situațiilor problematice constatate.

Supraveghere prudențială a Organismelor de Plasament Colectiv

În cadrul programului de acțiuni al ASF în anul 2016 și în obiectivele strategice ale Autorității pentru perioada 2016-2018, o atenție sporită este acordată creșterii încrederii consumatorilor față de piețele și instrumentele financiare nebankare, precum și stabilității și funcționării sănătoase a piețelor, inclusiv

prin consolidarea procesului de eficientizare a activității de supraveghere.

În acest context, activitatea ASF în domeniul supravegherii prudențiale a activității organismelor de plasament colectiv din România s-a bazat în anul 2016 pe 4 direcții principale:

1. Dezvoltarea unor machete de raportare electronică unitară și a unor instrumente de supraveghere

2. Dezvoltarea unei analize avansate având la bază deviația standard a evoluției randamentelor zilnice ale VUAN

3. Inițierea unui exercițiu de determinare a impactului rezultatului referendumului desfășurat în Marea Britanie asupra portofoliilor fondurilor de investiții din România

4. Efectuarea unui test de stres asupra fondurilor de investiții din România

În scopul derulării în condiții optime și cu rezultate care să aibă ca fundament o abordare eficientă, precum și un nivel robust și totodată flexibil al prelucrării informațiilor transmise de către entitățile supravegheate pe baza raportărilor periodice, s-a avut în vedere și se află în continuare în derulare:

- dezvoltarea unei machete de raportare electronică unitară pentru OPC;
- proiectul de dezvoltare a unei matrici de risc pentru societățile de administrare a investițiilor;
- proiectul de dezvoltare a unor metode de analiză comparativă a VUAN pentru fonduri din aceeași categorie și detectarea unor eventuale comportamente disonante.

În abordarea inițierii și implementării unei noi machete de raportare pentru OPCVM, s-a luat în considerare creșterea calitativă a informațiilor conținute de aceasta, concomitent cu diminuarea efortului de raportare al instituțiilor de credit care îndeplinesc atât funcția de depozitar pentru activele fondurilor de investiții (OPC), cât și pentru activele fondurilor de pensii (Pilon II și Pilon III) prin utilizarea acelorași coduri de raportare a instrumentelor financiare, acolo unde ariile de activitate dintre cele două sectoare ce

Dezvoltarea unor machete de raportare electronică unitară și a unor instrumente de supraveghere a activității SAI-urilor, respectiv fondurilor de investiții

Dezvoltarea unei analize avansate având la bază deviația standard a evoluției randamentelor zilnice ale VUAN

Inițierea unui exercițiu de determinare a impactului imediat al rezultatului referendumului desfășurat în Marea Britanie

reglementează activitățile desfășurate se intersectează. Odată cu implementarea acestei machete de raportare, se va putea stabili un set de indicatori care să semnaleze fluctuațiile extreme, anormalitățile în evoluția randamentelor.

Totodată, în desfășurarea activității curente, s-a vizat dezvoltarea analizei avansate având la bază deviația standard a evoluției randamentelor zilnice ale VUAN. Inițiată pentru fondurile deschise de investiții este un prim pas în prefigurarea trecerii la un nou model de supraveghere al OPC, conform sistemelor practicate în statele dezvoltate.

Urmare a volatilității ridicate a piețelor financiare datorate rezultatului referendumului desfășurat în Marea Britanie la data de 23 iunie 2016 având ca obiect decizia de menținere a Regatului Unit a statutului de membru al Uniunii Europene, în vederea determinării, la nivelul OPCVM, a impactului acestei decizii, a fost inițiat un exercițiu de determinare a impactului imediat, fiind vizate OPCVM al căror portofoliu prezintă:

- expunere pe instrumente financiare, altele decât cele cu venit fix;
- instrumente financiare derivate care aveau ca element cursul valutar, în special cel aferent lirei sterline și euro.

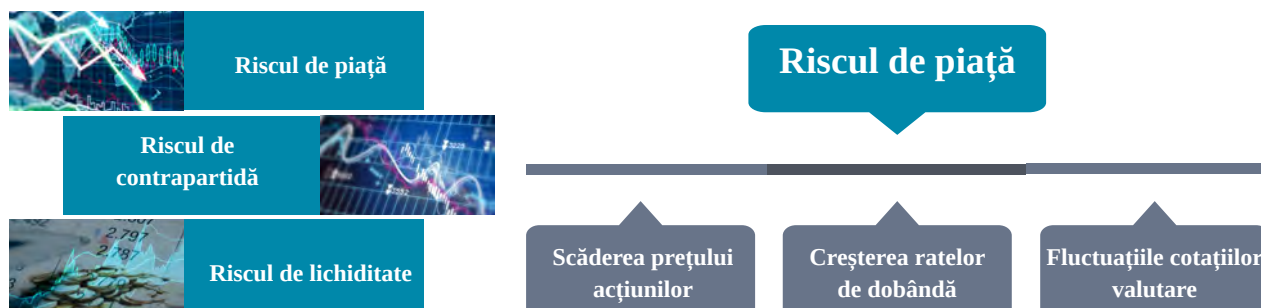
Rolul exercițiului realizat a constat în creșterea nivelului de conștientizare de către administratorii de fonduri de investiții a importanței activității desfășurate în domeniul administrării riscului, precum și a cerințelor prudențiale aplicabile. Urmare a analizei realizate s-a remarcat faptul că nu au fost identificate situații care să necesite impunerea de către ASF a unor măsuri suplimentare de administrare a lichidității la nivelul OPCVM în vederea onorării cererilor de răscumpărare.

Efectuarea unui test de stres asupra fondurilor de investiții din România

Prin efectuarea de teste de stres asupra fondurilor deschise de investiții (OPCVM) și a celor închise (AOPC), a fost vizată investigarea eventualelor vulnerabilități existente pentru aceste entități, atât la nivel individual (micro-prudențial), cât și sectorial.

Totodată, a fost avută în vedere nevoia de îmbunătățire a capacității administratorilor de a gestiona potențiale situații excepționale în ceea ce privește riscul investițional și riscul de lichiditate.

Exercițiul de testare la stres a OPCVM și AOPC nu a fost de tipul „pass or fail”, ci unul menit să evidențieze efectele unora dintre riscurile importante cu care se pot confrunta aceste entități în situații de turbulențe pe piețele financiare.

Obiectivele exercițiului de testare în condiții extreme au fost:

01

- analiza portofoliului de active al fiecărui OPCVM și AOPC inclus în exercițiu în ceea ce privește structura pe clase de active și eventuala utilizare de instrumente financiare derivate în scop de protecție față de riscuri;

02

- evaluarea amplitudinii de transmitere a șocurilor provocate de materializarea unor surse de risc asupra OPCVM și AOPC participante, precum și agregat la nivelul întregului sector; identificarea eventualelor vulnerabilități;

03

- îmbunătățirea gradului de înțelegere a profilului de risc al OPCVM și AOPC participante;

04

- îmbunătățirea procedurilor administratorilor OPCVM și AOPC participante de planificare a lichidității, respectiv de administrare și atenuare a expunerilor într-o situație de criză.

În procesul de selecție pentru identificarea OPC participante s-a ținut cont de strategia investițională, structura activelor, specificul portofoliului, numărul și structura investitorilor, precum și cota de piață pe baza activelor totale.

În cadrul exercițiului nu au fost incluse Fondul Proprietatea și cele 5 Societăți de Investiții Financiare (AOPC tranzacționate pe o piață reglementată) deoarece acestea nu oferă posibilitatea răscumpărării titlurilor de participare la cererea investitorilor, nefiind supuse riscului de lichiditate.

Obiective ASF asumate în urma derulării testului de stres:

- realizarea de discuții între ASF și SAI participante privind rezultatele individuale, acolo unde este cazul;
- elaborarea unui ghid privind managementul riscului și utilizarea internă, periodică, a testelor de stres de către fiecare administrator și comunicarea rezultatelor acestor teste către ASF, cel puțin o dată pe an;
- realizarea de ASF a unei analize a pieței obligațiunilor, privind lichiditatea și sensibilitatea față de modificările ratelor de dobândă (cel puțin în cazul celor mai importante emisiuni de obligațiuni la care au expunere fondurile de investiții supravegheate de ASF);
- continuarea de către ASF a analizei riscului sistemic de lichiditate pentru fondurile de investiții supravegheate;
- îmbunătățirea proceselor de supraveghere prudențială a fondurilor de investiții prin revizuirea cerințelor de date și a machetelor de raportare, bazat pe experiența acumulată în derularea acestui exercițiu;
- reluarea testului de stres peste 2 ani (2018).

Activitatea de supraveghere a emitenților de valori mobiliare prin raportări

Din perspectiva obligațiilor de transparență, actul de supraveghere a emitenților ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe piața de capital s-a încadrat pe două paliere distincte de activități:

01	Supravegherea emitenților de valori mobiliare din perspectiva obligațiilor de raportare curentă și a asigurării protecției și a informării corespunzătoare a acționarilor și potențialilor investitori
02	Verificarea conformității situațiilor financiare cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și a rapoartelor periodice cu cerințele legale, precum și activități conexe acestora
03	Obiectiv comun al celor două: creșterea nivelului general de transparență al emitenților

Principalele obiective concretizate prin activități efective au fost:

- Monitorizarea activității și operațiunilor desfășurate în legătură cu și de către emitenții de valori mobiliare din perspectiva obligațiilor de raportare curentă și periodică și a drepturilor ce decurg din calitatea de acționar, în vederea asigurării informării complete, corecte și în termen a acționarilor și a potențialilor investitori, precum și a protejării acestora analizând evenimentele apărute în viața societății inclusiv din perspectiva necesității suspendării/introducerii la tranzacționare a instrumentelor financiare;
- Monitorizarea/supravegherea respectării limitelor de deținere în capitalul social, în cazul societăților de investiții financiare (SIF) pentru care legea prevede o astfel de limită;
- Verificarea conformității situațiilor financiare cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, a rapoartelor periodice cu cerințele legale;
- Monitorizarea raportărilor tranzacțiilor cu părți implicate și activitatea auditorilor statuari în relația cu emitenții de pe piața reglementată;
- Implementarea Ghidului ESMA pentru aplicarea standardelor referitoare la informațiile financiare;
- Integrarea ASF în cadrul proiectelor European Electronic Access Point (EEAP) și European single electronic (reporting) format (ESEF).

Obligațiile de raportare curentă

În activitatea de monitorizare a raportărilor curente, ASF a emis atenționări către emitenții de valori mobiliare a căror activitate a făcut obiectul analizei, situațiile în care au fost constatate nerespectări ale prevederilor legale în vigoare fiind adresate în mod corespunzător persoanelor responsabile, inclusiv prin aplicarea de sancțiuni administrative.

În cadrul activității de monitorizare derulate, s-a urmărit conformarea cu prevederile legale în principal în ceea ce privește întocmirea rapoartelor curente aferente convocatoarelor și hotărârile adoptate în cadrul adunărilor generale ale acționarilor la emitenții de valori mobiliare, în raport cu diseminarea informațiilor aferente în Monitorul Oficial și pe website-ul emitenților.

De asemenea, au fost verificate situații în care se impunea suspendarea/introducerea la tranzacționare a instrumentelor financiare, în vederea informării corecte a investitorilor și a adoptării măsurilor necesare.

În urma desfășurării activității de supraveghere prin raportări curente a emitenților de valori mobiliare, în cursul anului 2016, au fost emise:

- 1300 de atenționări către emitenții de valori mobiliare a căror activitate a făcut obiectul analizei specifice
- 24 decizii privind dispunerea de măsuri asiguratorii de blocare a transferului unor pachete de acțiuni pentru 4 societăți comerciale
- 5 decizii privind sancționarea cu avertisment
- 1 decizie privind organizarea adunării generale a acționarilor
- 21 decizii privind sancționarea cu amenzi în valoare totală de 182.000 lei
- 1 decizie privind respectarea obligației de transparență

În cadrul activității de monitorizare a societăților care au inițiat/derulat proceduri în temeiul dispozițiilor Legii nr. 151/2014, în anul 2016 au fost emise:

- 7 decizii de sancționare cu amendă a persoanelor responsabile pentru neîndeplinirea obligațiilor dispuse prin act individual al autorității și referitoare la dispozițiile Legii nr. 151/2014;
- 5 decizii prin care s-a impus consiliilor de administrație/administratorului unic ale unor societăți care au adoptat decizia de admitere la tranzacționare pe un sistem alternativ de tranzacționare iar hotărârea a fost declarată nulă absolut, obligația de a solicita Oficiilor Registrului Comerțului desemnarea unui expert autorizat independent în vederea întocmirii raportului de evaluare pentru determinarea prețului pe acțiune, acționarii respectivelor societăți având drept de retragere;
- 17 decizii prin care s-a dispus refacerea/realizarea unor rapoarte de evaluare având în vedere opinia profesională exprimată de ANEVAR asupra rapoartelor de evaluare inițiale, opinie solicitată de ASF ca urmare a unor sesizări.

Analiza acțiunii concertate în cazul SIF-urilor

O altă activitate principală desfășurată este analizarea/ investigarea respectării limitelor de deținere în capitalul social al societăților de investiții financiare (SIF) ca efect al dispozițiilor art. 286¹ din Legea nr. 297/2004.

Activitățile derulate de către ASF implică un mecanism complex de verificare a respectării limitei de deținere în capital social al societăților de investiții financiare. De foarte multe ori acest mecanism a implicat elemente de extraneitate, care au presupus atât stabilirea unor contacte și schimburi de informații cu autorități competente din alte state, cât și cunoașterea cadrului legal incident operațiunilor desfășurate în jurisdicții exotice. Totodată, pe plan național, s-a colaborat cu alte autorități ale statului în vederea obținerii de date și informații relevante în procesul de investigare (DIICOT, ANAF, Inspectoratul General pentru Imigrări, ONRC etc.).

Implicațiile rezultatelor activităților desfășurate de către ASF în acest proces prezintă o importanță deosebită din prisma menținerii unui mediu echitabil în vederea exercitării drepturilor

acționarilor în cadrul adunărilor generale ale acționarilor, în acord cu limitele de deținere expres reglementate, în considerarea faptului că în cadrul adunărilor generale ale SIF-urilor sunt supuse votului aspecte ce urmează a avea impact asupra unui număr mare de investitori (peste 5 milioane de acționari în cazul fiecărui SIF în parte), pe de o parte, și a pieței bursiere, pe de altă parte.

Intervenția autorității se manifestă pe de-o parte prin afectarea imediată a drepturilor de vot a acționarilor pentru care a fost identificată o astfel de situație de depășire a limitelor stabilite de prevederile legale, pentru adunarea generală în raport de care s-a desfășurat analiza, iar pe de altă parte prin impunerea și urmărirea îndeplinirii obligației de a vinde în termen legal a deținerilor ce depășesc pragul de 5%.

Obligațiile de raportare periodică

ASF a verificat respectarea cerințelor legale de raportare periodică și a aplicat avertismente și sancțiuni acolo unde au fost constatate nerespectări.

Societatea Unirea Shopping Center a fost atenționată cu avertisment pentru că nu a respectat obligația de a pune raportul anual la dispoziția publicului și de a-l transmite operatorului de sistem și ASF, în termen de cel mult 4 luni de la încheierea exercițiului financiar.

Compania Hotelieră Intercontinental Romania SA a fost

sancționată pentru mai multe nereguli sesizate referitoare la netransmiterea în regim de urgență a procesului verbal al ședinței CA prin care s-a hotărât să nu se dea curs solicitării formulate de doi acționari ai societății de întocmire a unui raport suplimentar de audit conform art. 259 din Legea 297/2004.

S-au emis decizii pentru 30 emitenți prin care s-a dispus obligarea CA să efectueze toate demersurile necesare în vederea auditării situațiilor financiare aferente exercițiului financiar 2015.

Operațiunile corporative și ofertele publice aprobate de ASF în anul 2016

- un prospect de admitere la tranzacționare pe piața reglementată administrată de BVB a acțiunilor emise de Societatea de Construcții Napoca SA, neprecedat de oferirea spre vânzare de acțiuni;
- 14 prospecte de ofertă primară de vânzare de acțiuni a căror valoare a fost de 136.770.960 lei;
- 5 documente aferente ofertelor publice de cumpărare a căror valoare a fost de 539.203.910 lei;
- 3 documente aferente ofertelor publice de preluare obligatorii a căror valoare a fost de 21.990.654 lei;
- 2 documente de ofertă publică de preluare voluntară a căror valoare a fost de 337.477.672 lei;
- oferta publică secundară de vânzare de acțiuni emise de OMV PETROM și GDR-uri deținute de Fondul Proprietatea a cărei valoare s-a ridicat la 682.342.730 lei (corespunzător acțiunilor vândute) și la valoarea de 19.190.925 USD (corespunzător GDR-urilor vândute). Autoritatea de Conduită din Marea Britanie a fost notificată cu privire la aprobarea de către ASF a prospectului în vederea listării secundare a OMV PETROM SA pe Bursa de Valori din Londra, prin emisiunea de GDR, având la bază acțiunile suport existente;

- 3 anunțuri de retragere a acționarilor din societate, întocmite de acționarii care se încadrau în una dintre cele două condiții impuse de prevederile articolului 206 din Legea nr. 297/2004. În urma finalizării procedurii prevăzute la art. 206 din Legea nr. 297/2004, a fost retrasă de la tranzacționare o societate, iar alte 8 societăți au fost retrase de la tranzacționare de pe sistemul alternativ de tranzacționare administrat de BVB/SIBEX având în vedere declanșarea procedurii falimentului/finalizarea unei fuziuni sau ca urmare a deciziei acționarilor – după răscumpărarea de către societate a acțiunilor deținute de acționarii care nu au fost de acord cu adoptarea acestei hotărâri.

Finalul anului a fost marcat de oferta publică inițială secundară de vânzare în vederea admiterii la tranzacționare pe piața reglementată administrată de BVB a acțiunilor emise de MED LIFE SA – societatea privată, ofertă care a avut o valoare de 228.182.532 lei și care a fost încheiată cu succes, acțiunile emise fiind admise la tranzacționare.

Pentru neîndeplinirea de către un acționar a obligației prevăzute la art. 203 din Legea nr. 297/2004, în anul 2016 ASF a emis o decizie de sancționare a acestuia cu amendă în valoare de 230.000 lei.

În conformitate cu prevederile legale, armonizate cu directivele europene, în calitate de stat gazdă, ASF primește de la autoritățile similare din spațiul UE prospectele aprobate de acestea, certificatul și rezumatul în limba română a prospectelor; conform normelor legale, ASF nu inițiază nici o procedură de aprobare a prospectului. În acest sens, în cursul anului 2016,

ASF a fost notificată cu privire la aprobarea a 20 prospecte și 17 suplimente/amendamente, iar în baza prospectelor notificate și a termenilor finali transmiși au fost înregistrate la ASF în vederea admiterii la tranzacționare la BVB 124 emisiuni de produse structurate, 92 fiind emise de ERSTE GROUP BANK AG AUSTRIA iar 32 emise de RAIFFEISEN CENTROBANK AG. SSIF BRK FINANCIAL GROUP SA a realizat un nou prospect de bază aferent emisiunii de produse structurate, astfel că și pentru acest emitent au fost înregistrate 28 de emisiuni de produse structurate.

Înregistrarea emisiunii de valori mobiliare sau a modificărilor caracteristicilor emitenților existenți în evidența ASF se realizează prin emiterea Certificatului de Înregistrare a Valorilor Mobiliare (CIVM). În acest sens, în anul 2016 au fost emise un număr de 214 Certificate de Înregistrare a Valorilor Mobiliare.

Supravegherea activității de tranzacționare

În 2016 a fost continuată derularea la nivelul Autorității Europene a Valorilor Mobiliare și a Piețelor (ESMA) a celor trei proiecte realizate în aplicarea MiFID II și EMIR, demarate în 2015:

1. FIRDS – Financial Instruments Reference Data System

Scopul acestui proiect este de a construi un sistem prin care ESMA va colecta în numele autorităților competente date de referință (de exemplu ISIN, data de începere tranzacționare, LEI al emitentului etc.) și volume de tranzacționare direct de la fiecare loc de tranzacționare (piață reglementată, MTF, OTF) și operatorii independenți.

În cursul anului 2016, dezvoltarea acestui proiect a fost continuată de ESMA, autoritățile competente urmând să finalizeze aplicațiile locale în 2017.

2. TRACE - Single Access Point to TRs data

Scopul proiectului este de a oferi un punct de acces unificat (hub) pentru datele tranzacțiilor stocate de registrele centrale de tranzacții (TRs) în conformitate cu EMIR.

Proiectul a fost finalizat în august 2016 la nivelul ASF. Accesul la date este asigurat, în prezent se lucrează la vizualizarea datelor într-un mod optim. În 2017 ESMA va demara faza a doua a acestui proiect, respectiv realizarea unui modul pentru interogări ad-hoc ale bazei de date.

3. TREM – MiFIR Transaction Reports Exchange Mechanism

În cadrul acestui proiect, ASF va colecta rapoartele privind tranzacțiile de la firmele de investiții, locuri de tranzacționare și va asigura redistribuirea către alte autorități competente conform regulilor MiFIR. Raportarea tranzacțiilor va urma un format tehnic comun la nivelul UE și va fi definit de ESMA (mesaje XML conform standardului ISO 20022).

Proiectul a fost demarat la sfârșitul anului 2016 la nivelul ASF, iar în primul trimestru din 2017 vor fi finalizate specificațiile acestuia, urmând ca ulterior să înceapă implementarea acestora.

Aceste trei proiecte vor conduce la o îmbunătățire semnificativă a sistemelor actuale. La momentul actual se așteaptă ca proiectele FIRDS și TREM să devină operaționale în septembrie 2017.

De asemenea, în anul 2016, a fost demarat un proiect ce vizează actualizarea sistemului de supraveghere electronică intern (aplicația Client ARENA), la standardele actuale, luând în considerare și evoluțiile legislative (MiFID II, EMIR, MAD). Au fost analizate softuri similare utilizate în supravegherea electronică de către alte autorități competente și/sau operatori de piață și a fost realizat un draft de specificații tehnice, ce urmează să fie implementat în perioada următoare.

O activitate distinctă derulată de către ASF a privit executările silite efectuate prin intermediul mecanismelor pieței de capital, finalizate prin operațiunile de vânzare specială la ordin. Această activitate a presupus analizarea și monitorizarea sechestrelor/popriilor/disponibilizărilor acțiunilor, ca urmare a informațiilor

recepționate de către Depozitarul Central/Executori Judecătorești, inclusiv cu privire la cele deținute de Statul Român prin AAAS, informarea AAAS cu privire la instituirea sechestrelor/consemnarea popriilor/efectuarea disponibilizărilor acțiunilor deținute de Statul Român prin AAAS.

Activitatea de supraveghere în domeniul abuzului pe piață

Principala provocare a anului 2016, cu un rol important în asigurarea integrității piețelor și protecției investitorilor, a fost aplicarea directă pe teritoriul Statelor Membre, începând cu data de 3 iulie 2016, a prevederilor Regulamentului UE 596/2014 privind abuzul pe piață (MAR), cât și a regulamentelor delegate emise în aplicarea acestuia.

MAR introduce o serie de noi obligații de conduită și raportare, pe de o parte pentru emitenții de instrumente financiare și pe de altă parte pentru participanții la piață și investitori. În același timp, MAR extinde domeniul de aplicare al abuzului pe piață asupra unei arii largi de instrumente financiare, ASF acordând o atenție sporită în special emitenților de instrumente financiare tranzacționate pe sistemele alternative de tranzacționare, ca rezultat al transferului de pe secțiunea Rasdaq sau piața valorilor mobiliare necotate.

În acest context, emitenții au avut ca principal obiectiv în anul 2016 realizarea demersurilor operaționale necesare pentru conformarea cu noile obligații de conduită și raportare impuse prin MAR, în special în ceea ce privește întocmirea și actualizarea listelor privind persoanele care au acces la informațiile privilegiate conform noilor formate standardizate la nivel european, raportarea tranzacțiilor efectuate de către persoanele de conducere la atingerea pragului de notificare relevant, instituirea perioadelor închise și restricțiile de la tranzacționare în aceste perioade, modalitățile de realizare a programelor de răscumpărare și măsurilor de stabilizare.

Pentru a sprijini emitenții în procesul de acomodare cu noile cerințe legislative și conștientizare a rolului central pe care aceștia îl au în relația cu investitorii, ASF a derulat pe parcursul anului 2016 o serie de activități de informare a emitenților asupra noutăților aduse de noul cadru european, fiind subliniată necesitatea evaluării și adaptării capacității operaționale a acestora la noile cerințe în materia abuzului pe piață.

Totodată, prin intermediul website-ului propriu sau cu ocazia conferințelor/workshop-urilor organizate, ASF a derulat activități de informare a participanților la piață și a investitorilor asupra implicațiilor aduse de noul cadru legislativ european, cât și asupra creșterii nivelului sancțiunilor pecuniare aplicate pentru încălcarea dispozițiilor privind abuzul pe piață. În scopul facilitării accesului la prevederile noului cadru legislativ european, a fost creată pe website-ul ASF o secțiune dedicată abuzului pe piață în cadrul căreia se regăsesc principalele norme specifice, informațiile necesare îndeplinirii obligațiilor de raportare stabilite prin MAR, cât și canalele de raportare a încălcărilor efective sau potențiale ale MAR.

Din noul pachet legislativ european au făcut parte de asemenea două Directive europene, respectiv Directiva 2014/57/UE și Directiva 2015/2392/UE, prima dintre acestea stabilind sancțiuni penale pentru faptele de abuz pe piață, iar cea de a doua având un rol important în stabilirea unor mecanisme eficiente de raportare către autoritățile competente a încălcărilor efective sau

potențiale ale MAR.

Odată transpuse prevederile celor două directive în legislația națională, prin Legea nr.24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață, cadrul normativ național a întregit ansamblul legislativ aplicabil în materia abuzului pe piață. Legea nr. 24/2017 are un rol central în stabilirea competențelor ASF în materia abuzului pe piață, a măsurilor sancționatorii aplicabile și a limitelor aferente acestora, menținând totodată în aria ilicitului penal acele fapte de abuz pe piață comise cu intenție. Principalul aspect de noutate în materie sancționatorie penală, introdus prin Legea nr. 24/2017 îl reprezintă încadrarea în sfera penală a tentativei pentru faptele de manipulare a pieței sau utilizare a informației privilegiate.

Pe parcursul anului 2016 ASF a derulat investigații specifice abuzului pe piață care au vizat, printre altele, clarificarea măsurii în care conduita emitenților, exprimată prin organele decizionale cu privire la calificarea unei informații ca fiind de natură privilegiată și momentul publicării acesteia, a fost de natură să dea semnale false sau să inducă în eroare investitorii.

Recunoașterea de către legiuitor a rolului exclusiv a emitentului în calificarea și publicarea informațiilor privilegiate ce îl privesc în mod direct nu înlătură însă exercitarea de către Autoritate a atribuțiilor specifice privind investigarea atât a gradului de veridicitate al acestora raportat la starea de fapt reală, cât și a momentului la care emitentul înțelege să dezvăluie public informația.

Totodată, activitatea de investigare în materia abuzului pe piață a vizat inclusiv analiza comportamentului investițional al personalului de conducere din cadrul emitentului și al persoanelor apropiate acestora în scopul identificării unor eventuale conexiuni între momentul realizării tranzacțiilor și existența unor informații privilegiate nedezvăluite publicului.

În același context, odată cu aplicarea noului cadru normativ european în materia abuzului pe piață, s-au realizat acțiuni de verificare a respectării interdicției de tranzacționare pe durata perioadelor închise de către personalul de conducere din cadrul emitenților. Reprezentând o noutate în materie care atrage sancțiuni pecuniare administrative, cu excluderea situațiilor în care faptele se înscriu în sfera manipulării sau utilizării/divulgării informațiilor privilegiate, ASF a exercitat un rol pro-activ în relația cu emitenții prin informarea individuală a acestora inclusiv cu privire la interdicțiile în cauză.

Modalitatea de întocmire a situațiilor financiare, a căror publicare a generat variații ale prețului instrumentelor financiare, a reprezentat o altă temă a investigațiilor efectuate la nivelul ASF, scopul acestor verificări fiind, în principal, evaluarea gradului de respectare a principiilor și reglementărilor contabile. Raționamentul profesional adoptat de către emitenți în reflectarea în contabilitate a unor operațiuni economice (generate de evenimente care au impact direct asupra situației financiare a emitentului) a făcut obiectul evaluării ASF din prisma

conformării atât cu prevederile Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, cât și cu deciziile adoptate de organele statutare ale emitentului.

Un alt tip de investigație a vizat identificarea comportamentelor specific manipulative manifestate atât de investitori, cât și de terțe persoane, implicarea acestora reliefând punerea în practică a unor mecanisme complexe de natură a disimula situația de facto existentă, respectiv dependența părților implicate în tranzacționare, unele față de celelalte. Analizele efectuate au evidențiat faptul că tranzacțiile în cauză nu au avut la bază o intenție legitimă de investire/dezinvestire, existând suspiciuni asupra unor fapte de inducere în eroare a investitorilor în legătură cu cererea și oferta de instrumente financiare.

Activitatea de prevenție, monitorizare și investigare a abuzului pe piață cuprinde monitorizarea zilnică a rapoartelor curente și periodice realizate de către emitenți în vederea evaluării gradului de conformare al acestora cu prevederile incidente publicării informației privilegiate; verificarea activităților de tranzacționare suspecte, având la bază atât autosesizări, cât și rapoarte de tranzacții suspecte/alte sesizări primite, în vederea identificării unor tipologii suspecte de manipularea pieței; analizarea fluxului de informații, știri, opinii și analize referitoare la emitenții listați, în vederea identificării posibilelor cazuri de diseminare de informații false care induc în eroare; analizarea rapoartelor de tranzacții realizate de persoanele care au acces la informații privilegiate, prin raportare la informațiile sensibile care privesc emitenții și listele de insideri întocmite de aceștia, pentru identificarea unor posibile fapte de abuz pe piață. În cadrul activității de prevenție se înscriu 500 de informări scrise adresate emitenților de valori mobiliare prin intermediul cărora a fost evidențiată necesitatea adoptării unor măsuri de evaluare a capacității operaționale a societăților în sensul aplicării conforme a obligațiilor legale instituite în sarcina acestora.

În ceea ce privește analizele efectuate în materia abuzului pe piață, în cursul anului 2016, au fost realizate 28 de investigații fiind acoperită o arie largă de mecanisme de identificare a unor posibili indici de abuz pe piață de tipul: proporția din volumul zilnic de tranzacții a ordinelor sau a tranzacțiilor efectuate cu înregistrarea de variații a prețului instrumentelor financiare; schimbarea sau nu a beneficiarului unui instrument financiar, ca urmare a tranzacțiilor efectuate; concentrarea pe o perioadă de timp limitată a unor ordine sau tranzacții care conduc la variații ale prețului sau transmit ca mesaj existența unui interes real față de instrumentele financiare în cauză; posibilitatea divulgării neautorizate sau utilizării de informații privilegiate.

Având în vedere că în 3 situații rezultatele investigațiilor realizate au ridicat suspiciuni privind existența unor fapte de abuz pe piață, cu respectarea principiului „non bis in idem”¹, s-a procedat la sesizarea organelor penale pentru competență soluționare. Totodată, din investigațiile realizate, suplimentar suspiciunilor privind existența unor fapte de natură penală, a fost reținută și săvârșirea unor fapte contravenționale, fapt pentru care s-a propus și adoptat aplicarea unor sancțiuni pecuniare.

Așa cum am menționat, anul 2016 a fost marcat de aplicarea noului pachet legislativ european în domeniului abuzului pe piață. În acest context, printre instituțiile juridice care au necesitat o analiză aprofundată s-a înscris „perioada închisă”, atât din prisma excepțiilor de strictă interpretare, cât și în ceea

ce privește diversitatea subiecților vizați. Astfel, înainte de anunțarea unui raport financiar intermediar sau a unui raport financiar de sfârșit de an pe care un emitent are obligația să îl publice au fost realizate verificări asupra tuturor emitenților ale căror acțiuni se tranzacționează pe piața de capital (reglementată și ATS) în vederea identificării unor potențiale cazuri de nerespectare a dispozițiilor art. 19 alin. (11) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014 privind abuzul pe piață. În baza verificărilor efectuate, până la finalul anului 2016 au fost propuse și adoptate două sancțiuni contravenționale pentru neconformarea la prevederile art. 19 alin. (11) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014, alte situații asupra cărora există suspiciunea nerespectării dispozițiilor enunțate fiind în prezent în lucru.

Ca parte în acordurile de cooperare internațională, în baza puterilor conferite prin legislația națională, în anul 2016 ASF a oferit sprijin de specialitate unei autorități competente din UE, fiind parcurs mecanismul de asistență în derularea investigațiilor de abuz pe piață prin audierea persoanelor vizate la sediul Autorității.

Pe parcursul anului 2016, ASF a continuat colaborarea cu structurile abilitate în instrumentarea cauzelor penale oferind sprijin de specialitate în activitatea de investigare a unor posibile infracțiuni de abuz pe piață, cât și informațiile sau datele relevante pentru cauzele aflate în cercetare. În același context, ASF a participat prin intermediul reprezentanților săi, la seminarii interactive dedicate magistraților, în scopul asigurării unei mai bune înțelegeri a structurii și operațiunilor aferente sistemului financiar nebanca, necesară acestora cu precădere în cauzele care vizează zonele de contencios administrativ, litigii civile sau cauze penale.

ASF a continuat în 2016 relaționarea cu reprezentanți ai Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism în scopul evaluării capacității ASF de a-și exercita, în acord cu dreptul intern, puterile de investigare conferite prin MAR și totodată al identificării consecințelor practice ale aplicării la nivel național a noului cadru legislativ privind abuzul pe piață.

În scopul asigurării integrității piețelor și a unui grad ridicat de convergență în supraveghere, în acord cu obiectivele Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe, ASF a contribuit la elaborarea standardelor tehnice de reglementare și implementare a MAR, a ghidurilor și recomandărilor emise atât în aplicarea MAR sau a Regulamentului privind indicii de referință (BMR), cât și a documentelor de tip Q&A prin intermediul cărora sunt abordate aspecte practice rezultate din aplicarea cadrului normativ european.

¹Expresie latină care denumește regula potrivit căreia o persoană, odată judecată printr-o hotărâre definitivă, nu poate fi judecată și urmărită din nou pentru aceeași faptă.

Piața de asigurări

<i>Implementarea regimului Solvabilitate II</i>	58
<i>Supravegherea off-site și on-site a societăților de asigurări</i>	60
<i>Supravegherea off-site și on-site a intermediarilor de asigurare</i>	63
<i>Participarea României la testul de stres lansat de către EIOPA</i>	64
<i>Măsuri pentru normalizarea situației pieței RCA</i>	68
<i>Activitatea de reglementare în sectorul asigurărilor</i>	69

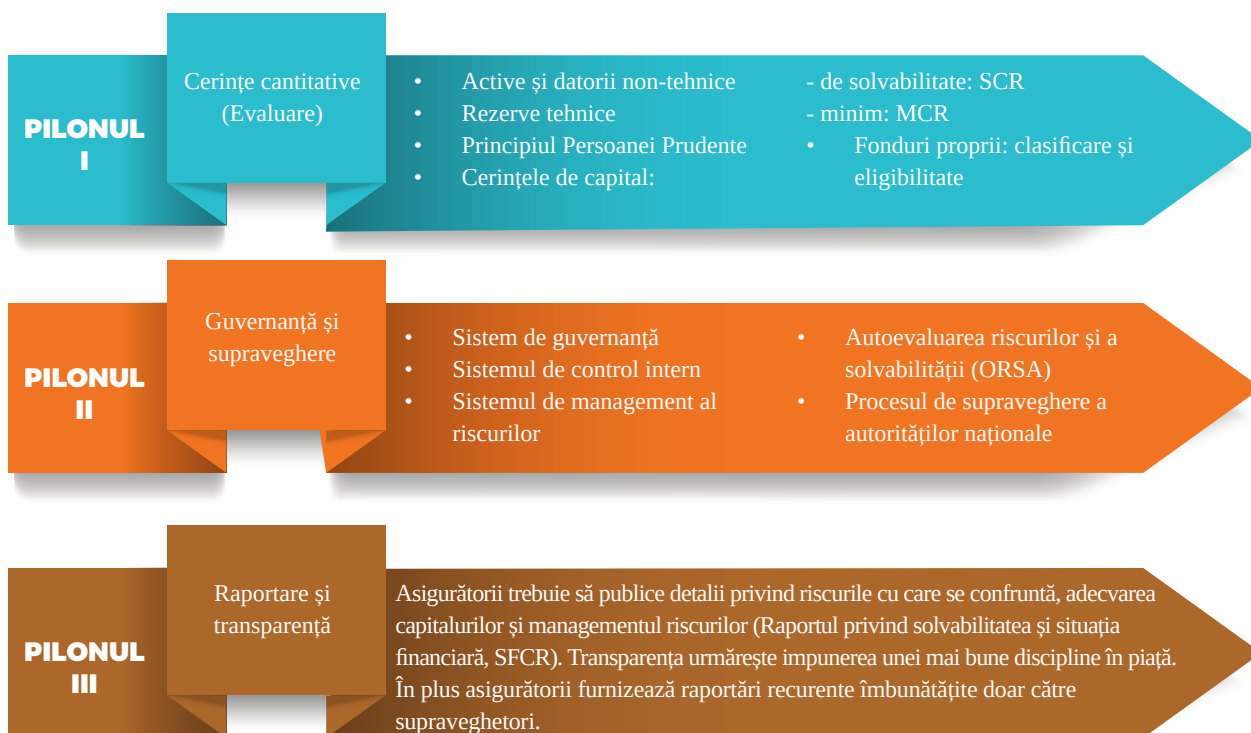
Implementarea regimului Solvabilitate II

Începând cu 1 ianuarie 2016, Uniunea Europeană a aplicat un nou cadru de supraveghere bazată pe riscuri a pieței asigurărilor - Solvabilitate II. Astfel, societățile de asigurări din România au parcurs în anii premergători, dar și pe parcursul anului 2016, un proces de aliniere la noile reguli și standarde.

Solvabilitate II a dus, la nivel european și național, la o schimbare de paradigmă în cultura de risc a companiilor și a supraveghetorilor. Companiile înțeleg mai bine riscurile și le gestionează mai eficient iar acest exercițiu este unul continuu. Așa se face că, încă din primul an de implementare, se observă o mai bună guvernanta și management al riscurilor, chiar dacă este un început

de drum. Raportările îmbunătățite permit supraveghetorilor să prevadă eventuale probleme și să reacționeze mai prompt prin implementarea unor mecanisme de alertă timpurie bazate pe evaluarea riscurilor. Elementul cheie este încurajarea bunei guvernante și a managementului riscurilor ceea ce implicit va spori protecția consumatorilor de produse de asigurare.

Regimul Solvabilitate II este structurat în trei piloni:

STATISTICI PRIVIND TRECEREA LA SOLVABILITATE II

Solvabilitate II, fiind un regim prudențial bazat pe riscuri, utilizează modele specifice de evaluare a activelor, obligațiilor și necesarului de capital pentru activitățile de asigurare.

Prin aplicarea acestora rezultă diferențe semnificative comparativ cu valorile calculate conform reglementărilor statutare (regimul Solvabilitate I), în special în ceea ce privește rezervele și cerințele financiare prudențiale (necesarul de capital).

CERINȚA SUPLIMENTARĂ DE CAPITALIZARE ÎN URMA TRECERII LA SII

Conform Solvabilitate II, cerințele de capital pentru societățile de asigurare sunt mai ridicate fiind bazate efectiv pe riscurile asumate de acestea (atât din perspectiva investițiilor deținute, cât și din cea a polițelor de asigurare subscrise).

O analiză comparativă între cerințele de capital impuse de Solvabilitate II și Solvabilitate I indică pentru sectorul asigurărilor din România o cerință suplimentară de capitalizare ca urmare a trecerii la noul regim prudențial în valoare de 1,26 miliarde lei la nivel de piață, ceea ce reprezintă aproximativ 16% din volumul primelor brute subscrise în anul 2015.

Cerința suplimentară de finanțare apărută odată cu trecerea la regimul Solvabilitate II este acoperită parțial de surplusul de fonduri proprii rezultat în urma schimbării metodei de evaluare a activelor și rezervelor (mai ales în cazul asigurărilor de viață). Astfel, la data de 1 ianuarie 2016 („Day 1” în aplicarea noului regim prudențial) societățile dispuneau de fonduri proprii eligibile să acopere cerințele de capital în creștere cu 1,14 miliarde lei (circa 40%) față de marja de solvabilitate disponibilă la 31 decembrie 2015 conform regimului prudențial anterior.

CAPITALIZARE SUPLIMENTARĂ REZULTATĂ DIN TRECEREA LA SOLVABILITATE II

Pe parcursul anului 2016, atât valoarea activelor, cât și cea a obligațiilor societăților de asigurare (măsurate conform principiilor regimului Solvabilitate II) au crescut comparativ cu valorile înregistrate la Day 1 (activele totale ale societăților de asigurare au crescut cu 15% și datoriile cu 14%) crescând și cerința de capital de solvabilitate (SCR) cu aproximativ 8%.

Referitor la cerința de capital minim, care înlocuiește odată cu intrarea în vigoare a regimului Solvabilitate II cerința privind fondul de siguranță, se constată o creștere cu 8% la 31.12.2016 comparativ cu Day 1.

Totodată, fondurile proprii eligibile să acopere cerința de capital de solvabilitate se află la finalul trimestrului IV 2016 în creștere cu 40%, comparativ cu Day 1.

IMPLEMENTAREA SUPRAVEGHERII BAZATE PE RISCURI

Așa cum am menționat mai sus, raportările îmbunătățite permit supravegheților să prevadă eventuale probleme și să reacționeze mai prompt prin implementarea unor mecanisme de alertă timpurie bazate pe evaluarea riscurilor. Astfel, în prima jumătate a anului 2016, a fost revizuită procedura internă de supraveghere și control și a fost realizată procedura privind clasificarea societăților în scop de supraveghere pe

bază de riscuri. Aceasta din urmă a avut ca obiective definirea metodologiei de evaluare și clasificare a societăților de asigurare în funcție de riscurile și impactul acestora pe piața de asigurări. Luând în considerare caracteristicile și nivelul de dezvoltare al pieței de asigurări din România, precum și experiența altor autorități de supraveghere următorii indicatori au fost luați în calcul pentru evaluarea impactului și a riscurilor societăților:

Pentru evaluarea impactului

- Cota de piață deținută de societățile de asigurare pe total piață, precum și segmente de activitate relevante din cadrul pieței de asigurări;

Pentru evaluarea riscurilor

- Volumul activității brute, precum și nete de reasigurare;
- Performanța activității și expunerea pe anumite segmente de activitate sau pe alte piețe de asigurări din state membre/state terțe, inclusiv pe activitatea de reasigurare;
- Valoarea activelor deținute în raport cu obligațiile tehnice;
- Indicatori privind solvabilitatea și lichiditatea societății.

Pentru încadrarea societăților în categorii de supraveghere pe baza scoring-urilor parțiale în funcție de impact și risc, se folosește următoarea matrice:

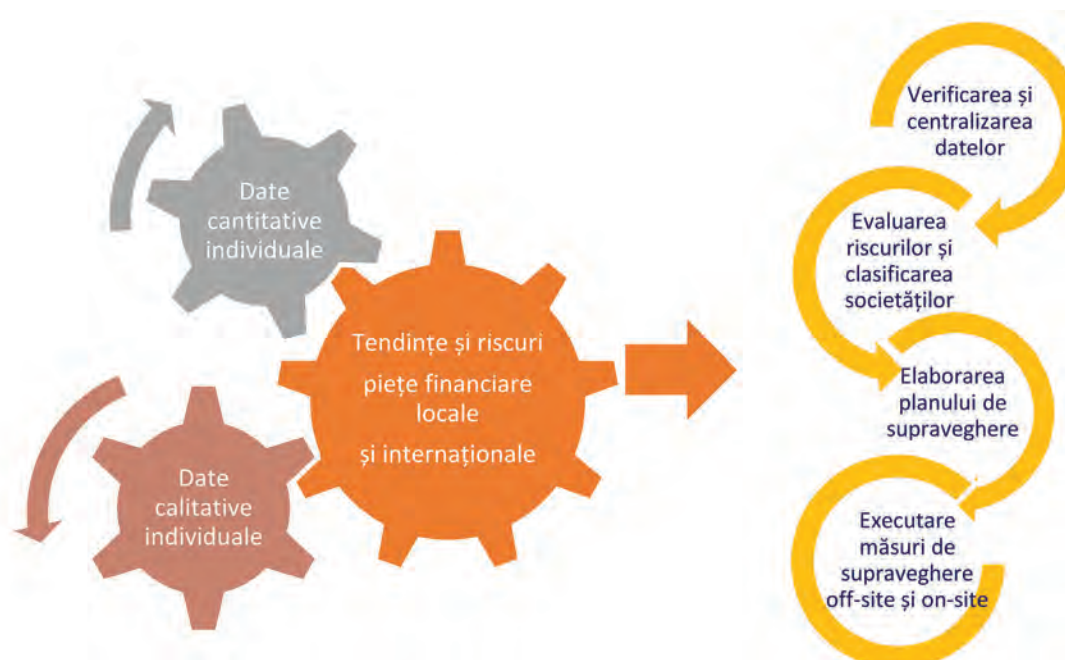
		Impact ne semnificativ	Impact scăzut	Impact mare	Impact semnificativ
RISC	Scăzut	1	1	2	3
	Mediu scăzut	1	2	2	3
	Mediu înalt	2	2	3	4
	Înalt	3	3	4	4

Astfel că, folosind clasificarea pe cele două dimensiuni și în funcție de rezultatele evaluării, societățile se clasifică în **4 categorii de supraveghere:**

- Categoria 1 - supraveghere de bază;
- Categoria 2 - supraveghere standard;
- Categoria 3 - supraveghere sporită;
- Categoria 4 – supraveghere intensă.

În funcție de categoria determinată pe baza celor două dimensiuni se elaborează planul de supraveghere pentru fiecare societate, acțiunile de supraveghere și măsurile impuse societăților fiind diferite în funcție de clasificarea fiecăruia. Anul 2016 a fost un an de tranziție din punct de vedere al implementării supravegherii bazate pe riscuri.

Supravegherea „off-site” și „on-site” a societăților de asigurări

Elaborarea planului de supraveghere se efectuează anual și în baza acestuia se stabilesc măsurile de supraveghere „on-site” și „off-site” în funcție de rezultatele evaluării riscurilor și clasificării societăților. Cu toate acestea, procesul de

supraveghere este un proces continuu. Astfel, în funcție de analiza informațiilor primite în perioada de execuție a planului de supraveghere, acesta poate suferi modificări dacă profilul de risc al societăților se modifică.

Analiza raportărilor de date calitative efectuate de asigurători conform regimului Solvabilitate II

ORSA (Autoevaluarea riscurilor și a solvabilității)

ORSA este elementul principal al celui de-al doilea pilon din cadrul regimului Solvabilitate II, reprezentând totalitatea proceselor și procedurilor dezvoltate de un asigurător pentru a identifica, evalua, monitoriza, gestiona și raporta riscurile pe termen scurt sau lung, cu care se confruntă sau se poate confrunta, și pentru a-și determina necesarul de capital de solvabilitate.

În cadrul analizelor efectuate au fost avute în vedere cel puțin următoarele:

- Evaluarea strategiei companiei și definirea apetitului pentru risc al acesteia în asociere cu toleranțele cantitative și calitative la risc și limitele acestora;
- Evaluarea riscurilor;
- Compararea profilului de risc cu ipotezele care stau la baza modelului de calcul al necesarului de solvabilitate;
- Proiecțiile de capital și explicarea relației între toleranța la risc și cantitatea și calitatea capitalului, inclusiv existența opiniei actuariale și ale acțiunilor managementului;
- Analiza măsurilor prezentate pentru situațiile în care profilul de risc suferă modificări ca urmare a schimbărilor economice, operaționale sau în strategia de business;
- Analiza testelor de stres utilizate de fiecare asigurător din perspectiva ipotezelor și scenariilor prezentate în concordanță cu profilul individual de risc.

Raportul de management al riscului

Aceste rapoarte au fost analizate în corelație cu rapoartele ORSA, astfel încât să existe certitudinea că societățile au instituite sisteme funcționale și eficiente de management al riscurilor, ca instrument important în procesul decizional al conducerii.

Raportul de control intern

Analiza a urmărit evidențierea de către societăți a cadrului general de control, atribuțiile funcției de conformitate, existența procedurilor de raportare la toate nivelurile, precum și existența procedurilor administrative și a celor contabile.

Raportul de audit intern

În analiza rapoartelor de audit intern prezentate de societăți s-a urmărit dacă funcția de audit intern este obiectivă și independentă față de funcțiile operaționale, precum și dacă se realizează efectiv de către această funcție evaluarea adecvării și funcționalității sistemului de control intern și a altor elemente ale sistemului de guvernanță.

Analiza datelor cantitative raportate de asigurători

Raportări lunare/ trimestriale/ semestriale/ anuale ale societăților de asigurare conform legislației în vigoare

În cadrul analizelor efectuate s-au realizat cel puțin următoarele proceduri:

- Validarea și verificarea corelațiilor aferente raportărilor primite și eliminarea erorilor sau neconcordanțelor prin solicitări de transmitere a unor situații rectificative;
- Monitorizarea în permanență a indicatorilor financiari prudențiali ai societăților de asigurare și revizuirea clasificării societății, precum și modificarea planului de supraveghere individual în cazul deteriorării semnificative a unor indicatori prudențiali;

Efectuarea de proceduri analitice pe baza datelor cantitative primite având ca obiectiv cunoașterea și verificarea permanentă a solidității financiare a societăților de asigurări supravegheate.

Având în vedere analiza datelor calitative și cantitative, precum și ținând cont de tendințele și riscurile existente pe piețele locale și internaționale s-a elaborat planul de supraveghere cu activități „off-site” și „on-site”.

Tipurile
de activități
„off-site” efectuate
pe baza informațiilor
disponibile sunt:

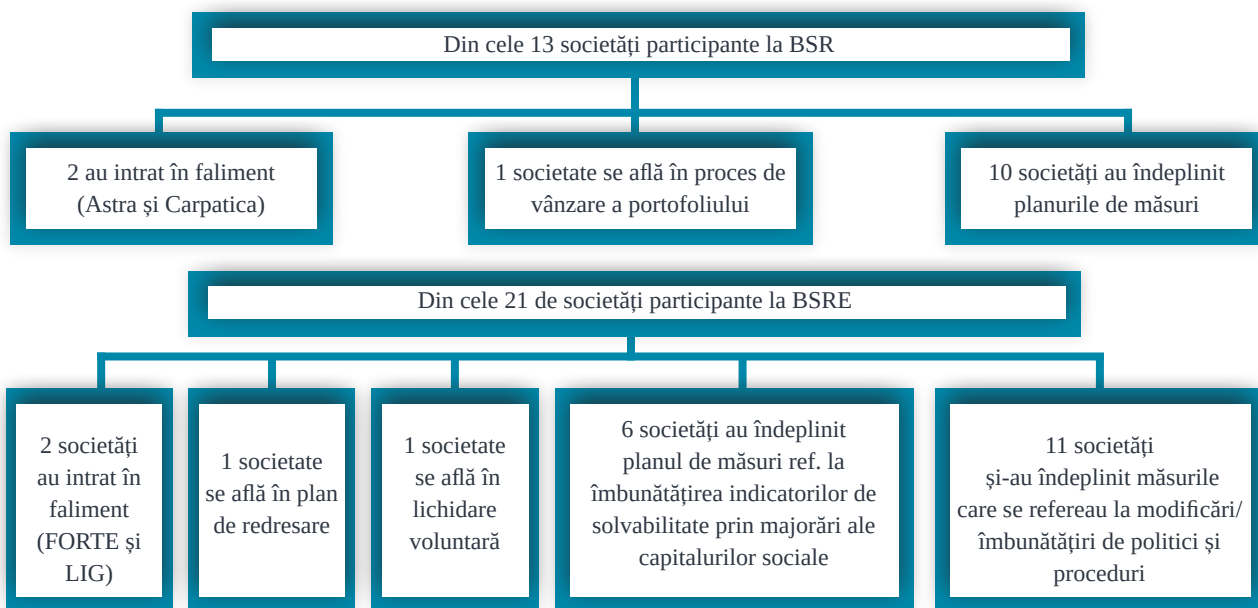
- Interviuri periodice cu persoanele care dețin funcții cheie în cadrul societăților de asigurare;
- Analiza sistemului de guvernanță și a strategiei societății;
- Analiza ORSA și a profilului de risc;
- Analiza politicilor de investiții;
- Analiza adecvării politicilor de constituire a rezervelor tehnice;
- Analiza calității fondurilor proprii.

Monitorizare planuri de măsuri BSR și BSRE

În urma desfășurării exercițiilor BSR și respectiv BSRE, încheiate la data de 15 iulie și respectiv 18 noiembrie 2015 prin publicarea rapoartelor ASF, societățile participante, în funcție de clasificarea în grupele de încadrare conform prevederilor prudențiale în vigoare (Solvabilitate I și respectiv Solvabilitate II), au transmis planurile de măsuri în vederea remedierii

aspectelor constatate în timpul exercițiilor. Aceste planuri de măsuri au fost analizate și au fost supuse aprobării Consiliului ASF.

Monitorizarea îndeplinirii planurilor se realizează prin analiza rapoartelor transmise de societăți la datele prestabilite la finalizarea fiecărui exercițiu.

ALTE ACTIVITĂȚI OFF-SITE ÎN ANUL 2016

Analiza planurilor de redresare pe care toate societățile cu cotă de piață mai mare de 5% au obligația să le întocmească în conformitate cu prevederile Legii privind redresarea și rezoluția asigurătorilor.

Analiza studiilor de fezabilitate cu privire la autorizarea practicării unor noi clase de asigurare, respectiv a clasei A3 „vehicule terestre, exclusiv materialul feroviar rulant, care acoperă daune sau pierderi legate de: vehicule auto, alte vehicule” și a clasei A10 „răspundere auto civilă pentru utilizarea autovehiculelor auto terestre, inclusiv răspunderea transportatorului.”

Analiza aplicării primei de volatilitate în cazul structurii relevante a ratei dobânzilor fără risc pentru o societate de asigurare și aprobarea acesteia.

Analiza solicitărilor de transfer de portofoliu de contracte de asigurare atât pe segmentul asigurări generale, cât și pe cel de asigurări de viață.

Analiza de majorări de capital social în sumă totală de 239,8 milioane de lei pentru 3 societăți.

Pe lângă activitățile off-site unde au fost identificate riscuri semnificative s-au efectuat și **misiuni de control on-site**:

- Două controale inopinate având ca obiect instrumentarea dosarelor de daună, modalitatea de constituire a rezervelor și reclamațiile aferente activității de asigurări auto finalizate cu impunerea unor planuri de măsuri și/sau sancțiuni după caz
- Un control inopinat având ca obiect verificarea activității de subscriere și evaluarea rezervelor constituite de societate finalizat cu amenzi acordate societății și unor membri ai directoratului.
- Ca urmare a activităților de supraveghere off-site, la societatea FORTE s-au constatat o serie de nereguli care au dus la decizia de efectuare a unui control inopinat, în urma căruia societății i-a fost retrasă autorizația de funcționare.
- Analizarea în cursul anului 2016 a planului de măsuri al societății LIG (ca urmare a unui control inopinat derulat în perioada 2014-2015) a dus la necesitatea efectuării unui control inopinat care s-a finalizat cu constatarea neîndeplinirii acestuia, ducând astfel la retragerea autorizației de funcționare și inițierea procedurii de faliment.
- Pentru societatea Carpatica în prima jumătate a anului 2016, au fost desfășurate atât acțiuni de monitorizare a planului de redresare, care au cuprins și analize ale potențialilor investitori, cât și demersurile făcute pe procedura de rezoluție, precum și analiza rapoartelor lunare ale administratorului special FGA, dar și efectuarea unui control inopinat pe evaluarea modului de constituire a rezervei de daună avizată la data de 31.12.2015.
- De asemenea, s-au finalizat controalele începute la sfârșitul anului 2015, finalizate cu planuri de măsuri pentru societăți.

În anul 2016 au existat **2 asigurători care și-au încetat activitatea:**

- **Carpatica Asig SA:** în iulie 2016, ASF a decis închiderea procedurii de redresare financiară pe bază de plan de redresare, declanșarea procedurii de faliment și retragerea autorizației de funcționare a societății. Decizia a avut la bază analiza rezultatelor derulării planului de redresare asumat de către societate, din care a rezultat că măsurile aplicate în cadrul procedurii de redresare financiară nu au fost îndeplinite în mod corespunzător, în termen și în condițiile stabilite, fapt ce nu a putut conduce la atingerea scopului urmărit, respectiv la restabilirea solvabilității companiei și la înlăturarea cauzelor care au generat deteriorarea indicatorilor/situației financiare. Principalele măsuri incluse în plan au fost recapitalizarea prin atragerea de noi investitori, reducerea ponderii RCA din total portofoliu, reducerea ratei combinate a daunei etc.
- **FORTE SA:** în iulie 2016, ASF a hotărât retragerea autorizației de funcționare a societății și declanșarea procedurii de faliment, ca urmare a neîndeplinirii, până la sfârșitul lunii martie 2016, a măsurilor asumate prin planul transmis către ASF, rezultat în urma participării la exercițiul BSRE. Aceasta a condus și la efectuarea unui control inopinat, care a evidențiat o serie de deficiențe semnificative la nivelul societății, cum ar fi neîndeplinirea condițiilor legale de solvabilitate, precum și imposibilitatea de a asigura plata datoriilor curente. Anterior acestei decizii, ASF a respins, în urma analizării documentației prezentate, proiectul de achiziție depus de BBP Bandenia PLC, întrucât nu erau respectate prevederile legale aplicabile.

De asemenea, prin decizia ASF nr. 2347/27.12.2016, intrată în vigoare începând cu data publicării acesteia în MO din 05 ianuarie 2017, ASF a decis retragerea autorizației de funcționare a societății **LIG Insurance SA** și declanșarea procedurii de faliment, ca urmare a neîndeplinirii, în termenul și în condițiile stabilite, a măsurilor privind obligația adecvării fondurilor proprii de bază eligibile care să acopere MCR și SCR, conform planului de finanțare pe termen scurt, respectiv al planului de redresare aprobate de Consiliul de Administrație

al societății. Decizia a avut la bază desfășurarea unei acțiuni de control inopinat, în urma căruia echipa de control a constatat faptul că societatea deținea la 20.04.2016 fonduri proprii de bază negative.

Pe parcursul anului 2016, două societăți aflate în redresare financiară au fost incluse în categoria de supraveghere intensă aflându-se în categoria cea mai înaltă de risc, iar o altă societate se află în procedură de lichidare voluntară, începând cu iunie 2016, îndeplinind însă toate cerințele de solvabilitate.

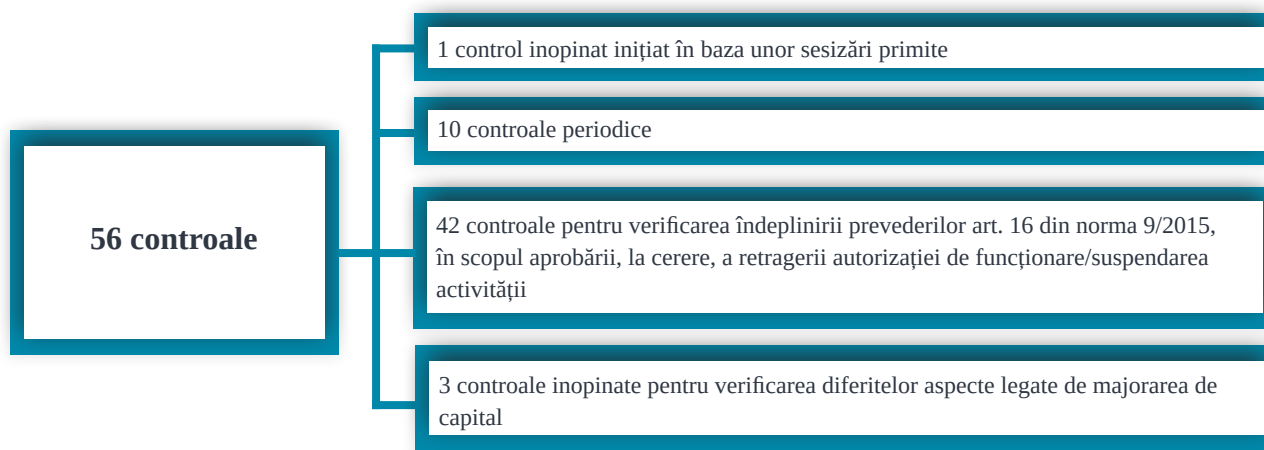
În anul 2016 a existat **1 societate de asigurare căreia i-a fost retrasă autorizația de funcționare în urma fuziunii.**

- **Metropolitan Life:** în iulie 2016, prin Decizia nr. 1446/20.07.2016, ASF a aprobat transferul la cerere a portofoliului de asigurări de la Metropolitan către MEL și MEIL, a fuziunii dintre Metropolitan și MEL din Irlanda și retragerea autorizației societății Metropolitan Romania, societatea acționând în continuare pe teritoriul României prin 2 sucursale, una de viață și alta de asigurări generale. La data transferului de portofoliu către Metropolitan Irlanda, compania se situa pe locul 3 al topului asigurărilor de viață din România.

SUPRAVEGHEREA „OFF-SITE” ȘI „ON-SITE” A INTERMEDIARILOR DE ASIGURARE

Pe parcursul anului 2016, în urma transmiterii raportărilor trimestriale, semestriale și anuale (an 2015), s-a constatat faptul că 53 de brokeri nu s-au conformat cerințelor legale privind modul de întocmire și transmitere a raportărilor din care 27 au fost sancționați. În total din activitatea de supraveghere au rezultat 61 de decizii de sancționare în anul 2016. Analizând

comparativ anul 2016 față de 2015 din punct de vedere al numărului sancțiunilor aplicate se poate observa o reducere considerabilă de la 113 în anul 2015, la 61 în anul 2016. La trimestrul IV 2016 nu a fost întocmită nicio notificare, ceea ce denotă o creștere a gradului de conformitate a brokerilor de asigurare, ca urmare a îndrumării și monitorizării acestora.

Controalele periodice au avut ca obiect verificarea activității desfășurate de brokerii de asigurare și/sau reasigurare, aferentă ultimilor doi ani de activitate, conform tematicii de control pentru anul 2016, aprobată de Consiliul ASF.

Urmare a desfășurării activității de control, până la data de

31.12.2016, au fost dispuse 9 sancțiuni.

În anul 2016 a fost retrasă autorizația la cerere sau ca sancțiune unui număr total de 139 de societăți. În total de la apariția Normei nr. 9/2015 și până la 31.12.2016, a fost retrasă autorizația de funcționare unui număr de 190 de brokeri de asigurare.

PARTICIPAREA ROMÂNIEI LA TESTUL DE STRES LANSAT DE CĂTRE EIOPA

În 2016 s-a derulat la nivel european un test de stres în sectorul asigurărilor, în principal pentru companiile de asigurări de viață care au în portofoliul lor produse de asigurare cu dobândă garantată, percepute ca fiind vulnerabile în cazul unei perioade prelungite de rate scăzute de dobândă. Derularea acestui exercițiu și specificațiile tehnice au fost aprobate de Consiliul Supraveghetorilor al EIOPA, exercițiul fiind lansat oficial în luna mai 2016.

Cadrul de derulare a exercițiului și rezultatele acestuia au fost prezentate de EIOPA într-un raport supus aprobării Consiliului Supraveghetorilor și ulterior publicat. În cele ce urmează prezentăm cele mai relevante informații din acest raport, atât la nivel european, cât și pentru eșantionul de companii românești participante.

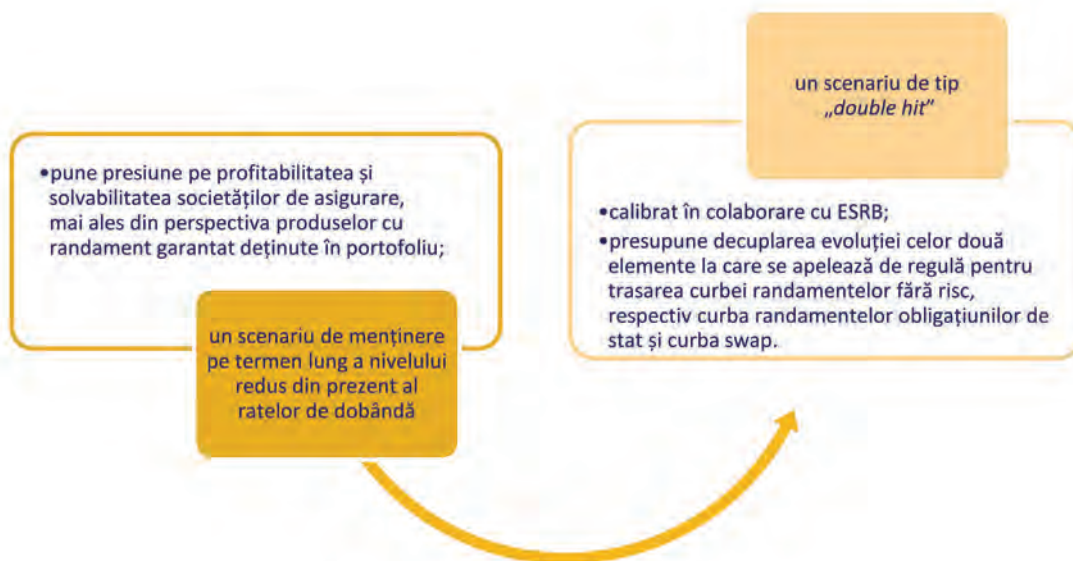

EIOPA a dorit să se asigure că entitățile participante sunt reprezentative pentru fiecare piață națională, asigurând un grad de acoperire a pieței din fiecare jurisdicție de cel puțin 75% din nivelul rezervelor tehnice pentru asigurări de viață la finele anului 2015 (excluzând pe cele aferente asigurărilor de sănătate, și celor de tip index-linked și unit-linked), totodată incluzând un număr suficient de companii medii și mici. Totuși, pentru a evita participarea la exercițiu a unor companii foarte mici, a fost permisă reducerea gradului de acoperire a pieței la nivel național de la 75% la 50%, pentru a evita includerea companiilor care au cota de piață mai redusă de 1% sau rezerve tehnice mai reduse de 50 milioane euro.

Astfel, respectând aceste criterii, la nivel european au participat 236 de asigurători din 30 de țări. Dintre aceștia, 129 de asigurători de asigurări de viață, 102 asigurători compoziți și 5 asigurători de asigurări generale. Din România au fost selectate să participe 3 societăți, două compozite și una de asigurări de viață, respectând criteriile stabilite la nivel european în ceea ce privește cota de piață minimă cuprinsă în exercițiu: NN Asigurări de Viață, Grawe România și ASIROM VIG. Gradul de acoperire pentru participanții din România a fost așadar aproape egal cu gradul mediu de acoperire la nivel european, respectiv 77%.

Exercițiul a fost unul de tip „bottom-up”, în care participanții au calculat individual și au raportat impactul pentru fiecare scenariu de stres, conform metodologiei oficiale comunicate de EIOPA. Data de referință este 1 ianuarie 2016 (Day I), toate calculele și datele raportate fiind conform regimului Solvency II.

În cadrul acestui exercițiu au fost testate 2 scenarii de stres:

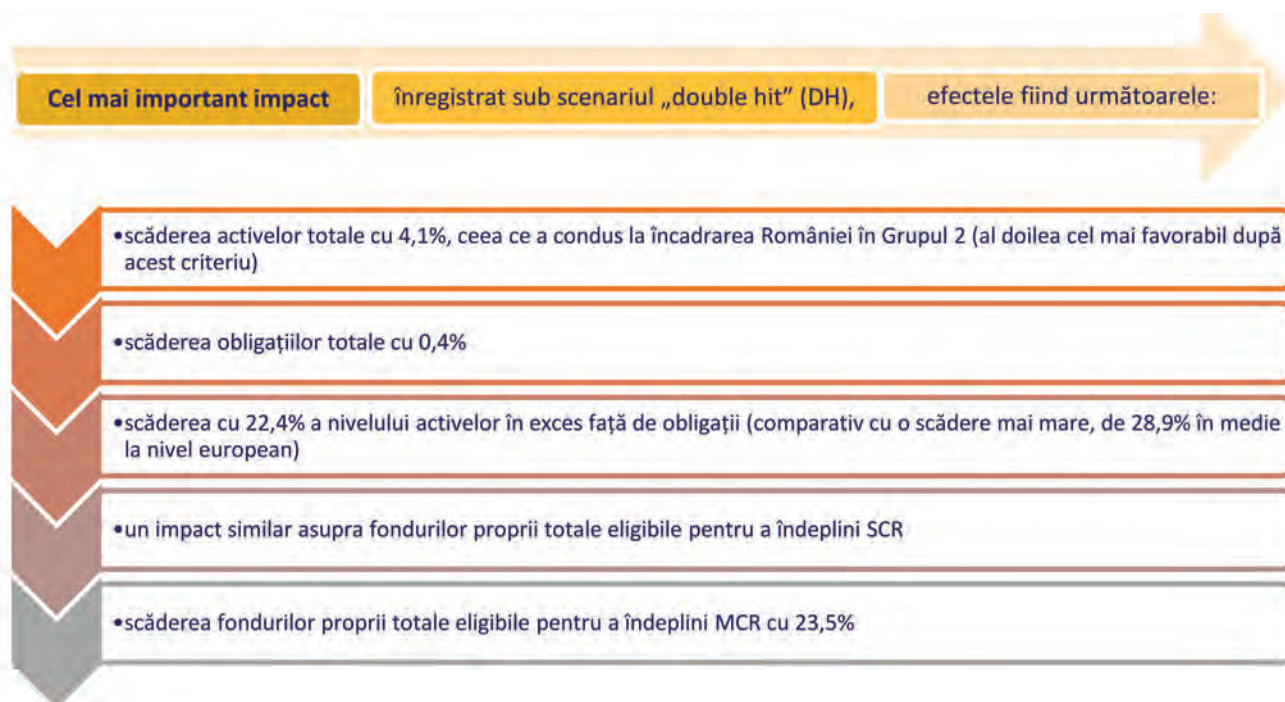
Scenariul de tip „double hit” presupune simultan menținerea curbei swap la un nivel redus, în timp ce randamentele titlurilor de stat ar crește ca urmare a unui șoc. O astfel de evoluție ar exercita o dublă presiune asupra societăților de asigurare de viață pentru că ar conduce la menținerea la nivel ridicat a obligațiilor din asigurare și totodată ar duce la scăderea valorii activelor.

În ambele scenarii de stres, un șoc instantaneu a fost aplicat

elementelor bilanțiere și conexe, cum ar fi componența activelor și pasivelor și previziunile fluxurilor de numerar.

Evaluarea bilanțurilor testate pre și post-stres s-a bazat pe principiile Solvency II, iar companiile participante au fost obligate să utilizeze acele instrumente Solvency II pentru care au obținut aprobarea explicită de la autoritatea națională de supraveghere în contextul raportării aferente Day 1 (ex. modele interne, măsuri tranzitorii, amortizorul de volatilitate).

EFECTELE IMPACTULUI „DOUBLE HIT” PENTRU SOCIETĂȚILE PARTICIPANTE DIN ROMÂNIA

Astfel, în urma aplicării acestui scenariu, raportul dintre active și obligații s-a redus la circa 116% față de 120% pre-stres, rezultând încadrarea României în Grupul 4 (al doilea cel mai favorabil după acest criteriu).

În termeni nominali, în ceea ce privește activele, cel mai mare impact al acestui scenariu (și în același timp singurul relevant pentru eșantionul românesc) a fost asupra plasamentelor în obligațiuni guvernamentale, care au avut o scădere de aproximativ 31 milioane de EUR (-7,3% față de scenariul de bază). A existat și un impact asupra plasamentelor în OPC (-6,2 milioane EUR, reprezentând -31,7% față de scenariul de bază). După cum a fost menționat și în enumerarea anterioară, acest scenariu nu a avut un impact semnificativ asupra obligațiilor totale (și nici asupra vreunei componente a acestora, în mod special). În termeni nominali cel mai ridicat impact asupra unui element al obligațiilor s-a constatat în cazul impozitelor amânate, care au scăzut cu 4,3 milioane EUR față de scenariul de bază, impactul fiind așadar de valoare nesemnificativă.

Tendențele menționate privind impactul scenariului „double hit” asupra activelor (pe total și pe categorii) sunt de asemenea valabile și pentru fiecare dintre cele trei companii participante.

În principal acestea sunt rezultatul ponderii semnificative pe care o au obligațiunile guvernamentale în portofoliile de investiții ale companiilor românești de asigurare.

Impactul scenariului „low yield for long” (LY) a fost nesemnificativ la nivel național, conducând la:

- creșterea activelor totale cu 0,7%;
- creșterea obligațiilor totale cu 2,0%;
- scăderea cu 5,5% a nivelului activelor în exces față de obligații;
- scăderea cu 5,3% a fondurilor proprii totale eligibile pentru a acoperi SCR;
- scăderea cu 5,4% a fondurilor proprii totale eligibile pentru a acoperi MCR.

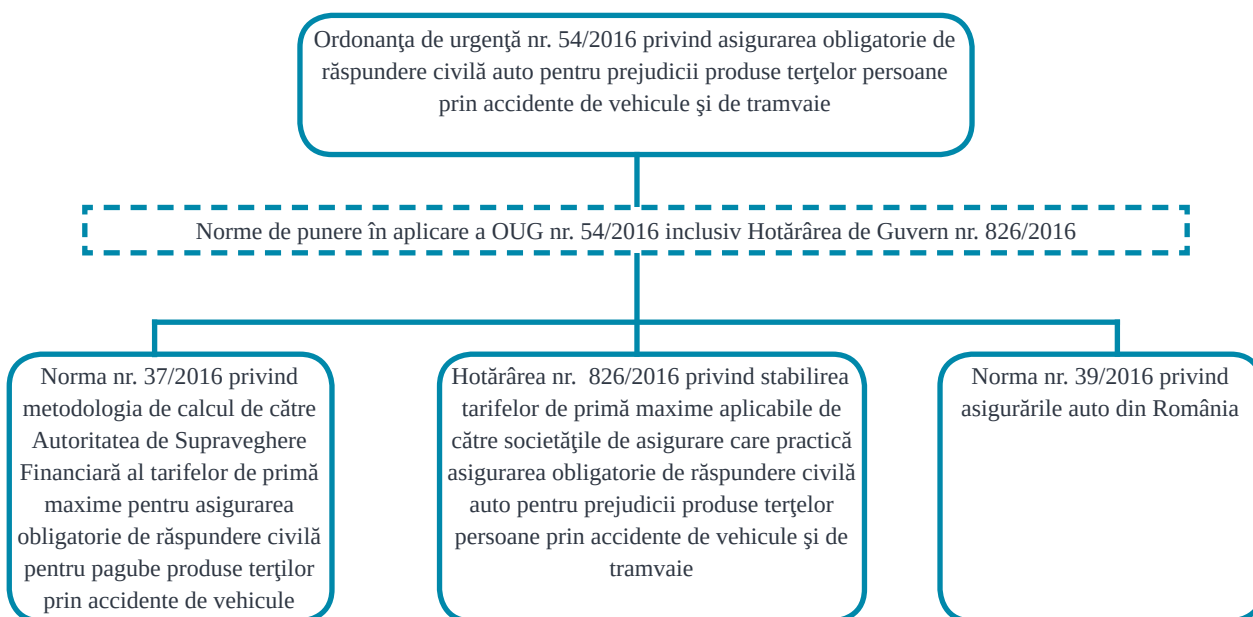
Determinanții principali ai acestor evoluții sunt aceiași cu cei menționați mai sus în cazul scenariului „double hit”, la care se adaugă faptul că produsele de asigurare cu beneficii garantate nu sunt semnificative pe piața de asigurări de viață din România și de aceea scenariul „low yield for long” (care stresează mai puternic companiile ce oferă astfel de produse) a avut numai un impact marginal.

MĂSURI PENTRU NORMALIZAREA SITUAȚIEI PIEȚEI RCA

1. Reglementare	<p>Elaborarea Proiectul Legii RCA;</p> <p>Actualizarea legislației secundare în domeniul RCA;</p> <p>Impunerea revizuirii calculelor actuariale aferente primelor RCA de către un actuar independent;</p> <p>Concentrarea pe scăderea cheltuielilor administrative și de intermediere.</p>
2. Supraveghere	<p>Întâlniri frecvente de lucru cu UNSAR/ UNSICAR și cu societățile din piață;</p> <p>Consultări cu organizațiile patronale ale transportatorilor;</p> <p>Controale la societățile de asigurare privind fundamentarea primelor notificate și analiza de piață independentă pentru determinarea unor repere de referință;</p> <p>Monitorizare lunară privind evoluția tarifelor RCA pentru autoutilitare/autocamioane și vehicule de transport persoane;</p> <p>Monitorizarea lunară a implementării tarifelor maxime de către societățile de asigurare autorizate să vândă RCA;</p> <p>Calculul de către Autoritatea de Supraveghere Financiară al tarifelor de primă maxime;</p> <p>Dezvoltarea și diversificarea ofertei: două societăți și-au extins activitatea de asigurare în baza liberei circulații pe piața RCA (Dallbogg și EuroInsurance), iar un asigurător local a fost autorizat și pentru practicarea RCA (Grawe).</p>
3. Protecția Consumatorilor	<p>Analiza privind dezvănuarea și soluționarea dosarelor de daună RCA;</p> <p>Măsurile de informare corectă a consumatorilor.</p>

LEGISLAȚIE ÎN DOMENIUL ASIGURĂRILOR AUTO OBLIGATORII

Ordonanța de urgență nr. 54/2016

Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 723 din 19 septembrie 2016

- reglementează asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie, denumită asigurare RCA, precum și organizarea și funcționarea Biroului Asigurătorilor de Autovehicule din România, denumit BAAR.

Măsurile de modificare a legislației privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule au scopul de a reechilibra și consolida piața asigurărilor obligatorii RCA.

Norma nr. 37/2016

Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 807 din 13 octombrie 2016

- reglementează metodologia aplicată de către Autoritatea de Supraveghere Financiară pentru calcularea tarifelor de primă maxime aferente asigurării obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse terților prin accidente de vehicule, conform prevederilor art. 36 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie;
- pe baza metodologiei prevăzută de această normă, ASF a determinat tarife de primă maxime RCA pentru următoarele categorii de vehicule:

- autoturisme, autoturisme de teren și autovehicule mixte cu masa maximă autorizată mai mică de 3,5 tone și maximum 9 locuri;
- autovehicule pentru transport de persoane (microbuze, autobuze, autocare, inclusiv autospecializate) cu mai mult de 9 locuri;
- motociclete, mopede, motocicluri și ATV-uri cu sau fără ataș;
- tractoare rutiere;
- autovehicule destinate transportului de mărfuri;
- remorci și semiremorci;
- alte vehicule, precum vehicule cu regim special, utilaje etc.

Hotărârea nr. 826/2016

Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 896 din 08 noiembrie 2016

- stabilește tarifele de primă maxime pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie, pe categorii de vehicule, ce urmează a fi aplicate de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie, denumite în continuare societăți de asigurare RCA, în condițiile art. 4 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată;
- tarifele de primă maxime se aplică de către societățile de asigurare RCA pe o perioadă de 6 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii și se aplică în cazul contractelor încheiate după intrarea în vigoare a hotărârii.

Norma nr. 39/2016

Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 986 din 08 decembrie 2016

• reglementează forma și conținutul contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie; condițiile și criteriile de autorizare a asigurătorului pentru practicarea asigurării RCA; procesul privind avizarea, constatarea prejudiciilor și lichidarea dosarului de daună; sistemul bonus-malus; forma, dimensiunile, conținutul și procedurile privind utilizarea formularului de constatare amiabilă de accident; procesul de avizare și înregistrare, obligațiile și responsabilitățile personalului care efectuează constatarea daunelor.

MĂSURI PENTRU PROTEJAREA INTERESELOR CONSUMATORILOR ȘI STABILIZAREA PIEȚEI

Acțiuni pe termen scurt

- acțiuni de control inopinat la toate cele 9 societăți autorizate să practice RCA;
- impunerea revizuirii calculelor actuariale aferente primelor RCA de către un actuar independent;
- eliminarea plafonului de 10% la acordarea de reduceri comerciale;
- contractarea unui consultant în servicii actuariale pentru realizarea unei grile de referință la nivel de piață RCA;
- discuții cu Asociația Română de Actuarial (ARA) privind elaborarea unui set de bune practici privind determinarea tarifelor RCA.

Acțiuni pe termen mediu și lung

- creșterea transparenței privind accesul la informațiile esențiale, informarea corespunzătoare a consumatorilor și diseminarea de informații corecte, complete și furnizate la timp;
- modificarea legislației în vederea reglementării despăgubirilor pentru daunele morale și vătămările corporale;
- intensificarea măsurilor și instrumentelor de supraveghere a modului de constituire a rezervelor de daună.

Analiza de piață independentă pentru determinarea unor repere de referință

Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) a solicitat companiei de consultanță Milliman, la începutul anului 2016, să efectueze o analiză independentă ce a avut printre obiective determinarea unor repere de referință la nivelul pieței RCA privind dauna medie și frecvența medie a daunei, pe date comparabile pentru cele nouă societăți autorizate să practice asigurări obligatorii auto. Ca urmare, au fost furnizați pentru prima dată indicatori principali de daunalitate la nivel de piață: frecvența daunelor și dauna medie în raport cu cei mai utilizați factori de tarifare, fiind selectate, în cazul persoanelor fizice, vârsta, județul, tipul vehiculului, capacitatea cilindrică, iar pentru persoanele juridice județul, tipul vehiculului și masa maximă autorizată.

Plafonarea primelor de asigurare RCA

Începând cu data de 19 septembrie 2016 a intrat în vigoare OUG 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și tramvaie, care stabilește modificări substanțiale comparativ cu cadrul legislativ anterior (Legea 136/1995) cum ar fi: posibilitatea încheierii contractului RCA pe o perioadă

cuprinsă între 1 lună și 12 luni, multiplu de lună, posibilitatea suspendării RCA, plății în rate, modificarea sistemului de bonus-malus, obligația ASF de calculare a unui tarif de referință orientativ trimestrial, cât și a tarifelor de primă maxime obligatorii pe o perioadă de 6 luni, reorganizarea BAAR, care va prelua întreg patrimoniul al FPVS și alte prevederi legale.

Astfel Guvernul a plafonat primele de asigurare pentru asigurarea auto obligatorie. Plafonarea primelor de asigurare a intrat în vigoare la 17 noiembrie 2016 pentru o perioadă de 6 luni și a fost declanșată de ieșirea din piața asigurărilor a unor operatori care vindeau ieftin, dar cu pierderi masive, precum și situației de dificultate financiară majoră a altor societăți existente în piață.

Astfel ASF a elaborat și publicat un cadru de reglementare astfel încât să contribuie la asigurarea unei transparențe sporite în raport cu terții cu privire la modalitatea de determinarea a tarifelor de primă maxime.

Utilizând metodologia din cadrul legislativ în vigoare s-au determinat tarifele de primă maxime pe care societățile de asigurare trebuie să le practice pe o perioadă de 6 luni. În același timp ASF a monitorizat practicarea acestor tarife maxime și a continuat monitorizarea primelor medii pe segmente de asigurați.

CE URMEAZĂ?

RCA: măsuri pentru ieșirea din perioada de prețuri plafonate și stabilizarea pieței

- implementarea de soluții pentru gestionarea asiguraților cu riscuri ridicate;
- colaborare cu Banca Mondială și cu un consultant independent cu privire la trecerea de la tariful de primă maxim la tariful de referință;
- continuarea măsurilor sporite de supraveghere a modului de constituire a rezervelor de daună;
- implementarea de soluții în aplicarea legii privind acordarea despăgubirilor pentru daunele morale și vătămările corporale;
- continuarea eforturilor de creștere a transparenței privind accesul la informațiile esențiale, informarea corespunzătoare a consumatorilor și diseminarea de informații corecte, complete și furnizate la timp.

Continuarea dezvoltării supravegherii pe bază de riscuri

- Indicatori de risc sectorial și un tablou al riscurilor pentru piața asigurărilor din România;
- Continuarea procesului intern privind revizuirea întregii funcții de supraveghere bazată pe evaluarea riscurilor;
- Continuarea monitorizării supravegherii speciale a societăților de asigurare aflate în dificultate și aflate sub incidența măsurilor de redresare în baza Legii nr. 503/2004 și a Legii nr. 237/2015;
- Alinierea tuturor procedurilor interne și ghidurilor cu manualul de supraveghere EIOPA.

ACTIVITATEA DE REGLEMENTARE ÎN SECTORUL ASIGURĂRILOR

Legislație primară rezoluție asigurator

1. Legea nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asiguratorilor (Monitorul Oficial, Partea I nr. 813 din 02 noiembrie 2015).
Legea stabilește reguli și proceduri privind redresarea și rezoluția asiguratorilor persoane juridice române.
Autoritatea de Supraveghere Financiară are în vedere natura, amploarea și complexitatea activității desfășurate, structura acționarului, forma juridică, profilul de risc, dimensiunea, gradul de interconectare a acestuia cu alte instituții financiare sau cu sistemul financiar în general.

Norme de punere în aplicare a Legii nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asiguratorilor

1. Norma nr. 4/2016 privind administrarea Fondului de rezoluție pentru asigurator (publicată Partea I nr. 80 din 03 februarie 2016).
 - norma reglementează condițiile referitoare la constituirea, administrarea și utilizarea Fondului de rezoluție pentru asigurator, în scopul aplicării eficiente a instrumentelor și competențelor de rezoluție de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, în calitate de autoritate de rezoluție;
 - utilizarea resurselor financiare ale Fondului de rezoluție se dispune de către ASF prin decizie, în calitate de autoritate de rezoluție, și se utilizează conform obiectivelor stabilite prin această decizie și conform principiilor rezoluției prevăzute la art. 44 din Legea nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asiguratorilor;
 - constituirea Fondului de rezoluție are în vedere punerea în aplicare a măsurilor de rezoluție, pentru asigurarea continuității funcțiilor financiare și economice critice ale acestora și pentru prevenirea contagiunii, prin evitarea efectelor negative semnificative asupra stabilității pieței de asigurări.
2. Norma nr. 5/2016 privind identificarea situațiilor în care se consideră că un asigurator este în curs de a intra în dificultate sau este susceptibil de a intra în dificultate (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 79 din 03 februarie 2016).
 - stabilește o serie de elemente obiective care să fundamenteze stabilirea faptului că un asigurator este în curs de a intra în dificultate sau este susceptibil de a intra în dificultate, astfel cum este prevăzut la art. 43 alin. (1) sau la art. 129 din Legea nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asiguratorilor;
 - sub rezerva condițiilor prevăzute la art. 42 alin. (2) din Legea nr. 246/2015, stabilirea faptului că un asigurator este în curs de a intra în dificultate sau este susceptibil de a intra în dificultate poate fi făcută de către compartimentul de rezoluție, în urma consultării direcției de supraveghere.

Norme de punere în aplicare a Legii nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asiguratorilor

3. Norma nr. 6/2016 privind procesul de evaluare și de luare a deciziilor de rezoluție (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 79 din 03 februarie 2016).

- stabilește condițiile pe care trebuie să le îndeplinească auditorul financiar în cazul în care efectuează evaluarea unui asigurator, astfel cum este prevăzută la art. 55, art. 57-62, precum și la art. 131 din Legea nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asiguratorilor;
- precizează aspectele care trebuie avute în vedere de către auditorul financiar menționat la art. 55 din Legea nr. 246/2015, în cazul în care efectuează o evaluare independentă a unui asigurator.

4. Norma nr. 7/2016 privind reguli de transparență în cazul aplicării de către Autoritatea de Supraveghere Financiară a instrumentelor de rezoluție (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 79 din 03 februarie 2016).

- norma reglementează publicarea măsurilor de rezoluție în cazul în care Autoritatea de Supraveghere Financiară aplică instrumentele de rezoluție și exercită competențele de rezoluție prevăzute de Legea nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asiguratorilor asupra asiguratorilor prevăzuți la art. 3 alin. (1) din aceeași lege.

5. Norma nr. 8/2016 privind condițiile de punere în aplicare a mecanismelor de siguranță și categoriile de contracte cărora li se aplică măsurile de protecție (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 76 din 02 februarie 2016).

- norma reglementează condițiile de punere în aplicare a mecanismelor de siguranță prevăzute la cap. V din Legea nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asiguratorilor;
- categoriile de contracte cărora li se aplică măsurile de protecție în cadrul procedurii rezoluției, prevăzută de Legea nr. 246/2015.

6. Norma nr. 10/2016 privind competențele Autorității de Supraveghere Financiară cu privire la măsurile de intervenție timpurie, precum și condițiile necesare pentru aplicarea măsurilor de intervenție timpurie (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 101 din 10 februarie 2016).

- norma reglementează condițiile aplicării măsurilor de intervenție timpurie, în situația în care un asigurator încalcă sau este susceptibil să încalce cerințele pentru menținerea autorizării prevăzute de Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare;
- procesul de supraveghere și evaluare a indicatorilor calitativi și cantitativi, inclusiv cei financiari, în vederea stabilirii condițiilor pentru aplicarea măsurilor de intervenție timpurie.

7. Norma nr. 11/2016 privind metodologia utilizată pentru stabilirea valorii instrumentelor financiare derivate atunci când un asigurator se află în procesul de rezoluție (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 91 din 08 februarie 2016).

- norma reglementează metodologia utilizată pentru stabilirea valorii instrumentelor financiare derivate atunci când un asigurator se află în procesul de rezoluție și se aplică asiguratorilor supuși rezoluției, auditorilor financiari și contrapărților relevante.

8. Norma nr. 12/2016 privind circumstanțele în care pot fi aplicate măsurile de rezoluție (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 91 din 08 februarie 2016).

- norma reglementează o serie de elemente care stau la baza stabilirii situațiilor în care piața specifică a anumitor active este de asemenea natură încât lichidarea acestora în cadrul procedurii obișnuite de insolvență ar putea avea un efect negativ asupra uneia sau mai multor piețe financiare conform prevederilor art. 116 lit. a) din Legea nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asiguratorilor.

9. Norma nr. 17/2016 privind stabilirea activităților, serviciilor și operațiunilor care se încadrează în categoria funcțiilor critice, criteriile pentru stabilirea liniilor de activitate de bază și a serviciilor asociate, precum și serviciile critice pe care Autoritatea de Supraveghere Financiară poate să le ceară unui asigurator supus rezoluției (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 213 din 23 martie 2016).

- norma reglementează criteriile privind stabilirea activităților, serviciilor sau operațiunilor care se încadrează în categoria funcțiilor critice, precum și criteriile pentru stabilirea liniilor de activitate care se încadrează în categoria liniilor de activitate de bază și a serviciilor asociate;
- serviciile critice sau facilitățile pe care Autoritatea de Supraveghere Financiară poate să le ceară unui asigurator supus rezoluției pentru a permite unui destinatar să exercite în mod eficient o activitate care i-a fost transferată.

10. Norma nr. 18/2016 privind criteriile pentru evaluarea impactului intrării în dificultate a unui asigurator asupra pieței de asigurări și asupra altor asiguratori (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 218 din 24 martie 2016).

- norma reglementează criteriile pentru evaluarea impactului pe care intrarea în dificultate a unui asigurator l-ar putea avea asupra pieței asigurărilor, asupra altor asiguratori, asupra condițiilor de finanțare și asupra economiei reale, ca urmare a naturii activității sale, a structurii acționariatului, a formei juridice, a profilului de risc, a dimensiunii și a statutului juridic sau a interconexiunii sale cu alți asiguratori și a domeniului și complexității de activitate, precum și potențialele efecte pe care situația de dificultate și lichidarea sa ulterioară prin procedurile de insolvență le-ar avea.

ALTE MĂSURI ÎNTREPRINSE PENTRU BUNA FUNCȚIONARE A PIETEI DE ASIGURĂRI

Dezvoltarea și îmbunătățirea cadrului legislativ secundar

1. Norma nr.2/2016 pentru modificarea alin. (1) al art. 47 din Normele privind Fondul de protecție a victimelor străzii, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 1/2008 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 63 din 28 ianuarie 2016).

- modifică art. 47 în sensul în care Fondul prezintă Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară un raport de activitate, semnat de toți membrii Consiliului director al Fondului, însoțit de situațiile financiare întocmite în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare, auditate de către un auditor financiar aprobat de adunarea generală a Fondului; auditorul financiar transmite un raport anual asupra situațiilor financiare întocmit în conformitate cu Standardele internaționale de audit adoptate de Camera Auditorilor Financieri din România.

2. Norma nr.14/2016 privind încheierea exercițiului financiar 2015 pentru societățile din domeniul asigurărilor (publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 140 din 24 februarie 2016).

- reglementează încheierea exercițiului financiar 2015 pentru societățile din domeniul asigurărilor, respectiv asigurători și brokeri de asigurare;
- situațiile financiare anuale la data de 31 decembrie 2015 se întocmesc în conformitate cu prevederile reglementărilor contabile conforme cu directivele europene specifice domeniului asigurărilor, aprobate prin Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 3.129/2005, cu modificările și completările ulterioare, aplicabile la data de 31 decembrie 2015.

3. Norma nr. 19/2016 pentru modificarea și completarea Normelor privind Registrul intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 10/2007 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 264 din 07 aprilie 2016).

- reglementează registrele care fac parte din Registrul intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, gestionat de Autoritatea de Supraveghere Financiară, în conformitate cu prevederile art. 5 lit. q) din Legea nr. 32/2000 privind activitatea și supravegherea intermediarilor în asigurări și reasigurări, cu modificările și completările ulterioare.

4. Norma nr. 20/2016 privind autorizarea și monitorizarea societăților de asigurare și reasigurare (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 271 din 11 aprilie 2016).

- stabilește condițiile și documentele pe baza cărora Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) acordă autorizația de desfășurare a activității societăților prevăzute la art. 1 alin. (2) pct. 56 din Legea nr. 237/2015;
- monitorizarea activității desfășurate de către societăți.

5. Norma nr. 21/2016 privind raportările referitoare la activitatea de asigurare și/sau de reasigurare (publicată în Monitorul Oficial României, Partea I nr. 268 din 08 aprilie 2016).

- reglementează obligația de aplicare a ghidurilor emise de Autoritatea Europeană de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA), în vederea îndeplinirii cerințelor de întocmire a unor rapoarte incluse în raportările periodice de supraveghere prevăzute de prevederile legale, precum și obligația de transmitere către Autoritatea de Supraveghere Financiară a unor raportări suplimentare în scop statistic și de supraveghere întocmite pe baza evidențelor contabile și tehnico-operative.

6. Norma nr. 26/2016 privind supravegherea sucursalelor societăților de asigurare din state terțe (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 409 din 31 mai 2016).

- prevederile normei se aplică societăților prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, care intenționează să desfășoare activitatea de asigurare și reasigurare pe teritoriul României în conformitate cu cap. X din Legea nr. 237/2015;
- pune în aplicare Ghidul Autorității Europene de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale privind supravegherea sucursalelor întreprinderilor de asigurare din țările terțe.

7. Norma nr.27/2016 pentru modificarea și completarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 34/2015 privind cerințele cantitative stabilite de Autoritatea Europeană de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 417 din 02 iunie 2016).

- modifică art. 2 și pune în aplicare cerințele menționate la alin. (1) din ghidurile Autorității Europene de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale.

8. Norma nr. 29/2016 pentru modificarea anexei nr. 1 la Normele privind Registrul intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 10/2007 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 29 iunie 2016)

- modifică Anexa nr. 1 la norme și termenul prevăzut la art. II.

9. Norma nr. 31/2016 privind alocarea și/sau vărsarea de către asigurători a capitalului social pentru activitatea de administrare a fondurilor de pensii facultative (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 02 august 2016).

- reglementează procedura și condițiile în care un asigurător poate alocă din capitalul social propriu, aferent activității de asigurări de viață, sursele pentru constituirea capitalului necesar autorizării ca administrator al fondurilor de pensii facultative conform prevederilor art. 10 din Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare;
- se aplică atât asigurătorilor supravegheați conform părții I din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, cât și celor supravegheați conform părții a II-a din aceeași lege.

10. Norma nr. 33/2016 pentru punerea în aplicare a Sistemului de raportare contabilă la 30 iunie 2016 a societăților din domeniul asigurărilor (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 591 din 03 august 2016).

- este aplicabilă entităților cărora le sunt incidente prevederile Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 41/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate ale entităților care desfășoară activitate de asigurare și/sau reasigurare, respectiv ale Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 36/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate aplicabile brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare;
- se adresează următoarele categorii de entități:
 - a) asigurătorilor și reasigurătorilor cu sediul pe teritoriul României, persoane juridice române, autorizați să își desfășoare activitatea în condițiile Legii nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare;
 - b) brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare autorizați în condițiile Legii nr. 32/2000 privind activitatea și supravegherea intermediarilor în asigurări și reasigurări, cu modificările și completările ulterioare;
 - c) subunităților fără personalitate juridică stabilite în România în conformitate cu prevederile Legii nr. 237/2015 sau ale Legii nr. 32/2000, cu modificările și completările ulterioare, care aparțin unor persoane juridice cu sediul în state terțe;
 - d) subunităților fără personalitate juridică stabilite în România în conformitate cu prevederile Legii nr. 237/2015 sau ale Legii nr. 32/2000, cu modificările și completările ulterioare, care aparțin unor persoane juridice cu sediul în alte state membre.

11. Norma nr. 35/2016 pentru modificarea și completarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 7/2013 privind forma și clauzele cuprinse în contractul de asigurare obligatorie a locuințelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren și inundațiilor (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 654 din 25 august 2016).

- redefinirea anumitor noțiuni de bază prevăzute în textul normei;
- reglementarea anumitor aspecte tehnice care intră în aria de competență a ASF, așa cum este prevăzut de Legea 260/2008 republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- modificarea aspectelor privind formatul poliței de asigurare PAD conform propunerilor PAID, UNSAR, CPBR, respectiv excluderea semnăturii ASIGURAT/CONTRACTANT și emiterea polițelor în sistem electronic.

12. Norma nr. 38/2016 privind drepturile, obligațiile, competențele și desemnarea administratorului special (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 971 din 05 decembrie 2016).

- stabilește deschiderea unui Registru special denumit Registrul administratorilor speciali – SAR;
- înscrierea în Registru se poate realiza doar de persoanele fizice și juridice care au calitatea de practician în insolvență, înscrise în Tabloul UNPIR, publicat pe site-ul oficial al Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România, și care trebuie să depună la ASF o serie de documente printre care:
 - act justificativ eliberat de UNPIR din care să rezulte calitatea de practician în insolvență a persoanei fizice sau juridice respective, faptul că nu este suspendată sau incompatibilă și că nu a fost supusă niciunei sancțiuni profesionale sau disciplinare în ultimii 3 ani;
 - copia contractului de asigurare de răspundere civilă profesională;
 - o listă cu principalele servicii prestate în ultimii 3 ani din care să rezulte experiența în proceduri de redresare financiară sau insolvență; proceduri de restructurare/reorganizare a unor societăți și de gestionare a crizelor; experiența în sectorul financiar-bancar.

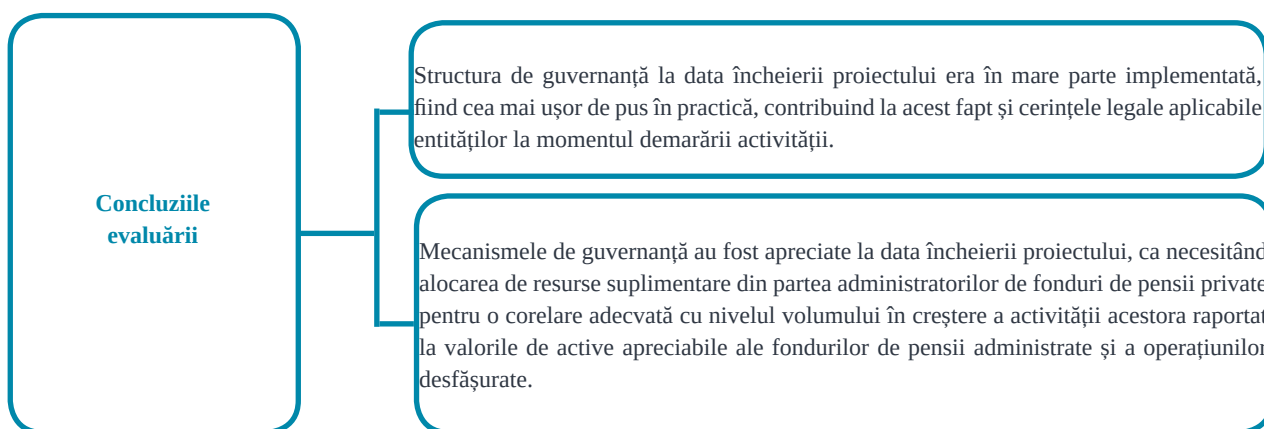
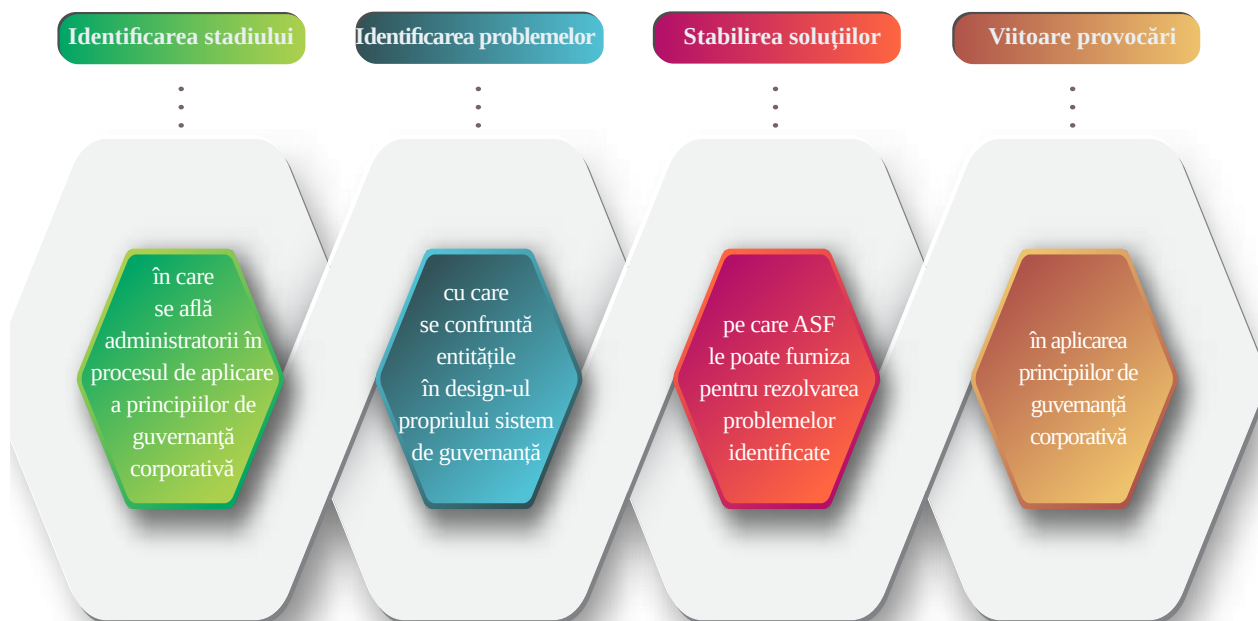
Piața pensiilor private

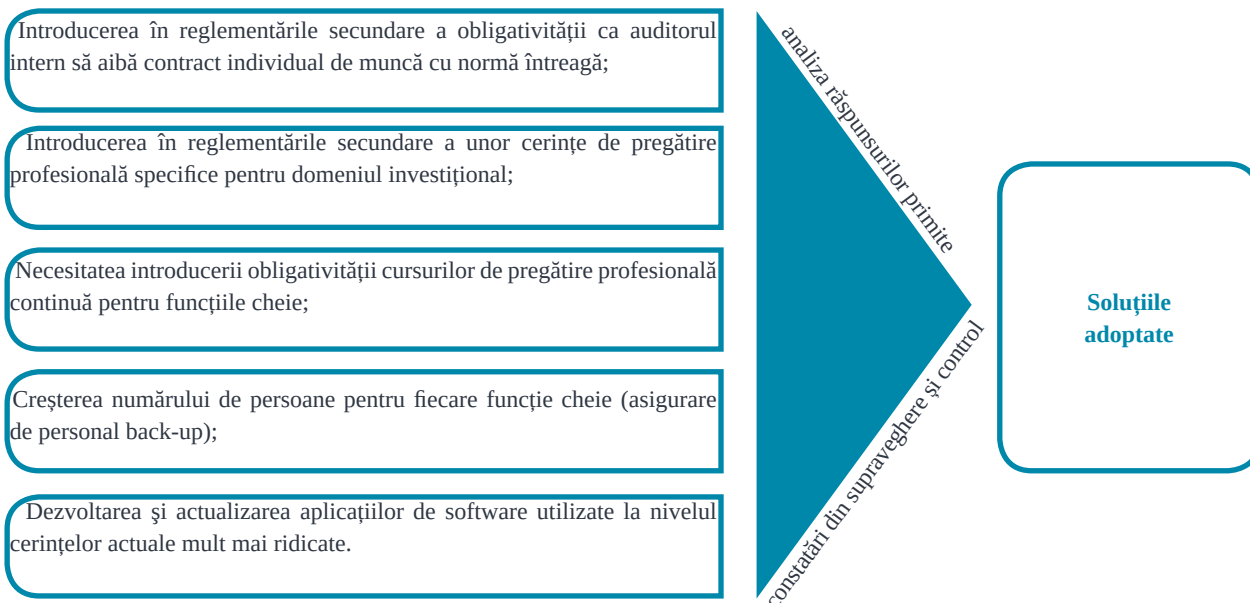
<i>Evaluarea aplicării principiilor de guvernanță corporativă</i>	76
<i>Sistemul de management al riscurilor – implementare bune practici</i>	78
<i>Implementarea semnăturii biometrice în cadrul procesului de aderare a participanților</i>	79
<i>Finalizarea proiectului de reglementare pentru plata pensiilor private</i>	81
<i>Susținerea implementării modelului de pensii ocupaționale</i>	82
<i>Activitatea de autorizare și avizare</i>	84
<i>Supravegherea sistemului de pensii private</i>	85

Evaluarea aplicării principiilor de guvernanță corporativă

Odată cu intrarea în vigoare a **Regulamentului ASF nr. 2/2016 privind aplicarea principiilor de guvernanță corporativă de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de ASF**, Sectorul Sistemului de Pensii Private și-a propus adoptarea unui comportament proactiv prin care să evalueze gradul de aplicare de către administratorii de fonduri de pensii administrate privat și facultative a principiilor de guvernanță corporativă, înainte de intrarea în vigoare a respectivului Regulament.

Scopul a fost de a ajuta atât societățile de administrare, cât și ASF să aibă o vedere de ansamblu a stadiului în care se află societățile de administrare a fondurilor de pensii private cu conformarea față de această reglementare nou emisă.

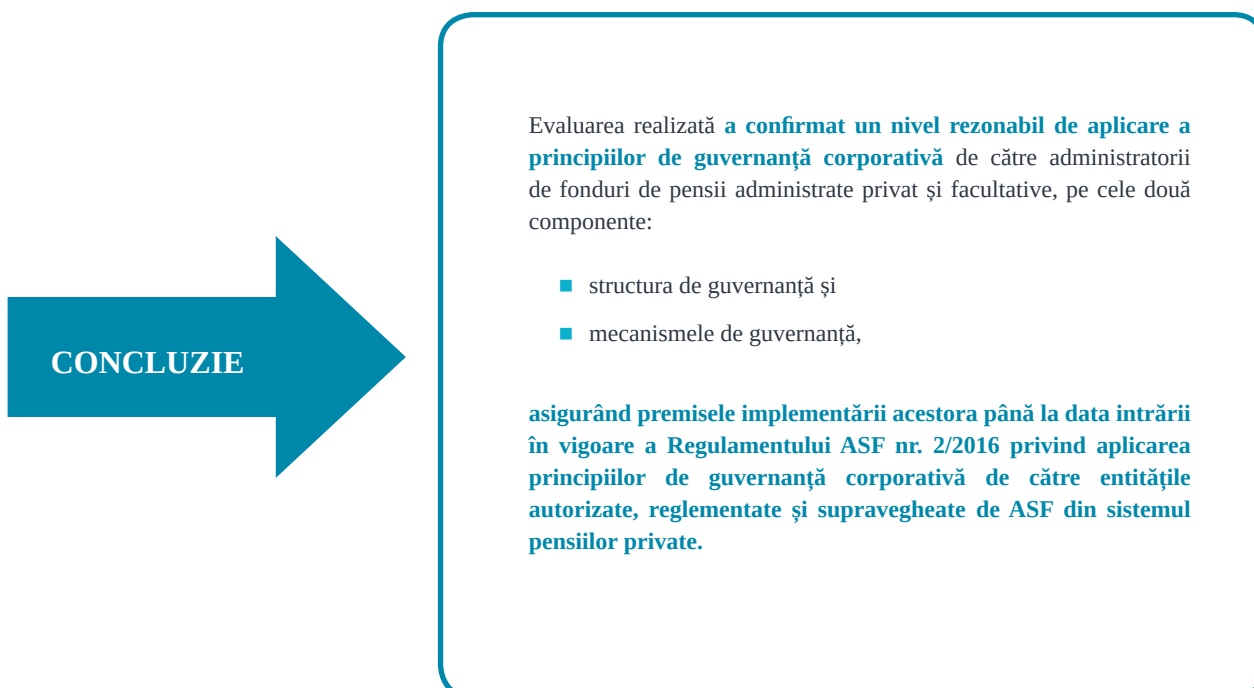

Astfel, pentru asigurarea implementării adecvate a structurii de guvernanță, au fost comunicate punctual entităților supravegheate, acolo unde a fost cazul, zonele identificate pentru care era necesar să fie alocate resurse și activități pentru asigurarea încadrării corespunzătoare în termenele stabilite de finalizare a implementării structurii de guvernanță în privința:

- asigurării unei structuri organizatorice transparente și adecvate;
- alocării adecvate și separării corespunzătoare a responsabilităților;
- administrării corespunzătoare a riscurilor/managementul riscurilor;
- adecvării politicilor și strategiilor, precum și a mecanismelor de control intern;
- asigurării unui sistem eficient de comunicare și de transmitere a informațiilor.

În ceea ce privește mecanismele de guvernanță, prin activitatea de supraveghere și control desfășurate de ASF, au fost stabilite măsuri și formulate recomandări astfel încât acestea să fie corelate cu valoarea activelor acumulate de fondurile de pensii administrate și cu amploarea și complexitatea operațiunilor desfășurate de fiecare administrator în parte.

Sistemul de management al riscurilor

IMPLEMENTARE BUNE PRACTICI (PENTRU FONDURILE DE PENSII PRIVATE)

Sistemul de management al riscului poate fi definit ca procesul efectuat de către conducerea unei organizații, directori și alte categorii de personal, conceput pentru a oferi o asigurare rezonabilă în ceea ce privește realizarea obiectivelor referitoare la: eficacitatea, eficiența și capacitatea de adaptare a operațiunilor, fiabilitatea raportărilor financiare, respectarea legislației și a reglementărilor emise în aplicarea ei. Procesul nu implică doar o singură politică sau procedură efectuată la un anumit moment de timp, acesta trebuind să funcționeze în mod continuu, la toate nivelurile organizației, și să implice tot personalul.

Bunele practici urmăresc să sublinieze principalele caracteristici ale sistemelor de gestionare a riscurilor. Acestea se referă la rolul managementului în procesul de gestionare a riscurilor, cu o privire mai detaliată asupra riscului de investiții, riscului de solvabilitate și a riscului operațional, precum și riscul mecanismelor de gestionare care ar trebui să fie în vigoare (inclusiv monitorizarea și raportarea).

Bunele practici prevăd, de asemenea, orientări pentru autoritățile de reglementare ale fondurilor de pensii și autoritățile de supraveghere cu privire la modul de verificare a funcționării eficiente a sistemelor.

Un sistem eficient de management al riscurilor este format din strategii, procese și proceduri de raportare necesar să identifice, să măsoare, să monitorizeze, să gestioneze și să raporteze, în mod continuu, toate riscurile semnificative, într-un nivel agregat, la care fondul de pensii ar putea fi expus individual. Sistemul de management al riscurilor trebuie să fie bine integrat în structura organizatorică și în procesul de luare a deciziilor a fondului de pensii.

Administratorii fondurilor de pensii private se confruntă cu diverse riscuri ca parte din activitatea curentă. Riscurile apar în procesul de atingere a obiectivelor investiționale, dar și ca parte a operațiunilor zilnice derulate pentru administrarea fondurilor de pensii.

Structura de management al riscurilor

- **În cadrul Administratorului** -
Responsabilă pentru derularea acțiunilor de:

Identificare

Analizare

Evaluare

Diminua

Monitorizare

Raportare

Riscurile la care sunt expuse:

- Fondurile de pensii private
- Administratorul

Indiferent de modul de organizare a departamentului de administrare a riscurilor și de modul cum este implementat managementul riscului în cadrul societății de administrare a fondurilor de pensii private, următoarele **teme ar trebui luate în considerare în procesul de management al riscului**:

- “Tone at the top”;
- Managementul riscului este un proces, nu un proiect;
- Managementul riscului este responsabilitatea tuturor;
- Independența necesară managementului riscului reprezintă o privire în viitor și o abordare proactivă;
- O comunicare clară facilitează un management al riscului efectiv;
- Structura organizațională, politicile și procedurile implementate pot crea un control eficient al riscului.

Managementul riscurilor impune modificarea stilului de management, în primul rând a atitudinii managerilor care, în afară de abordarea reactivă a impactului unor evenimente de risc produse trebuie să dezvolte reacții orientate spre viitor. Identificarea și ierarhizarea amenințărilor la care este expusă societatea de administrare a fondurilor de pensii private contribuie la optimizarea alocării resurselor, permițând astfel concentrarea eforturilor spre aspectele importante și facilitând realizarea obiectivelor organizaționale.

Implementarea semnăturii biometrice

ÎN CADRUL PROCESULUI DE ADERARE A PARTICIPANȚILOR (LA SISTEMUL DE PENSII PRIVATE)

Digitalizarea manifestă o evoluție rapidă, cu puternice implicații în toate domeniile vieții sociale. Și în cadrul sistemului de pensii private s-a constatat că tendințele actuale privind dezvoltarea tehnologică au început să fie preluate și de către participanții fondurilor de pensii, observându-se o tendință de creștere a numărului de persoane care își exprimă dorința de a comunica prin mijloace electronice atât pentru informare, cât și pentru derularea unor tranzacții efective (modificări de date personale, modificări ale valorii contribuției etc.).

În acest context, în procesul de semnare a actelor individuale de aderare la un fond de pensii utilizarea semnăturii biometrice ca parte a acestui proces aduce multe **beneficii participanților** și potențialilor viitori participanți la fondurile de pensii, dar și administratorilor de fonduri de pensii private.

Utilizarea unor tehnologii moderne cu grad ridicat de securitate a informației

Folosirea semnăturii biometrice impune implementarea unei tehnologii moderne care poate elimina în totalitate folosirea documentelor în format fizic, fiind asigurată o mai bună protecție a datelor personale ale participanților care vor fi stocate doar în format electronic, pe serverele fiecărui administrator, servere ce trebuie să respecte cele mai înalte standarde privind securitatea informației.

Se obține astfel o eficientizare a procesului de aderare prin reducerea timpului de înregistrare a actelor individuale de aderare în sistemele informatice ale administratorilor, iar evidența și gestionarea actelor individuale de aderare vor fi simplificate și eficientizate, iar riscul de procesare eronată a datelor participanților scade considerabil.

Creșterea eficienței operaționale și diminuarea riscului de eroare operațională

Reducerea riscului de fraudă

În cazul utilizării acestei tehnologii pentru semnarea unui act individual de aderare se reduce considerabil riscul de fraudă prin semnarea neautorizată a unui astfel de document, tehnologia existentă putând identifica cu precizie chiar și locul fizic unde actul de aderare a fost semnat.

Având în vedere faptul că pensia privată se adresează tinerilor aflați la început de activitate, persoane puse la curent cu ultimele tendințe în materie de tehnologie a informației, considerăm importantă punerea la dispoziția participanților a unui instrument modern și sigur în vederea aderării la un fond de pensii private.

Soluționarea așteptărilor participanților

Semnătura biometrică, în momentul înregistrării sale, combină aspecte caligrafice cu presiunea semnăturii. Unicitatea acestor elemente conferă un nivel de securitate mult sporit față de semnătura olografă, prin verificarea informațiilor legate de viteza și accelerația cu care semnătura a fost aplicată, presiunea și unghiul de aplicare. Multitudinea elementelor preluate în cazul semnăturii biometrice precum și unicitatea lor transformă semnătura biometrică într-una greu de falsificat.

ASF s-a consultat și a discutat cu administratorii de fonduri de pensii administrate privat și facultative pe marginea celor constatate și au prezentat propunerea de implementare a semnăturii biometrice ca posibilitate ce poate fi utilizată în procesul de semnare a actului individual de aderare. Reprezentanții administratorilor și-au manifestat interesul față de introducerea semnăturii biometrice pentru semnarea actelor individuale în procesul de aderare.

În urma finalizării proiectului au reieșit următoarele:

Fluxul de aderare prin intermediul semnăturii electronice

- Completarea actului individual de aderare se va realiza și pe suport informatic. Agentul de marketing va verifica datele completate de participant și va face o copie scanată a actului de identitate al acestuia.
- După completarea actului individual de aderare pe suport informatic, acesta va fi semnat biometric de către potențialul participant asistat de agentul de marketing.
- Odată semnat biometric, actul individual de aderare este transmis prin mijloace electronice atât în bazele de date ale administratorului, cât și pe adresa de e-mail furnizată de către potențialul participant. În cazul în care participantul nu deține o adresă de e-mail, actul individual de aderare va fi tipărit și înmănat acestuia pe suport de hârtie. Exemplarul actului individual de aderare tipărit va avea același conținut și formă ca și cel semnat pe suport informatic, cuprinzând toate datele participantului furnizate de acesta la momentul semnării.
- Recepționarea actului individual de aderare la sediul central al administratorului va fi efectuată doar prin mijloace electronice, urmând a fi validat de către angajații administratorului în cazul fondurilor de pensii facultative sau raportat spre validare către instituția de evidență în cazul pensiilor administrate privat.
- Arhivarea actului individual de aderare se va efectua doar în format electronic, alături de specificațiile semnăturii biometrice.

Actualizarea cadrului legislativ în cursul anului 2017 pentru a face operațională utilizarea semnăturii biometrice în domeniul pensiilor private, respectiv modificarea următorului pachet de norme:

- Norma nr. 1/2015 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii administrate privat;
- Norma nr. 2/2011 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii facultative;
- Norma nr. 14/2006 privind transferul participanților între fondurile de pensii facultative, cu modificările și completările ulterioare;
- Norma nr. 26/2014 privind transferul participanților între fondurile de pensii administrate privat, cu modificările și completările ulterioare;
- Norma nr. 3/2013 privind activitatea de marketing a fondului de pensii administrat privat;
- Norma nr. 16/2013 privind marketingul prospectului schemei de pensii facultative.

Procesul de actualizare a cadrului legislativ, prin modificarea pachetului de norme mai sus-prezentate, a fost demarat operativ în trimestrul I 2017.

Finalizarea proiectului de reglementare pentru plata pensiilor private

În anul 2016, proiectul Legii privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor private s-a aflat în proces legislativ de avizare, fiind publicat pe site-ul Ministerului Muncii și Justiției Sociale în luna noiembrie 2016 spre dezbateri publice. *Elaborarea proiectului Legii privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor private are drept scop realizarea obiectivului din cadrul reformei sistemului de pensii în sensul completării componentei private, prin crearea cadrului legal de plată a pensiei convenite participanților și beneficiarilor după realizarea perioadei de acumulare. Proiectul stabilește, printre altele, reguli privind sistemul de plată a pensiilor private, categorii de pensii private, introduce principii prudențiale și cerințe minime de funcționare a furnizorului de pensii private.* Proiectul prevede **înființarea și autorizarea fondurilor de furnizare a pensiilor private**. Fondul de furnizare a pensiilor private va fi administrat de furnizorul de pensii private care deține autorizație de administrare a fondului, eliberată de Autoritatea de Supraveghere Financiară. Fondul de furnizare a pensiilor private se constituie prin contract de societate, la inițiativa exclusivă a furnizorului.

Regulile prudențiale, stabilite prin normele ASF, pe care furnizorii de pensii private trebuie să le respecte în orice moment pe parcursul desfășurării activității lor, se referă, fără a se limita la: stabilirea direcțiilor principale de activitate și de dezvoltare ale furnizorului de pensii private, stabilirea politicilor contabile și a sistemului de control financiar, precum și aprobarea planificării financiare, stabilirea unor proceduri administrative și contabile corespunzătoare, de control și siguranță pentru procesarea electronică a datelor, dar și mecanisme adecvate de control intern, stabilirea de proceduri adecvate care să asigure separarea activelor și pasivelor. Furnizorii de pensii private sunt obligați să respecte regulile de conduită emise prin normele ASF.

Furnizorul de pensii private are, cel puțin, următoarele **obligații**: să acționeze cu onestitate, corectitudine și diligență profesională, în scopul protejării interesului membrilor și a integrității pieței, să evite conflictele de interese și să se asigure că membrii fondului de pensii beneficiază de un tratament corect și imparțial, să desfășoare activitatea, în conformitate cu reglementările Autorității de Supraveghere Financiară, aplicabile în scopul protejării intereselor membrilor fondului de furnizare a pensiilor private și a integrității sistemului de plată a pensiilor private.

În privința organizării **sistemului de plată a pensiei private**, cu 12 luni înainte de îndeplinirea condițiilor de pensionare, în condițiile legii, administratorul unui fond de pensii administrat privat și/sau a unui fond de pensii facultative, este obligat să îi notifice participantului, în scris, valoarea contribuțiilor brute plătite, valoarea activului personal net, precum și posibilitatea de a opta pentru oricare fond de furnizare a pensiilor private. De la data îndeplinirii condițiilor de pensionare, participantul unui fond de pensii administrat privat și/sau al unui fond de pensii facultative alege furnizorul pensiei private.

Furnizorul de pensii private stabilește **cuantumul pensiei**

private, prin calcul actuarial, pe baza activului personal net, aflat în contul participantului. Pensia privată poate fi pensie viageră sau pensie limitată, precum și alte tipuri de pensii reglementate prin normele ASF. Participanții la fondurile de pensii private care împlinesc vârsta de 70 de ani și nu aleg un furnizor de pensii private sunt repartizați aleatoriu de către Autoritatea de Supraveghere Financiară.

Participantul unui fond de pensii administrate privat și/sau al unui fond de pensii facultative, care este pensionar de invaliditate potrivit Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, poate deveni membru al unui fond de furnizare a pensiilor private și poate obține o pensie privată, cu respectarea prevederilor legale. **Resursele** fondului de furnizare a pensiilor private se constituie din sumele provenite din activele personale nete ale membrilor, sumele provenite din investirea acestor active și eventuale sume provenite din provizionul tehnic al furnizorului.

Investițiile fondului de furnizare a pensiilor sunt foarte conservative, obiectivul urmărit fiind de a proteja fondul de variații negative ale pieței, asigurându-se posibilitatea plății pensiilor stabilite.

Pentru **solvabilitatea** fondului de furnizare a pensiilor private, proiectul precizează că rata de finanțare trebuie să fie tot timpul cel puțin egală cu 105%. Începând de la o rată de finanțare mai mare de 110 %, excesul de active poate fi redistribuit, prin calcul actuarial, membrilor fondului de furnizare a pensiilor private, după recuperarea integrală a sumelor cu care furnizorul de pensii private a finanțat din provizion fondul de furnizare a pensiilor private. Redistribuirea se face prin creșterea pensiei cu același procent pentru toți membrii fondului de furnizare a pensiilor private.

Totodată, proiectul utilizează **principiul individualizării răspunderii**, cu sancțiuni detaliate în etapa de plată a pensiilor private. Prevederile referitoare la procedura de stabilire și constatare a contravențiilor, precum și de aplicare a sancțiunilor, derogă de la dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Furnizorul de pensii private, **depozitarul**, **auditorul financiar**, **actuarul** răspund față de membri și beneficiari, după caz, pentru prejudiciile cauzate prin neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor care le revin, cu excepția cazurilor de forță majoră. Răspunderea este civilă, contravențională sau penală, după caz.

Proiectul prevede că **limitele amenzilor** se stabilesc după cum urmează: între 0,1% și 5% din capitalul social, pentru persoanele juridice, respectiv echivalentul a 1 până la 6 câștiguri salariale medii, plătite de către respectiva persoană juridică sancționată către salariații acesteia, calculate pe baza situației salariale existente în ultimul exercițiu financiar încheiat. Sumele provenite din amenzi aplicate persoanelor juridice se fac venit integral la bugetul de stat, iar sumele provenite din amenzi aplicate persoanelor fizice se fac venit integral la bugetul de stat.

Susținerea implementării modelului „pensii ocupaționale”

În prezent, proiectul se află în continuare la Ministerul Muncii și Justiției Sociale. Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative transpune prevederile Directivei 2003/41/CE privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale.

Ținând seama de necesitatea și importanța obținerii unor pensii suplimentare față de cele din sistemul public de pensii, ASF consideră că sistemul de pensii facultative trebuie completat prin implementarea schemelor de pensii ocupaționale. ASF a

colaborat, în vederea completării prevederilor legii existente cu elemente suplimentare specifice pensiilor ocupaționale, cu reprezentanți ai APAPR și ai Ministerului Muncii și Justiției Sociale. În luna mai 2015, în temeiul prevederilor art. 23 lit. g) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, cu modificările și completările ulterioare, ASF a transmis propunerile sale privind modificarea și completarea Legii nr. 204/2006 privind pensiile facultative.

Principalele elemente de modificare prin proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 204/2006 privind pensiile facultative vizează:

Completarea Legii cu elementele specifice fondurilor de pensii ocupaționale, astfel:

- actul individual de aderare, cu introducerea opțiunii de a fi un înscris (act individual, act adițional la contractul de muncă etc.);
- administratorul – se păstrează structura de administrare specifică fondurilor de pensii facultative. Pot fi administratori – societăți de pensii nou create, societăți de asigurări, societăți de administrare a investițiilor, inclusiv administratorii existenți de fonduri de pensii facultative;
- contractul de administrare – introducerea în obiectul acestuia a fondurilor de pensii ocupaționale;
- fondul de pensii facultative – care poate fi și ocupațional în baza unei scheme propuse de un angajator;
- schema de pensii ocupațională – definiție nou introdusă;
- Vesting - definiție nou introdusă. Numai pentru schemele ocupaționale;
- posibilitatea ca stabilirea cotelor de contribuție și quantumului comisioanelor să se poată face în mod diferențiat pentru schemele ocupaționale, doar la majorarea comisioanelor pentru fondurile facultative să fie prevăzută comunicarea cu 6 luni înainte de aplicare, iar pentru cele ocupaționale modificarea și informarea să se realizeze conform schemei cu notificarea ASF;
- procedurile de autorizare și modificare a prospectelor pentru fondurile ocupaționale vor fi prevăzute de normele ASF (în lege se prevede că prospectul este autorizat, iar modificările notificate; modificarea se face de către angajator fără consultarea participanților);
- exceptarea fondurilor ocupaționale de la respectarea prevederilor referitoare la publicitate și marketing;
- introducerea de identificare specifică în sensul obligației ca denumirea unui fond să reflecte natura sa, respectiv facultativ/ facultativ ocupațional și precizarea faptului că sediul fondului este același cu al administratorului;
- informarea participanților la fondurile ocupaționale poate fi făcută și de către angajator (conform contractului de administrare);
- introducerea de condiții care stabilesc eligibilitatea unui participant la un fond ocupațional, respectiv calitatea de angajat al angajatorului care propune schema;
- introducerea unei secțiuni cu prevederi specifice participanților la fondurile ocupaționale.

Modificarea unor prevederi aplicabile entităților reglementate, autorizate și supravegheate în baza Legii nr. 204/2006 care necesită claritate și transparență în aplicare:

- reformularea articolului referitor la direcțiile din structura organizatorică a administratorului astfel încât să fie cuprinse auditul intern, controlul intern, managementul riscurilor și investițiile;
- introducerea de prevederi referitoare la activitățile care nu pot fi externalizate. Se vor putea externaliza gestionarea relațiilor cu terții, elaborarea, prezentarea, depunerea, publicarea și distribuirea rapoartelor anuale, gestionarea, păstrarea și arhivarea documentelor;
- introducerea prevederilor legate de fuziunea administratorilor (din norme în lege) – posibilitatea și nu obligativitatea ca la fuziunea administratorilor să fie realizată și fuziunea fondurilor, interdicția ca fuziunile dintre doi sau mai mulți administratori să aibă ca rezultat administrarea unui volum de active care să depășească 40% din volumul activelor totale nete din piața pensiilor facultative;

- abrogarea prevederilor referitoare la investițiile administratorului;
- eliminarea limitelor investiționale ale fondurilor de pensii, cu posibilitatea ca temporar ASF să introducă limite maxime dacă se consideră necesar;
- introducerea în sfera de venituri ale fondului a sumelor nerevendicate în termenul general de prescripție, a sumelor refuzate de beneficiari și a aportului administratorului atunci când trebuie să acopere din resursele proprii diferența de rentabilitate a fondului sub rentabilitatea minimă;
- modificarea termenului în care ASF anunță participanții cu privire la necesitatea alegerii unui nou administrator, instituirea administrării speciale introducerea noțiunii de venit asimilat salariului;
- eliminarea procentului de 15% ca fiind maxim permis pentru a contribui la fondurile de pensii facultative și a frecvenței lunare de plată;
- modificarea condițiilor cumulative în care poate fi revendicată plata activului, respectiv când participantul se pensionează din sistemul public, perioadă contributivă de minimum 7,5 ani;
- informarea anuală a participanților la fondurile facultative să poată fi transmisă și prin mijloace electronice de comunicare.

CE URMEAZĂ?

Continuarea actualizării legislației secundare pentru a asigura buna funcționare a sistemului de pensii private, inclusiv pachetul de norme necesar pentru crearea cadrului legal pentru utilizarea semnăturii biometrice.

Continuarea monitorizării în ceea ce privește menținerea calității guvernantei corporative în managementul administratorilor de pensii private conform cerințelor impuse de prevederile legale în vigoare.

Activitatea de Autorizare/Avizare

ASF contribuie la consolidarea unui cadru integrat de funcționare și supraveghere a pieței pensiilor private, prin asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor.

În acest context, activitatea de autorizare/avizare a reprezentat, încă de la începutul funcționării pieței pensiilor private, unul dintre elementele esențiale de siguranță a sistemului pensiilor private, întrucât reprezintă principalul filtru în accesul pe piața pensiilor private a entităților și persoanelor fizice care doresc să activeze în domeniu.

Consiliul ASF aprobă cererile de autorizare/avizare a entităților și persoanelor fizice, ce își desfășoară activitatea în domeniul pensiilor private din România, și modificările documentelor și condițiilor care au stat la baza autorizării/avizării inițiale.

În anul 2016, ASF a retras autorizațiile Fondului de Pensii Facultative EUREKO CONFORT, Prospectului de pensii private pentru Fondul de Pensii Facultative EUREKO CONFORT, precum și autorizația de administrare a unui fond de pensii facultative pentru EUREKO - SAPFP SA, ca urmare a fuziunii Fondului de Pensii Facultative EUREKO CONFORT (fond absorbit) cu Fondul de Pensii Facultative AEGON ESENȚIAL (fond absorbant).

Ca urmare a schimbărilor intervenite la nivelul top-managementului administratorilor de pensii private, a cerințelor ASF referitoare la principiile de guvernare corporativă a administratorilor și a conceptului fit & proper au fost autorizate individual un număr de 9 membri ai consiliului de supraveghere/consiliului de administrație, 10 conducători executivi, 1 persoană care conduce structura de administrare a riscurilor, 1 persoană care conduce structura de control intern și 2 directori de investiții.

În anul 2016 s-a avizat MAZARS România SRL în vederea desfășurării activității de audit financiar la entități autorizate, reglementate și supravegheate de către ASF din sectorul sistemului de pensii private.

Datorită consolidării pieței pensiilor private, având în vedere procentul ridicat de participanți repartizați aleatoriu la fondurile de pensii administrate privat, în anul 2016 s-a menținut un trend crescător al retragerilor avizelor, comparativ cu cel al avizărilor/

reavizărilor agenților de marketing persoane fizice.

ASF a actualizat permanent Registrul entităților și persoanelor fizice autorizate/avizate/radiate în sistemul pensiilor private. Acesta este constituit și structurat pe Pilonul II și Pilonul III și în cadrul acestora pe categorii de entități, incluzând administratori, fonduri de pensii private, depozitari, auditori financiari și agenți de marketing (persoane juridice și persoane fizice). Partea publică a Registrului este permanent disponibilă spre consultare pe website-ul ASF.

Prin autorizarea/avizarea entităților, în baza condițiilor riguroase impuse de legislația primară, cât și de cea secundară, se asigură premisele unui management solid de către entitățile din sistemul de pensii private și o gestionare corectă și prudentă a activelor fondurilor de pensii private din România. Mai mult, această activitate reprezintă o piesă din acel mecanism creat să asigure îndeplinirea principalei misiuni a ASF, respectiv protejarea intereselor participanților și beneficiarilor din sistemul pensiilor private.

Totodată, prin exercitarea funcției de autorizare/avizare în sistemul pensiilor private, se asigură alinieră la cerințele acquis-ului comunitar dar și la bunele practici recunoscute la nivel internațional, respectiv păstrarea la standarde ridicate a guvernantei corporative în sistemul de pensii private, precum și menținerea permanentă a cerințelor impuse de conceptul fit & proper pentru entitățile care activează pe piața pensiilor private.

Supravegherea sistemului de pensii private

Sistemul de pensii private din România a debutat în 2007, când au fost colectate primele contribuții la fondurile de pensii facultative. Ulterior, odată cu definitivarea procesului de aderare inițială din 2008, a demarat și pilonul pensiilor obligatorii. Astfel, cu 7,21 milioane de participanți, sistemul de pensii private înregistra la 31 decembrie 2016 active totale în valoare de 32,99 miliarde de lei (7,26 miliarde de euro)¹, ceea ce reprezenta 4,35% din PIB, comparativ cu 3,64% în decembrie 2015.

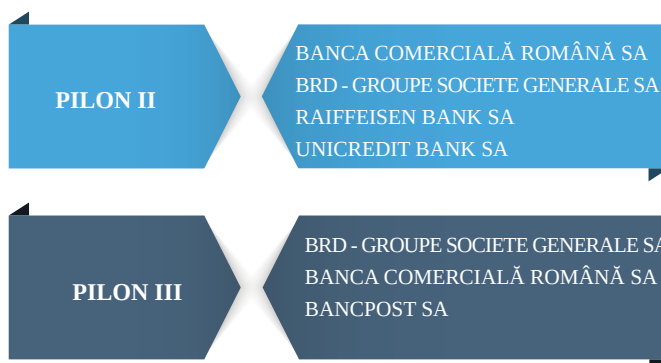

Sunt supuși supravegherii permanente administratorii fondurilor de pensii, depozitarii și agenții de marketing. Pe parcursul celor nouă ani de funcționare, numărul administratorilor a fost în scădere, atât din cauza ieșirii de pe piață a administratorilor care nu au atras suficienți participanți la fondurile administrate, cât și a fuziunilor între fonduri. La 31 decembrie 2016, în Pilonul II erau autorizate șapte societăți, având în administrare șapte fonduri de pensii administrate privat. În Pilonul III, așteptările privind potențialul pieței au determinat, până în anul 2010, creșterea numărului entităților participante. Ulterior, ca urmare a unor fuziuni, numărul administratorilor s-a redus, ajungând în prezent la opt, având în administrare 10 fonduri de pensii facultative.

Depozitarii fondurilor de pensii private sunt instituții de credit din România, autorizate de Banca Națională a României, în conformitate cu legislația bancară, ori sucursale din România ale unor instituții de credit, autorizate în state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, avizate potrivit legii pentru activitatea de depozitare și cărora le sunt încredințate spre păstrare, în condiții de siguranță, toate activele fondurilor de pensii private.

Depozitarii au un rol activ în procesul de supraveghere, aceștia verificând activitatea de investire desfășurată de administratori și având obligația de a raporta ASF orice suspiciuni privind nerespectarea cadrului legal aplicabil.

Supravegherea off-site și on-site reprezintă controlul entităților realizat a) prin monitorizarea și analiza tuturor informațiilor primite de ASF prin intermediul raportărilor obligatorii, dar și prin orice alte mijloace, cum ar fi, mass-media, b) prin misiunile de control derulate la sediile entităților supravegheate.

¹ BNR - curs de schimb la 30 decembrie 2016.

OBIECTIVELE STRATEGICE ALE ACTIVITĂȚII DE SUPRAVEGHERE ȘI CONTROL PENTRU ANUL 2016

Mentineră în permanență a unui risc scăzut în sectorul pensiilor private prin eficientizarea continuă a procesului de supraveghere.

Înlocuirea graduală a supravegherii de tip „conformitate” cu cea bazată pe evaluarea riscurilor prin implementarea principiilor cheie de evaluare a riscurilor și a utilizării abordării practice a acestora.

Protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor prin asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și asigurarea accesului acestora la informații adecvate.

Îmbunătățiri în procesul de raportare și monitorizare off-site

Optimizarea procesului de raportare a entităților din sistemul pensiilor private este un element important în eficientizarea activității de supraveghere off-site și îmbunătățirea atributului de prudențialitate, materializat în capacitatea de depistare timpurie a eventualelor probleme, de analiză și remediere a acestora, înainte să afecteze semnificativ interesele participanților. În aceste condiții, s-a acordat o atenție deosebită procesului de raportare, verificării datelor și informațiilor transmise, precum și îmbunătățirii calității analizelor și sintezelor elaborate, urmărindu-se creșterea gradului de relevanță și acuratețe.

Permanent au fost actualizate fișele fondurilor de pensii private, administratorilor și depozitarilor activelor fondurilor de pensii private, pentru a realiza o imagine completă a entităților autorizate și supravegheate din sistemul de pensii private. Trebuie menționat faptul că în fișele administratorilor au fost incluse informații privind sistemul de conducere, membrii structurilor reprezentative și persoanele responsabile pentru diferite activități și autorizate de către Autoritate și sancțiunile aplicate și/sau planurile de măsuri dispuse ca urmare a acțiunilor de control, dar și cele solicitate de ASF pentru a remedia și a preveni apariția unor erori.

Au fost soluționate probleme operaționale pentru care s-au

solicitat puncte de vedere și planuri de măsuri și acțiuni pentru remedierea problemelor semnalate, inclusiv luarea unor măsuri corective, cum ar fi: atenționări, avertismente. Prin supravegherea prudențială permanentă s-a urmărit întărirea disciplinei în raportare, în monitorizarea abaterilor de la limitele investiționale, monitorizarea încadrării în gradul de risc, monitorizarea ratelor de rentabilitate a fondurilor de pensii private și asigurarea informării corecte și continue a participanților.

De asemenea, s-au realizat analize și studii de impact și s-a intensificat monitorizarea expunerilor fondurilor de pensii private ținând cont de evenimentele economice și politice, așa cum a fost cazul referendumului din Marea Britanie. Alte analize au avut ca obiect participarea fondurilor de pensii la oferta publică primară secundară de vânzare acțiuni ale societății Med Life.

Activitatea de supraveghere s-a materializat și în efectuarea unor analize ale evoluției numărului participanților la fondurile de pensii private, urmărirea comportamentului de plată a contribuțiilor: contribuții plătite lunar, conturi individuale fără contribuții, contribuție medie. Au fost analizate și notificările administratorilor și ale agenților de marketing persoane juridice cu privire la abaterile agenților de marketing persoane fizice și la măsurile dispuse pentru remedierea acestora².

Activitatea de actuariat

Pe parcursul anului 2016 s-au procesat (preluare și verificare) datele primare necesare calculului actuarial al provizionului tehnic.

Administratori fonduri de pensii private - provizionul tehnic și activele aferente la 31 decembrie 2016 (mil. lei)

Administratori	Aegon	Allianz	BCR	BRD	Certinvest	Generali	NN Pensii	NN Asigurări	Metropolitan	SAI RAM
Provizion tehnic	5,92	28,42	10,38	3,02	-	5,94	25,92	5,27	17,84	-
Activ aferent PT	5,98	28,65	17,15	3,05	-	6,85	27,49	5,36	22,44	-
Acoperire provizion	100,99%	100,82%	165,24%	101,01%	-	115,28%	106,06%	101,65%	125,76%	-

Fonduri de pensii administrate privat - provizionul tehnic și activele aferente (lei)

FOND DE PENSII ADMINISTRAT PRIVAT	Provizion tehnic necesar	Valoare active corespunzătoare provizionului tehnic la 31.12.2016	Procent acumulat
FPAP ARIPI	34.831.536	6.845.779	20%
FPAP AZT VIITORUL TĂU	85.541.493	28.649.794	33%
FPAP BCR	20.752.219	17.145.623	83%
FPAP BRD	17.989.033	3.050.086	17%

²Exemple de abateri: transmiterea de acte individuale de aderare cu întârziere față de termenul legal, nerespectarea termenului legal de notificare și transmiterea către administrator a copiilor documentelor modificate depuse inițial pentru avizarea ca agent de marketing, efectuarea de operațiuni de virare a contribuției participanților în numele acestora, suspiciuni privind realitatea manifestării de voință a participanților, încheierea de acte individuale de aderare de către agenți de marketing cu avizul expirat.

FOND DE PENSII ADMINISTRAT PRIVAT	Provizion tehnic necesar	Valoare active corespunzătoare provizionului tehnic la 31.12.2016	Procent acumulat
FPAP METROPOLITAN LIFE	53.735.509	22.436.129	42%
FPAP NN	125.972.087	27.492.878	22%
FPAP VITAL	42.338.464	5.980.619	14%

Pentru evaluarea actuarială a fondurilor de pensii facultative care prevăd garanții în prospectul schemei de pensii, pe baza istoricului de date al fondurilor de pensii facultative, s-a procedat la determinarea pentru fiecare participant a următoarelor valori: valoarea garantată actuală, contribuția actuală, contribuțiile viitoare până la pensionare, valoarea garantată până la pensionare, evoluția valorii activului personal până la pensionare, obligația totală de plată, respectiv valoarea garantată, comparativ cu valoarea activului acumulat, aferent acestei obligații (suma activelor personale generatoare de obligații).

De asemenea, a fost analizată evoluția comparativă a sumei activelor personale și valoarea garantată totală, pentru fiecare fond de pensii facultative și au fost determinate valorile medii actuale ale indicatorilor principali, comisioanele viitoare încasate de către administratori în baza portofoliilor actuale

de participanți, precum și determinarea provizionului tehnic corespunzător fiecărui fond de pensii facultative.

În paralel, au fost analizate rapoartele actuariale transmise de către administratorii fondurilor de pensii administrate privat și s-a realizat o situație privind valorile provizionului tehnic în perioada 2013 – 2016.

Au mai fost efectuate și analize ale raportărilor entităților din piața pensiilor private cu privire la evaluarea internă a riscurilor operaționale și a indicatorilor de raportare electronică.

O altă analiză efectuată în anul 2016 a fost testul de stres asupra activelor sistemului de pensii private în vederea determinării șocului posibil asupra valorii activelor în portofoliile fondurilor de pensii private pe baza scenariului EIOPA („IORPs Stress Test Report 2015”).

Controlul sistemului de pensii private

Controlul entităților din sectorul pensii private are rolul de a preveni, identifica și de a dispune măsurile pentru remedierea, după caz, a situațiilor care pot prejudicia sau au prejudiciat interesele participanților și beneficiarilor la fondurile de pensii private.

Acțiunile de control planificate pentru anul 2016 s-au înscris în obiectivele generale instituționale: protejarea intereselor participanților și beneficiarilor la fondurile de pensii private, protecția stabilității sistemului pensiilor private și consolidarea și stabilitatea sistemului financiar în întregul său.

Au fost astfel vizate, în principal:

- Verificarea modului în care funcționează sistemul de guvernare corporativă și sistemul intern de control al fiecărei entități controlate cu scopul de a identifica politicile și procedurile acestor entități și a fost analizată eficacitatea utilizării instrumentelor și mijloacelor de identificare, administrare și diminuare a riscurilor;
- Verificarea și evaluarea activităților specifice sistemului de pensii private având în vedere natura, cauza, impactul, modul de remediere și/sau diminuare, precum și forma de manifestare a riscurilor aferente, în scopul asigurării unei funcționări eficiente;
- Urmărirea modului în care strategia de investiții adoptată de fiecare fond de pensii private este aplicată;
- Verificarea constituirii și menținerii unui nivel corespunzător al provizioanelor tehnice, inclusiv verificarea existenței activelor care acoperă provizionul tehnic;
- Gradul de adecvare și automatizare a sistemelor informatice raportat la volumul și complexitatea activităților desfășurate.

În cursul anului 2016 au fost planificate 13 acțiuni de control periodic, care s-au desfășurat în totalitate conform planificării aprobate. Adicional față de acțiunile de control periodic planificate, s-au desfășurat și patru acțiuni de control tematic inopinat la SE FOND Broker de Pensii Private SRL, Generali Societate de Administrare a Fondurilor de Pensii Private SA, BRD - Group Societate Generale SA în calitate de depozitar al activelor fondurilor de pensii private și Enteka Broker de Pensii Private SRL care au avut ca obiect verificarea, prin sondaj, a

activității de marketing a fondurilor de pensii private (Pilon II și Pilon III) desfășurată de broker.

Principalele obiective ale echipei de control au fost identificarea abaterilor de la legislația în vigoare și remedierea imediată a acestora, precum și identificarea proceselor care pot fi îmbunătățite.

Nu au fost identificate situații în care entitățile în sarcina cărora s-a dispus implementarea de măsuri de remediere să nu se conformeze celor dispuse prin deciziile Consiliului ASF.

În urma acțiunilor de control efectuate nu au fost identificate riscuri care să afecteze în mod semnificativ activitatea pe termen scurt a societăților și implicit sistemul de pensii private. Cu toate acestea, riscurile identificate pot avea impact negativ pe termen lung, fiind necesară o reevaluare a proceselor desfășurate de către entitățile controlate. A fost relevantă incidența riscurilor operaționale, a riscurilor de conformitate și a celor reputaționale.

Principalele riscuri identificate în acțiunile de control

Arie de activitate	Tipuri de riscuri identificate	Factori care contribuie la creșterea riscurilor
Guvernanță corporativă Aderarea și evidența participanților Operațiuni privind participanții Activitatea de investiții și evaluare active Sistemul IT Constituirea provizionului tehnic Obligații de raportare și transparență	Riscuri de conformitate Riscuri operaționale Riscuri reputaționale	Eroarea umană, apărută în principal ca urmare a operațiunilor efectuate manual. Dezvoltarea insuficientă a sistemelor informatice. Lipsa unui sistem de control intern eficient.

Sanctiuni aplicate pe parcursul anului 2016

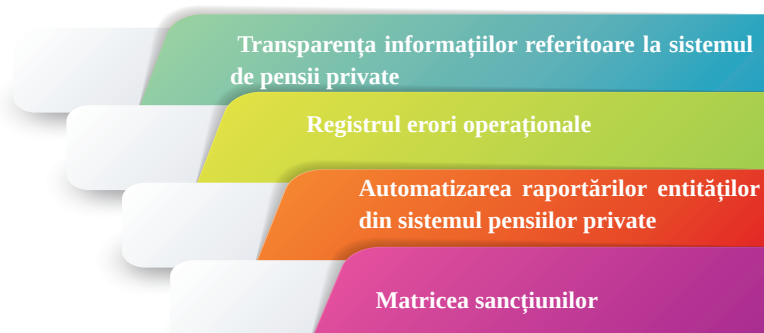
	Societate	Persoană	Total
ON-SITE, din care avertisment scris și măsuri de remediere a deficiențelor constatate	7	2*	9

În anul 2016, ca urmare a desfășurării activității off-site și on-site, au fost aplicate nouă sancțiuni.

* persoane care asigură exercitarea funcției de control intern.

Îmbunătățirea activității de supraveghere

ASF a elaborat în anul 2016 o serie de proiecte având ca scop îmbunătățirea activităților de reglementare, supraveghere și control a entităților din cadrul sistemului de pensii private și eficientizarea acestor activități. S-a urmărit menținerea unui caracter de continuă dezvoltare și auto-îmbunătățire, în pas cu evoluția sistemului de pensii private, pentru a asigura protejarea intereselor participanților din cadrul acestui sistem.

Transparența informațiilor referitoare la sistemul de pensii private

Ca urmare a experienței acumulate în urma participării la întâlnirile organizate de EIOPA și la grupurile de lucru din cadrul acesteia, precum și a analizei studiilor cu privire la informarea participanților din sistemele de pensii private, au fost identificate mai multe aspecte pe care ASF le-a avut în vedere la implementarea unei noi metodologii de informare a participanților la sistemul de pensii private.

În procesul de luare a deciziilor, mecanisme îmbunătățite de transmitere a informațiilor în mod standardizat și comparabil pot îmbunătăți deciziile participanților din sistemele de pensii private, în măsura în care aceștia sunt nevoiți să ia asemenea decizii și pot determina creșterea nivelului de conștientizare a participanților cu privire la importanța sistemului de pensii private.

Informațiile în sistemul pensiilor private

- Informațiile trebuie să aibă un scop clar, să fie stratificate, să fie inteligibile, să atragă atenția, să aibă un nivel de complexitate redus, să faciliteze deciziile financiare, să indice riscurile și metoda de reducere a acestora, să fie standardizate și comparabile.
- Informațiile își ating scopul în momentul în care răspund principalelor nelămuriri ale participanților din sistemele de pensii private și potențialilor participanți, într-o modalitate care poate fi ușor de înțeles și atractivă.
- Este necesară formularea unei strategii de comunicare coerentă și evaluarea permanentă și constantă a strategiei de comunicare.

ASF a propus un nou model de transparență care să se adreseze direct participanților și beneficiarilor fondurilor de pensii private din România. Prin această modalitate interactivă și vizual atractivă, participanții și potențialii participanți sunt invitați să descopere răspunsurile la principalele întrebări pe care le-ar putea avea cu privire la sistemul de pensii private. Stratificarea informațiilor de la mai puțin complex la din ce în ce mai complex, cât și prezentarea principalelor beneficii ale

sistemului au ca scop încurajarea participării în cadrul sistemului și păstrării unei prezențe active.

Această modalitate de informare se încadrează în tendința de comunicare cu participanții în mediul electronic, de personalizare a informațiilor și detaliilor oferite și de structurare a informațiilor în jurul ariilor de un interes concret, care caracterizează majoritatea statelor europene.

CONCLUZII

Principalele aspecte care trebuie îmbunătățite:

Simplitate și relevanță	Transparența sistemului în sine nu poate determina buna înțelegere sau deciziile optime din partea unui participant sau a unui potențial participant, deși cantitatea de informații la care participantul are acces este covârșitoare.
Interactivitate și conexiune	Informațiile trebuie să determine înțelegerea conținutului, iar pentru aceasta participantului trebuie să i se capteze atenția, să fie stimulat să descopere facilitățile puse la dispoziția sa, să fie implicat în procesul de descoperire.
Implicare și atractivitate	Conștientizarea importanței pensiilor private este unul dintre principalele aspecte pe care entitățile din sistemul de pensii private doresc să îl comunice participanților și în special potențialilor participanți la fondurile de pensii private. O comunicare și informare eficientă pot crește atractivitatea sistemului de pensii private.
Comunicare personală și conștientizare	Pentru a crește nivelul de implicare a participanților sau potențialilor participanți și pentru ca aceștia să conștientizeze importanța acestui aspect pentru viitorul lor, mesajele transmise își pot spori impactul devenind mai personale.
Educație financiară	Pentru ca un participant/potențial participant să poată lua o decizie, acesta trebuie să fie informat în mod corespunzător și să înțeleagă consecințele deciziei sale. Pentru înțelegerea informațiilor prezentate este necesar și un anumit grad de educație financiară.

Registrul erori operaționale

Principalele obiective ale proiectului au fost identificarea erorilor operaționale, centralizarea acestora într-un timp optimizat și o prelucrare mai facilă a datelor. De asemenea, s-a urmărit oferirea unor informații cât mai relevante necesare activității direcțiilor din sectorul de pensii private și identificarea zonelor de legislație care ar trebui modificate sau care pot fi îmbunătățite, în vederea cuantificării riscului operațional.

Deși registrul centralizează informații despre evenimente deja petrecute, analiza permanentă a acestora oferă posibilitatea de a identifica cele mai frecvente erori înregistrate în activitatea de administrare, devenind astfel un instrument de supraveghere cu rol preventiv.

Proiectul a stabilit un sistem de alerte pentru a identifica ariile de activitate cu risc ridicat, precum și pentru identificarea timpurie a zonelor de risc și remedierea cu celeritate a deficiențelor constatate în activitatea administratorilor de fonduri de pensii private.

De asemenea, registrul de erori operaționale are ca scop aprecierea conduitei administratorului și a persoanelor responsabile.

Registrul de erori operaționale este menit să asigure mecanismele de eficientizare a activității de supraveghere, activitate ce reprezintă una dintre atribuțiile esențiale cu care Autoritatea de Supraveghere Financiară a fost învestită, prin adoptarea de schimbări operaționale necesare în tranziția de la supravegherea de conformitate la cea pe bază de riscuri (risk based supervision).

Automatizarea raportărilor entităților din sistemul pensiilor private

Automatizarea raportărilor entităților din sistemul pensiilor private are ca principal obiectiv automatizarea prelucrării informațiilor raportate în sistemul informatic al ASF – Sectorul Sistemului de Pensii Private, pentru depistarea erorilor și riscurilor într-un timp optimizat și prelucrarea facilă a datelor. Proiectul a urmărit îmbunătățirea prelucrării datelor raportate de

către entitățile din sistemul pensiilor private, prin generarea de rapoarte, alerte și verificări (atât de format, cât și de fond), cât și de a obține mesaje automate transmise către entitățile raportoare în momentul postării de fișiere întocmite în mod eronat. În anul 2016 au fost implementate primele trei module, iar în etapa următoare a proiectului se va implementa modulul 4.

Matricea sancțiunilor

În aprecierea eșecurilor de conformare a entităților de la cadrul legal incident, s-a considerat necesară definirea unei piramide a măsurilor ce pot fi aplicate la nivelul autorității, având la baza sa măsuri de remediere și escaladând cu măsuri de redresare (supraveghere specială) și măsuri administrative (de la avertismente, la amenzi contravenționale și/sau retragerea

autorizațiilor și/sau administrarea specială).

Pentru ca o astfel de abordare să fie eficientă s-a impus crearea unui sistem care să permită să coreleze în același timp gradul de neconformare a entităților supravegheate (natura faptei, impact, repetabilitate etc.) cu conduita acestora (transparență, dispunerea unor măsuri imediate).

Factori determinanți

- Echilibrarea abordării prea indulgente (care poate să nu protejeze suficient interesele participanților/beneficiarilor și care ar putea să submineze autoritatea supraveghetorului și să conducă la ample nemulțumiri în cazul în care supraveghetorul decide aplicarea unor sancțiuni mai dure) cu abordare mult prea strictă (care ar putea fi mult prea costisitoare pentru entitățile implicate în sistemul de pensii private, de multe ori considerată nedreaptă de acestea și care nu ar adăuga plusvaloare sistemului de pensii private în ansamblul său).
- Mecanismul decizional de sancționare având în vedere cât mai mulți factori care stau la baza naturii faptei săvârșite, impact, circumstanțe (atenuante/agravante), repetabilitate.
- Cartografierea activității entităților implicate în sistemul de pensii private (din punct de vedere al faptelor săvârșite) atât pentru a identifica zonele de risc existente în activitatea desfășurată de către acestea cu scopul de a determina ariile legislative care trebuie actualizate/pot fi îmbunătățite, cât și pentru a implementa un istoric al conduitei entităților supravegheate și al reprezentanților acestora.

Politici comune

<i>Protecția consumatorilor</i>	92
<i>Supraveghere integrată</i>	100
<i>Stabilitate financiară</i>	101
<i>Rezoluția asigurărilor și a firmelor de investiții</i>	102
<i>Capacitatea instituțională</i>	103
<i>Educația financiară</i>	105
<i>Managementul resurselor umane</i>	107
<i>Comunicare și transparența instituțională</i>	111
<i>Cooperare internațională</i>	112

Protecția consumatorilor

ASF asigură protejarea și apărarea drepturilor consumatorilor de servicii și produse financiare nebankare (asiguraților, beneficiarilor de asigurări și păgubiților, participanților și beneficiarilor fondurilor de pensii private, investitorilor) împotriva practicilor incorecte și frauduloase:

Monitorizarea conduitei entităților supravegheate, complementare activităților de supraveghere și control, în scopul identificării de practici neloiale, incorecte, potențial abuzive sau frauduloase

Soluționarea petițiilor adresate ASF de către consumatori, cu identificarea eventualelor deficiențe

Acordarea de asistență de specialitate consumatorilor

Educația financiară a consumatorilor

Organizarea activității de soluționare alternativă a litigiilor

ASF a susținut în continuare interacțiunea cu creditorii de asigurare ce provin din relația cu ASTRA, dar și cu cei care provin din relațiile cu Forte Asigurări și Carpatica Asig (call-center, Facebook, ghiduri, petiții). Sub coordonarea ASF a funcționat și în acest an Grupul Consultativ de Dialog Permanent în domeniul protecției consumatorilor creat de ASF împreună cu asociațiile de protecție a consumatorilor, asociații relevante ale piețelor financiare, reprezentanți în grupurile internaționale, ANPC.

De asemenea, ASF a înființat Entitatea de Soluționare Alternativă a Litigiilor în Domeniul Financiar non-bancar (SAL-Fin) pentru a crea cadrul necesar privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum (Directiva 2013/11/UE a Parlamentului European) și a punerii în aplicare a OG nr. 38/2015 privind soluționarea alternativă

a litigiilor dintre consumatori și comercianți.

ASF a contribuit activ la activitatea europeană referitoare la protecția consumatorilor. S-a participat la demersurile specifice derulate în cadrul grupului internațional de lucru INFE al OECD, precum și la grupul internațional regional de lucru coordonat de Child&Youth Finance International, ambele având o activitate intensă în domeniul educației financiare.

Anul 2016 s-a remarcat prin consolidarea activității Institutului de Studii Financiare prin susținerea activității ASF în domeniul ocupațiilor reglementate, al realizării de profiluri ocupaționale, noi sisteme de evaluare profesională, a managementului calității și examinării rezultatelor formării profesionale a specialiștilor.

ACTIVITATEA DE MONITORIZARE

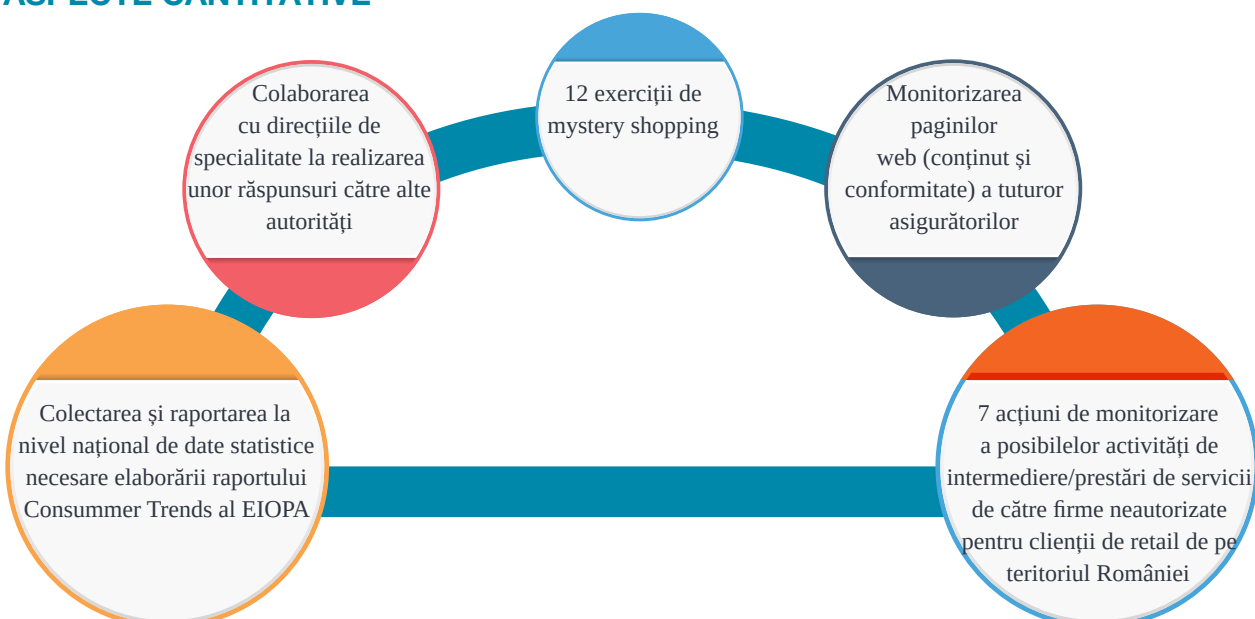
În scopul realizării unei protecții întărite a consumatorilor, în anul 2016 au fost realizate numeroase acțiuni de monitorizare ce se constituie ca instrumente complementare la reglementarea și supravegherea prudențială, prin aprobarea de strategii și tactici specifice. Astfel, ASF a intensificat exercițiile de mystery shopping, testând reacții din perspectiva consumatorului și solicitând, în cazurile în care s-au constatat derapaje, remedierea comportamentelor de conduită în raport cu acestea. Scopul acestor exerciții a fost de a crește calitatea serviciilor oferite, printr-un nivel ridicat de transparență și printr-o mai bună abordare a nevoilor consumatorilor. Totodată, în anul 2016 ASF a demarat o analiză a conținutului contractelor de asigurări pentru a se asigura că acestea vin în întâmpinarea nevoilor reale ale consumatorilor și respectă cerințele legale aferente drepturilor consumatorilor, analiză ce a condus la propunerea unei serii de modificări legislative, având ca obiectiv întărirea protecției consumatorilor.

ASPECTE CALITATIVE

ASPECTE CANTITATIVE

ACTIVITATEA DE GESTIUNE A PETIȚIILOR

Activitatea de soluționare a petițiilor se desfășoară potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată prin Legea nr. 233/2002, precum și ale legislației incidente din domeniile de specialitate ale ASF.

Această activitate are ca obiective, pe lângă soluționarea efectivă a aspectelor reclamate de petenți, identificarea deficiențelor, monitorizarea permanentă a acestora la nivel de entitate supravegheată și/sau reglementată de ASF, precum și analizarea caracterului sistemic al acestor deficiențe la nivelul pieței, în scopul stabilirii măsurilor care se impun pentru remedierea lor. Totodată,

prin răspunsurile comunicate petenților, ASF acordă asistență de specialitate în ceea ce privește reglementările legale/contractuale incidente în speță și recomandă petenților pașii procedurali pe care aceștia trebuie să-i urmeze pentru soluționarea aspectelor semnalate.

Din activitatea de instrumentare și soluționare a petițiilor desfășurată în anul 2016 au fost identificate anumite deficiențe/practici în activitatea entităților, fapt pentru care au fost întocmite note și informări către sectoarele de activitate către Consiliul ASF sau către alte autorități competente. În anul 2016, în cadrul ASF s-a înregistrat un număr total de 16.919 petiții, în scădere cu 5,50% față de anul 2015.

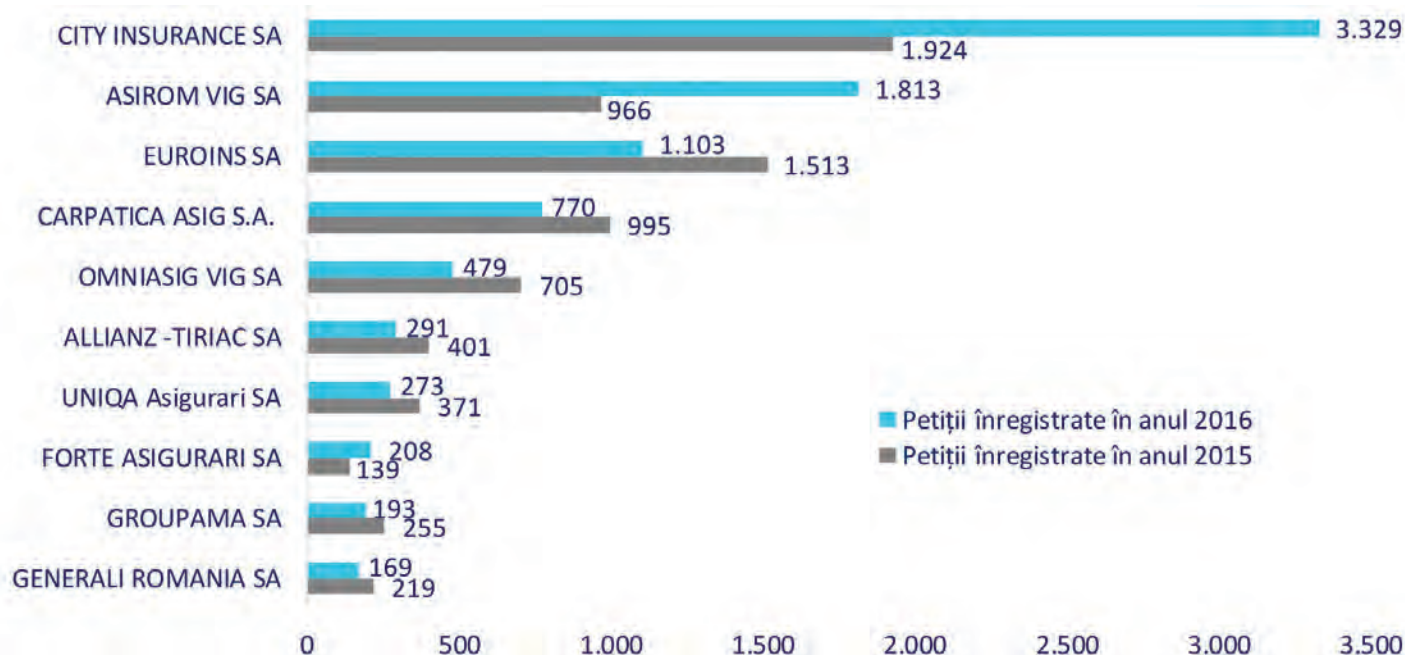
Situația comparativă a petițiilor înregistrate la ASF în 2016 față de 2015

Nr. crt.	Piața de activitate	Total petiții înregistrate în 2015	% din total petiții în 2015	Total petiții înregistrate în 2016	% din total petiții în 2016	Creștere / scădere în 2016 față de 2015
1	Asigurări - reasigurări	15.890	88,75%	15.419	91,13%	-2,96%
2	Pensii private	1.256	7,02%	1.125	6,65%	-10,43%
3	Instrumente și investiții financiare	758	4,23%	375	2,22%	-50,53%
Total		17.904	100,00%	16.919	100,00%	-5,50%

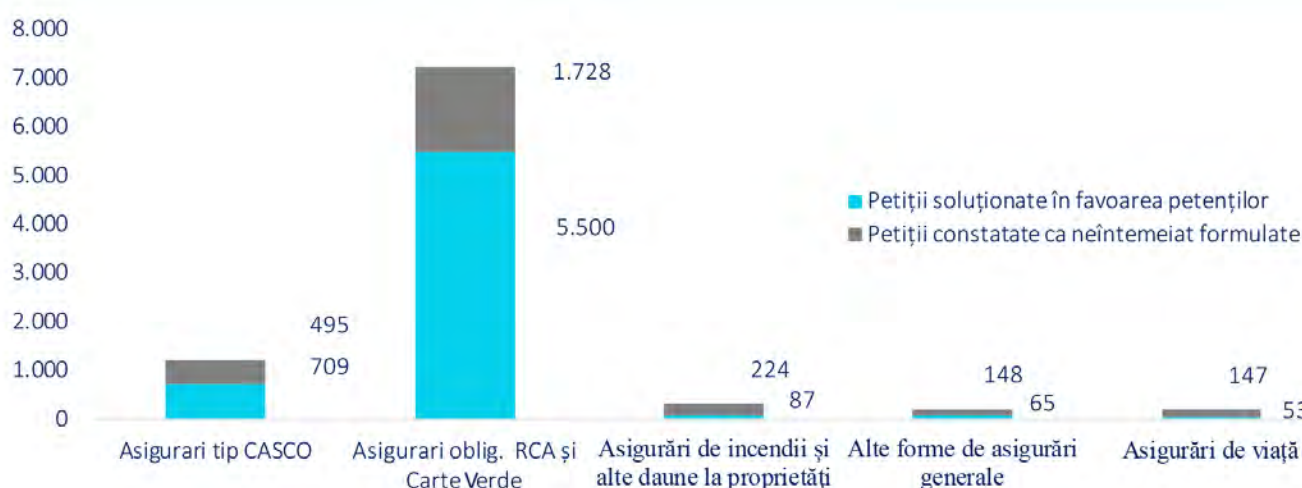
Piața asigurărilor – reasigurărilor

- s-a primit în total un număr de 15.419 petiții, în scădere cu 2,96% față de anul 2015;
- au fost înregistrate și analizate în mod unic pe petent 9.156 petiții transmise de către asigurați/păgubiți, în scădere cu 1,38% față de anul 2015, din care 99,29% au fost îndreptate împotriva societăților de asigurare;
- 80,22% dintre petenți au reclamat neplata/plata parțială a despăgubirilor/valorilor de răscumpărare;
- petițiile pe clasa asigurărilor generale reprezintă 97,82% din total, în scădere cu 1,79% față de 2015;
- petițiile pe clasa asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto (7.228) reprezintă aproximativ 0,12% din numărul contractelor RCA încheiate (5.804.326) și, respectiv, 2,60% din numărul dosarelor de daună RCA deschise în acest an (278.093);
- 6.414 petiții (70,05% din total) au fost finalizate în favoarea petenților, solicitările având legitimitate și cadrul legal de soluționare. Dintre acestea, 68,30% au fost finalizate prin plata despăgubirilor/indemnizațiilor solicitate de către petenți în dosarele de daună deschise;
- trei societăți de asigurare au înregistrat creșteri ale petițiilor în anul 2016 față de anul 2015: Asirom VIG SA (+87,68%), City Insurance SA (+73,02%) și Forte Asigurări Reasigurări SA (6 luni de funcționare) (+49,64%);
- petițiile înregistrate pe clasa asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto RCA și Carte Verde reprezintă 78,94% din total, în creștere cu 7,22% față de anul 2015.

Situția comparativă a petițiilor din sectorul asigurări-reasigurări în 2016 față de 2015

Modalitatea de soluționare a petițiilor în funcție de clasa de asigurare

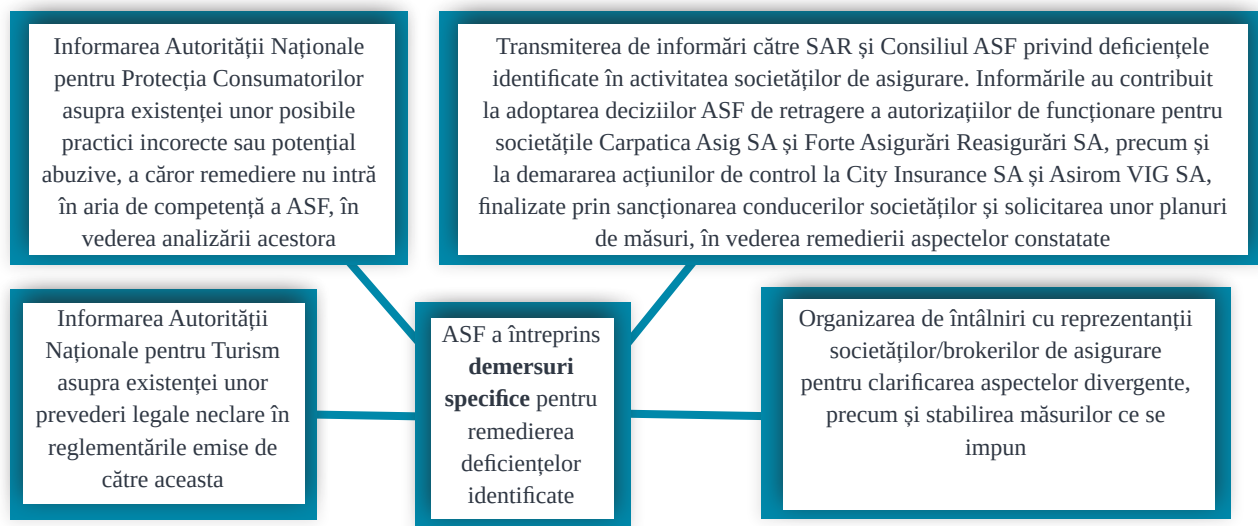
Diminuarea sau respingerea de la plată a despăgubirilor solicitate în dosarele de daună deschise în baza contractelor de asigurări facultative, ca urmare a interpretării de către asigurători a condițiilor de asigurare aferente polițelor, în defavoarea asiguraților

Nerespectarea de către asigurători a termenului legal de plată a despăgubirilor și a termenului legal de soluționare a dosarelor de daună RCA, neinformarea persoanei păgubite cu privire la încadrarea daunei în categoria daunelor majore, neefectuarea constatărilor și reconstatărilor în termenul legal, nerespectarea prevederilor legale referitoare la sistemul bonus/malus etc., conform prevederilor normelor RCA aplicabile

Netransmiterea sau transmiterea incompletă de către asigurători/ brokeri de asigurare a documentelor solicitate prin Norma nr. 24/2014

Principalele deficiențe identificate din activitatea de instrumentare a petițiilor

Interpretări ale prevederilor legale specifice domeniului turismului, cu impact negativ asupra drepturilor beneficiarilor polițelor de asigurare a pachetelor de servicii turistice în cazul insolvenței agențiilor de turism

În anul 2016, pe lângă activitatea de instrumentare și soluționare a petițiilor, ASF a demarat un amplu proces de monitorizare a relației asigurat-asigurator, precum și a gradului de conformitate a produselor de asigurare cu nevoile consumatorilor de asigurări, proces complementar activității de supraveghere menit să aducă un plus de valoare adăugată atât protecției consumatorilor, cât și stabilității financiare a pieței asigurărilor. Astfel, a fost implementată la nivelul ASF realizarea periodică a următoarelor analize:

- Calculul indicatorilor specifici activității de protecție a consumatorilor de asigurări (Indicatorul petiții/ contracte- Ip/c, Indicatorul petiții/daune - Ip/d, Indicatorul petiții favorabile/daune - Ip/d) care, pe baza petițiilor înregistrate la ASF de către entitățile supravegheate, permite încadrarea acestora în grade de conformitate din punct de vedere al produselor oferite, al conduitei entităților în activitatea de instrumentare și lichidare a dosarelor de daună, a soluțiilor adoptate în dosarele de daună cu prevederile legale/contractuale;
- Analiza modului de respectare a termenelor de plată și a duratei de soluționare a dosarelor de daună deschise la asiguratorii în baza polițelor de asigurare obligatorie auto RCA.

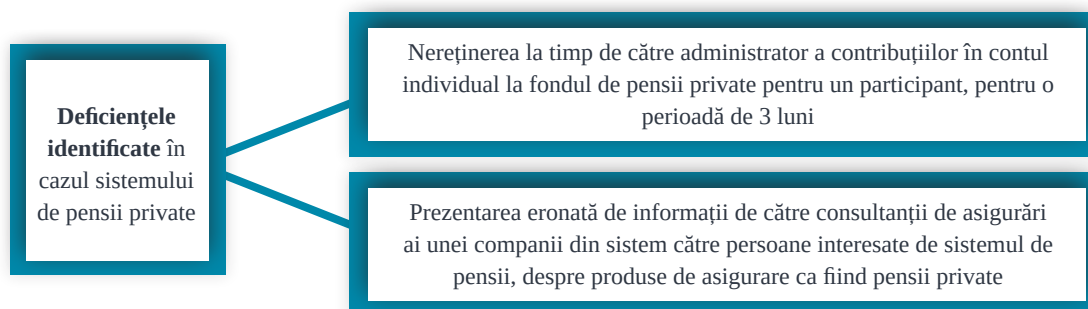
Totodată, pe baza concluziilor rezultate din activitatea de soluționare a petițiilor au fost realizate o serie de analize, recomandări și dispuse măsuri referitoare la:

- produsele de asigurare aferente aparatelor de telefonie mobilă/tablete – analiza a condus la identificarea unor practici incorecte cu impact negativ asupra consumatorilor;
- comportamentul asiguratorilor și a practicilor acestora în derularea dosarelor de daună RCA și CASCO, precum și a celor aferente polițelor de asigurare de viață atașate contractelor de credit;
- pe baza concluziilor rezultate din analizele efectuate pentru asigurările auto, a rezultat necesitatea elaborării unui Ghid de bune practici privind instrumentarea și soluționarea dosarelor de daună RCA și CASCO, care a fost aprobat de către Consiliul ASF spre consultare publică.

Urmare a modificărilor legislative intervenite pe piața RCA, s-a constatat necesitatea adaptării acestuia la noile reglementări, prin elaborarea unor recomandări către asiguratorii privind desfășurarea activității pe segmentul RCA și a unui ghid distinct pentru segmentul de asigurări CASCO.

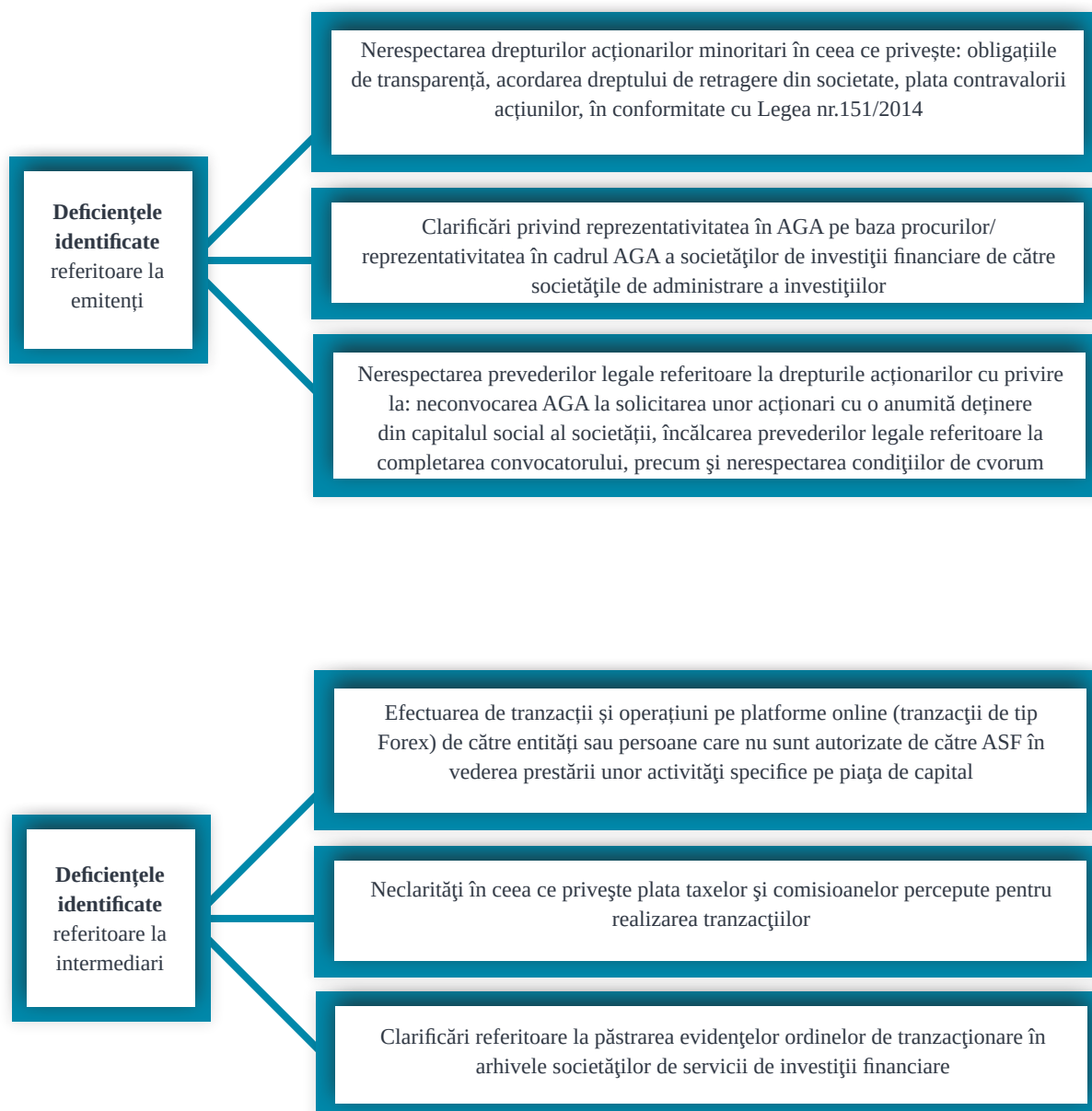
Piața pensiilor private

- s-a primit în total un număr de 1.125 petiții, în scădere cu 10,43% față de anul 2015;
- au fost instrumentate/soluționate în mod unic pe petent 1.087 petiții;
- 1.013 (93,19 %) au reprezentat solicitări de informații, iar un număr de 74 (6,81%) petiții au necesitat instrumentare în vederea rezolvării aspectelor semnalate, din care 29 au fost soluționate favorabil petenților;
- 92,27% dintre petiții s-au referit la Pilonul II, iar 2,94% la fondurile de pensii facultative (Pilonul III).

Piața instrumentelor și investițiilor financiare

- s-a primit în total un număr de 375 petiții, în scădere cu 50,53% față de anul 2015;
- au fost soluționate în mod unic pe petent 331 de petiții, în scădere cu 54,03% față de 2015;
- în funcție de entitățile reclamate, cele mai multe petiții au fost înregistrate pentru emitenți - 183 (55,29%) în scădere cu 65,99% față de anul 2015;
- în funcție de tipurile de operațiuni reclamate de către petenți, în cele mai multe petiții (35,95%) s-a solicitat verificarea deținerilor de acțiuni/vânzare fără acord/dividend.

Pentru a veni în sprijinul acționarilor care au formulat sesizări în legătură cu unele rapoarte de evaluare întocmite pentru evaluarea acțiunilor, ASF a transmis rapoartele în speță către ANEVAR în vederea exprimării unei opinii profesionale cu privire la acestea

și a instituit, în sarcina societăților ale căror valori mobiliare s-au tranzacționat pe piața RASDAQ, obligativitatea refacerii rapoartelor de evaluare în baza cărora a fost stabilit prețul aferent retragerii acționarilor din societate.

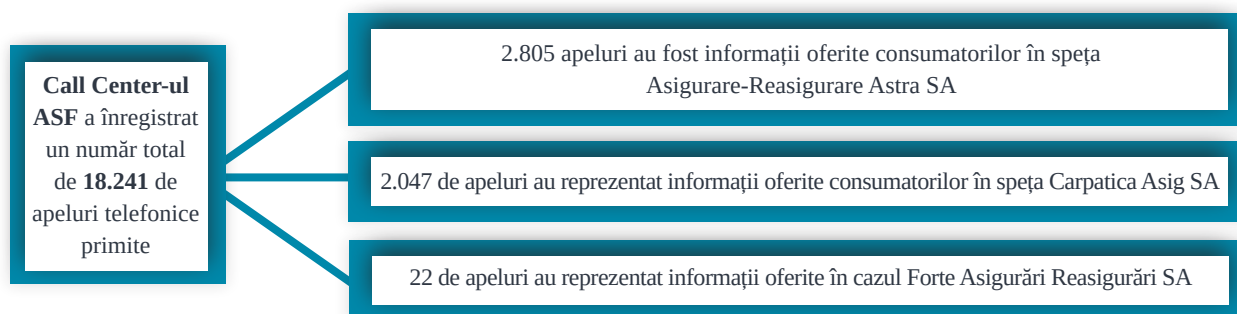
ACTIVITATEA DE RELAȚII CU PUBLICUL

Activitatea de Relații cu Publicul a vizat:

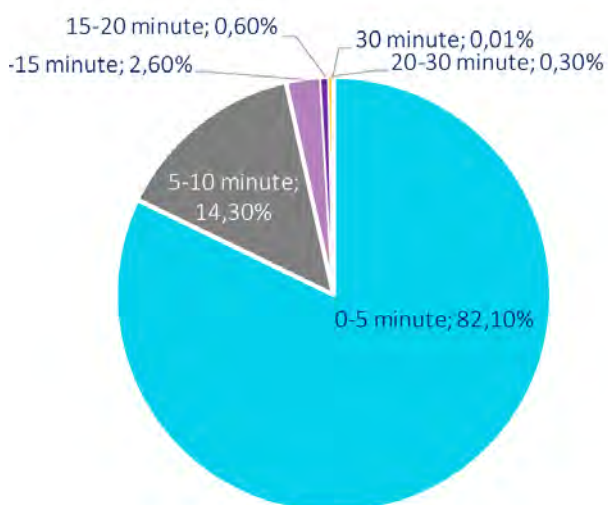
- Acordarea asistenței de specialitate de calitate în vederea clarificării solicitărilor consumatorilor, facilitând totodată accesul nediscriminatoriu al acestora către sistemele active de soluționare a cererilor, solicitărilor de informații și petițiilor, inclusiv prin identificarea consumatorului din punct de vedere al nivelului de cunoștințe și experiență în domeniu, informarea asupra riscurilor la care se poate expune în cazul alegerii unor produse financiare neconforme pregătirii și experienței sale și sfătuirea în adoptarea deciziilor investiționale doar atunci când aceștia înțeleg riscurile asociate și pot susține financiar eventualele pierderi;
- Identificarea posibilelor nereguli/nerespectări ale legislației aplicabile, cu risc de amplificare și generare de petiții, precum și acționarea cu promptitudine în vederea preîntâmpinării acestora;
- Gestionarea situației de excepție în cazurile ASTRA, FORTE și CARPATICA - centralizarea individuală a apelurilor cu subiectele menționate, colaborare cu FGA în vederea soluționării aspectelor prezentate de consumatori;
- Supervizarea permanentă a administratorilor fondurilor de pensii administrate privat în ceea ce privește statusul solicitărilor consumatorilor de produse financiare non-bancare, participanți în sistemul de pensii administrate privat – Pilonul II, în vederea soluționării aspectelor prezentate de consumatori, prin intermediul aplicației: „Află la ce fond de pensii ești!”. Prin intermediul aplicației ce conține un web service automat, un număr de 4.806 participanți au fost contactați direct de către administratorul de fonduri private;
- ASF dispune, începând din data de 14 iulie 2016, de un nou Call-Center modern care permite gestionarea eficientă a apelurilor primite din partea consumatorilor. Acest sistem optimizează timpul de așteptare al consumatorului, prioritizează apelul în funcție de zona de interes și oferă un acces facil la informații;
- Implementarea sistemului Net Promoter Score (NPS) - un instrument de management care poate fi utilizat pentru a măsura loialitatea consumatorilor, fiind o alternativă la cercetarea tradițională de satisfacție a consumatorilor. Aceasta poate fi evaluată pe o scală de 11 puncte, variind de la 0 (consumatori nemulțumiți) la 10 (consumatori foarte mulțumiți). În anul 2016, Call Centerul ASF a obținut un punctaj de 93,3% consumatori mulțumiți.

Secretariatul tehnic SAL-Fin (și-a început oficial activitatea în cadrul ASF din data de 19 iulie 2016) a desfășurat activități complexe dintre care enumerăm următoarele:

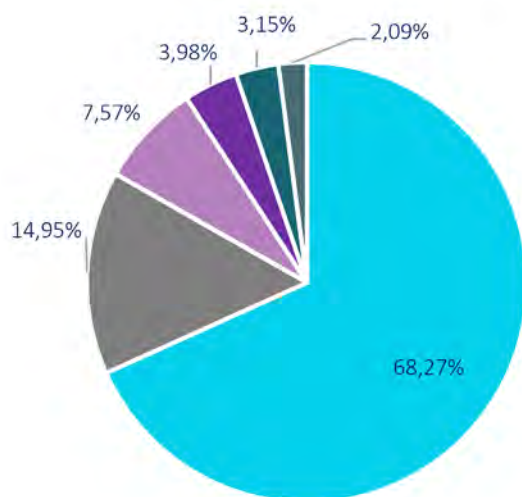
- Verificarea condițiilor de eligibilitate a persoanelor care au prezentat cereri pentru a fi înscrise în Registrul Conciliatorilor – 40 cereri, formularea propunerilor înaintate spre aprobare Consiliului ASF pentru înscrierea conciliatorilor eligibili în Registrul conciliatorilor, rezultând înscrierea a 26 conciliatori;
- Asistență oferită părților, la cerere, în alegerea procedurilor SAL-Fin - peste 1.000 solicitări;
- Administrarea propriului site internet (www.salfin.ro) actualizat permanent, care permite părților accesul facil la informațiile referitoare la procedurile SAL derulate și susține rezolvarea on-line a litigiilor. Pagina de internet – salfin.ro are un număr de peste 9.000 de accesări și peste 40 de abonați la newsletter;
- Numărul de litigii primite și înregistrate, precum și tipurile de reclamații la care se referă: 36 litigii doar din sfera asigurărilor dintre care: 65% RCA, 15% CASCO, 10% PAID, 10% AG și AV;
- Durata medie de soluționare a litigiilor primite este de 30 de zile de la numirea conciliatorului și primirea tuturor documentelor atât în procedura PPS, cât și PIS;
- Procentul de proceduri SAL întrerupte și cauza întreruperii lor: 20% proceduri întrerupte din cauze precum efectuarea plăților de către comercianți și recuzarea conciliatorilor;
- Proporția respectării rezultatelor procedurilor SAL, în cazul în care aceasta este cunoscută: 100%. Până în prezent nu au existat cazuri de contestare a hotărârilor date de conciliatori.

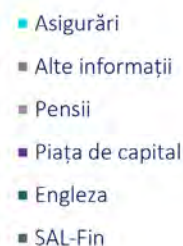
ASF a efectuat un număr de 1.376 apeluri în afara instituției. Aceste apeluri vin în sprijinul consumatorilor acolo unde se constată că aceștia au nevoie de sprijin telefonic suplimentar. În ceea ce privește numărul de apeluri pierdute, acestea reprezintă 2,5% din total apelurilor primite. Durata medie a unei convorbiri a fost de 3 minute și 20 de secunde.

Structura apelurilor primite în funcție de durată

Structura apelurilor primite funcție de domeniul ales de consumator

Pe parcursul anului 2016, ASF a derulat 7 exerciții de tip mystery shopping: 4 pe sectorul asigurări – reasigurări, câte unul pe sectorul instrumentelor și investițiilor financiare, pe sectorul sistemului de pensii private și cu privire la modul de informare a consumatorilor și cu privire la existența SAL-FIN.

SUPRAVEGHEREA INTEGRATĂ

În deplină conformitate cu obiectivele și prerogativele cu care a fost învestită de lege, ASF a continuat și în anul 2016 procesul de consolidare a unui cadru integrat de funcționare și supraveghere a piețelor financiare nebankare și a participanților și operațiunilor în cadrul acestor piețe.

Printre măsurile adoptate în acest scop se înscrie și elaborarea unui pachet de reglementări integrate menit să asigure creșterea gradului de convergență intersectorială:

- Regulamentul nr. 14/2015 privind evaluarea și aprobarea membrilor structurii de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie în cadrul entităților reglementate de Autoritatea de Supraveghere Financiară (în vigoare de la 01.01.2016);
- Regulamentul nr. 2/2016 privind aplicarea principiilor de guvernanță corporativă de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de ASF;
- Regulamentul nr. 3/2016 privind criteriile aplicabile și procedura pentru evaluarea prudențială a achizițiilor și majorărilor participațiilor la entitățile reglementate de Autoritatea de Supraveghere Financiară;
- Norma nr. 27/2015 privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară;
- Norma nr. 6/2015 privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile reglementate, autorizate/avizate și/sau supravegheate de ASF.

Aceste acte normative vin în sprijinul eficientizării actului de supraveghere integrată și constau în implementarea unui set de reguli unitare prin care se asigură uniformizarea criteriilor și a procedurilor privind evaluarea adecvării constituirii, organizării și funcționării societăților care își desfășoară activitatea în cadrul celor trei sectoare financiare supravegheate de ASF în conformitate cu cele mai bune practici europene.

Odată cu intrarea în vigoare a acestor acte normative integrate au fost înlăturate, de asemenea, paralelismele și diferențele existente atât în actele de reglementare, cât și în regulile de aplicare la nivelul fiecărui sector. Astfel, au fost concentrate și uniformizate

dispozițiile referitoare la principiile de guvernanță, procedurile pentru evaluarea prudențială a participațiilor calificate și a achizițiilor la entitățile supravegheate de ASF, cerințele privind auditul financiar și reguli uniforme privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice.

Prin aplicarea acestor norme integrate care se circumscriu celor mai bune practici în domeniu, se facilitează dezvoltarea unor proceduri comune de autorizare și supraveghere a cerințelor generale de organizare și funcționare a oricărei entități reglementate de ASF și se înlesnește schimbul de informații și cooperarea cu alte autorități naționale și europene.

Stabilitatea financiară

COMITETUL NAȚIONAL DE SUPRAVEGHERE MACROPRUDENȚIALĂ

În anul 2016, ASF a participat la întrunirile Comitetului Național de Stabilitate Financiară (CNSF), care a funcționat începând cu anul 2007 pe baza unor acorduri voluntare bilaterale între autoritățile de reglementare și supraveghere din sectorul financiar și Ministerul Finanțelor Publice. Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 12/2017 privind supravegherea macroprudențială a sistemului financiar național, s-a înființat Comitetul Național pentru Supraveghere Macroprudențială (CNSM), succesorul CNSF, care a devenit autoritatea macroprudențială în sensul recomandărilor Comitetului European pentru Risc Sistemic (CERS), precum și autoritatea desemnată în sensul dispozițiilor CRD și CRR.

Scopul fundamental al Comitetului este salvagardarea stabilității financiare prin consolidarea capacității sistemului financiar

de a rezista șocurilor și prin diminuarea acumulării de riscuri sistemice.

În exercitarea atribuțiilor sale, CNSM va putea emite recomandări și avertizări adresate BNR, ASF și Guvernului în scopul menținerii stabilității financiare, supuse regimului „comply or explain”.

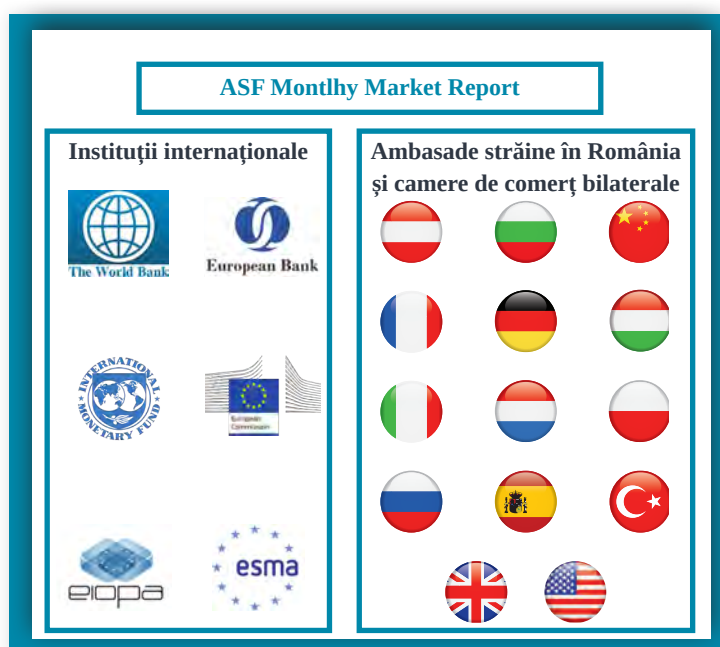
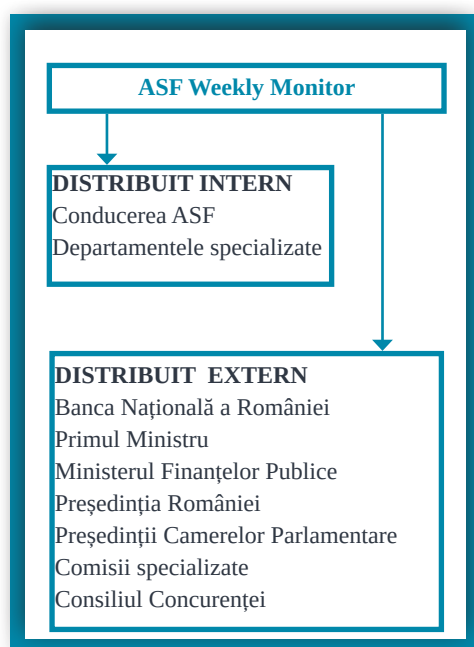
CNSM va fi condus de un Consiliu General care se va întâlni cel puțin de 4 ori pe an și va fi format din 9 membri, dintre care 3 reprezentanți ai ASF: președintele și prim-vicepreședintele ASF, precum și un vicepreședinte desemnat de Consiliul ASF. Președintele CNSM este guvernatorul BNR, iar din structura organizațională mai fac parte două comisii tehnice și un comitet științific consultativ, cu componența stabilită de Consiliul General.

MONITORIZAREA TENDINȚELOR, RISCURILOR ȘI VULNERABILITĂȚILOR

Pentru a aduce valoare adăugată în exercitarea funcției de supraveghetor și reglementator al celor trei piețe financiare nebancale, dar și pentru a crește transparența instituțională și informarea publică, ASF monitorizează tendințele, riscurile și vulnerabilitățile ce pot apărea pe piețele financiare. Aceasta se concretizează în realizarea unor analize periodice de informare, cu frecvență zilnică, săptămânală, lunară, trimestrială și semestrială. Rapoartele zilnice și săptămânale sunt distribuite intern, dar sunt

transmise și altor instituții publice cu interes strategic.

Din dorința de a crește notorietatea, vizibilitatea și transparența pe plan internațional, concomitent cu atractivitatea piețelor financiare din România, ASF publică lunar un raport de evoluție a piețelor financiare nebancale în limba engleză¹. Raportul prezintă un interes ridicat pentru investitorii străini, instituțiile internaționale partenere și reprezentanții mediului de afaceri străin în România.

Analizele trimestriale și semestriale sunt publicate în limba română și conțin informații detaliate privind evoluția piețelor financiare nebancale. Anual, ASF publică și în limba engleză un raport de analiză detaliat privind tendințele piețelor.

¹ASF Monthly Market Report - <http://asfromania.ro/en/publications/monthly-reports>

DEZVOLTAREA INSTRUMENTELOR DE MONITORIZARE ȘI DE IDENTIFICARE TIMPURIE A RISCURILOR

Prin activitatea de analiză și de cercetare pe care o desfășoară, ASF urmărește dezvoltarea permanentă a instrumentelor de monitorizare și de identificare a riscurilor dintr-o perspectivă macropudențială.

Pentru aceasta, ASF a testat și a implementat indicatori și modele de risc, pe care apoi le-a prezentat în rapoartele periodice de analiză. ASF a elaborat și metodologia de risc care a fost utilizată

în aplicarea testului de stres pe piața fondurilor de investiții și a stabilit termenii de referință ai exercițiului, în urma consultărilor cu reprezentanții pieței.

Pentru buna desfășurare a exercițiului, ASF a dezvoltat instrumente de întrebări și răspunsuri (Q&A), de validare și de prelucrare a datelor. De asemenea, ASF a participat alături de EIOPA la exercițiul testării la stres în domeniul asigurărilor de viață.

Rezoluția asigurărilor și a firmelor de investiții

În anul 2015, ASF a dobândit un nou rol în cadrul sistemului financiar din România - calitatea de autoritate de rezoluție pentru asigurători și firme de investiții. Această nouă calitate este dobândită ca efect al aplicării prevederilor Legii nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor, respectiv ale Legii nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții.

Astfel, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, ASF este împuternicită să aplice instrumente de rezoluție și să exercite competențe de rezoluție, această nouă funcție fiind de o relevanță semnificativă în contextul preocupărilor în domeniu manifestate în prezent la nivel european. În urma crizei financiare din 2008 s-a constatat că instituțiile financiare cu importanță semnificativă pentru sistemul financiar național pot ajunge să pună în pericol stabilitatea financiară din cauza unor dificultăți semnificative din punct de vedere al continuității funcțiilor critice sau ca urmare a unui efect de contagiune asupra sistemului financiar în ansamblul său. În acest context, pe plan european, sunt canalizate eforturi în direcția instituirii unui cadru de rezoluție care să aplice un regim juridic destinat rezolvării acestor situații în beneficiul final al consumatorilor.

Obiectivele cadrului de rezoluție vizează protejarea utilizatorilor de servicii și produse financiare, minimizarea impactului asupra fondurilor de protecție, evitarea efectelor negative semnificative asupra stabilității financiare a piețelor financiare, precum și asigurarea continuității funcțiilor critice, în cazul deteriorării semnificative a stării de sănătate financiară a unor instituții cu importanță ridicată pe plan național.

În acest context, la începutul anului trecut, a fost creată, în cadrul ASF, o structură organizatorică specială destinată gestionării aplicării cadrului de rezoluție pentru asigurători și firmele de investiții. Această structură sprijină astfel exercitarea optimă a noului rol al ASF de autoritate de rezoluție, realizând în cursul anului trecut primii pași în vederea aplicării noii legislații în domeniu.

Prin urmare, în cursul anului 2016 au fost elaborate reglementări secundare în vederea aplicării legislației primare în domeniu și au fost identificate entitățile cărora li se aplică aceste prevederile legale.

Totodată, au fost evaluate planurile de redresare întocmite de societățile de asigurări, potrivit noii legislații, fiind elaborat, un set de recomandări de referință de tip benchmark, în baza cărora asigurătorii să-și poată calibra structura organizatorică,

procesele interne și măsurile în vederea prevenirii și planificării măsurilor de reacție/prevenție optime în cazul unor situații ipotetice de dificultate financiară.

Fiecare asigurător care deține o pondere semnificativă în sistemul național de asigurări trebuie să elaboreze și să mențină un plan de redresare care să prevadă măsuri ce trebuie luate de acesta pentru restabilirea situației financiare în cazul deteriorării semnificative a indicatorilor financiari. Totodată, pentru această categorie de entități ASF, în calitate de autoritate de rezoluție, elaborează planuri de rezoluție.

Anul trecut a marcat redactarea în premieră pentru România și UE a unui plan de rezoluție pentru un asigurător cu importanță semnificativă pe plan național. Societatea de asigurări Carpatica Asig a fost supusă analizei din punct de vedere al aplicării instrumentelor de rezoluție, fiind totodată evaluată de un auditor financiar independent. Auditorul a efectuat astfel o evaluare corectă, prudentă și realistă a activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale asigurătorului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 246/2015, în condițiile în care societatea a intrat în dificultate majoră fiind totodată considerată necesară aplicarea legislației în domeniu din perspectiva interesului public. Anterior acestui pas societatea trecuse printr-un proces de redresare care nu a adus însă rezultate pozitive.

În urma analizei raportului de evaluare independent, a datelor privind situația societății precum și a evaluărilor efectuate în cadrul planului de rezoluție, Consiliul ASF a constatat că niciunul dintre instrumentele de rezoluție prevăzute de Legea nr. 246/2015 nu este aplicabil în cazul Carpatica Asig SA prin prisma obiectivului de minimizare a impactului asupra fondurilor de protecție, singura soluție viabilă fiind declanșarea procedurii de insolvență. Deși nu a fost singura entitate pentru care s-a efectuat o planificare de rezoluție în cursul anului trecut, cazul Carpatica Asig a marcat astfel prima utilizare a unui plan de rezoluție, precum și a unei evaluări în scopuri de rezoluție. Având în vedere că procesul de supraveghere a fondurilor de garantare/compensare (inclusiv fondul de rezoluție pentru asigurători) din sectorul financiar nebancar constituie un segment de activitate strâns legat, din punct de vedere tehnic, de activitatea de planificare a rezoluției, începând cu luna august, compartimentul specializat în rezoluție din cadrul ASF a preluat atribuții suplimentare în sensul supravegherii acestor fonduri. În cursul anului trecut, ASF a oferit informații privind stadiul procesului de garantare/despăgubire autorităților de

supraveghere din statele în care au activat asigurători români intrați în dificultate, sprijinind totodată facilitarea acestui mecanism și comunicarea activă dintre fondurile de garantare implicate în acest proces. Mai mult, ASF a răspuns pozitiv solicitărilor repetate de a oferi informații și prezentări membrilor comunității specialiștilor în supraveghere interesați de domeniul rezoluției în asigurări, despre modul de construire și aplicare al cadrului de rezoluție din România.

Deși noțiunile specifice acestui domeniu țin de sfera tehnică a analizei și supravegherii, trebuie menționat că atât planificarea redresării, cât și cadrul rezultat din aplicarea mecanismului de rezoluție vizează în final asigurarea stabilității sistemului financiar și protejarea utilizatorilor de servicii și produse financiare. Prin crearea și aplicarea acestui cadru au fost introduse instrumentele necesare ASF pentru a interveni cu promptitudine, într-un stadiu incipient, în activitatea unei entități neviabile sau în curs de a intra în dificultate, astfel încât să asigure continuitatea funcțiilor financiare și economice critice ale acesteia, reducând în același timp la minimum impactul situației de dificultate a asigurătorului asupra economiei și a sistemului financiar.

Capacitatea instituțională

INTEGRAREA ȘI MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII IT

Anul 2016 a fost un an al integrării, modernizării și reînnoirii infrastructurii IT centrată pe următoarele direcții majore:

Infrastructură centralizată	Infrastructură descentralizată	Soluție centralizată de printare	Securitate și continuitate IT
Instalarea unei platforme IT unice la nivelul organizației care stă la baza proiectului „Achiziționarea infrastructurii hardware, software și a serviciilor IT” în contextul Strategiei IT a ASF pe anii 2015-2017 și a implementării „Sistemului de gestionare a petițiilor în cadrul ASF”.	Înlocuirea calculatoarelor din folosință – stațiile de lucru / laptop-uri – cu calculatoare Hewlett-Packard (HP). Prin intermediul acestui proiect s-a realizat implementarea PC-ului standard aliniat cu politica de securitate a ASF și cu nevoile specifice fiecărui angajat.	<ul style="list-style-type: none"> Management centralizat al printării; Calitate superioară a printării și implementarea unui mecanism de securitate a documentelor și printării acestora; Scăderea costurilor legate de service și consumabile. 	<ul style="list-style-type: none"> „Infrastructura de telecomunicații și securitate rețea (LAN/WAN - ASF)”; „Politica de securitate a informației în cadrul ASF”; „Politica privind barierele și fluxurile informaționale în cadrul ASF”.

Automatizarea activităților operaționale și centralizarea procesării datelor

Rezultatele proiectelor cu componentă IT menționate mai sus au stat la baza derulării unor noi proiecte cu impact în activitatea ASF, astfel:

Piața de asigurări

- A fost creată o soluție internă de management și analiză a raportărilor Solvency II care acoperă colectarea, prelucrarea, retransmiterea și analiza primară a datelor Solvency II și permite implementarea de rapoarte personalizate.

Piața de pensii private

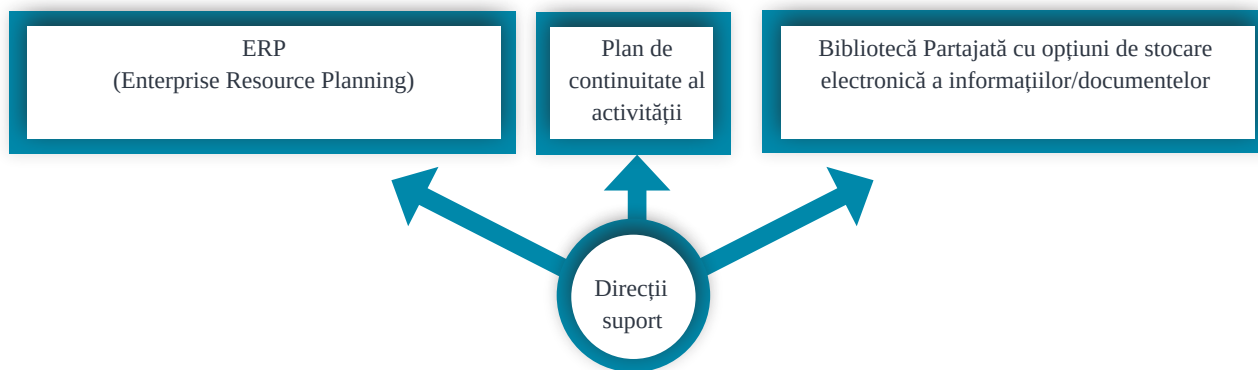
- Aparența participanților la fondurile de pensii - Pilonul II - În cadrul acestui proiect a fost implementată o platformă electronică, cu acces direct de pe site-ul ASF, ce permite participanților la un fond de pensii administrat privat interogarea denumirii administratorului contului de pensie privată;
- Automatizarea raportărilor entităților din sistemul pensiilor private - Proiectul își propune automatizarea prelucrării informațiilor raportate în sistemul informatic, pentru a depista erori și riscuri într-un timp optimizat și a oferi o prelucrare facilă a datelor;
- Semnătura biometrică - În cadrul acestui proiect a fost realizată evaluarea necesității folosirii semnăturii biometrice în procesul de aderare la un fond de pensii private, respectiv la semnarea actului individual de aderare de către potențialul participant la fond.

Piața de capital

- Proiecte ESMA-IT - O serie de proiecte IT cu impact asupra activităților ASF de supraveghere sunt implementate prin intermediul ESMA: TRACE, FIRDS, TREM.

Toate sectoarele

- Automatizarea procesului de autorizare/avizare este un proiect demarat în ultimul trimestru al anului 2016 care are ca scop implementarea unui flux de autorizare standardizat pentru toate sectoarele din cadrul ASF, având la bază noua infrastructură IT centralizată.
- Dezvoltarea unui sistem DW - Data Warehouse. Pe parcursul anului 2016 s-a analizat intern necesitatea și impactul implementării unei platforme integrate de „business intelligence și depozit de date” la nivelul ASF.

Educația financiară

ASF a contribuit și în 2016 la obținerea unei imagini europene asupra consumatorului și a factorilor care îi afectează acestuia drepturile. Similar, ASF a participat la activitatea specifică derulată în cadrul grupului internațional de lucru INFE al OECD, precum și la grupul internațional regional de lucru coordonat de Child&Youth Finance International, ambele având o activitate intensă în domeniul educației financiare.

Programul de educație financiară demarat în anul 2015 a continuat și în acest an, transformându-se într-un program național ca în cazul celui adresat învățământului preuniversitar și cuprinzând noi acțiuni dedicate mediului universitar și publicului larg.

Pentru prima dată în 2016, ASF a marcat pe harta evenimentelor internaționale aferente educației financiare prezența în decursul celebrărilor Global Money Week.

De asemenea, spre finalul anului a fost organizată o dezbatere de amploare referitoare la necesitatea educației financiare.

Acest eveniment s-a înscris pe agenda programului Administrației Prezidențiale România Educată.

Aspecte calitative

- În baza Strategiei de educație financiară a ASF pentru 2015-2018, a Protocolului cu Ministerul Educației și a acordurilor de colaborare cu inspectoratele școlare, în anul școlar 2015-2016 s-a desfășurat programul pilot de educație financiară nebancaară, adresat ciclului gimnazial și ciclului liceal; la acest program pilot au participat 3 orașe (București, Iași și Cluj) cu 19 școli și peste 2500 de elevi. În acest an școlar programul s-a completat cu organizarea în cadrul Săptămânii „Școala altfel” de activități practice: vizite la sediul entităților financiare voluntare și organizarea unei simulări a bursei cu strigare la sediul ASF. În acest program s-a urmărit ca fiecare copil sau tânăr să beneficieze de un set de cunoștințe de bază care să îl formeze un consumator informat corect, pentru adoptarea unei decizii adecvate propriilor nevoi și posibilități, prin cunoașterea avantajelor, drepturilor și obligațiilor ce decurg din calitatea de utilizator de produse, instrumente și servicii financiare.
- În cadrul Global Money Week s-au organizat evenimente de celebrare a pieței financiare și de educație financiară împreună cu participanții la programele ASF de educație financiară, inclusiv organizarea împreună cu ISF a celei de-a doua ediții anuale a evenimentului **Fii deștept!** adresat copiilor cu vârsta între 9 și 14 ani.
- Începând cu anul școlar 2016-2017, programul de educație financiară dedicat învățământului preuniversitar s-a extins la nivel național cu sprijinul asociațiilor profesionale UNSAR și Asociația Brokerilor, care au oferit lectori voluntari în cadrul acestui program. Acestora li s-au adăugat profesorii de la Catedra de Finanțe a UVT Timișoara. Astfel, programul s-a extins la 19 orașe, cu un total de 89 de unități școlare și cu participarea a peste 12.000 de copii. Această extindere a fost întâmpinată cu entuziasm, unități școlare adresând ASF solicitarea de a fi incluse în program. De asemenea, entitățile reglementate au întâmpinat cu entuziasm programul, oferindu-se să se alăture ASF în demersurile sale în acest domeniu.
- În ceea ce privește programul de educație financiară adresat mediului universitar, anul 2016 a reprezentat pregătirea de programe adresate individualizat nevoilor acestui grup țintă. Au fost încheiate protocoale de colaborare cu 5 centre universitare importante, la care s-au adăugat acordurile de colaborare cu Camera Auditorilor Financiar din România, Institutul Național al Magistraturii și Institutul de Economie Mondială al Academiei Române. A fost demarat proiectul Laboratorului Academic, care a constat într-o serie de workshop-uri pentru studii de caz. Au fost organizate două conferințe (Universitatea Al. I. Cuza Iași și Universitatea Babeș-Bolyai Cluj) și un workshop diversificat (Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir București).
- ASF s-a alăturat și s-a implicat în susținerea programului Administrației Prezidențiale – România Educată, care are în vedere îmbunătățirea calității învățământului din România. În acest program ASF a organizat pe 1 noiembrie 2016 o dezbatere publică națională cu privire la importanța educației financiare, rezultatele acestei debateri fiind transmise pentru a face obiectul unei viitoare strategii naționale pentru reformarea sistemului de învățământ.
- ASF a participat, împreună cu BNR și MECS, la organizarea la București a summit-ului internațional din acest an a Child & Youth Finance International, eveniment important pe agenda internațională a educației financiare.
- Implementarea comunicării în mediile sociale - interacțiunea directă cu consumatorii prin intermediul Facebook. S-a răspuns individual fiecărei persoane care a solicitat informații sau care a expus o problemă în mediul Facebook. Timpul mediu de reacție la solicitările consumatorilor a fost de ordinul minutelor, indiferent de ziua din săptămână (inclusiv sâmbăta și duminica) sau ora (inclusiv seara și noaptea) la care o problemă a fost adresată. Facebook a însemnat și un important canal de diseminare

a informației cu caracter informativ sau educațional, în acest sens fiind realizate o serie de postări destinate publicului larg.

- Transmiterea de alerte, avertismente și informații utile în vederea creșterii nivelului de conștientizare a publicului cu privire la anumite particularități ale produselor și serviciilor financiare. Totodată, s-a mărit și diversificat seria de ghiduri educaționale – Colecția de ghiduri a ASF și s-a extins distribuirea acestor materiale cu caracter educațional la nivel național.
- A fost realizată o pagină de internet interactivă dedicată educației financiare www.asfromania.ro/edu, urmărindu-se prezentarea într-un limbaj modern, facil și într-o formă grafică prietenoasă de cât mai multe informații consumatorilor și viitorilor consumatori de servicii financiare nebankare. Ulterior, s-a preluat gestionarea site-ului de educație financiară și elaborarea continuă de materiale educaționale.
- Colaborarea cu BNR în domeniul educației financiare s-a transpus și în participarea la crearea conținutului revistei de educație financiară – **Educație financiară pe înțelesul tuturor**. Această revistă este adresată învățământului primar și este distribuită de BNR.
- Reprezentanții ASF au participat la o serie de prezentări publice și conferințe în calitate de vorbitori pe teme de educație financiară. Dintre acestea amintim conferințele publicației Profit și Congresul anual al Medicilor Cardiologi din România.
- Elaborarea unei analize asupra consumatorului – profilul consumatorului român de internet – (Google Statistics).

Aspecte cantitative

- Au fost publicate trei ghiduri dedicate situației Forte Asigurări și Carpatica Asig (acesta din urmă și în varianta în limba engleză și cu conținut adaptat pentru Italia), prin care s-a urmărit oferirea de asistență și informații publicului larg. Obiectivul acestora a fost de a clarifica situații generale dar și punctuale cu care asigurații s-au confruntat.
- Pentru susținerea programului de educație financiară dedicat învățământului preuniversitar și extins la nivel național, s-au organizat mai multe sesiuni de tipul train-the-trainer (la București și Brașov) pentru a transmite lectorilor voluntari în acest program obiectivele, modul de interacțiune dorit și modul în care vor reprezenta ASF. Ulterior demarării programului de educație din anul școlar 2016-2017, activitatea lectorilor voluntari externi a fost monitorizată prin sondaj, inopinat, pentru a ne asigura ca nivelul de reprezentare să fie unul corespunzător.
- Au fost realizate mai multe ghiduri și materiale tipărite destinate publicului larg – ghidul PAD, ghidul participantului Pilon III, ghidul micului acționar, ghidul fondurilor de investiții, ghidul consumatorului SAL-Fin, ghidul consumatorului în comerțul on-line, ghidul consumatorului de asigurări de malpraxis medical, ghidul consumatorului în caz de redresare/rezoluție/insolvență/faliment. La acestea se adaugă 3 trifold-uri dedicate educației financiare pentru copii și tineri, dintre care unul este disponibil și în varianta în limba engleză, precum și un material de tip road-map pentru explicarea modului în care funcționează RCA. De asemenea, s-au realizat alte materiale ce urmează a fi utilizate în acțiunile specifice educației financiare. Aceste obiecte cu caracter promoțional au ca obiectiv distribuirea unui mesaj specific.
- S-au organizat trei prezentări la sediul ASF pentru studenții de la UBB Cluj, Colegiul Imre Cluj și de la MBA Paris, la solicitarea acestora.
- Au fost încheiate acorduri de colaborare cu asociațiile profesionale sau de protecție a consumatorilor în scopul unirii eforturilor necesare pentru desfășurarea de programe de educație financiară: UNSAR, Asociația Brokerilor, AAF, APAPR, Asociația Pro Antonius, APPE.
- Împreună cu asociația de protecție a consumatorilor InfoCons s-a realizat o secțiune special dedicată consumatorilor de asigurări de viață și pensii private pe site-ul acestora, în care se pot regăsi informații cu caracter general, de tipul celor educaționale, destinate creșterii nivelului de cunoaștere a funcționării acestor produse financiare.
- Mai puțin fericită a fost situația în care ASF a trebuit să intervină pentru a opri din distribuție Manualul de educație financiară realizat de BVB și Junior Achievement, în urma analizei conținutului acestuia constatându-se o serie de nereguli și erori.
- În ceea ce privește interacțiunea publică în mediul Facebook, frecvența postărilor s-a situat la o medie de 2/săptămână. La finalul anului s-a atins un prag de aproximativ 2.800 de persoane care urmăresc în mod constant pagina ASF (followers), la care se adaugă peste 2.800 de persoane care au apreciat această pagină (like) și astfel postările ASF sunt preluate automat pe wall-ul fiecărei persoane. Postările au în medie 1.700 de reach-uri, timpul de răspuns mediu este de 57 de minute, cu 100% rată de răspuns. Precizăm că acești indicatori sunt obținuți organic (fără promovare).

Nu în ultimul rând, în 2016, s-a coordonat activitatea Grupului nr. 7 format de ASF la nivelul întregii piețe financiare, respectiv pentru activitățile aferente educației financiare și formare profesională. Rezultatele concrete ale activității Grupului au fost încheierea de acorduri de colaborare cu asociațiile profesionale (acorduri concretizate ulterior prin realizarea de activități comune, așa cum au fost descrise mai sus), realizarea unui mapping de acțiuni de educație financiară organizate în ultimii 5 ani de entitățile financiare și a proiectului noului regulament de formare profesională.

Managementul resurselor umane

Dacă în anul 2015, strategia de resurse umane a ASF s-a concentrat pe finalizarea transformării instituționale și definirea modelului optim de cultură organizațională, prioritățile anului 2016 s-au axat pe:

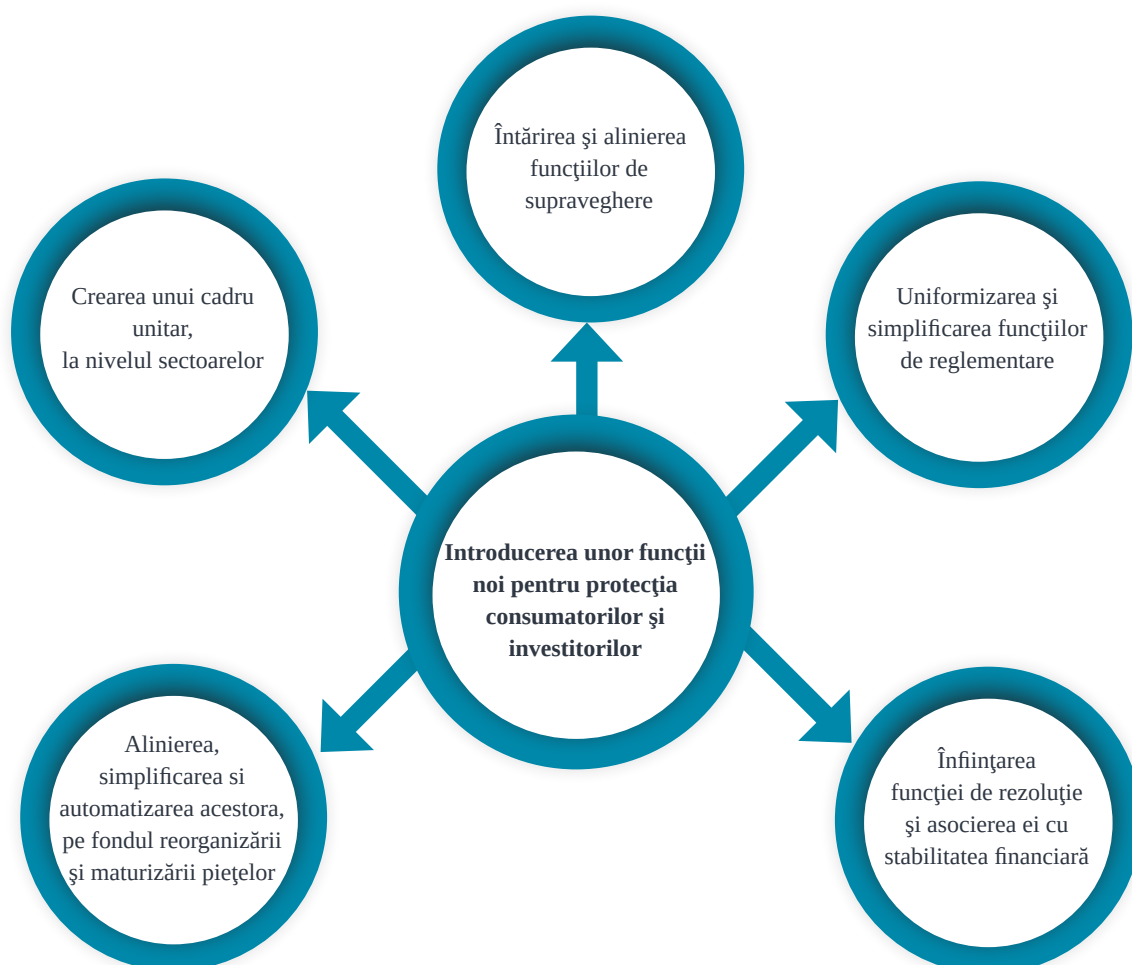
- Crearea unor noi fundamente ale activităților de resurse;
- Implementarea unui model cultural de tip constructiv.

Astfel, la nivelul ASF s-a finalizat cea de-a patra etapă a reformei ASF, care a presupus efectuarea unor modificări și completări la Regulamentul de Organizare și Funcționare a ASF, aplicabil începând cu data de 01.01.2016, în conformitate cu cerințele generate de legislația nou adoptată și de prevederile directivelor europene privind reglementarea și supravegherea piețelor de capital, asigurări - reasigurări și sistemului de pensii private.

În elaborarea modificărilor și completărilor Regulamentului de Organizare și Funcționare a ASF s-au avut în vedere modificările cadrului legal, prin transpunerea în legislația națională a unor directive europene, precum și obiectivele ASF pentru anul 2016, obiective care vin în completarea și continuarea celor stabilite în anul 2015, constituind, în fapt, o amplificare în plan calitativ a activității desfășurate în prezent, respectiv:

- Asigurarea unui cadru normativ adecvat, prudent și sustenabil;
- Creșterea încrederii consumatorilor prin transparență, accesibilitate și echitate;
- Consolidarea procesului de eficientizare a activității de supraveghere, control și autorizare;
- Modernizarea instrumentelor de intervenție ale Autorității de Supraveghere Financiară privind redresarea financiară și rezoluția.

Cu ocazia aplicării și a implementării celei de-a patra etape a reformei ASF au fost luate în considerare aspecte și principii care au reieșit atât din modificările legislative și din directivele europene, cât și din obiectivele asumate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară după cum urmează:

În contextul aspectelor prezentate, Autoritatea de Supraveghere Financiară, la fel ca și alte autorități competente în UE, prin amplele procese de reorganizare și reforme și-a adaptat cadrul instituțional și structurile organizatorice interne, pentru a fi în măsură să exercite noi atribuții aduse prin legislația europeană, în corelare cu reforma legislativă care se manifestă atât în domeniul piețelor de capital, cât și în cel al asigurărilor. În cadrul procesului de consolidare a culturii organizaționale, s-a urmărit trecerea de la o cultură de tip Pasiv-Defensiv la una de tip Constructiv. Schimbarea culturală s-a bazat pe următorii vectori:

Dezvoltarea leadership-ului ASF

În acest scop, a fost conceput un program destinat top-managementului instituției, program care a cuprins diagnosticarea profilului individual al participanților, armonizarea înțelegerii modului în care strategia ASF trebuie translatată la nivelul fiecărei structuri, trecerea în revistă a unor concepte moderne de management. Programul a fost implementat cu un furnizor extern care a asigurat atât partea de facilitare și training, cât și derularea unor sesiuni de coaching.

Alinierea competențelor organizaționale și manageriale cu strategia și obiectivele ASF

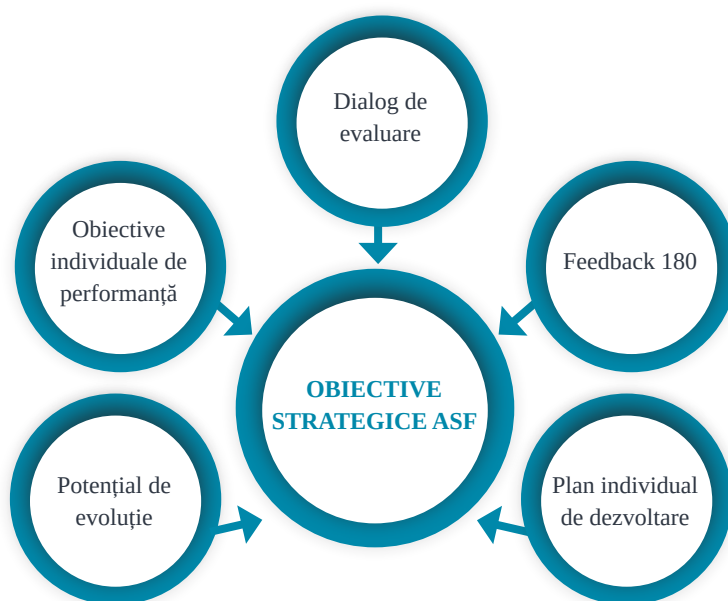
Acest lucru s-a realizat într-un cadru deschis, prin care s-a asigurat participarea largă a managementului instituției la definirea și agrearea competențelor care stau la baza proceselor de recrutare, evaluare a performanței și managementul carierei.

Accentuarea orientării către performanță și rezultate

Îndeplinirea acestui vector s-a efectuat prin cascada obiectivelor instituționale până la nivel individual și stabilirea pentru fiecare salariat a unor obiective SMART și a unor KPI relevanți pentru activitatea sa.

Dat fiind impactul pe termen lung al activităților de reglementare și supraveghere a piețelor financiare non-bancare, managementul prin obiective a devenit un mod curent de lucru prin care se urmărește anticiparea factorilor de risc și identificarea timpurie a acțiunilor care să garanteze performanța.

Creșterea sinergiei instituționale și reducerea distanței față de conducere

Sporirea capitalului de competențe profesionale și manageriale

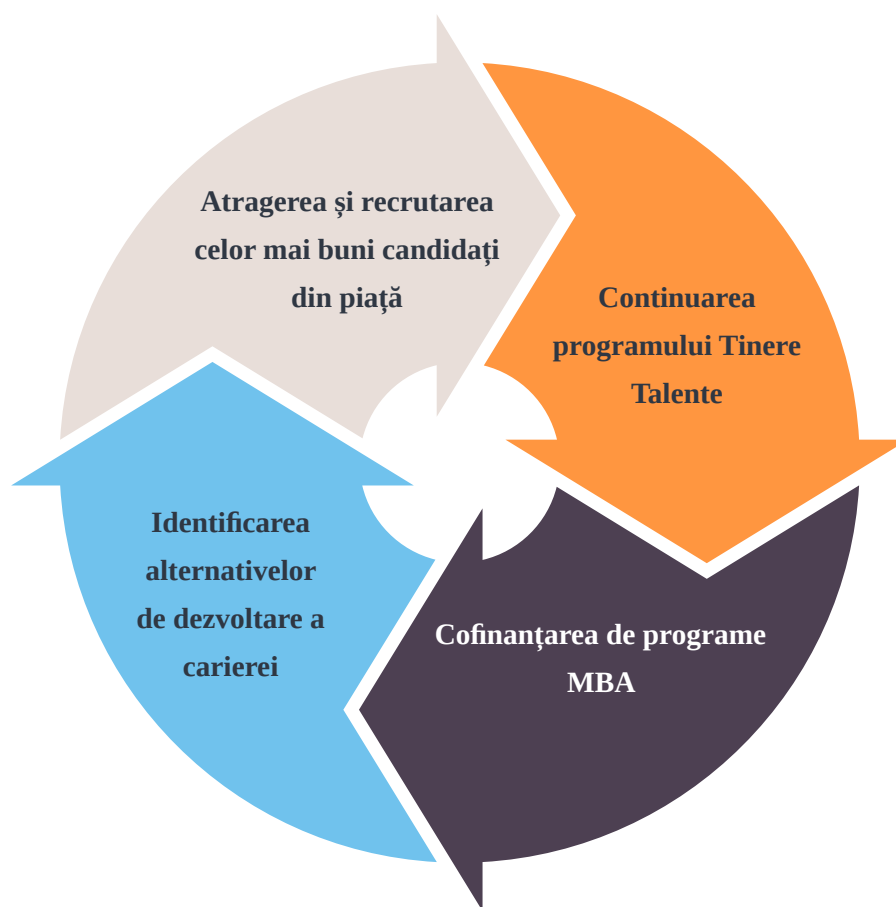
Pentru a face față cu succes provocărilor tot mai diverse ale celor trei piețe reglementate și supravegheate de ASF s-a realizat implementarea planurilor anuale de dezvoltare a angajaților, diversificarea modalităților de dezvoltare, includerea, alături de training-ul tradițional, a unui program de coaching, participarea angajaților nu doar la programele livrate de furnizori interni, cât și la cele livrate de furnizori internaționali (ESMA, EIOPA, EBA, ESA, JVI). Totodată, ASF a încheiat un acord cu CFA pentru a încuraja participarea salariaților noștri la programele dedicate profesioniștilor din domeniu.

Competențe tehnice -
furnizori din țară, 48%

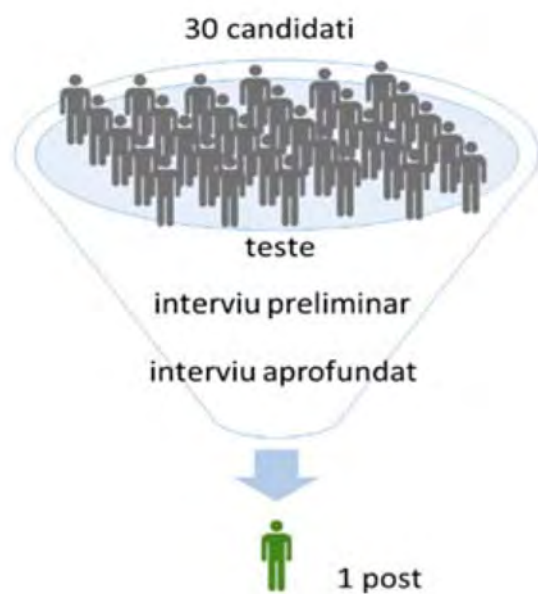
Competențe tehnice -
furnizori din străinătate, 41%

Competențe manageriale -
organizate de ASF, 11%

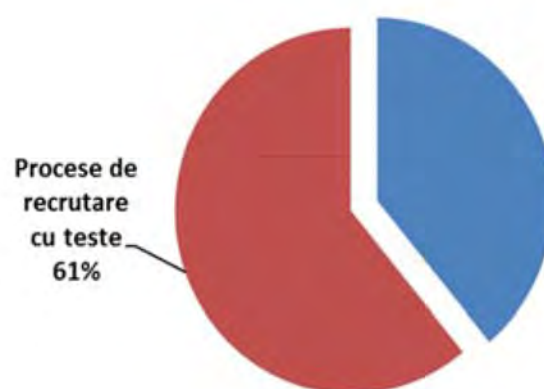
Dezvoltarea rezervei de talente a ASF s-a axat pe următorii piloni:

Numărul mediu de candidați pentru un post recrutat

Ponderea testelor în procesele de recrutare

Dezvoltarea de instrumente și practici moderne de lucru

În acest sens, a fost implementată o platformă IT în care sunt gestionate principalele procese de resurse umane: elaborarea fișelor de post, stabilirea obiectivelor de performanță, evaluarea performanței profesionale, identificarea nevoilor de training și dezvoltare, stabilirea planurilor individuale de dezvoltare, evaluarea 180°. În ceea ce privește practicile de lucru, acestea au avut la bază următoarele principii: centrare pe obiectivele strategice ale instituției și nevoile angajaților, profesionalism și colaborare.

Guvernanță corporativă

Pentru asigurarea unei eficiențe și bune organizări a activității Autorității de Supraveghere Financiară și a Consiliului ASF, precum și pentru monitorizarea și deliberarea unor probleme specifice, pe lângă Consiliul ASF funcționează patru Comisii suport.

Comisia de Etică

- asigură verificarea modului de aplicare a Codului de Etică și Integritate al ASF, cu rol consultativ și de analiză, având ca atribuții examinarea și soluționarea sesizărilor și reclamațiilor individuale ale salariaților ASF și ale membrilor Consiliului ASF cu privire la încălcări ale prevederilor interne de etică și integritate;
- analizează sesizările și reclamațiile primite în vederea identificării reale a cauzelor și împrejurărilor care au determinat situațiile semnalate, precum posibilele efecte, iar ulterior înaintează propunerile privind soluționarea sesizărilor și reclamațiilor primite, spre aprobarea Consiliului ASF;
- propune declanșarea procedurii cercetării disciplinare a salariaților ASF, cu informarea prealabilă a Consiliului ASF, conform prevederilor reglementărilor interne ale ASF;
- se întrunește în ședințe lunare sau în ședințe extraordinare, în situații excepționale, la solicitarea Președintelui Comisiei.

Activitatea Comisiei de Etică a ASF a făcut obiectul verificărilor efectuate de reprezentanții Curții de Conturi a României, dosarele de soluționare a sesizărilor privind încălcarea prevederilor Codului de Etică și Integritate al ASF fiind analizate atât în timpul acțiunii de control din cursul anului 2016, cât și în timpul celei din cursul anului 2017.

Comisia de Apel

- are rol consultativ în cadrul procesului de soluționare a plângerilor prealabile formulate în temeiul Legii nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, împotriva actelor administrative emise de Autoritatea de Supraveghere Financiară;
- principalele obiective sunt asigurarea dialogului dintre ASF și entitățile/persoanele vizate de actele administrative emise de ASF, precum și prevenirea unor situații litigioase pe rolul instanțelor judecătorești.

Comisia de Audit

- a fost înființată în vederea definirii direcțiilor strategice și a politicii ASF în domeniul controlului intern, managementului riscurilor și al auditului intern;
- asigură independența și funcționarea eficientă a activității de audit intern din cadrul ASF prin menținerea unei comunicări deschise și transparente atât cu conducerea Serviciului Audit Intern din cadrul ASF, cât și cu Consiliul ASF;
- activitatea desfășurată a vizat organizarea și funcționarea activității de audit intern din cadrul ASF, emiterea unor recomandări pentru Președintele ASF/Consiliul ASF cu privire la avizarea rapoartelor de audit intern, emiterea unor recomandări pentru Serviciul Audit Intern pentru o mai bună organizare și desfășurare a activității acestuia, discutarea propunerilor de modificare a Regulamentului de Organizare și Funcționare a Comisiei de Audit.

Comisia de Comunicare și Educație Financiară

- a fost creată pentru derularea în bune condiții a activităților specifice în scopul îndeplinirii obiectivelor strategice ale ASF;
- examinează oportunități legate de activitatea de comunicare, precum și proiecte de educație financiară care se înscriu în linia strategiei publice a ASF pentru aceste domenii, propunerile Comisiei putând fi înaintate, spre aprobare, către Consiliul Autorității de Supraveghere Financiară.

Comunicarea și transparența instituțională

Dezvoltarea platformei de comunicare

Dacă 2015 a reprezentat anul diversificării canalelor de comunicare publică ale ASF, mai ales în zona de social media (Facebook, LinkedIn, Youtube), anul 2016 a reprezentat, cu precădere, consolidarea activității de comunicare. Obiectivele strategice au urmărit dezvoltarea proiectelor începute în anii anteriori, precum și creșterea gradului de transparență a activității ASF în relația cu stakeholderii. Autoritatea a acordat o importanță deosebită dimensiunii grafice a activităților de comunicare, realizând in house designul de tipărituri (publicații, broșuri, ghiduri etc.) și a altor materiale de reprezentare.

Relația cu mass-media

Și în 2016, una dintre prioritățile Autorității, în domeniul comunicării, a fost reprezentată de dialogul permanent cu jurnaliștii, prin intermediul căruia au fost transmise informații de larg interes pentru consumatorii de servicii financiare non-bancare. ASF a redactat și a transmis, pe parcursul anului 2016, peste 150 de comunicate de presă, prin intermediul cărora au fost reliefate aspecte esențiale cu privire la activitatea instituției, la evoluția piețelor reglementate și la anumite cazuri punctuale referitoare la societățile supravegheate de Autoritate. Totodată, ASF a răspuns prompt celor peste 300 de solicitări de informații (interviuri, sincroane TV etc.) venite din partea presei.

Zilele ASF

Platformele de comunicare cu specialiștii din domeniul financiar non-bancar, inițiate odată cu demararea proiectului „Zilele ASF”, în 2015, au fost dezvoltate în cea de-a doua ediție, ce a avut loc în 2016. Astfel, evenimentele care s-au desfășurat în cadrul conferinței internaționale „Inovația financiară, protecția consumatorilor și stabilitatea financiară în piețele aflate în dezvoltare”, sub egida Zilelor ASF, s-au bucurat de prezența unor personalități de renume din mediul financiar, atât la nivel național, cât și la nivel european. Tot în cadrul Zilelor ASF, Autoritatea și CFA România - asociația analiștilor financiari certificați internațional - au premiat cele mai bune lucrări de cercetare științifică susținute în cadrul celei de a doua zile a conferinței internaționale.

Social media

În contextul diversificării platformelor de comunicare, ASF acordă o importanță tot mai mare rețelelor de socializare, prin intermediul cărora are un dialog permanent cu consumatorii de servicii financiare (Facebook) și diseminează informații despre activitatea instituției (LinkedIn și Youtube).

www.asfromania.ro

Site-ul oficial al ASF rămâne principalul canal ce reflectă activitatea curentă a ASF. Pe www.asfromania.ro pot fi regăsite informații despre modificările legislative, despre proiectele aflate în consultare publică, precum și date despre piețele supravegheate. Site-ul este actualizat permanent, numărul postărilor lunare ridicându-se la aproape 200. Secțiunea în limba engleză pune la dispoziția investitorilor informații de interes general cu privire la cadrul de funcționare a Autorității și prevederilor legislative în domeniu.

Legea nr. 544/2001

ASF a răspuns la 28 de solicitări venite din partea unor persoane fizice și juridice, în baza Legii nr. 544/2001 cu privire la accesul liber la informațiile de interes public. Acestea au vizat furnizarea de informații cu privire la activitatea Autorității pe toate cele trei sectoare.

Cooperarea internațională

Activitatea în cadrul ESMA

Activitatea de reglementare a ESMA s-a concentrat în anul 2016 pe elaborarea și publicarea unui număr de 57 standarde tehnice de reglementare sau implementare, dintre care:

- 13 au fost elaborate în aplicarea Directivei și Regulamentului privind piețele instrumentelor financiare (MiFID II/MiFIR);
- 18 în aplicarea Regulamentului privind indicii (Benchmarks Regulation);
- 4 în aplicarea Regulamentului privind abuzul de piață (MAR);
- 5 în aplicarea Regulamentului privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (EMIR) și a Regulamentului privind abuzul de piață (MAR);
- 5 în conformitate cu Regulamentul privind fondurile europene de investiții pe termen lung (ELTIF) și cu Regulamentul privind abuzul de piață (MAR);
- 6 în baza Regulamentului privind finanțarea tranzacțiilor cu valori mobiliare (SFTR).

Fiind implicată atât în procesul de elaborare în cadrul comitetelor permanente ale ESMA, cât și în procesul de adoptare a acestor standarde tehnice în Consiliul Supraveghetorilor, ASF a participat la consolidarea cadrului unic de reglementare a piețelor financiare ale UE și are posibilitatea de a cunoaște în detaliu aspectele tehnice pe care trebuie să le ia în considerare în implementarea legislației comunitare la nivel național.

În anul 2016, ESMA a publicat o serie de ghiduri aplicabile autorităților competente. ASF a notificat autoritatea europeană cu privire la următoarele:

- Intenția de a se conforma prevederilor Ghidului privind evaluarea cunoștințelor și competențelor;
- Intenția de a se conforma prevederilor Ghidului MAR privind amânarea publicării informațiilor privilegiate;
- Intenția de a se conforma prevederilor Ghidului MAR privind persoanele cărora le este adresată sondarea de piață;
- Intenția de a se conforma prevederilor Ghidului privind instrumentele complexe de plată și depozitele structurate;
- Intenția de a se conforma prevederilor Ghidului privind practicile de vânzări încrucișate;
- Conformarea prevederilor Ghidului privind politicile solide de remunerare în conformitate cu Directiva OPCVM;
- Conformarea prevederilor Ghidului privind politicile solide de remunerare în conformitate cu Directiva AIFM.

ASF s-a implicat în activitatea ESMA și prin participarea președintelui ASF, dl. Mișu Negrițoiu, la activitățile Comitetului pentru Analize Economice și de Piață (CEMA) în calitate de președinte al acestui grup. Având în vedere strategia ESMA 2016 – 2020 și orientarea strategică a CEMA pentru a îndeplini obiectivele ESMA și a aduce un plus de valoare statelor membre, în cadrul grupului s-au constituit trei proiecte de analiză a unor subiecte de actualitate pentru care există un interes ridicat la nivel european. Aceste proiecte se realizează utilizând resursele grupului și sunt coordonate de către un stat membru. În acest context, România a preluat coordonarea unuia dintre proiecte, respectiv: „Realizarea indicatorilor de risc pentru fondurile alternative de investiții”.

Activitatea în cadrul EIOPA

Autoritatea Europeană privind Asigurările și Pensiile Ocupaționale (EIOPA) a intrat, începând cu luna ianuarie 2016, în prima etapă a unei ample reorganizări instituționale, care s-a reflectat inclusiv asupra modului în care EIOPA a abordat activitățile de reglementare și supraveghere.

Principalele proiecte ale EIOPA au fost derulate în cadrul grupurilor de lucru restrânse înființate pentru perioadă determinată, pentru a gestiona subiecte specifice, activitatea acestora concretizându-se în general în elaborarea de rapoarte și opinii care definesc abordarea EIOPA în ceea ce privește diverse aspecte cheie ale noului regim european de solvabilitate (Solvency II).

Manualul de supraveghere (SRP Handbook), unul dintre instrumentele de bază ale EIOPA prin care aceasta își propune să contribuie la convergența în supraveghere, prin identificarea și recomandarea de bune practici în sprijinul autorităților de supraveghere naționale, a fost completat cu două capitole referitoare la:

- Supravegherea continuă a aplicabilității modelelor interne (Modelele interne reprezintă unul din punctele de bază ale regimului Solvency II, permițând societăților de asigurare și reasigurare să ia în considerare profilul de risc la determinarea necesarului de capital de solvabilitate, obținând rezultate mult mai corecte decât prin folosirea formulei standard);
- Principiul Persoanei Prudente (capitolul cuprinde recomandări referitoare la categoriile specifice de active).

Protecția consumatorului a fost unul dintre domeniile prioritare ale activității EIOPA și în 2016.

În anul 2016 au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- EIOPA a inițiat, în iunie 2016, un grup de lucru al cărui obiectiv final este elaborarea unei Opinii EIOPA privind cadrul european de redresare și rezoluție a asigurătorilor. Pe parcursul anului 2016, grupul, din care face parte și un reprezentant al ASF, a realizat o prezentare a cadrului existent de redresare și rezoluție a asigurătorilor la nivelul UE, a analizat avantajele și dezavantajele unei posibile armonizări în acest domeniu și a conturat fundamentele unui nou cadru de redresare și rezoluție.
- În perioada 20-21 octombrie 2016, o echipă de evaluare din partea EIOPA a vizitat ASF. Misiunea de evaluare s-a concentrat pe monitorizarea recomandărilor emise de echipa EIOPA ca urmare a evaluării din mai 2014, pe acțiunile întreprinse de către ASF în urma exercițiului Balance Sheet Review, în special în ceea ce privește companiile care nu îndeplineau la acel moment cerințele de capital și pe practicile și prioritățile ASF în domeniul reglementării și supravegherii pieței de asigurări, în contextul implementării Solvency II. Concluziile echipei de evaluare au fost pozitive pentru ASF, au fost apreciate măsurile întreprinse până acum, considerându-se că acestea au contribuit la consolidarea pieței de asigurări din România. Recomandările formulate au vizat continuarea demersurilor pentru alinierea la supravegherea bazată pe riscuri și pentru gestionarea vulnerabilităților unor asigurători în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor de capital.

Se vor întreprinde următoarele acțiuni:

- Se continuă activitatea în vederea elaborării elementelor de legislație de nivel 2 și 3 în aplicarea Directivei privind Distribuția în asigurări (IDD), care va intra în vigoare la începutul anului 2018. Au fost aprobate Ghidurile pregătitoare privind aranjamentele pentru supravegherea și guvernarea produsului întreprinse de asigurătorii și distribuitorii de produse de asigurare (POG) și Documentul Consultativ privind Avizul Tehnic către Comisie pentru posibilele acte delegate privind IDD.
- În ceea ce privește Regulamentul PRIIPs, care va fi aplicat începând cu 31 decembrie 2017, a fost aprobată procedura EIOPA privind puterile de intervenție asupra produsului, care includ avertizarea/atentionarea, interzicerea temporară sau restricția publicității/comercializării, distribuției și vânzării de produse de asigurare cu componentă investițională, care creează îngrijorări cu privire la protecția investitorului, funcționarea ordonată și integritatea piețelor financiare sau la stabilitatea sistemului financiar.
- Au fost aprobate metodologia și programul pentru testul de stres pe care EIOPA intenționează să îl lanseze la jumătatea lunii mai 2017 pentru sectorul pensiilor ocupaționale.
- În contextul implementării prevederilor legislative ale noului regim de Solvabilitate II și intensificării activității transfrontaliere, EIOPA a reconfigurat mecanismul de cooperare între Statele Membre, în sensul intensificării dialogului între supraveghetori și consolidării bazelor pentru supravegherea societăților de asigurări care desfășoară activitate în statele membre UE, în baza libertății de prestare a serviciilor sau în baza dreptului de stabilire. Demersul EIOPA s-a concretizat prin revizuirea actualului Protocol de colaborare și a fost oficializat printr-o decizie de cooperare asumată de ASF în calitate de stat membru al autorităților europene, care se va aplica începând cu 1 mai 2017.

Activitatea în cadrul grupurilor de lucru ale Consiliului și Comisiei Europene

În luna iulie 2016 a fost publicată de către Comisia Europeană propunerea de modificare a Regulamentelor privind fondurile cu capital de risc și fondurile de antreprenoriat social (EuVECA și EuSEF), iar la nivelul Consiliului a fost înființat grupul pentru negocierea acestor propuneri de regulament. Au fost desemnați experți din partea ASF pentru a lua parte la activitatea grupului care are ca scop, în vederea revizuirii textelor, evaluarea modului în care cele două Regulamente au fost eficiente, coerente, relevante și au adus o valoare adăugată pentru UE, având în vedere că a fost identificată o serie de factori care împiedică dezvoltarea acestor fonduri, în special regulile care guvernează modul în care fondurile investesc în active, modul în care managerii rulează fondurile, modul în care cele două regulamente interacționează cu alte legi ale fondurilor de investiții existente, precum și cerințele care trebuie respectate de fonduri pentru a beneficia de pașaportul la nivel transfrontalier.

Spre sfârșitul anului 2016, CE a publicat un amplu pachet legislativ privind măsuri de reducere a riscurilor și a fost înființat un nou grup de lucru în cadrul Consiliului (RRM), la care ASF a nominalizat experți care să fie implicați în negocierile aferente acestui pachet. Pachetul legislativ, care intră atât în sarcina ASF, cât și a BNR, aduce amendamente asupra:

- Cadrului de redresare și rezoluție a instituțiilor de credit și firmelor de investiții și asupra clasamentului instrumentelor de creanță negarantate în ierarhia de insolvență - (BRRD);
- Cerințelor de supraveghere prudențială a instituțiilor de credit și firmelor de investiții (CRD IV și CRR);
- Procedurilor uniforme de rezoluție în cadrul unui mecanism unic de rezoluție și al unui fond unic de rezoluție (MUR - Mecanismul Unic de Rezoluție) - o parte integrantă a procesului de armonizare în materie de rezoluție desfășurat prin intermediul BRRD.

Pe lângă acest grup nou înființat, experții ASF au continuat activitatea în grupurile de lucru pentru care au fost desemnați, pentru proiectele care vizează:

- Redresarea și rezoluția Contrapărților Centrale (CPC);
- Revizuirea Directivei privind prospectul și înlocuirea acesteia cu un regulament european;
- Proiectul de Regulament privind reglementarea securitizărilor simple, transparente și standardizate (Grupul privind Securitizarea);
- Dosarul redeschis pentru Fondurile de Piață Monetară (MMF);
- Uniunea Piețelor de Capital (CMU).

De asemenea, au fost încheiate activitățile unor grupuri de lucru, cum ar fi cel pentru negocierea referitoare la Directiva privind distribuția în asigurări (IDD) și cel pentru revizuirea Directivei privind activitatea și supravegherea instituțiilor de furnizare a pensiilor ocupaționale (IORP II), aceste două acte normative fiind publicate în Jurnalul Oficial al UE.

Cooperarea dintre ASF și Comisia Europeană (CE)

În cadrul etapei de supraveghere post-program a Acordului de împrumut dintre România și CE, ASF a continuat discuțiile cu instituția europeană în ceea ce privește evoluțiile legate de piața asigurărilor și piața de capital. Evoluțiile de pe piața asigurărilor au fost reflectate și în Raportul de țară al României din 2017² publicat de CE în cadrul pachetului de documente referitoare la Semestrul European 2017.

De asemenea, în linie cu prioritățile Uniunii Piețelor de Capital (CMU), CE a sprijinit ASF în vederea consolidării capacității de supraveghere a pieței de capital, prin finanțarea unui proiect de asistență tehnică derulat în colaborare cu BM, ce se va finaliza în toamna anului 2017. Proiectul are ca scop încorporarea celor mai bune practici identificate la nivelul UE în procesul de redefinire a funcției de supraveghere a societăților de investiții și administratorilor de fonduri care activează pe piața de capital autohtonă.

Activitatea în organizațiile internaționale (IOSCO, IAIS, IOPS, IFREFI)

În anul 2016, ASF a continuat să se implice în activitatea organismelor internaționale în cadrul cărora este membră (IOSCO, IAIS, IOPS, IFREFI) atât prin participarea la reuniunile de lucru, cât și în elaborarea documentelor publicate de acestea.

Unul dintre cele mai importante documente adoptate de IOSCO în 2016 este noul Memorandum de cooperare privind schimbul de informații (Enhanced MMoU), care introduce cerințe suplimentare față de actualul IOSCO MMoU (la care ASF este semnatară) referitoare la puterile pe care autoritățile vor trebui să le dețină în ceea ce privește obținerea informațiilor relevante. În acest sens, ASF va efectua o analiză privind oportunitatea și demersurile necesare în vederea aderării la acest instrument de cooperare internațională.

Activitatea IAIS s-a concentrat în anul 2016 pe elaborarea Standardelor Internaționale de Capital (ICS) și revizuirea Principiilor de Bază în Asigurări ale IAIS (ICP). În acest sens, ASF a participat la exercițiile de auto-evaluare a modului de implementare a ICP și la pregătirea versiunii finale pentru testarea ICS-urilor.

²Documentul a fost publicat în 2017, dar conține date și informații aferente anului 2016.

Situațiile financiare ale ASF

Situațiile financiare anuale ale ASF pe anul 2016

Autoritatea de Supraveghere Financiară este autoritate administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, independentă, autofinanțată, înființată potrivit art.1 alin.(2) din OUG 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară aprobată prin Legea nr.113/23.04.2013, cu modificări și completări ulterioare.

Situațiile financiare la data de 31.12.2016 au fost întocmite potrivit prevederilor Legii Contabilității nr. 82/1991, ale Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 1917/2005 cu modificările și completările ulterioare, inclusiv prevederile Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 2021/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, OMF nr. 191/30.01.2017 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2016.

Situațiile financiare ale ASF sunt întocmite conform principiilor și regulilor contabile prevăzute de legislația în vigoare și cuprind:

- Bilanțul
- Contul de rezultat patrimonial
- Situația fluxurilor de trezorerie
- Anexe la situațiile financiare, care includ: politici contabile și note explicative
- Contul de execuție bugetară

Situațiile financiare asigură informații care sunt relevante în luarea deciziilor economice și credibile în sensul că reprezintă fidel rezultatul patrimonial și poziția financiară. Ele sunt neutre, prudente și complete sub toate aspectele semnificative. Situațiile financiare sunt întocmite în lei, elementele monetare exprimate în valută, creanțele și datoriile în valută, iar elementele nemonetare achiziționate cu plata în valută sunt evaluate și raportate la cursul BNR valabil la data de 31.12.2016.

Situațiile financiare anuale au fost auditate de către Ernst&Young SRL. Opinia auditorilor a fost aceea că situațiile financiare oferă o imagine fidelă și justă a poziției financiare a ASF la data de 31 decembrie 2016, ca și a performanței financiare și a fluxurilor de numerar.

BILANȚUL ASF la data de 31.12.2016

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
A	B	01	X	X
1.	ACTIVE	01	X	X
2.	ACTIVE NECURENTE	02	X	X
3.	Active fixe necorporale (ct. 2030000+ 2050000+2060000+2080100+2080200+ 2330000-2800300-2800500-2800800-2900400-2900500-2900800-2930100*)	03	3.427.300	3.818.807
4.	Instalații tehnice, mijloace de transport, animale, plantații, mobilier, aparatură birotică și alte active corporale (ct.2130100+2130200+ 2130300+2130400+ 2140000+ 2310000 -2810300-2810400-2910300-2910400-2930200*)	04	2.123.859	6.540.800
5.	Terenuri și clădiri (ct. 2110100+2110200+2120101+2120102+ 2120201+ 2120301+2120401+2120501+2120601+2120901+2310000-2810100-2810200 -2910100-2910200-2930200)	05	14.713.473	13.913.647
6.	Alte active nefinanciare (ct.2150000)	06	0	0
7.	Active financiare necurente (investiții pe termen lung) peste un an (ct. 2600100+2600200+2600300+2650000+2670201+ 2670202+ 2670203+ 2670204+2670205+2670208-2960101-2960102-2960103-2960200), din care:	07	0	0
8.	Titluri de participare (ct. 2600100+2600200+2600300-2960101-2960102-2960103)	08	0	0

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
9.	Creanțe necurente – sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de un an (ct. 4110201+4110208+ 4130200+4280202+4610201+ 4610209- 4910200-4960200), din care:	09	80.745	65.520
10.	Creanțe comerciale necurente – sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de un an (ct. 4110201+4110208+4130200+ 4610201-4910200-4960200)	10	15.225	0
11.	TOTAL ACTIVE NECURENTE (rd.03+04+05+06+07+09)	15	20.345.377	24.338.774
12.	ACTIVE CURENTE	18	x	x
13.	Stocuri (ct. 3010000+3020100+3020200+3020300+3020400+3020500+ 3020600+ 3020700+3020800+3020900+3030100+3030200+ 3040100+ 3040200+ 3050100+ 3050200+3070000+3090000+ 3310000+3320000+ 3410000+3450000+ 3460000+ 3470000+ 3490000+3510100+3510200+ 3540100+3540500+3540600+ 3560000+ 3570000+3580000+3590000+ 3610000+3710000+ 3810000+/-3480000+/-3780000- 3910000-3920100-3920200-3930000-3940100-3940500-3940600-3950100-3950200- 3950300-3950400-3950600-3950700-3950800-3960000-3970000-3980000-4420803)	19	1.726.124	1.359.878
14.	Creanțe curente – sume ce urmează a fi încasate într-o perioadă mai mică de un an-	20	x	x
15.	Creanțe din operațiuni comerciale, avansuri și alte decontări (ct. 2320000+ 2340000+4090101+4090102+4110101+4110108+ 4130100+4180000+ 4250000+ 4280102+4610101+4610109+ 4730109**+4810101+4810102+ 4810103+ 4810200+ 4810300+4810900+4820000+4830000+4890101+4890301-4910100-4960100+ 5120800), din care:	21	17.975.800	17.094.491
16.	Decontări privind încheierea execuției bugetului de stat din anul curent (ct. 4890101+4890301)	21.1	0	0
17.	Creanțe comerciale și avansuri (ct. 2320000+2340000+4090101+ 4090102+ 4110101+ 4110108+ 4130100+4180000+4610101-4910100-4960100), din care :	22	17.865.967	17.077.313
18.	Avansuri acordate (ct.2320000+2340000+4090101+4090102)	22.1	1.047.545	0
19.	Creanțe bugetare (ct. 4310100**+4310200**+4310300**+4310400**+ 4310500**+ 4310700**+4370100**+4370200**+4370300**+4420400+ 4420800**+4420802+ 4440000**+4460000**+4460100**+ 4460200**+ 4480200 +4610102+4610104+ 4630000+4640000+4650100+4650200+4660401+4660402+ 4660500+4660900+ 4810101**+4810102**+ 4810103**+ 4810900**+ 4820000**-4970000), din care:	23	515.670	1.051.676
20.	Creanțele bugetului general consolidat (ct. 4630000+4640000+4650100+ 4650200+4660401+ 4660402+ 4660500+4660900-4970000)	24	0	0
21.	Creanțe din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget (ct. 4500100+4500300+4500501+4500502+4500503+ 4500504+ 4500505+ 4500700+4510100+4510300+4510500+ 4530100+4540100+ 4540301+4540302+ 4540501+4540502+ 4540503+4540504+4550100+ 4550301+4550302+4550303+ 4560100+4560303+4560309+4570100+ 4570201+4570202+ 4570203+4570205+ 4570206+4570209+4570301+ 4570302+ 4570309+4580100+ 4580301+ 4580302+ 4610103+4730103**+ 4740000+4760000), din care:	25	0	0
22.	Sume de primit de la Comisia Europeană / alți donatori (ct. 4500100+ 4500300+45005 01+4500502+4500503+ 4500504+ 4500505+4500700)	26	0	0
23.	Împrumuturi pe termen scurt acordate (ct. 2670101+2670102+2670103+ 2670104+2670105+ 2670108+ 2670601+2670602+2670603+2670604+ 2670605+ 2670609+ 4680101+4680102+4680103+4680104+4680105+ 4680106+ 4680107+ 4680108+4680109+4690103+4690105+ 4690106+ 4690108+4690109)	27	70.116.677	84.070.437
24.	Total creanțe curente (rd. 21+23+25+27)	30	88.608.147	102.216.604
25.	Investiții pe termen scurt (ct.5050000-5950000)	31	0	0

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
26.	Conturi la trezorerii și instituții de credit :	32	x	x
27.	Conturi la trezorerie, casa în lei (ct. 5100000+5120101+5120501+5130101+5130301+5130302+ 5140101+5140301+5140302+5150101+5150103+ 5150301+5150500+5150600+5160101+5160301+5160302+5170101+ 5170301+5170302+5200100+5210100+5210300+5230000+ 5250101+ 5250102+5250301+5250302+5250400+5260000+ 5270000+5280000+ 5290101+5290201+5290301+5290400+5290901+5310101+5500101+ 5520000+ 5550101+5550400+ 5570101+5580101+5580201+5590101+ 5600101+5600300+ 5600401+5610101+5610300+5620101+5620300+ 5620401+ 5710100+5710300+5710400+5740101+5740102+5740301+5740302+5740400+5750100+5750300+5750400-7700000)	33	18.695.562	26.724.468
28.	Dobândă de încasat, alte valori, avansuri de trezorerie (ct. 5180701+ 5320100 + 5320200+5320300+5320400+ 5320500+ 5320600+5320800+5420100)	33.1	1.764	1.764
29.	Depozite	34	x	x
30.	Conturi la instituții de credit, BNR, casă în valută (ct. 5110101+5110102+5120102+5120402+5120502+ 5130102+5130202+5140102+ 5140202+ 5150102+5150202+ 5150302+5160102+5160202+5170102+ 5170202+5290102+ 5290202+5290302+5290902+5310402+5410102+ 5410202+ 5500102+5550102+ 5550202+5570202+5580102+5580202+ 5580302+5580303+5590102+ 5590202+5600102+5600103+ 5600402+5610102+5610103+5620102+5620103+5620402)	35	22.690.730	41.108.802
31.	Dobândă de încasat, avansuri de trezorerie (ct.5180702+5420200)	35.1	138.878	307.582
32.	Depozite	36	X	X
33.	Total disponibilități și alte valori (rd.33+33.1+35+35.1)	40	41.526.934	68.142.616
34.	Conturi de disponibilități ale Trezoreriei Centrale și ale trezoreriilor teritoriale (ct. 5120600+5120700+5120901+5120902+5121000+ 5240100+ 5240200+5240300+5550101+5550102+5550103 -7700000)	41	0	0
35.	Dobândă de încasat, alte valori, avansuri de trezorerie (ct. 5320400+5180701+ 5180702)	41.1	0	0
36.	Cheltuieli în avans (ct. 4710000)	42	0	7.403.687
37.	TOTAL ACTIVE CURENTE (rd.19+30+31+40+41+41.1+42)	45	131.861.205	179.122.785
38.	TOTAL ACTIVE (rd.15+45)	46	152.206.582	203.461.559
39.	DATORII	50	x	x
40.	DATORII NECURENTE- sume ce urmează a fi plătite după o perioadă mai mare de un an	51	x	x
41.	Sume necurente- sume ce urmează a fi plătite după o perioadă mai mare de un an (ct. 2690200+4010200+4030200+4040200+4050200+ 4280201+ 4620201+4620209+5090000), din care:	52	0	0
42.	Datorii comerciale (ct.4010200+4030200+4040200+4050200+4620201)	53	0	0
43.	Împrumuturi pe termen lung (ct. 1610200+1620200+1630200+1640200+1650200+ 1660201+1660202+1660203+1660204+1670201+1670202+ 1670203+1670208+1670209-1690200)	54	0	0
44.	Provizioane (ct. 1510201+1510202+1510203+1510204+1510208)	55	0	24.443.561
45.	TOTAL DATORII NECURENTE (rd.52+54+55)	58	0	24.443.561
46.	DATORII CURENTE - sume ce urmează a fi plătite într-o perioadă de până la un an	59	x	x

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
47.	Datorii comerciale, avansuri și alte decontări (ct. 2690100+4010100+ 4030100+ 4040100+4050100+ 4080000+4190000+4620101+4620109+ 4730109+4810101+ 4810102+4810103+4810200+4810300+4810900+ 4820000+ 4830000+4890201+ 5090000+5120800), din care:	60	719.775	8.108.645
48.	Decontări privind încheierea execuției bugetului de stat din anul curent (ct. 4890201)	60.1	0	0
49.	Datorii comerciale și avansuri (ct. 4010100+4030100+4040100+4050100+ 4080000+ 4190000+ 4620101), din care:	61	671.995	8.060.772
50.	Avansuri primite (ct.4190000)	61.1	0	0
51.	Datorii către bugete (ct. 4310100+4310200+4310300+4310400+4310500+ 4310700+ 4370100+4370200+4370300+4400000+4410000+ 4420300+ 4420801+4440000+ 4460000+4460100+4460200+4480100+4550501+4550502+4550503+ 4620109+4670100+ 4670200+4670300+ 4670400+ 4670500+4670900+ 4730109+ 4810900+4820000), din care:	62	2.981.076	3.002.699
52.	Datoriile instituțiilor publice către bugete	63	x	x
53.	Contribuții sociale (ct. 4310100+4310200+4310300+4310400+4310500+ 4310700+ 4370100+4370200+4370300)	63.1	2.138.147	2.138.526
54.	Sume datorate bugetului din Fonduri externe nerambursabile (ct.4550501+4550502+4550503)	64	0	0
55.	Datorii din operațiuni cu Fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget, alte datorii către alte organisme internaționale (ct.4500200+4500400+4500600+ 4510200+ 4510401+ 4540402+4540409+ 4510601+4510602+4510603+4510605+ 4510606+ 4510609+4520100+ 4520200+ 4530200+4540200+ 4540401+4540402+ 4540601+4540602+ 4540603+4550200+ 4550401+4550402+4550403+ 4550404+ 4550409+4560400+ 4580401+ 4580402+ 4580501+4580502+ 4590000+4620103+ 4730103+ 4760000)	65	0	0
56.	din care: sume datorate Comisiei Europene / alți donatori (ct.4500200+4500400+ 4500600+4590000+4620103)	66	0	0
57.	Împrumuturi pe termen scurt - sume ce urmează a fi plătite într-o perioadă de până la un an (ct. 5180601+5180603+5180604+5180605+5180606+ 5180608+ 5180609+ 5180800+5190101+5190102+5190103+ 5190104+ 5190105+5190106+ 5190107+5190108+5190109+ 5190110+ 5190180+5190190)	70	0	0
58.	Împrumuturi pe termen lung – sume ce urmează a fi plătite în cursul exercițiului curent (ct. 1610100+1620100+1630100+1640100+1650100+ 1660101+1660102+ 1660103+1660104+1670101+1670102+ 1670103+ 1670108+1670109+1680100+ 1680200+1680300+ 1680400+1680500+ 1680701+1680702+1680703+1680708+ 1680709 -1690100)	71	0	0
59.	Salariile angajaților (ct. 4210000+4230000+4260000+4270100+4270300+4280101)	72	4.384.065	4.615.182
60.	Alte drepturi cuvenite altor categorii de persoane (pensii, indemnizații de șomaj, burse) (ct. 4220100+4220200+4240000+4260000+4270200+ 4270300 +4290000+4380000), din care:	73	0	0
61.	Pensii, indemnizații de șomaj, burse	73.1	x	x
62.	Venituri în avans (ct.4720000)	74	0	1.971.770
63.	Provizioane (ct.1510101+1510102+1510103+1510104+1510108)	75	27.185.657	12.483.049
64.	TOTAL DATORII CURENTE (rd.60+62+65+70+71+72+73+74+75)	78	35.270.573	30.181.345
65.	TOTAL DATORII (rd.58+78)	79	35.270.573	54.624.906

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
66.	ACTIVE NETE = TOTAL ACTIVE – TOTAL DATORII = CAPITALURI PROPRII (rd.80= rd.46-79 = rd.90)	80	116.936.009	148.836.653
67.	CAPITALURI PROPRII	83	x	x
68.	Rezerve, fonduri (ct.1000000+1010000+1020101+1020102+1020103+ 1030000+1040101+1040102+1040103+1050100+1050200+1050300+1050400+1050500+1060000+1320000+1330000+1390100)	84	3.273.329	4.152.261
69.	Rezultatul reportat (ct.1170000- sold creditor)	85	76.605.693	112.847.746
70.	Rezultatul reportat (ct.1170000- sold debtor)	86		
71.	Rezultatul patrimonial al exercițiului (ct.1210000- sold creditor)	87	37.056.987	31.836.646

CONTUL DE REZULTAT PATRIMONIAL al ASF la 31.12.2016

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	An precedent	An curent
A	B	C	1	2
I.	VENITURI OPERAȚIONALE	01		
1.	Venituri din impozite, taxe, contribuții de asigurări și alte venituri ale bugetelor (ct. 7300100+7300200+7310100+7310200+7320100+7330000+ 7340000+7350100+7350200+7350300+7350400+7350500+7350600+7360100+7390000+7450100+7450200+7450300+7450400+7450500+7450900+ 7460100+7460200+7460300+7460900)	02	0	0
2.	Venituri din activități economice (ct.7210000+7220000+7510100+7510200+/-7090000)	03	0	0
3.	Finanțări, subvenții, transferuri (ct.7510500+7710000+7720100+7720200+ 7740100+7740200+7750000+7760000+7780000+7790101+7790109)	04	104.105	33.222
4.	Alte venituri operaționale (ct. 7140000+7180000+7500000+7510300+ 7510400+7810200+7810300+7810401+7810402+7770000)	05	175.728.468	182.002.355
	TOTAL VENITURI OPERAȚIONALE (rd.02+03+04+05)	06	175.832.573	182.035.577
II.	CHELTUIELI OPERAȚIONALE	07		
1.	Salariile și contribuțiile sociale aferente angajaților (ct. 6410000+6420000+ 6450100+6450200+6450300+6450400+ 6450500+6450600+6450800+ 6460000+6470000)	08	96.421.069	108.299.282
2.	Subvenții și transferuri (ct. 6700000+6710000+6720000+6730000+ 6740000+6750000+ 6760000+6770000+6780000+6790000)	09	4.345.223	5.372.926
3.	Stocuri, consumabile, lucrări și servicii executate de terți (ct. 6010000+ 6020100+6020200+6020300+6020400+6020500+6020600+6020700+ 6020800+6020900+6030000+6060000+6070000+6080000+6090000+ 6100000+6110000+6120000+6130000+6140000+6220000+6230000+ 6240100+6240200+6260000+6270000+6280000+6290100)	10	18.016.987	12.237.578
4.	Cheltuieli de capital, amortizări și provizioane (ct. 6290200+6810100+ 6810200+6810300+6810401+6810402+6820101+6820109+6820200+ 6890100+6890200)	11	21.122.065	25.795.084
5.	Alte cheltuieli operaționale (ct.6350000+6350100+6540000+6580101+ 6580109)	12	712.655	94.255
	TOTAL CHELTUIELI OPERAȚIONALE (rd.08+09+10+11+12)	13	140.617.999	151.799.125

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	An precedent	An curent
III.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	14		
	- EXCEDENT (rd.06- rd.13)	15	35.214.574	30.236.452
	- DEFICIT (rd.13- rd.06)	16		
IV.	VENITURI FINANCIARE (ct. 7630000+7640000+7650100+7650200+ 7660000+7670000+7680000+7690000+7860300+7860400)	17	1.482.095	1.421.461
V.	CHELTUIELI FINANCIARE (ct. 6630000+6640000+6650100+6650200+6660000+6670000+ 6680000+6690000+6860300+6860400+6860800)	18	152.803	40.463
VI.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA FINANCIARĂ	19		
	- EXCEDENT (rd.17- rd.18)	20	1.329.292	1.380.998
	- DEFICIT (rd.18- rd.17)	21		
VII.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA CURENTĂ	22		
	- EXCEDENT (rd.15+20-16-21)	23	36.543.866	31.617.450
	- DEFICIT (rd.16+21-15-20)	24		
VIII.	VENITURI EXTRAORDINARE (ct.7910000)	25	513.121	219.196
IX.	CHELTUIELI EXTRAORDINARE (ct.6900000+6910000)	26	0	0
X.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA EXTRAORDINARĂ	27		
	- EXCEDENT (rd.25-rd.26)	28	513.121	219.196
	- DEFICIT (rd.26-rd.25)	29		
XI.	REZULTATUL PATRIMONIAL AL EXERCITIULUI (BRUT)	29.1		
	- EXCEDENT (rd. 23+28-24-29)	29.2	37.056.987	31.836.646
	- DEFICIT (rd. 24+29-23-28)	29.3		
	Cheltuieli cu impozitul pe profit (din ct. 635 *)	29.4	0	0

SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE LA 31.12.2016

DENUMIREA INDICATORULUI	Cod rând	TOTAL	5310101	5600101*, 770*	Alte disponibilități (ct.5xx)
A	B	1	2	10	15
I. NUMERAR DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	01			172.028.104	12.846
1. Încasări	02	172.608.340	567.390	125.257.276	2.700
2. Plăți	03	125.827.366	567.390	46.770.828	10.146
3. Numerar net din activitatea operațională (rd. 02- rd.03)	04	46.780.974	0		
II. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE INVESTIȚII	05			0	0
1. Încasări	06	0	0	8.752.068	0
2. Plăți	07	8.752.068	0	-8.752.068	0
3. Numerar net din activitatea de investiții (rd.06-07)	08	-8.752.068	0		
III. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE FINANȚARE	09			-30.000.000	0
1. Încasări	10	-30.000.000	0	0	0
2. Plăți	11	0	0	-30.000.000	0

DENUMIREA INDICATORULUI	Cod rând	TOTAL	5310101	5600101*, 770*	Alte disponibilități (ct.5xx)
3. Numerar net din activitatea de finanțare (rd.10-rd.11)	12	-30.000.000	0	8.018.760	10.146
IV. CREȘTEREA(DESCREȘTEREA)NETĂ DE NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR (rd.04+rd.08+rd.12)	13	8.028.906	0	18.695.562	0
V. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA ÎNCEPUTUL ANULUI	14	18.695.562	0	0	x
- Sume recuperate în excedentul anului precedent **)	14.1	0	x	0,00	0
- Sume utilizate din excedentul anului precedent/ sume transferate din excedent la bugetul local/sume transferate din excedent pentru constituirea de depozite în trezorerie***)	14.2	0	x	0,00	0
Sume transferate din disponibilul neutilizat la finele anului precedent****)	14.3	0	x	18.693.512,00	0

SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE LA BĂNCI COMERCIALE LA DATA DE 31.12.2016

DENUMIREA INDICATORULUI	Cod rând	Total	5310402	5500102, 5600402, 5120402, 550
A	B	1	2	3
I. NUMERAR DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	01			
1. Încasări	02	47.476.702	1.022.343	46.454.359
2. Plăți	03	29.038.005	1.022.298	28.015.707
3. Numerar net din activitatea operațională (rd. 02- rd.03)	04	18.438.697	45	18.438.652
II. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE INVESTIȚII	05			
1. Încasări	06	0	0	0
2. Plăți	07	0	0	0
3. Numerar net din activitatea de investiții (rd.06-07)	08	0	0	0
III. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE FINANȚARE	09			
1. Încasări	10	0	0	0
2. Plăți	11	0	0	0
3. Numerar net din activitatea de finanțare (rd.10-rd.11)	12	0	0	0
IV. CREȘTEREA(DESCREȘTEREA)NETĂ DE NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR (rd.04+rd.08+rd.12)	13	18.438.697	45	18.438.652
V. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA ÎNCEPUTUL ANULUI	14	22.690.730	0	22.690.730
1. Diferențe de curs favorabile	15	9.673	89	9.584
2. Diferențe de curs nefavorabile	16	30.298	134	30.164
VI. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA FINELE PERIOADEI (rd.13+14 +15-16)	17	41.108.802	0	41.108.802

EXECUȚIA BUGETULUI DE VENITURI ȘI CHELTUIELI AL ASF PE ANUL 2016

Denumirea indicatorilor	Cod bugetar	Prevederi anuale 2016	Realizări cumulate la 31.12.2016	Grad realizare față de prevederi
1	2	3	4	5=4/3
VENITURI TOTALE, din care:		149.748.192	174.121.094	116
Cote aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și oferte publice, din care:	36.10.50	8.404.100	17.150.195	204
Cota din valoarea tranzacțiilor cu instrumente financiare derulate în cadrul sistemelor de tranzacționare supravegheate, cu excepția tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate	36.10.50	6.100.000	4.716.423	77
Tarife aplicabile tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate derulate în cadrul sistemelor de tranzacționare supravegheate	36.10.50	600	118	70
Cote percepute pentru monitorizarea tranzacțiilor efectuate în afara sistemelor de tranzacționare (turnaround)	36.10.50	453.500	465.146	103
Tarif perceput pentru monitorizarea tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate derulate în afara sistemelor de tranzacționare supravegheate	36.10.50	0	0	
Cotă din valoarea ofertelor publice de vânzare	36.10.50	1.150.000	1.144.031	99
Cotă din valoarea ofertelor publice de cumpărare/ preluare	36.10.50	700.000	10.824.477	1.546
Cote și taxe aplicabile pentru funcționarea/ administrarea/ supravegherea organismelor de plasament colectiv, fondurilor de pensii private și asigurătorilor/ brokerilor de asigurare/ reasigurare, din care:	36.10.50	128.938.892	146.714.413	114
Cotă lunară din valoarea activului net al fondurilor de investiții (organismelor de plasament colectiv)	36.10.50	38.000.000	37.010.581	97
Cotă lunară din valoarea activului net al fondurilor de pensii administrate privat (pilon II)	36.10.50	25.660.000	25.780.549	100
Taxă lunară din valoarea contribuțiilor brute încasate de fondurile de pensii private (pilon II)	36.10.50	16.234.000	17.445.844	107
Cotă lunară din valoarea activului net al fondurilor de pensii facultative (pilon III)	36.10.50	1.722.974	1.749.877	102
Taxă lunară din valoarea contribuțiilor brute încasate de fondurile de pensii facultative (pilon III)	36.10.50	606.518	682.667	113
Taxă de funcționare aplicabilă depozitarilor fondurilor de pensii administrate privat	36.10.50	397.000	393.643	99
Taxă de funcționare aplicabilă asigurătorilor și brokerilor de asigurare	36.10.50	23.000.000	28.142.057	122
Contribuția la dezvoltarea și întreținerea bazei de date CEDAM și pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări de răspundere civilă auto	36.10.50	23.318.400	35.509.195	152
Venituri provenite din alte activități, din care:	36.10.50	9.185.200	6.690.951	73
Tarif/ taxă soluționare a cererilor de autorizare/ avizare/ aprobare/ atestare și retragere autorizație entități reglementate	36.10.50	1.500.000	1.080.928	72
Tarif/ taxă de înscriere/ înregistrare/ menținere/ radiere în/ din evidențele și registrele ASF	36.10.50	785.200	320.100	41

Denumirea indicatorilor	Cod bugetar	Prevederi anuale 2016	Realizări cumulate la 31.12.2016	Grad realizare față de prevederi
Cote/ tarife/ taxe percepute pentru monitorizarea entităților reglementate de ASF prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare (OUG nr. 93/2012), cu excepția societăților de investiții	36.10.50	6.800.000	5.273.923	90
Tarife și taxe din alte activități desfășurate de ASF	36.10.50	100.000	16.000	15
Amenzi	35.01.02	150.000	179.761	130
Diverse venituri, din care		3.070.000	3.031.191	98
Venituri financiare	31.03.00	2.000.000	1.094.542	55
Venituri din chirii	30.05.30	910.000	910.366	100
Alte venituri	36.10.50	160.000	1.026.283	641
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	36.32.00		354.583	
CHELTUIELI TOTALE, din care:	80.01.30	164.090.101	134.784.000	82
CHELTUIELI CURENTE	80.01.30	144.988.781	126.031.564	87
CHELTUIELI DE PERSONAL din care:	80.01.30.10	117.452.808	108.569.441	92
Cheltuieli salariale în bani	80.01.30.10.01	94.451.000	88.114.822	93
Salarii de baza	80.01.30.10.01.01	77.390.000	73.232.931	95
Fond de premii	80.01.30.10.01.08	13.440.000	12.979.282	97
Indemnizații plătite unor persoane din afara instituției	80.01.30.10.01.12	110.000	51.858	47
Indemnizații de delegare	80.01.30.10.01.13	660.000	658.030	98
Alte drepturi salariale în bani (ajutoare sociale, pachete compensatorii)	80.01.30.10.01.30	2.851.000	1.192.721	42
Cheltuieli salariale în natură	80.01.30.10.02	4.427.896	2.219.535	50
Tichete de masă	80.01.30.10.02.01	1.100.000	1.011.542	92
Vouchere de vacanță	80.01.30.10.02.06	1.627.896	0	0,00
Alte drepturi salariale în natură (pachete beneficii, cadouri pentru copii)	80.01.30.10.02.30	1.700.000	1.207.993	71
Contribuții, din care:	80.01.30.10.03	18.573.912	18.235.084	98
Contribuții de asigurări sociale de stat	80.01.30.10.03.01	12.088.000	11.947.887	99
Contribuții de asigurări șomaj	80.01.30.10.03.02	463.120	424.289	92
Contribuții de asigurări sociale de sănătate	80.01.30.10.03.03	4.683.632	4.562.796	97
Contribuții de asigurări accidente de muncă și boli profesionale	80.01.30.10.03.04	140.874	133.993	95
Contribuții pt concedii și indemnizații	80.01.30.10.03.06	1.198.286	1.166.119	97
BUNURI ȘI SERVICII	80.01.30.20	21.753.973	12.089.197	56
Bunuri și servicii	80.01.30.20.01	7.864.520	4.960.264	65
Furnituri de birou	80.01.30.20.01.01	773.980	240.826	31

Denumirea indicatorilor	Cod bugetar	Prevederi anuale 2016	Realizări cumulate la 31.12.2016	Grad realizare față de prevederi
Materiale de curățenie	80.01.30.20.01.02	100.000	8.134	8
Încălzit, iluminat și forța motrice	80.01.30.20.01.03	1.035.000	745.587	72
Apă, canal, salubritate	80.01.30.20.01.04	100.000	62.266	62
Carburanți și lubrifianți	80.01.30.20.01.05	300.000	213.636	71
Piese de schimb	80.01.30.20.01.06	100.000	71.138	71
Poștă, telecomunicații, radio, TV, internet	80.01.30.20.01.08	595.680	380.979	64
Materiale și prestări de servicii cu caracter funcțional	80.01.30.20.01.09	357.980	285.921	80
Alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcționare	80.01.30.20.01.30	4.501.880	2.951.777	68
Reparații curente	80.01.30.20.02.00	140.000	40.780	29
Bunuri de natura obiectelor de inventar	80.01.30.20.05	276.800	208.702	75
Alte obiecte de inventar	80.01.30.20.05.30	276.800	208.702	75
Deplasări	80.01.30.20.06	1.303.303	957.389	75
Deplasări interne, detașări, transferări	80.01.30.20.06.01	275.000	206.234	75
Deplasări în străinătate	80.01.30.20.06.02	1.028.303	751.155	74
Cărți, publicații și materiale documentare	80.01.30.20.11.00	55.000	47.426	86
Consultanță și expertiză	80.01.30.20.12.00	4.074.000	487.825	12
Pregătire profesională	80.01.30.20.13.00	386.000	215.488	56
Protecția muncii	80.01.30.20.14.00	380.000	276.462	73
Cheltuieli judiciare și extrajudiciare	80.01.30.20.25.00	50.000	15.488	31
Alte cheltuieli	80.01.30.20.30	7.224.350	4.879.373	68
Reclamă și publicitate	80.01.30.20.30.01	63.800	30.542	48
Protocol și reprezentare	80.01.30.20.30.02	606.600	599.015	99
Prime de asigurare non-viață	80.01.30.20.30.03	180.000	57.402	32
Chirii	80.01.30.20.30.04	4.136.000	3.942.548	95
Alte cheltuieli cu bunuri și servicii	80.01.30.20.30.30	2.237.950	249.866	11
TRANSFERURI - cotizații organisme internaționale	80.01.30.55	5.782.000	5.372.926	93
Transferuri externe	80.01.30.55.02	5.782.000	5.372.926	93
Contribuții și cotizații la organisme internaționale	80.01.30.55.02.01	5.782.000	5.372.926	93
CHELTUIELI DE CAPITAL	80.01.30.70	19.101.320	8.752.436	46
TITLUL X ACTIVE NEFINANCIARE	80.01.30.71	19.101.320	8.752.436	46
Active fixe	80.01.30.71.01	19.101.320	8.752.068	46
Construcții	80.01.30.71.01.01	500.000	0	0,00
Mașini, echipamente și mijloace de transport	80.01.30.71.01.02	6.750.860	5.747.973	85
Mobilier, aparatură birotică și active corporale	80.01.30.71.01.03	300.000	165.739	55
Alte active fixe	80.01.30.71.01.30	11.550.460	2.838.724	25
EXCEDENT/DEFICIT CURENT		-14.341.909	39.337.094	

RAPORT ASUPRA BILANȚULUI CONTABIL ȘI CONTULUI DE REZULTAT PATRIMONIAL ÎNTOCMITE LA DATA DE 31.12.2016

Activele necurente (imobilizări corporale și necorporale, active financiare) au scăzut, în principal, ca urmare a faptului că o parte din investițiile financiare aflate în sold la începutul anului sub formă de titluri de stat pe termen mai mare de un an au fost reinvestite sub formă de titluri de stat pe termen de sub un an.

Totalul activelor la 31.12.2016 a crescut cu 31.900.644 lei, creștere generată de disponibilitățile financiare acumulate în cursul anului 2016.

Totalul datoriilor din bilanț la 31.12.2016, în cuantum de 54.624.906 lei cuprinde, în cea mai mare parte, provizioane pentru litigii, restructurare, concedii de odihnă neefectuate.

Valoarea estimată a litigiilor recunoscute în situațiile financiare este de 36.926.610 lei, din care suma provizioanelor pentru litigii de muncă în care ASF este implicată este de 22.419.900 lei.

Celelalte provizioane pentru litigii cu caracter patrimonial, precum și provizioanele pentru concedii de odihnă neefectuate, provizioanele pentru pensionare, au fost evaluate la suma de 14.506.710 lei.

Celelalte datorii reprezintă, în cea mai mare parte, drepturi de personal aferente lunii decembrie achitate în ianuarie 2017. Rezultatul reportat a crescut pe seama includerii excedentului din anul precedent.

Rezultatul patrimonial este unul pozitiv, în creștere față de cel din anul precedent, creștere generată de reluarea la venituri a provizioanelor necurente pentru litigii patrimoniale rămase fără obiect ca urmare a soluționării/ redimensionării șanselor de câștig.

CONTUL DE EXECUȚIE BUGETARĂ

În conformitate cu prevederile art.18 din OUG nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară aprobată cu modificări prin Legea nr. 113/2013, ASF se finanțează integral din venituri proprii extrabugetare. Structura veniturilor, precum și nivelul sunt reglementate în Regulamentul nr.16/2014 privind veniturile ASF.

Cheltuielile sunt stabilite prin bugetul anual al ASF, în conformitate cu obiectivele și sarcinile acesteia.

Excedentul curent al execuției bugetului ASF a fost de 39.337.094 lei.

Contul de execuție bugetară cuprinde la partea de venituri – încasările realizate, iar la partea de cheltuieli – plățile efectuate. Excedentul bugetar s-a stabilit ca diferență între veniturile încasate și plățile efectuate.

VENITURILE realizate în anul 2016 au fost încasate în baza Regulamentului nr.16/2014 privind veniturile ASF, cu modificările și

completările ulterioare (în anul 2016, modificările au fost aduse începând cu 01 august 2017, prin Regulamentul nr.7/2016).

Veniturile încasate din activitatea de bază au fost în cuantum de 174.121.094 lei (38.772.845 euro), reprezentând un grad de realizare de 116% față de prevederile aferente. Comparativ cu veniturile încasate în anul 2015, în cuantum de 157.267.248 lei, suma încasată în 2016 este cu 11% mai mare.

Situația veniturilor ASF în anul 2016 pe structuri

Articol	Prevederi anuale 2016	Realizări cumulate la 31.12.2016	Grad realizare față de prevederi (%)
0	1	2	3=2/1
Cote aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și oferte publice	8.404.100	17.150.195	204
Cote și taxe aplicabile pentru funcționarea/administrarea/supravegherea organismelor de plasament colectiv, fondurilor de pensii private și asigurătorilor/brokerilor de asigurare/reasigurare	128.938.892	146.714.413	114
Venituri provenite din alte activități	9.185.200	6.690.951	73
Amenzi	150.000	179.761	120
Alte venituri	3.070.000	3.031.191	99
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent		354.583	
TOTAL VENITURI	149.748.192	174.121.094	116

Evoluția veniturilor ASF în perioada 2015 - 2016 pe structuri

Articol	Execuție 2015	Execuție 2016	Procent creștere (%)
0	1	2	3=2/1
Cote aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și oferte publice	6.287.407	17.150.195	273
Cote și taxe aplicabile pentru funcționarea/ administrarea/supravegherea organismelor de plasament colectiv, fondurilor de pensii private și asigurătorilor/ brokerilor de asigurare/reasigurare	138.583.758	146.714.413	106
Venituri provenite din alte activități	9.030.424	6.690.951	74
Amenzi	260.785	179.761	69
Alte venituri	3.109.874	3.031.191	97
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	1.064.049	354.583	33
TOTAL VENITURI	157.267.248	174.121.094	116

Veniturile din cote aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și oferte publice au înregistrat un volum al încasărilor în anul 2016 de **17.150.195 lei**, reprezentând **204%** din prognostatul perioadei. Cele mai relevante cote din cadrul acestei categorii de venituri se prezintă după cum urmează:

- Cota din valoarea tranzacțiilor cu instrumente financiare derulate în cadrul sistemelor de tranzacționare supravegheate, cu excepția tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate (până la 0,06%) 4.716.423 lei – grad de realizare 77% față de prognostatul perioadei, urmare a scăderii volumului tranzacțiilor derulate pe Bursa de Valori. Față de anul precedent veniturile din această sursă au scăzut cu 10%.
- Cota din valoarea ofertelor publice de vânzare (între 0,05% și 0,1%, dar nu mai mult de 500.000 lei, respectiv 1.000.000 lei) – 1.144.031 lei – grad de realizare 99% față de bugetat și cu 166% mai mari decât realizările anului precedent.
- Cota din valoarea ofertelor publice de cumpărare - preluare (între 1% și 1,5%) – 10.824.477 lei – grad de realizare 1,546%, cu 7348% mai mult decât realizările anului precedent.

Depășirea semnificativă a veniturilor prognozate din această sursă este cauzată de derularea, în luna septembrie 2016, a două oferte semnificative: **o ofertă de preluare a Albalact și o ofertă de cumpărare derulată de către Fondul Proprietatea, în valoare cumulată de circa 9.000.000 lei. Veniturile din aceste surse au generat, în anul 2016, circa 10% din încasările totale ale ASF pe aceeași perioadă.**

Față de realizările anului 2015, **veniturile realizate din aceste surse, au crescut cu 173%.**

Veniturile din cote și taxe aplicabile pentru funcționarea/ administrarea/ supravegherea organismelor de plasament colectiv, fondurilor de pensii private și asigurătorilor/ brokerilor de asigurare/ reasigurare au înregistrat un volum al încasărilor în anul 2016 în cuantum de **146.714.413 lei**, reprezentând **114%** din prognostatul perioadei. Sursele principale de încasări la aceste categorii se prezintă după cum urmează:

- Cota de 0,0078% din valoarea activului net al fondurilor de investiții (organismelor de plasament colectiv) – 37.010.581 lei – (grad de realizare 97% față de bugetat), cu 2% mai mult decât realizările anului precedent.
- Cota de 0,0078% din valoarea activului net al fondurilor de pensii administrate privat și taxă lunară de 0,3% din valoarea contribuțiilor brute încasate de fondurile de pensii private (Pilon II) – 43.226.393 lei – (grad de realizare 103,18%), cu 27% mai mult decât în anul 2015.
- Cota de 0,01% din valoarea activului net al fondurilor de pensii facultative și taxă lunară de 0,25% din valoarea contribuțiilor brute încasate de fondurile de pensii facultative (Pilon III), precum și din taxa de funcționare aplicabilă depozitarilor – 2.432.544 lei – (grad de realizare 104,42%). În anul 2016 aceste venituri au scăzut comparativ cu anul 2015 (cu 35,69%) ca urmare a unor cote reduse cu 50% față de anul precedent.
- Taxă de funcționare de 0,3% aplicabilă asigurătorilor și brokerilor de asigurare (contribuție pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de activități generale – 0,4%, respectiv pentru asigurări de viață – 0,3%, și taxa de funcționare pentru brokeri – 0,2%, odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului nr.7/2016) – 28.142.057 lei – (grad de realizare 122%), în scădere față de realizările perioadei similare, cu un procent de 5,18%.
- Contribuția de 0,8% la dezvoltarea și întreținerea bazei de date CEDAM și pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări de răspundere civilă auto (contribuție pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări de răspundere civilă auto – 1%, odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului nr.7/2016) – 35.509.195 lei, în creștere față de realizările anului 2015 (32.530.967 lei), cu un procent de 9%.

Veniturile din aceste surse au generat, în anul 2016, circa 84% din încasările totale ale ASF pe aceeași perioadă. Față de anul 2015, **venituri realizate din aceste surse au crescut cu 6%.**

În ceea ce privește **creanțele neîncasate**, menționăm că, la data de 31.12.2016, sunt înregistrate următoarele cazuri:

- Fondul Proprietatea figurează cu suma de 1.704.822,85 lei neachitată, reprezentând cota parte din datoria lunii februarie, iunie 2016, pentru care entitatea a notificat ASF că suma a fost compensată ca urmare a executării de către investitori FNI.
- Societatea de Asigurare – Reasigurare ASTRA SA figurează cu suma de 1.759.042 lei, sumă cu care ASF este înscrisă la masa credală.
- Carpatica Asig figurează cu suma de 589.275 lei, reprezentând creanță neachitată începând cu luna august 2016, pentru care a fost notificată prin somație de plată, în data 18.10.2016, urmând a fi parcursă procedura de recuperare/ înscriere la masa credală.

Venituri provenite din alte activități, care cuprind veniturile aferente tarifelor, taxelor de autorizare/ avizare/ aprobare/ atestare/ retragere autorizație, taxe de înscriere/ înregistrare/ menținere/ radiere, cote/ tarife/ taxe pentru monitorizare și alte taxe/ tarife așa cum sunt prevăzute în anexa nr.3 la Regulamentul nr. 16/2014, cu modificările și completările ulterioare, au înregistrat o valoare totală încasată în anul 2016 în cuantum de **6.690.951 lei**, în scădere față de suma prognozată pentru această perioadă, cu un procent de 27%. În cadrul acestei rubrici, ponderea cea mai importantă, circa 80%, provine din venituri aferente cotelor pentru monitorizarea entităților reglementate de ASF din Sectorul Instrumente și Investiții Financiare (cota de 1% aplicată la veniturile din exploatare a entităților supravegheate).

Veniturile din aceste surse au generat, în anul 2016, circa 4% din încasările totale ale ASF pe aceeași perioadă.

Veniturile din amenzi, aplicate pentru entitățile provenind din Sectorul Asigurări Reasigurări, s-au cifrat, în perioada de analiză, la valoarea de 179.761 lei, în scădere față de anul anterior cu un procent de 31%.

Capitolul **Diverse venituri** a înregistrat, în perioada de analiză, o valoare de **3.031.191 lei**, în scădere față de prognozatul anului, cu un procent de 1% și față de realizările anului 2015 cu un procent de 3%.

Acest capitol include veniturile financiare obținute din plasarea disponibilităților ASF în depozite, titluri de stat – 1.094.542 lei, venituri din închirierea spațiilor deținute de ASF – 910.366 lei, alte venituri 1.026.283 lei (imputații, penalități, restituire de cauțiuni plătite de fosta CNVM în cazul FNI, inclusiv sumele restituite de către angajații fostei CSSPP ca urmare a sentințelor emise în dosarul nr. 41924/2014 dintre ASF și Curtea de Conturi).

CHELTUIELILE totale realizate în anul 2016 au fost în cuantum 134.712.678 lei (29.997.479 euro) – reprezentând un grad de realizare de 82% față de prevederile aferente perioadei. Comparativ cu cheltuielile efectuate în anul trecut, în cuantum de 120.767.137 lei, în anul 2016 suma cheltuielilor este cu 12% mai mare.

Situația cheltuielilor ASF în anul 2016

Articol	Prevederi anuale 2016	Realizări cumulate la 31.12.2016	Grad realizare față de prevederi (%)
0	1	2	3=2/1
Cheltuieli de personal din care:	117.452.808	108.569.441	92
• cheltuieli cu salariile în bani	94.451.000	88.114.822	93
• cheltuieli cu salariile în natură	4.427.896	2.219.535	50
• contribuțiile instituției la bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale	18.573.912	18.235.084	98
Cheltuieli cu bunurile și serviciile	21.753.973	12.089.197	56
Cotizații la organismele internaționale	5.782.000	5.301.604	92
Cheltuieli de capital	19.101.320	8.752.436	46
TOTAL CHELTUIELI	164.090.101	134.712.678	82

Evoluția cheltuielilor ASF în perioada 2015 - 2016

Articol	EXECUȚIE 2015	EXECUȚIE 2016	Procent creștere (%)
1	2	3	4=3/2
Cheltuieli de personal	97.321.171	108.569.441	112
• Bunuri și servicii	17.832.491	12.089.197	68
• Dobânzi	1.142	0	0
• Cotizații organisme internaționale	4.318.652	5.301.604	123
Cheltuieli de capital	2.357.730	8.752.436	371
CHELTUIELI TOTALE	121.831.186	134.712.678	111

Cheltuieli de personal, în cuantum total de **108.569.441 lei** (93% din prevederile bugetate), reprezintă salarii de bază, prime, alte drepturi (ex: ajutoare de naștere, căsătorie, medicale, înmormântare, 200 lei/ 250 lei (din noiembrie 2016), pensie facultativă suportată de către angajator etc.), tichete de masă, la care se adaugă contribuțiile instituției.

Cheltuielile de personal în anul 2016 au reprezentat circa **80% în totalul cheltuielilor autorității**, respectiv cca. **62% în totalul veniturilor realizate**.

Față de realizările anului 2015, **cheltuielile de personal au crescut în anul 2016 cu 12%, creștere datorată, în principal, modificărilor intervenite în Contractul Colectiv de Muncă**

Cheltuieli cu bunuri și servicii, în cuantum total de 12.089.197 lei (56% din prevederile bugetate), au constat în:

- achiziții de furnituri de birou, materiale curățenie, carburanți, contravaloarea serviciilor de utilități, telefonie, internet, servicii pază, service auto, servicii întreținere centrale termice, servicii arhivare, agenții de presă (Bloomberg, Reuters) etc. – suma plătită în anul 2016 a fost de 4.960.264 lei, comparabilă cu cea din anul 2015 și reprezentând 65% din suma prevăzută pentru această perioadă;
- deplasări interne și externe: 957.389 lei – reprezentând 74% din suma prevăzută transportului și altor cheltuieli neprevăzute, exclusiv indemnizația de deplasare (diurna și cazarea, în sumă de 658.030 lei, se cuprinde în cheltuielile de personal);
- consultanță și expertiză – 487.825 lei – reprezintă 12% din prevederile bugetate și constă în plăți în cadrul contractelor de asistență juridică, consultanță, servicii de audit financiar. Gradul mic de utilizare a sumelor alocate pe acest articol este dat de faptul că, în anul 2016, nu s-au făcut plăți către conciliatorii SAL-Fin;
- alte cheltuieli: 4.879.373 lei constau, în cea mai mare parte, din plăți reprezentând chiria plătită de către ASF către EximBank – 3.942.548 lei (80,72%), cheltuieli pentru acțiuni de protocol și reprezentare – 599.015 lei, alte cheltuieli etc.

Față de realizările anului 2015, cheltuielile cu bunuri și servicii au scăzut cu circa 32%, respectiv de la 17.832.491 lei la 12.089.197 lei (scădere determinată în principal de renunțarea la serviciile externe pentru întreținere a bazei CEDAM/ EWS).

Transferuri internaționale – reprezintă cotizațiile la organismele internaționale (ESMA, EIOPA, IOSCO, IAIS, IOPS) la care ASF este membru – suma totală plătită în anul 2016 a fost în cuantum de 5.301.604 lei, în limita bugetului aprobat de 5.782.000 lei. Creșterea înregistrată a fost determinată atât de creșterea cotei la bugetele autorităților internaționale, cât și a cursului valutar.

Cheltuieli de capital, în cuantum de 8.752.436 lei (45,82% din suma bugetată), reprezintă suma totală plătită în anul 2016 pentru: extinderea sistemului de securitate acces sediu – 149.012 lei; achiziții autoturisme (transa I) - 703.646 lei; plăți în cadrul proiectul privind dezvoltarea infrastructurii descentralizare constând în achiziție PC-uri, laptop-uri – 1.923.547 lei; plăți în cadrul proiectul privind dezvoltarea infrastructurii centralizare constând în achiziții de echipamente hard și licențe Oracle – 2.989.930 lei; contribuție ASF la proiectul MiFIR Instruments Reference Data (implementat prin ESMA) – 107.469 lei; alte investiții – 443.277 lei; proiectul privind implementarea soluției de printare-digitizare - 777.396 lei.

Față de realizările anului 2015, cheltuielile cu investițiile au crescut de circa 4 ori, respectiv de la 2.357.730 lei la 8.752.436 lei. Cheltuielile cu investițiile prevăzute și nerealizate în anul 2016 au vizat achiziția de autoturisme (transa II), ca urmare a anularii procedurii de licitație, achiziția soluțiilor informatice privind implementarea business intelligence, ERP, risk management, Solvency II.

EXCEDENTUL CURENT PE ANUL 2016 (venituri curente încasate – cheltuieli plătite)

Excedentul curent al anului 2016 este în cuantum de 39.337.094 lei.

Realizarea acestui excedent este rezultatul, pe de o parte, a creșterii veniturilor curente (+16%), în principal ca urmare a derulării ofertelor publice descrisă la paragraful de "Venituri", dar și ca urmare a unor încasări din cota RCA mai mari decât cele previzionate, pe fondul realizării unei economii la cheltuieli (- 18%) dar și a nerealizării unor proiecte de investiții (cheltuieli de capital), a căror finalitate se va evidenția în anul 2017 și în perspectiva.

În aceste condiții, excedentul cumulat la nivelul anului 2016, respectiv venituri curente încasate + excedent din anii precedenți – cheltuieli plătite va fi de 150.554.128 lei (33.525.013 euro), din care excedentul reportat la 01.01.2016 din anii precedenți a fost de 111.145.712 lei.

Raportul de audit

Ernst & Young Assurance Services SRL
Clădirea Bucharest Tower Center, Etaj 22
Bd. Ion Mihalache nr. 15-17, Sector 1
011171 București, România

Telex: +40 21 602 4000
Fax: +40 21 310 7193
office@ro.ey.com
ey.com

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Către Consiliul Autorității de Supraveghere Financiară

Raport asupra situațiilor financiare

Opinia

Am auditat situațiile financiare anexate ale Autorității de Supraveghere Financiară ("ASF") care cuprind bilanțul la data de 31 decembrie 2016, contul de rezultat patrimonial, situația modificărilor în structura activelor nete/capitalurilor proprii, situația fluxurilor de trezorerie, contul de execuție a bugetului pentru exercitiul financiar încheiat la această dată și anexe (Disponibil din mijloace cu destinație specială, Situația plăților efectuate din buget și nejustificate prin bunuri, lucrări, servicii la finele perioadei, Plăți restante, Situația activelor și datoriilor financiare ale instituțiilor publice din Administrația centrală, Situația activelor fixe amortizabile, Situația activelor fixe neamortizabile) cât și un sumăr al politicilor contabile semnificative și alte note explicative incluse în « Raportul de analiză pe baza de bilanț încheiat la data de 31 decembrie 2016 și execuția bugetului de venituri și cheltuieli la 31 decembrie 2016 ».

În opinia noastră, situațiile financiare anexate oferă o imagine fidelă și justă a poziției financiare a ASF la data de 31 decembrie 2016, ca și a performanței financiare și a fluxurilor de numerar ale acesteia pentru exercitiul financiar încheiat la această dată, în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1917/2005, cu modificările și clarificările ulterioare și cu politicile contabile descrise în « Raportul de analiză pe baza de bilanț încheiat la data de 31 decembrie 2016 și execuția bugetului de venituri și cheltuieli la 31 decembrie 2016 ».

Bazele opiniei

Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internaționale de Audit (ISA). Responsabilitățile noastre conform acestor standarde sunt descrise mai detaliat în secțiunea „Responsabilitățile auditorului pentru auditul situațiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenți față de Societate conform Codului etic al profesioniștilor contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (codul IESBA) și conform cerințelor etice care sunt relevante pentru auditul situațiilor financiare în România și ne-am îndeplinit responsabilitățile etice conform acestor cerințe și conform Codului IESBA. Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastră.

Alte aspecte

Situațiile financiare ale ASF pentru exercitiul financiar încheiat la 31 decembrie 2015 au fost auditate de către un alt auditor, care a exprimat o opinie cu rezerve asupra acestor situații financiare la data de 12 februarie 2016, datorită unor aspecte privind provizionul de restructurare care se referea la exercitiul financiar încheiat la 31 decembrie 2013, fără a avea un impact în exercitiul financiar încheiat la 31 decembrie 2015.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situațiile financiare

Conducerea ASF are responsabilitatea întocmirii și prezentării fidele a situațiilor financiare în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1917/2005, cu modificările și clarificările ulterioare și cu politicile contabile descrise în « Raportul de analiză pe baza de bilanț încheiat la data de 31 decembrie 2016 și executia bugetului de venituri și cheltuieli la 31 decembrie 2016 », și pentru acel control intern pe care conducerea îl considera necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare care sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

La întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă să evalueze abilitatea ASF de a-și desfășura activitatea conform principiului continuității activității și să prezinte, dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității și folosirea principiului continuității activității, mai puțin în cazul în care conducerea intenționează să lichideze ASF sau să înceteze activitatea sau nu are nicio alternativă reală decât să procedeze astfel.

Persoanele responsabile cu guvernanta au responsabilitatea supravegherii procesului de raportare financiară a ASF.

Responsabilitățile auditorului pentru auditul situațiilor financiare

Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, luate în ansamblu, nu conțin denaturări semnificative cauzate de eroare sau fraudă și de a emite un raport de audit care să includă opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, însă nu este o garanție că un audit desfășurat în conformitate cu standardele ISA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, atât la nivel individual sau luate în ansamblu, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

Ca parte a unui audit în conformitate cu standardele ISA, ne exercitam rationamentul profesional si ne mentinem scepticismul profesional pe intreg parcursul auditului. De asemenea:

- ▶ Identificam si evaluam riscurile de denaturare semnificativa a situatiilor financiare, cauzate fie de fraudă fie de eroare, stabilim si efectuam proceduri de audit care sa raspunda acestor riscuri si obtinem probe de audit suficiente si adecvate pentru a constitui o baza pentru opinia noastra. Riscul de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decat cel de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate include complicitate, falsuri, omisiuni intentionate, declaratii false sau evitarea controlului intern.
- ▶ Intelegem controlul intern relevant pentru audit pentru a stabili procedurile de audit adecvate in circumstantele date, dar nu si in scopul exprimarii unei opinii asupra eficacitatii controlului intern al ASF.
- ▶ Evaluam gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate si rezonabilitatea estimarilor contabile si a prezentarilor aferente de informatii realizate de catre conducere.
- ▶ Concluzionam asupra caracterului adecvat al utilizarii de catre conducere a principiului continuitatii activitatii si determinam, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea genera indoilei semnificative privind capacitatea ASF de a-si continua activitatea. In cazul in care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia, in raportul de audit, asupra prezentarilor aferente din situatiile financiare sau, in cazul in care aceste prezentari sunt neadecvate, trebuie sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului nostru de audit. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina ca ASF sa nu isi mai desfasoare activitatea in baza principiului continuitatii activitatii.
- ▶ Evaluam prezentarea, structura si continutul general al situatiilor financiare, inclusiv al prezentarilor de informatii, si masura in care situatiile financiare reflecta tranzactiile si evenimentele de baza intr-o maniera care realizeaza prezentarea fidela.

Comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, obiectivele planificate si programarea in timp a auditului, precum si constatarile semnificative ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului nostru.

In numele

Ernst & Young Assurance Services SRL

Inregistrat la Camera Auditorilor Financiari din Romania
Cu nr. 77/15 august 2001

Anamaria Cora
Numele semnatarului: Anamaria Cora

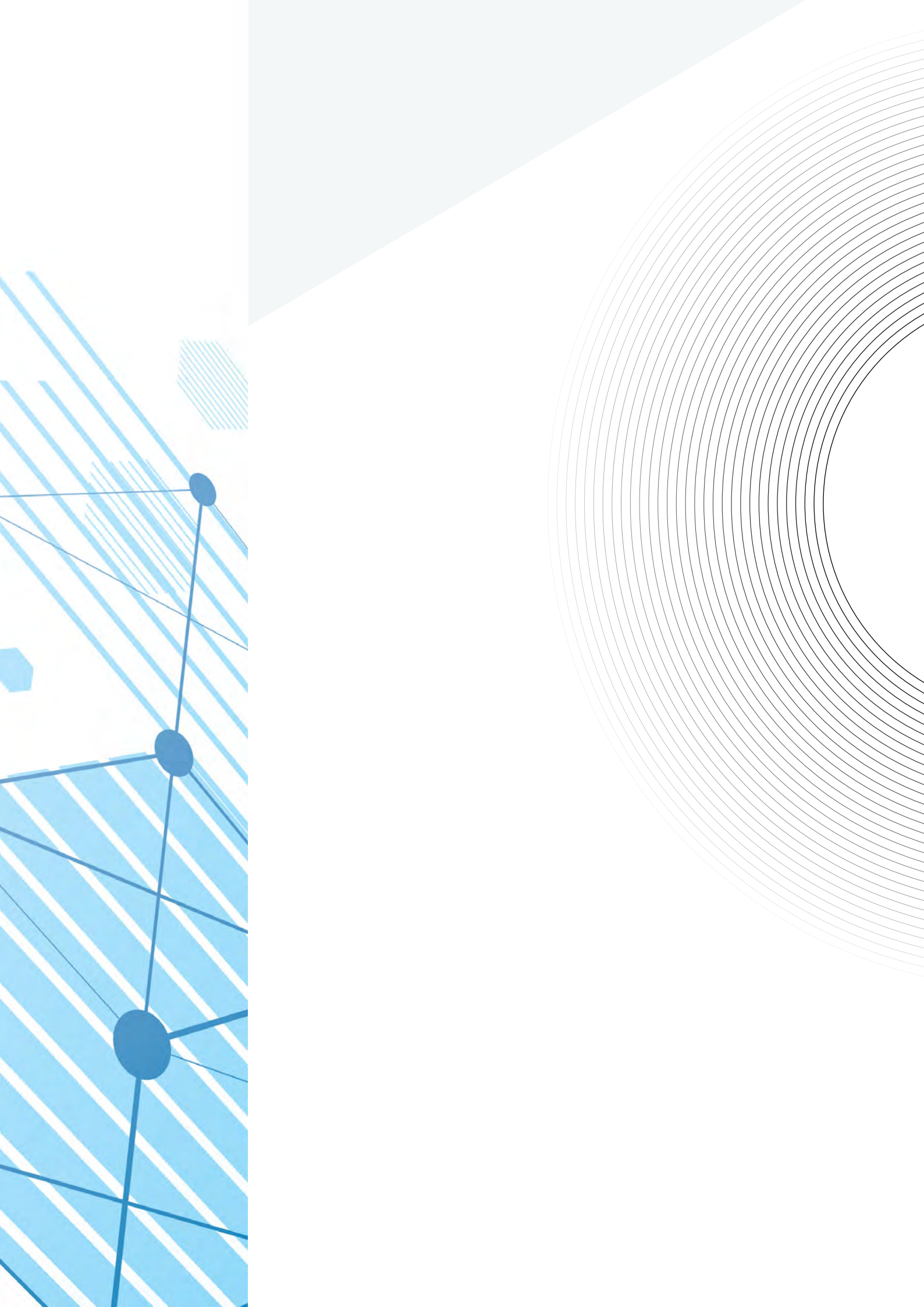
Inregistrat la Camera Auditorilor Financiari din Romania
Cu nr. 1593 / 16 august 2005

Bucuresti, Romania
17 februarie 2017

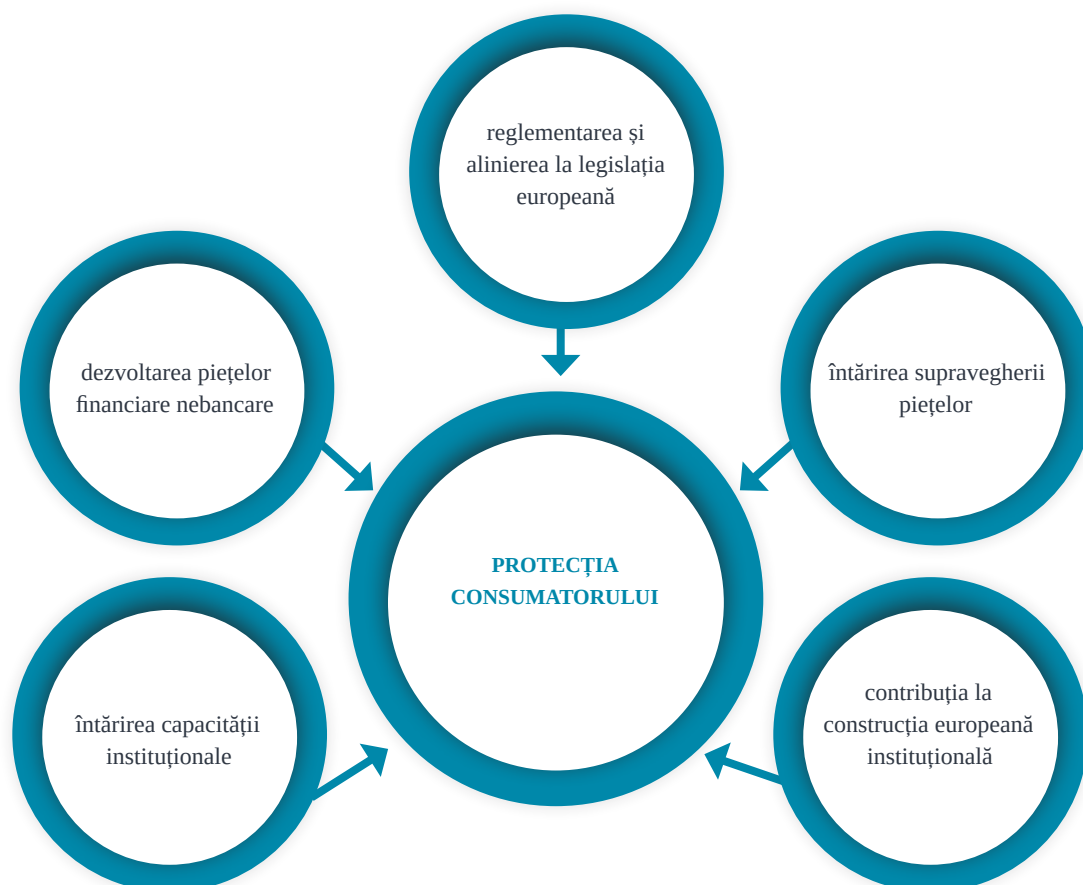
Obiectivele ASF pe 2017

Obiective strategice pentru anul 2017

ASF își va concentra activitatea pe asigurarea sustenabilității obiectivelor strategice începute în 2016, iar pe lângă acestea Programul strategic al ASF pe anul 2017 vizează:

- Menținerea și funcționarea ordonată și corectă a piețelor;
- Corelarea cu legislația europeană și cu cele mai bune practici internaționale în domeniu;
- Creșterea încrederii investitorilor în piața financiară nebancaară și protecția acestora.

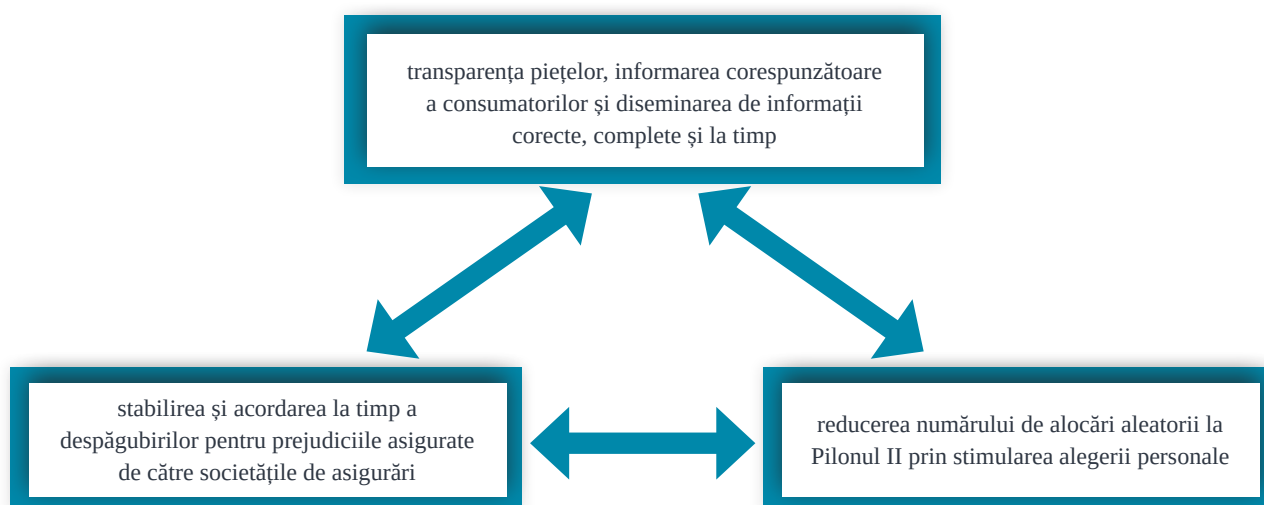

PROTECȚIA CONSUMATORILOR

Conform legii, toate prerogativele cu care a fost învestită Autoritatea de Supraveghere Financiară se circumscriu obiectivului fundamental de protecție a consumatorilor de produse financiare oferite de piața financiară nebancaară. Astfel, activitățile de reglementare și de supraveghere a piețelor și entităților care activează în cadrul acestora se raportează la acest obiectiv permanent de protecție a consumatorilor, punându-se în continuare accentul pe monitorizarea riscurilor și beneficiilor pentru consumatori, a elementelor de conduită, în special cele care derivă din evoluțiile piețelor. Concentrarea ASF va fi canalizată spre:

- activitățile preventive, de informare și educație financiară, monitorizare a practicilor cu potențial abuziv, neloial sau fraudulos;
- contracararea prin măsuri corective eventuale deficiențe;
- mystery shopping;
- analiza asupra soluționării dosarelor de daune;
- analiza impactului asupra consumatorului a diferitelor servicii sau produse financiare;
- sistemul de indicatori de conformitate și conduită;
- supraveghere a conduitei entităților reglementate;
- adoptarea măsurilor corespunzătoare acolo unde sunt constatate încălcări în urma sesizărilor;
- activități reactive de soluționare a reclamațiilor și sesizărilor adresate de către consumatori.

Preocupările majore ale ASF care constituie obiectivele specifice și permanente în ceea ce privește protecția consumatorilor pentru toate domeniile din aria de responsabilitate a ASF sunt reprezentate de:

ASF va reprojeta sistemul de formare profesională a specialiștilor pieței prin definirea unui sistem sectorial de calificări pentru piața non-bancară, prin implicarea Institutului de Studii Financiare pentru asigurarea managementului calității, a examinării și a evaluării competențelor, prin trecerea de la acumularea de cunoștințe la acumularea de competențe și racordarea la cerințele IDD, MIFID II și ale SQF/EQF.

ACTIVITĂȚILE PROPUSE PENTRU ANUL 2017 VIN ÎN SUSȚINEREA CELOR STABILITE ÎN ANII ANTERIORI

- îmbunătățirea gradului de transparență și de informare, precum și creșterea calității asistenței acordate consumatorilor;
- dezvoltarea unor programe naționale de educație financiară care, pe de o parte, să asigure un suport pentru sistemul educațional din România, iar pe de altă parte să vină în întâmpinarea nevoilor consumatorilor, pentru a crește nivelul de protecție al acestora;
- promovarea unor practici corecte și echitabile în serviciile financiare;
- monitorizarea comportamentului entităților de pe piețele reglementate și supravegheate de către ASF - analiza cauzelor petițiilor, a dezdăunării și a concluziilor rezultate din proiectele de „mystery shopping”;
- soluționarea petițiilor întemeiate în vederea protejării drepturilor legale și intereselor consumatorilor;
- implementarea unui sistem informatic de management al petițiilor.

VOR FI CONTINUATE ȘI ÎN ANUL 2017 URMĂTOARELE ACȚIUNI

- coordonarea activității Grupului de Lucru Consultativ de Dialog referitor la protecția consumatorilor de servicii financiare nebancare;
- coordonarea cu principiile legislației europene în ceea ce privește soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum, inclusiv prin coordonarea înființării Camerei Arbitrale de pe lângă ASF;
- sporirea gradului de implicare a ASF în creșterea nivelului educației financiare al consumatorilor cu scopul de creștere a nivelului de conștientizare și responsabilitate financiară, prin componenta de educație financiară, precum și pentru reducerea asimetriei informaționale la nivelul întregii populații;
- continuarea demersurilor pentru încheierea de parteneriate și protocoale cu alte autorități sau instituții ale statului pentru îndeplinirea obiectivelor specifice protecției consumatorilor (ANPC, MAI, MECS etc.); diseminare publică de informații și mesaje educaționale și de protejare a intereselor consumatorilor;
- analiza periodică a indicatorilor specifici activității de protecție a consumatorilor de asigurări astfel încât să se realizeze o îmbunătățire a conduitei societăților de asigurare, cu încadrarea acestora în grade de conformitate cât mai bune din punct de vedere al produselor oferite, al comportamentului entităților în activitatea de instrumentare și lichidare a dosarelor de daună și a corectitudinii soluțiilor adoptate în dosarele de daună în raport cu prevederile legale/contractuale;
- revizuirea legislației secundare în ceea ce privește activitatea de soluționare a petițiilor aferente pieței asigurărilor;

- realizarea de analize și sinteze la nivelul piețelor financiare nebankare, în scopul protejării drepturilor consumatorilor;
- monitorizarea permanentă a conduitei societăților de asigurare autorizate să practice asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, prin analiza periodică a activității de instrumentare a dosarelor de daună, în scopul respectării termenelor legale de soluționare a acestora și de plată a despăgubirilor;
- implicarea Institutului de Studii Financiare în activitatea de formare profesională pentru conciliatori în vederea susținerii SAL-Fin – structură independentă în cadrul ASF prin intermediul căreia se facilitează negocierea și dialogul între părțile în litigiu pentru soluționarea conflictului înaintea sistemului judecătoresc;
- implicarea ISF în construcția sistemului de examinare și evaluare a competențelor specialiștilor entităților financiare;
- creșterea gradului de penetrare a SAL-Fin în rândul consumatorilor ca alternativă la soluționarea litigiilor pe piețele reglementate de ASF, prin asigurarea unor fluxuri operaționale eficiente care să asigure un număr cât mai mare de concilieri finalizate, realizate în timp și la un nivel calitativ ridicat.

REGLEMENTAREA ȘI ALINIAREA LA LEGISLAȚIA EUROPEANĂ

2017 va fi un an al modificărilor legislative în domeniul pieței de capital.

Mai multe proiecte de acte normative inițiate în anul 2016 vor fi continuate în anul 2017:

- proiect de Lege privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață - asigură implementarea MAD și a Directivei 2013/50/UE privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată;
- Lege privind piețele de instrumente financiare – implementează MIFID II și introduce o serie de modificări aferente infrastructurii pieței;
- proiect de Lege privind fondurile de investiții alternative – asigură un nou cadru legislativ pentru fondurile de investiții încadrate în prezent în categoria AOPC (alte organisme de plasament colectiv).

Un alt obiectiv nou pentru 2017 este stabilit pentru sectorul de pensii private și constă în demararea procesului de transpunere a directivei privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale IORP II.

Pentru sectorul asigurări – reasigurări, cadrul legislativ va fi completat cu un proiect de lege privind distribuția de asigurări, act normativ prin care se va transpune Directiva 2016/97 și care are ca termen de implementare începutul anului 2018.

În plus, pentru anul 2017 se intenționează:

- elaborarea unei norme integrate în domeniul prevenirii spălării banilor - Reevaluarea reglementărilor sectoriale emise de ASF în domeniul prevenirii spălării banilor, a finanțării terorismului, în scopul elaborării unei norme integrate pentru toate entitățile financiare aflate în sfera de reglementare, autorizare, supraveghere și control a ASF în vederea armonizării cu cerințele Directivei 849/2015 și cu reglementările naționale/internaționale de profil;
- elaborarea unei norme integrate în domeniul sancțiunilor internaționale - Reevaluarea reglementărilor sectoriale emise de ASF în domeniul regimului sancțiunilor internaționale, în scopul elaborării unei norme integrate pentru toate entitățile financiare aflate în sfera de reglementare, autorizare, supraveghere și control a ASF în vederea armonizării cu cerințele care derivă din cadrul normativ național. Elaborarea acestuia este corelată cu aprobarea de către Parlament a Legii de modificare și completare a OUG nr. 202/2008 (aflată în faza de proiect al Consiliului Interinstituțional).

Directivele UE cu termen de transpunere în 2017 care conțin prevederi în domeniile în care ASF este autoritate competentă:

Directiva (UE) 2016/1034 din 23 iunie 2016 de modificare a Directivei 2014/65/UE privind piețele instrumentelor financiare (Termen de transpunere: 3 iulie 2017)

Directiva 2014/65/UE din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2011/61/UE (Termen de transpunere: 3 iulie 2017)

Directiva (UE) 2015/849 din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (Termen de transpunere: 26 iunie 2017) - ASF nu este instituție responsabilă principală, dar va participa activ la procesul de transpunere a directivei.

ÎNTĂRIREA SUPRAVEGHERII PIEȚELOR

În vederea aplicării principiilor și practicilor comune de supraveghere pentru cele trei sectoare, obiectivele specifice 2017 aferente procesului de supraveghere vizează următoarele:

- Dezvoltarea indicatorilor de risc sectorial și a tabloului riscurilor pentru piața asigurărilor din România. Acest obiectiv se încadrează în contextul aplicării de la 1 ianuarie 2016 a regimului Solvabilitate II, regim ce a adus îmbunătățiri semnificative în cadrul supraveglierii societăților de asigurare. Noile abordări în ceea ce privește evaluarea riscurilor și cerințele de transparență crescută care se reflectă inclusiv printr-un set complex de informații raportate de societățile de asigurare către autoritățile competente permit dezvoltarea de noi metode și indicatori de identificare și monitorizare a riscurilor pentru aceste entități. În acest sens, încă din anul 2016 s-au început demersuri la nivel european și național în vederea adaptării setului de indicatori de risc la nivel micro și macro-prudențial în vederea înglobării noilor abordări și informații disponibile ca urmare a aplicării regimului Solvabilitate II.
- Modernizarea indicatorilor de risc sectorial și a tablourilor riscurilor pentru organismele de plasament colectiv și fondurile de pensii, beneficiind de experiența acumulată în cadrul testului de stres pentru fondurile de investiții derulat în anul 2016. Abordările metodologice create cu ocazia acestui exercițiu, precum și rezultatele și concluziile acestuia vor fi fructificate în anul 2017 în vederea întăririi supraveglierii prudențiale a fondurilor de investiții inclusiv prin revederea formatelor și conținutului raportărilor organismelor de plasament colectiv și prin introducerea de noi indicatori de monitorizare periodică a riscurilor în acest sector.
- Continuarea dezvoltării de analize și indicatori de risc sistemic pentru sectorul financiar nebanca și a sprijinirii Consiliului Național de Stabilitate Financiară în cadrul colaborării cu Banca Națională a României și Ministerul Finanțelor. Acest obiectiv constituie un răspuns al ASF la importanța tot mai mare care se acordă la nivel european și internațional pentru dezvoltarea cadrului de supraveghere macro-prudențială a componentei nebanca a sistemului financiar.

De asemenea, în contextul noii strategii ESMA 2016-2018, ASF contribuie la elaborarea strategiei privind convergența celor mai bune practici de supraveghere prin participarea la activitățile Comitetului de Analiză Economică și de Piață, din cadrul ESMA (pe care îl și prezidează). Acest comitet realizează monitorizarea periodică a tendințelor, riscurilor și vulnerabilităților pe piețele de capital din Europa și a demarat desfășurarea a trei proiecte de importanță ridicată pentru autoritățile naționale și instituțiile europene:

dezvoltarea unor indicatori de risc pentru industria fondurilor alternative de investiții în contextul AIFMD - proiect coordonat de reprezentanții ASF;

analiza lichidității pieței europene de obligațiuni corporative;

analiza pieței instrumentelor derivate pe rata dobânzii din UE.

SECTORUL INSTRUMENTE ȘI INVESTIȚII FINANCIARE CONTINUĂ, ÎN ANUL 2017, EFORTURILE PRIVIND CONVERGENȚA PRACTICILOR DE SUPRAVEGHERE ÎN UE DEMARATE ÎN ANUL 2016

- participarea la activitatea în cadrul grupului de raportare tranzacții în vederea pregătirii entităților pentru trecerea la regimul de raportare MIFID II;
- identificarea indicatorilor financiari și prudențiali în vederea evaluării principalelor riscuri și vulnerabilități care necesită măsuri suplimentare de supraveghere;
- standardizarea machetelor de raportare și dezvoltarea sistemului informatic de analiză, verificare și identificare a vulnerabilităților prin alerte, inclusiv implementarea sistemului de avertizare timpurie (early warning system) pe baza indicatorilor prudențiali;
- dezvoltarea și implementarea a două proiecte IT inițiate de ESMA pentru autoritățile de supraveghere din UE privind:
 - colectarea și prelucrarea datelor în vederea îndeplinirii obligațiilor referitoare la instrumentele financiare asumate de ASF conform MIFID - FIRDS;
 - interfața comună de acces la toate registrele centrale de tranzacții din UE - TRACE (Single access to Trade Repositories - proiectul își propune construirea unui sistem IT cu rol de punct de acces unic la datele puse la dispoziție de registrele centrale).
- revizuirea și îmbunătățirea sistemului de raportare pentru organismele de plasament colectiv și societățile de administrare a investițiilor, precum și aplicarea unui sistem electronic pentru supravegherea acestora;

- dezvoltarea mecanismelor și instrumentelor în scopul prevenirii, identificării și sancționării abuzului de piață, având în vedere extinderea domeniului de aplicare asupra unui număr sporit de locuri de tranzacționare și instrumente financiare;
- îmbunătățirea activităților desfășurate în vederea asigurării respectării de către emitenți a obligațiilor de transparență;
- dezvoltarea mecanismelor pentru identificarea cazurilor de acțiune concertată și asigurarea respectării prevederilor legale în ceea ce privește derularea ofertelor publice obligatorii sau respectării limitelor de deținere în capitalul social al SIF;
- dezvoltarea capacităților tehnice de supraveghere electronică a tranzacțiilor derulate pe piețele reglementate și sistemele alternative din România (aplicații IT de analiză a datelor în timp real și a datelor istorice);
- dezvoltarea capacităților tehnice de gestionare a raportărilor primite prin sistemul TREM4 (MiFIR Transaction Reporting - proiectul își propune facilitarea schimbului de date privind tranzacțiile transfrontaliere între autoritățile competente ale statelor membre conform MiFID/MIFIR și va înlocui sistemul TREM actual);
- finalizarea exercițiului de „Stress Test” destinat fondurilor de investiții, cu scopul identificării de noi proceduri care să determine îmbunătățirea capacității fondurilor participante de gestionare a lichidității și a riscurilor investiționale.

Suplimentar acestor măsuri, în anul 2017 sunt vizate și următoarele activități:

- Revederea funcției de supraveghere cu privire la SSIF-uri și administratori de fonduri. Acest demers este finanțat din fonduri europene prin proiectul „Structural Reform Support Programme”, accesat de către ASF. Autoritatea împreună cu Comisia Europeană și Banca Mondială vor revizui abordarea cu privire la inspecții și supravegherea la sediul ASF, atât pentru cerințele prudențiale, cât și pentru regulile de conduită. Acest proces va cuprinde și:
 - dezvoltarea unor mecanisme de intervenție pe produs conform MiFIR;
 - implementarea noilor principii statuate prin regulamentul de control, cum ar fi fixarea unor obiective de control adaptate profilului de risc al fiecărei entități controlate, dialog cu entitatea controlată în toate etapele controlului (pre-control, control, post-control);
 - implementarea supravegherii bazată pe riscuri - principii, metode, tehnici. ASF își propune să dezvolte în continuare modelul de abordare mixtă a supravegherii, bazat atât pe evaluarea riscurilor, cât și pe conformitate;
 - consolidarea supravegherii privind păstrarea în siguranță a activelor clienților.
- Îmbunătățirea supravegherii în ceea ce privește respectarea obligațiilor emitenților, referitor la informare, dezvoltare completă și în timp util a informațiilor destinate investitorilor;
- Alinierea la cerințele de supraveghere conform prevederilor MAR.

Pentru **sectorul asigurări-reasigurări**, anul 2017 înseamnă continuarea procesului de schimb permanent de informații și expertiză cu reprezentanții societăților de asigurare referitor la aplicarea regimului Solvabilitate II care modifică atât activitatea de supraveghere, cât și activitatea societăților de asigurare. Anul 2016, fiind primul an de implementare a noului regim de solvabilitate, a fost o provocare atât pentru supraveghetori, cât și pentru societățile de asigurare, iar comunicarea și consultarea permanentă a tuturor participanților au fost o condiție obligatorie pentru îndeplinirea cu succes a obiectivelor care vizează protecția și sporirea încrederii consumatorilor de produse de asigurare.

Dezvoltarea capacității instituționale în vederea asigurării implementării efective a noilor cerințe reprezintă obiectivul major în acest domeniu și se va realiza prin menținerea unui cadru procedural armonizat pentru supravegherea bazată pe risc și care să susțină concordanța dintre activitățile de supraveghere on-site/off-site.

În 2017 vor continua acțiunile de stabilizare a pieței RCA, prin aplicarea prevederilor OUG nr. 54/2016 în care sunt prevăzute măsuri de natură să sprijine consumatorii. Trecerea la noile tarife de referință și reorganizarea Biroului Asiguratorilor de Autovehicule din România se numără printre acestea, iar ASF va coopera cu alte autorități similare din UE și cu EIOPA pentru a prelua din experiența și bunele practici pe alte piețe din regiune. De asemenea, ASF va întreprinde demersurile necesare în vederea asigurării preluării observațiilor și amendamentelor rezultate ca urmare a dezbaterii publice asupra OUG nr. 54/2016 și va urmări dezbaterile ordonanței în Parlament, respectiv aprobarea acesteia prin lege.

Totodată, ASF va continua măsurile de întărire a stabilității pieței de asigurări prin supravegherea prudențială a societăților de asigurare, pornind de la rezultatele auditului BSR și BRE din 2015 și continuând cu constatările în urma acțiunilor de supraveghere din anul 2016, inclusiv cu măsurile prevăzute în planurile de redresare stabilite pentru anumite companii sub incidența Legii nr. 503/2004 și a Legii nr. 237/2015.

Activitățile avute în vedere în 2017 pentru îndeplinirea obiectivelor pentru piața de asigurări sunt:

- continuarea dezvoltării sistemului de supraveghere bazat pe evaluarea riscurilor și a instrumentelor de supraveghere specifice noului cadru de raportare;
- continuarea procesului intern privind revizuirea întregii funcții de supraveghere bazată pe evaluarea riscurilor și alinierea ghidurilor pornind de la categoriile de riscuri și adaptarea manualului de supraveghere EIOPA la specificitatea sectorului din România (pentru acest proiect ASF va formula o cerere de finanțare din fonduri europene prin programul Structural Reform Support Programme);
- monitorizarea profilului de risc al societăților de asigurare în vederea întăririi funcției de intervenție preventivă în activitatea de supraveghere;
- continuarea monitorizării supravegherii speciale a societăților de asigurare aflate în dificultate și aflate sub incidența măsurilor de redresare în baza Legii nr. 503/2004 și a Legii nr. 237/2015;
- supravegherea în 2017 ca prim an de raportare conform regimului Solvabilitate II folosind noul sistem de supraveghere bazat pe plan de supraveghere pentru fiecare societate și nu pe plan de inspecție.

În ceea ce privește măsurile de administrare a situațiilor de criză (redresarea financiară și rezoluția) ținând seama de necesitatea de a interveni cu promptitudine, într-un stadiu incipient, în cazul societăților aflate în dificultate, sau în curs de a intra în dificultate, cu impact deosebit asupra sistemului financiar, ASF are rolul de a asigura continuitatea funcțiilor financiare și economice critice ale firmelor de investiții/ asigurătorilor, de a reduce pe cât posibil impactul asupra fondurilor de protecție, de a diminua consecințele asupra pieței, de a preveni contagiunea asupra sistemului financiar.

Obiectivele propuse pentru anul următor în ceea ce privește redresarea și rezoluția sunt elaborarea propunerilor de modificare și completare a Legii nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor, având în vedere anumite aspecte constatate în urma aplicării acesteia, finalizarea normelor necesare a fi elaborate pentru aplicarea efectivă și eficientă a acestei legi, elaborarea planurilor de rezoluție pentru toate societățile de asigurare care intră sub incidența legii (peste 10% cotă de piață) și colaborarea cu BNR, MFP și cu alte autorități de rezoluție din statele membre în vederea asigurării unui cadru optim pentru planificarea rezoluției.

Obiectivele sectorului sistemului de pensii private pentru anul 2017 sunt:

- protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor prin susținerea funcționării eficiente a sistemului de pensii private și asigurarea accesului acestora la informații relevante;
- menținerea unui risc scăzut pe piața fondurilor de pensii private;
- standardizarea cadrului pentru activitatea de supraveghere a entităților supravegheate în funcție de natura, dimensiunea și complexitatea riscurilor pentru fiecare entitate.
- identificarea timpurie a principalelor arii de risc în activitatea entităților implicate în sistemul de pensii private prin utilizarea unui instrument de evaluare corectă atât a calității sistemului de guvernare corporativă în ansamblul său, cât și în ceea ce privește activitatea individuală a persoanelor care dețin funcții cheie, prin păstrarea unui istoric al actelor și faptelor acestora (conduită și comportament) și asigurarea cu privire la faptul că pentru fapte similare se dispun măsuri similare, iar acestea sunt stabilite în funcție de impact, risc, circumstanțe și repetabilitatea faptelor.

DEZVOLTAREA PIEȚELOR FINANCIARE NEBANCARE

Obiectivele principale pe care le vom urmări pentru stimularea dezvoltării celor trei sectoare de supraveghere financiară sunt următoarele:

Piața asigurărilor	Piața de capital	Piața pensiilor private
<ul style="list-style-type: none"> alinierarea supravegherii și gestionării riscurilor la standardele regimului Solvabilitate II și confirmarea măsurilor de consolidare a pieței prin aplicarea cadrului legislativ adoptat; actualizarea și simplificarea distribuției produselor de asigurare prin diversificarea canalelor de distribuție, inclusiv prin intensificarea implicării instituțiilor de credit în lanțul de distribuție; identificarea măsurilor de stimulare a lansării de produse noi pe următoarele segmente: <ol style="list-style-type: none"> asigurări de viață și de sănătate; asigurări de locuințe și proprietăți imobiliare; asigurări pentru agricultură. 	<ul style="list-style-type: none"> consolidarea infrastructurii pieței prin: <ol style="list-style-type: none"> aprobarea fuziunii celor doi operatori de piață - BVB și SIBEX; reautorizarea Depozitarului Central în conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr. 909/2014; demararea proiectului pentru înființarea unei Contrapărți Centrale naționale (CCP) care să ofere servicii de compensare pentru toate piețele și instrumentele financiare din România (EMIR). urmărirea implementării principiilor de guvernanta corporativă în rândul entităților din piața de capital conform cerințelor regulamentare în vigoare de la 1 ianuarie 2017; elaborarea unei abordări mixte, supravegherea bazată pe evaluarea riscurilor, precum și cea de conformitate și implementarea unor noi principii pentru supravegherea on-site; menținerea încrederii investitorilor prin îmbunătățirea mecanismelor specifice de prevenire și identificare a abuzului de piață; intensificarea dialogului cu intermediarii pe piața de capital cu privire la pregătirile pentru noile cerințe MiFID II privind raportarea tranzacțiilor și promovarea măsurilor stabilite de ASF pentru trecerea la noul regim privind raportarea tranzacțiilor. 	<ul style="list-style-type: none"> monitorizarea efectelor obținute ca urmare a flexibilizării cadrului de reglementare pentru fondurile de pensii facultative; completarea cadrului de reglementare secundară în vederea dezvoltării fondurilor de pensii facultative; elaborarea și promovarea unor măsuri legislative care să asigure o dezvoltare în condiții de siguranță a pieței fondurilor de pensii private în vederea creșterii eficienței funcționării sistemului, vizând totodată și protecția participanților; asigurarea unui cadru investițional, prin actualizare, monitorizare și adaptare continuă, care să încurajeze diversificarea portofoliilor fondurilor de pensii administrate privat și facultative care să țină cont de ritmul de creștere a valorii fondurilor de pensii în domeniul pensiilor private; introducerea sistemului de pensii ocupaționale; sprijinirea finalizării legislației privind plata pensiilor.

ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE

Procesul de întărire a capacității instituționale a ASF prevăzut în obiectivele strategice 2016 – 2018 continuă în anul 2017 prin menținerea obiectivelor fixate referitoare la:

- consolidarea mecanismelor de asigurare a protecției consumatorilor;
- dezvoltarea resurselor analitice, operaționale și informaționale la nivelul activității de conformitate și de profil CSB/CFT;
- îmbunătățirea sistemului de supraveghere bazat pe evaluarea și analiza riscurilor;
- revizuirea cadrului legislativ primar și secundar;
- continuarea procesului de dezvoltare a infrastructurii IT;
- dezvoltarea și formarea profesională a personalului.

Alte obiective pentru anul 2017 privind continuarea procesului de dezvoltare a infrastructurii IT:

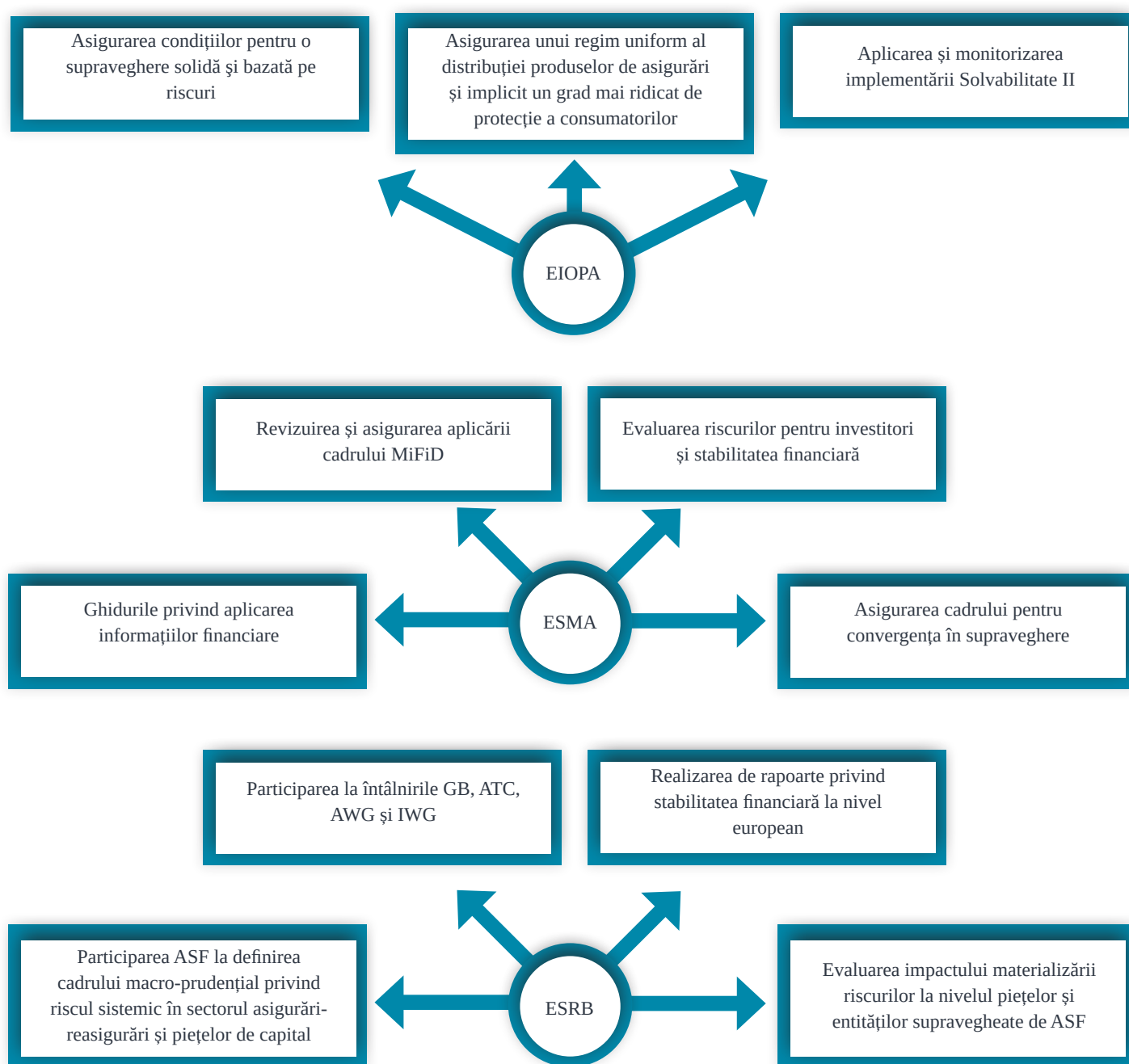
- eficientizarea guvernantei și a organizării sistemelor informatice, modernizarea și integrarea infrastructurii IT;
- continuarea implementării unui Sistem Informatic Integrat de Planificare a Resurselor (de tip Enterprise Resource Planning – ERP);
- implementarea unei platforme integrate de „business intelligence” (dezvoltarea unui sistem DW - Data Warehouse);
- proiectul de implementare a procesului de autorizare/avizare pe noua infrastructură IT centralizată;
- demararea proiectului Business Continuity Plan.

În domeniul resurselor umane, consolidarea capacității instituționale a ASF se va realiza prin:

- informatizarea activității de resurse umane;
- asigurarea transparenței proceselor de recrutare, diversificarea canalelor de recrutare și focalizarea selecției pe competențele specifice posturilor;
- diversificarea modalităților de dezvoltare;
- programe de dezvoltare a leadership-ului și creștere a coeziunii angajaților.

CONTRIBUȚIA LA CONSTRUCȚIA EUROPEANĂ INSTITUȚIONALĂ

Și în anul 2017, în calitate de membru al autorităților europene de supraveghere, ASF va participa activ, prin experții nominalizați în cadrul grupurilor de lucru, la îndeplinirea obiectivelor prioritare stabilite de EIOPA și ESMA pentru armonizarea politicilor financiare naționale și convergența mecanismelor de supraveghere a sistemului financiar european.

**AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ**

Autoritatea de Supraveghere Financiară

Str. Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, cod 050092, București

TELVÉRDE: 0800.825.627

office@asfromania.ro

www.asfromania.ro